༄༅། །མཎྜལ། །

mandel

།ས་གཞི་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཀྲམ།

sashi pukyi jukshing metok tram,

།རི་རབ་གླིང་བཞི་ཉི་ཟླས་བརྒྱན་པ་འདི།

rirab lingshi nyinde gyenpa di,

།སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་དབུལ་བར་བགྱི།

sangye shingdu mikte ulwar gyi,

།འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །།

drokun namdak shingla chupar shok.

།ཨི་དཾ་གུ་རུ་རཏྣ་མཎྜ་ལ་ཀཾ་ནིརྻ་ཏ་ཡ་མི། །

Idam guru ratna mandalakam niryatayami.

Offering the Mandala

Here is the great Earth,
Filled with the smell of incense,
Covered with a blanket of flowers,

The Great Mountain,
The Four Continents,
Wearing a jewel
Of the Sun, and Moon.

In my mind I make them
The Paradise of a Buddha,
And offer it all to You.

By this deed
May every living being
Experience
The Pure World.

Idam guru ratna mandalakam niryatayami.

༄༅། །སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད། །

kyabdro semkye

།སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ།

sangye chudang tsokyi choknam la,

།བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི།

jangchub bardu dakni kyabsu chi,

།བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

dakki jinsok gyipay sunam kyi,

།འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །།

drola penchir sangye druppar shok.

Refuge and The Wish

I go for refuge
To the Buddha, Dharma, and Sangha
Until I achieve enlightenment.

By the power
Of the goodness that I do
In giving and the rest,

May I reach Buddhahood
For the sake
Of every living being.

༄༅། །བསྔོ་བ། །

ngowa

།དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན།

gewa diyi kyewo kun,

།བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རྫོགས་ཤིང་།

sunam yeshe tsok-dzok shing,

།བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི།

sunam yeshe lejung way,

།དམ་པ་སྐུ་གཉིས་འཐོབ་པར་ཤོག །།

dampa kunyi topar shok.

Dedication of the Goodness of a Deed

By the goodness
Of what I have just done
May all beings

Complete the collection
Of merit and wisdom,

And thus gain the two
Ultimate bodies
That merit and wisdom make.

༄༅། །མཆོད་པ། །

chupa

།སྟོན་པ་བླ་མེད་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ།

tonpa lame sanggye rinpoche,

།སྐྱོབ་པ་བླ་མེད་དམ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ།

kyoppa lame damchu rinpoche,

།འདྲེན་པ་བླ་མེད་དགེ་འདུན་རིན་པོ་ཆེ།

drenpa lame gendun rinpoche,

།སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ།

kyabne konchok sumla chupa bul.

A Buddhist Grace

I offer this
To the Teacher
Higher than any other,
The precious Buddha.

I offer this
To the protection
Higher than any other,
The precious Dharma.

I offer this
To the guides
Higher than any other,
The precious Sangha.

I offer this
To the places of refuge,
To the Three Jewels,
Rare and supreme.

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Course Syllabus

Reading One
Subject: The Principal Teachings of Buddhism, Part One

This and the next class represent Level One of the tradition of the Steps to Enlightenment, or the *Lam-Rim.* The class will include a review of class policies, and an overview of the course.

Reading: Selections from *The Three Principal Paths* of Je Tsongkapa (1357-1419), and from its commentary entitled *The Principal Teachings of Buddhism,* by Pabongka Rinpoche (1878-1941).

Reading Two
Subject: The Principal Teachings of Buddhism, Part Two

Reading: Further selections from *The Three Principal Paths* and *The Principal Teachings of Buddhism.*

Reading Three
Subject: Buddhist Refuge, Part One

This and the next class represent Level One of the tradition of the Perfection of Wisdom, or *Prajna Paramita.*

Reading: Selections from monastic commentaries to the *Ornament of Realizations* of Lord Maitreya, as communicated to Master Asanga (350 AD). These commentaries are the *Overview of the Perfection of Wisdom* and the *Analysis of the Perfection of Wisdom,* both by Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568), an illustrious master from Sera Mey Tibetan Monastery.

Reading Four
Subject: Buddhist Refuge, Part Two

Reading: Further selections from the two monastic commentaries to the *Ornament of Realizations.*

Reading Five
Subject: Applied Meditation, Part One

This and the next class represent Level Two of the tradition of the Steps to Enlightenment, or the *Lam-Rim.*

Reading: Selections from two of the greatest works of the *lam-rim* tradition: the *Great Book on the Steps to Enlightenment (Lamrim Chenmo)* of Je Tsongkapa (1357-1419); and *A Gift of Liberation,* by Pabongka Rinpoche (1878-1941)

Reading Six
Subject: Applied Meditation, Part Two

Reading: Selections from the *Thousand Angels of the Heaven of Bliss (Ganden Hlagyama)* and from the *Source of All My Good (Yunten Shirgyurma),* both written by Je Tsongkapa.

Reading Seven
Subject: The Proof of Future Lives, Part One

This and the next class represent Level One of the tradition of Buddhist Logic and Perception, or *Pramana.*

Reading: Selections from the following works—

Light on the Path to Freedom, a commentary on the works of Master Dignaga (440 AD) and Master Dharmakirti (630 AD) by Gyaltsab Je (1364-1432), the famed disciple of Je Tsongkapa.

Jewel of the True Thought, a commentary on the same works by Geshe Yeshe Wangchuk (1928-1997) of Sera Mey Tibetan Monastery.

A chart on levels of reality compiled from the First Dalai Lama, Gyalwa Gendun Drup (1391-1474); Kedrup Je (1385-1438); and Purbuchok Jampa Gyatso (1825-1901).

Reading Eight

Subject: The Proof of Future Lives, Part Two

Reading: Selections from the works just mentioned, including the text of "The Four Reasonings," by Khen Rinpoche Geshe Lobsang Tharchin.

Reading Nine

Subject: How Karma Works, Part One

This and the next class represent Level One of the tradition of Higher Knowledge, or *Abhidharma.*

Reading: Selections from the following works—

The *Treasure House of Knowledge (Abhidharmakosha),* by Master Vasubandhu (350 AD).

The *Illumination of the Path to Freedom,* a commentary upon Master Vasubandhu's work by His Holiness Gendun Drup, the First Dalai Lama (1391-1474).

The *Schools of Philosophy,* by Master Changkya Rolpay Dorje (1717-1786).

The *Illumination of the True Thought,* by Je Tsongkapa.

Reading Ten

Subject: How Karma Works, Part Two

Reading: Selections from the works just mentioned, as well as from the following—

Entering the Middle Way (Madhyamakavatara), by Master Chandrakirti (650 AD).

Overview of the Middle Way, by Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568).

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading One: The Principal Teachings of Buddhism, Part One

The following selections are taken from The Three Principal Paths (Lam-gtzo rnam-gsum), *written by the incomparable Tibetan master Je Tsongkapa (1357-1419). The commentary is by Pabongka Rinpoche (1878-1941), who was a teacher of our root Lama, Khen Rinpoche Geshe Lobsang Tharchin, and also a teacher of the teacher of His Holiness the Dalai Lama.*

1
On the Life of Our Teacher's Teacher

It was at this time that the glorious Pabongka Rinpoche, the author of the commentary you are about to read, came into my life. Like me he had as a young man taken his course of studies at the Sera Mey College of Sera Monastery; in fact, he was from the same house, Gyalrong.

Pabongka Rinpoche was born in 1878, at a town called Tsawa Li in the Yeru Shang district of the state of Tsang, north of Lhasa. His family were of the nobility and owned a modest estate called Chappel Gershi. As a child he exhibited unusual qualities and in his seventh year was taken before Sharpa Chuje Lobsang Dargye, one of the leading religious figures of the day.

The lama felt sure that the boy must be a reincarnated saint, and even went so far as to examine him to see if he were the rebirth of his own late teacher. He was not, but the sage foretold that if the child were placed in the Gyalrong House of Sera Mey College, something wonderful would happen with him in the future.

Later on, the youngster was found to be a reincarnation of the Changkya line, which included the illustrious scholar Changkya Rolpay Dorje (1717-1786).[1] The lamas of this line had done much teaching in the regions of Mongolia and China—even in the court of the Chinese emperor himself—and the name "Changkya" had very strong Chinese connotations. Already in those days the Tibetan government and people were sensitive to the pressures put on us by

our powerful neighbor to the east, so the name "Changkya" was ruled out, and the boy declared to be "Pabongka" instead.

Pabongka, also known as Parongka, is a large and famous rock-formation about three miles' walk from our Sera Monastery. The very word "pabong" means in our language a large boulder, or mass of rock. The place is historically very important for Tibetans, for perched on top of the rock is the palace of Songtsen Gampo, the 7th-Century king who made Tibet one of the leading nations of Asia at the time, and who helped bring the first Buddhist teachings from India.

Until Songtsen Gampo's time, the Tibetans had no written language. The king, who desired that the great texts of Buddhism be translated into our language, sent a number of delegations to India with the charge of bringing back a written alphabet. Many of the young men who went died in the terrible rainy heat of the Indian plains and jungles, so different from our high Tibetan plateau, but the minister Tonmi Sambhota finally returned. He proceeded to create an alphabet and grammatical system that last to this day. And it is said that he performed this great labor in the palace of Songtsen Gampo, atop the cliffs of Pabongka.

Pabongka Rinpoche was actually the second Pabongka, for it was finally agreed to announce that he had been recognized as the reincarnation of the Kenpo (or abbot) of the small monastery atop the rock. For this reason he was sometimes referred to as "Pabongka Kentrul," or the "reincarnation of the abbot of Pabongka." Pabongka Rinpoche's full name, by the way, was Kyabje Pabongkapa Jetsun Jampa Tenzin Trinley Gyatso Pel Sangpo, which translates as the "lord protector, the one from Pabongka, the venerable and glorious master whose name is the Loving One, Keeper of the Buddha's Teachings, Ocean of the Mighty Deeds of the Buddha." He is also popularly known as "Dechen Nyingpo," which means "Essence of Great Bliss" and refers to his mastery of the secret teachings of Buddhism. We Tibetans feel that it is disrespectful to refer to a great religious leader with what we call his "bare" name—such as "Tsongkapa" or "Pabongka"—but we have tried here to simplify the Tibetan names to help our Western readers.

Pabongka Rinpoche's career at Sera Mey College was not outstanding; he did finish his geshe degree, but reached only the "lingse" rank, which means that he was examined just at his own monastery and did not go on for one of the higher ranks such as "hlarampa." The *hlarampa* level requires an exhausting series of public examinations and debates at different monasteries, culminating in a session before the Dalai Lama and his teachers at the Norbulingka summer palace. It was only after his graduation from Sera Mey, and the success of his teaching tours through the countryside outside the capital, that Pabongka Rinpoche's fame started to spread. Gradually he began to build up a huge following and displayed tremendous abilities as a public teacher. He was not

tall (as I remember about my height, and I am only 5'6"), but he was broad-chested and seemed to fill the entire teaching throne when he climbed up on it to begin his discourse.

His voice was incredibly powerful. On many occasions he would address gatherings of many thousands of people, yet everyone could hear him clearly (in those days in Tibet we had never heard of microphones or loudspeakers). Part of the trick of course was to pack the audience in Tibetan-style, cross-legged on the floor, with the lama on an elevated platform. Still the audience would flow out onto the porch of the hall, and sit perched above on the roof, watching through the steeple windows.

Pabongka Rinpoche had an uncanny ability to relate to his audience, and for this reason he became a teacher for the common man as well as for us monks. Generally speaking, the majority of the Buddha's teachings as we learn them in the monastery are extremely detailed, deep and sometimes technical. Moreover, we use rigorous tests of formal logic to analyze them as we move up through our classes. These methods are important for gaining the highest goals of Buddhist practice in a systematic way, and for passing these teachings on to others. But they were beyond the abilities and time of many of our Tibetan laymen. The Rinpoche's great accomplishment was that he found a way to attract and lead listeners of every level.

His most famous weapon was his humor. Public discourses in Tibet could sometimes go on for ten hours or more without a break, and only a great saint could keep his attention up so long. Inevitably part of the audience would start to nod, or fall into some reverie. Then Pabongka Rinpoche would suddenly relate an amusing story or joke with a useful moral, and send his listeners into peals of laughter. This would startle the day-dreamers, who were always looking around and asking their neighbors to repeat the joke to them.

The effects on his audience were striking and immediate. I remember particularly the case of Dapon Tsago, a member of the nobility who held a powerful position equivalent to Minister of Defense. Public teachings in Tibet were as much social as religious affairs, and aristocrats would show up in their best finery, often it seemed not to hear the dharma but rather to put in an appearance. So one day this great general marches in to the hall, decked out in silk, his long hair flowing in carefully tailored locks (this was considered manly and high fashion in old Tibet). A great ceremonial sword hung from his belt, clanging importantly as he swaggered in.

By the end of the first section of the teaching he was seen leaving the hall quietly, deep in thought—he had wrapped his weapon of war in a cloth to hide it, and was taking it home. Later on we could see he had actually trimmed off his warrior's locks, and finally one day he threw himself before the Rinpoche and asked to be granted the special lifetime religious vows for

laymen. Thereafter he always followed Pabongka Rinpoche around, to every public teaching he gave.

The Rinpoche had never spent much time at the small monastery atop the Pabongka rock, and his fame soon reached such proportions that the Ngakpa College of Sera Monastery offered him a large retreat complex on the hillside above Pabongka. The name of this hermitage was Tashi Chuling, or "Auspicious Spiritual Isle." There were some sixty Buddhist monks in residence there, and as I remember about sixteen personal attendants who helped the Lama with his pressing schedule: two monk-secretaries, a manager for finances, and so on. The Rinpoche would divide his time between his quarters here and a small meditation cell built around the mouth of a cave, further up the side of the mountain.

The cave was known as Takden, and it was here that Pabongka Rinpoche would escape for long periods to do his private practice and meditations. The central chamber had a high vaulted ceiling, so high that the light of a regular fire-torch could not even reach it, and the darkness seemed to go up forever. In the center of the ceiling there was an odd natural triangle in the rock, which looked exactly like the outer shape of one of the mystic worlds described in our secret teachings.

In the corner of this wonderful cave, an underground spring flowed from a rock—and above it was another natural drawing, this one just like the third eye that we see painted on the forehead of one of our female Buddhas. By the way, this "third eye" you hear about is largely metaphorical, and stands for the spiritual understanding in one's heart. We believed the cave was home for a *dakini*—sort of a Buddhist angel—because people often said they saw a wondrous lady come from the cave, but no one had ever seen her enter.

2
On the Importance of the Three Principal Paths: Renunciation, the Wish for Enlightenment, and the View of Emptiness

དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་པུ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེའི་སྙིང་པོའམ་སྲོག་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་ཡིན་ལ།

Now there is a great highway along which each and every Buddha of the three times travels. It is the single guiding lamp for living beings in all three lands.[2] It is none other than the teaching known as the "Steps to Buddhahood." And the heart, the very life of this teaching, is the instruction on the three principal paths.

དེ་ཡང་གཞན་དོན་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་བསྒྲུབ་དགོས། དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ཆོས་ཐོས་དགོས། ཐོས་པ་དེ་ཡང་ལམ་མ་ནོར་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པས་་་

We would all like to become Buddhas so we could help others; but to do so, we have to work to achieve this state. To do this though we have to know how. And to know how, we must study the dharma. The study that we do, moreover, must center on a path that never errs.

3
Why We Need the Three Principal Paths

དགེ་བཤེས་ཕུ་ཆུང་བས་སྤྱན་སྔ་བ་ལ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས། ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཐོབ། མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་གཅིག་དང་། ཇོ་བོའི་མན་ངག་འདི་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་སྐྱེས་ཀྱང་། འདི་ལ་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་གཞན་གྱིས་བློ་བསྒྱུར་དུ་མི་བཏུབ་པ་གཉིས། ཁྱོད་གང་ལ་འདམ་ཞེས་གསུང་བ་ལ།

We find it in the question that Geshe Puchungwa asked of Chen-ngawa:[3] "Let's say on the one hand that you could be one of those people who has mastered all five sciences,[4] who has gained the firmest of single-pointed concentration, someone with each of the five types of clairvoyance,[5] who's experienced all eight of the great attainments.[6] And let's say on the other hand that you could be a person who had yet to gain any full realization of Lord Atisha's teachings,[7] but who nonetheless had developed such a firm recognition of their truth that no one else could ever change your mind. Which of the two would you choose to be?"

སྤྱན་སྔ་བའི་ཞལ་ནས། སློབ་དཔོན། ངས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཅོག

།ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ཙུག་ཡིན་སྐམ་དུ་ཁ་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་གོ་བ་ཡང་འདི་ལ་འདམ་སྙེ།

And Chen-ngawa spoke in reply, "My master, leave alone any hope of realizing all the steps to Buddhahood—I would rather even to be a person who had just begun to get some glint of understanding, who could say to himself that he had started off on the first of these steps to Buddhahood.

རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ཐུབ་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་དང་། གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དེ་རྣམས་སྔོན་ཆད་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་བྱུས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མ་འདས་མ་འཕགས། ཇོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་ན་ངེས་པར་འཁོར་བ་ལས་བཟློག་སྙེ་མཆི་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

"Why would this be my choice? In all my lives to now I've been a master of the five sciences, countless times. And countless times I've gained single-pointed concentration, even to where I could sit in meditation for an eon. The same with the five types of clairvoyance—and the eight great attainments. But never have I been able to go beyond the circle of life—never have I risen above it. If I were able to gain a realization of the steps to Buddhahood that Atisha taught, I would surely be able to turn from this round of births."

4
Real Spiritual Practice

འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཀའ་གདམས་གོང་མས་ཀྱང་། བསྒོམ་རྒྱུའི་ལྷ་གཟུགས་རེ་དང་འདྲེན་རྒྱུའི་སྔགས་རེ་ཏ་ཀུན་ལ་འོང་སྙེ་བསམ་རྒྱུའི་ཆོས་ཤིག་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ།།

The Seers of the Word in olden days were making the same point when they used to say, "Everybody's got some mystic being they're meditating about and everybody's got some mystic words that they're talking about and all because nobody's got any real practice they're thinking about."[8]

དེའི་ཕྱིར་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་གཞའ་མ་ཞིག་བྱེད་བསམ་ན་ཅི་བྱས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་འོང་བ་ལ་ལམ་གཙོ་གསུམ་ལ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པ་ཞིག་དགོས། འདི་གསུམ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྙིང་པོའམ་སྲོག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། ལམ་སྒྲོན་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་གཞུང་དང་། འདི་གསུམ་ལམ་གྱི་སྲོག་ཏུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གསུངས།

Therefore those of us who are thinking about doing some really pure practice of the spirit should try to find one that will take us on to freedom and all-knowingness. And for a practice to be this way, it should make us masters in the three principal paths. These three are like the heart, the very life within the teachings on the steps to Buddhahood. As the all-knowing Lord, Tsongkapa, once said: "I used the *Lamp on the Path* as my basic text, and made these three the very life of the path."[9]

5
How to Take a Lama

དེ་ཡང་ཆོས་བྱེད་པའི་ཐོག་མར་བླ་མ་གལ་ཆེ་སྟེ། དགེ་བཤེས་པོ་ཏོ་བས། རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བླ་མ་ལས་གལ་ཆེ་བ་མེད་དེ། ཚེ་འདིའི་བྱ་བ་བལྟས་ནས་བྱས་པས་ཆོག་པ་ལའང་སློབ་མཁན་མེད་པར་མི་འོང་ན། ངན་སོང་ནས་འོངས་མ་ཐག་པ་འགྲོ་མ་སྦྱོང་བའི་སར་འགྲོ་བ་ལ་བླ་མ་མེད་པར་ག་ན་འོང་གསུངས།

Now a lama is extremely important at the outset of any attempts at a spiritual life. As Geshe Potowa said,

> To reach liberation, there is nothing more important than a lama. Even in simple things of this present life, with things that you can learn just by sitting down and watching someone, you can't get anywhere without a person to show you. So how on earth are you going to get anywhere without a lama, when you want to go somewhere you've never gone before, and you've only just arrived from a journey through the lower births?[10]

ངེས་ན་དཔེ་ཆ་བལྟ་ཞིས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འོང་བས་བླ་མ་ཞིག་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས། བླ་མ་མེད་པར་དཔེ་ཆ་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་སྔོན་ཡང་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པ་ཡིན།

Therefore you're absolutely going to have to go and learn from a lama; just reading dharma books is not going to work. There has never been a single person in history who gained his spiritual goals without a lama, just by reading books on dharma. And it will never happen in the future either.

བླ་མ་དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཉིན་གཅིག་གི་འགྲོ་སའི་ལམ་སྟོན་མཁན་ཀྱང་ལམ་རྒྱུས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དུ་འཁྲིད་པའི་བླ་མ་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས། དེ་མེད་ན་བླ་མ་བཟང་ངན་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ན་སློབ་མ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་སཱཙྪ་བརྐོས་ཕོར་ནས་བཏོན་པ་ལྟར་འོང་བས་བླ་མ་མཚན་ལྡན་གལ་ཆེ།

Now what kind of lama should he or she be? It takes a guide who knows every turn of the path just to get you somewhere you can reach in a single day. For a lama who's supposed to lead you on to freedom and the state of knowing all things, you're going to need one who has all the requisite qualities. It's important to find a really qualified lama; it's not something you shouldn't care much about, because you're going to end up like him—for better or for worse. The student comes out according to the mold, like those little clay tablets with holy images pressed into them.

བླ་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འདུལ་བ་ལ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་སོགས་ལྟར་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་། སྔགས་ལ། སྒོ་གསུམ་ལེགས་བསྡམས་སོགས་ལྟར་དང་། མདོ་སྔགས་སྤྱིར་བཏང་ལ། གང་དང་ལྡན་ན་སོགས་ལྟར་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྡན་པ།

What are the characteristics that make a lama qualified? According to the teachings on vowed morality he or she should be, as they say, a "source of all

good qualities" and so on.[11] This means that the lama should possess the two good qualities of being steady and wise.[12] According to the secret teachings, he should fit the description that starts with the words "all three gateways well restrained." According to general tradition—that of both the open and the secret teachings—the lama should have ten fine qualities, as mentioned in the verse that begins with "You who have all ten..."

མ་མཐའ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་དུལ་བ། ལུང་དང་ལྡན་པ། རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

།བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ།
།ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བརྩོན་བཅས་ལུང་གིས་ཕྱུག
།དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་སྨྲ་མཁས་ལྡན།
།བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་སྐྱོ་བ་སྤངས་ལ་བརྟེན།

།ཞེས་གསུངས།

At the very least, your lama must absolutely be a person who has controlled his mind by practicing the three trainings,[13] who possesses a knowledge of the scriptures, and who possesses actual realizations. As the *Jewel of the Sutras* states,

> Take yourself to a spiritual guide controlled,
> at peace,
> High peace, with exceeding qualities and effort,
> who's rich
> In scripture, with a deep realization of suchness,
> a master instructor
> Who's the very image of love, and beyond becoming
> discouraged.[14]

བླ་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་སློབ་མས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་དང་ལྡན་པའི་བླ་མ་བཙལ་དགོས། བླ་མ་ཡོན་ཏན་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སློབ་མ་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་ངན་དེ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་སྟེ། བླ་མ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་

རྫོགས་ལ་འཁྲིད་ཐུབ་པ་ཞིག་བསྟེན་ན་སློབ་མ་དེ་ཡང་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཐོས་པ་དང་། གོ་བ་ཆགས་པའི་སྐལ་ལྡན་ཞིག་འབྱུང་། ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་བ་ཙམ་ཆགས་ནའང་ཡོན་ཏན་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེ།

The prospective disciple on his part should familiarize himself with these descriptions of a proper lama's qualifications, and then seek out a lama who possesses them. Whether the disciple himself turns out to be more or less blessed with virtues depends on the degree to which his lama possesses high personal qualities. If the disciple enjoys a relationship with a lama who is capable of guiding him through the entire range of the open and secret paths, then the disciple will come to be one blessed, in the sense of having heard about and gained some understanding of the paths in their entirety. Even just gaining this general idea of the overall paths represents greater merit that any other good qualities that the student might possess.

དེ་ལྟ་བུའི་བླ་མ་རྙེད་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་དགོས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བ་སོགས་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་བརྒྱད་ཡོད།

Once the disciple does manage to locate a lama with the qualities described above, he must rely on him in the proper way. Here there are eight great benefits a person can gain through proper behavior towards his teacher, beginning with being "close to Buddhahood."[15] There are also eight different dangers of improper behavior towards one's lama—these are the opposites of the benefits just mentioned.

6
The Dangers of Not Seeing your Lama Well

བསྟེན་ཚུལ་ལོག་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་། དགྲ་ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་ལས།

།ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་མཉན་པ་ལ།

།གང་གིས་བླ་མར་མི་འཛིན་པ།
།ཁྱི་ཡི་སྐྱེ་གནས་བརྒྱར་སྐྱེས་ནས།
།སྨེ་ཤ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

།ཞེས་དང་།

We should speak here too of the dangers in improper behavior towards one's lama. A reference in *Difficult Points to the Black Enemy* puts it this way:

A person who doesn't treat as a lama
Someone who's taught him so much as a line
Will take a hundred births as a dog
And then be born in the lowest of castes.[16]

དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས།

།བླ་མ་ལ་ཁྲོས་སྐད་ཅིག་གྲངས།
།བསྐལ་པར་བསགས་པའི་དགེ་བཙོམ་ནས།
།དེ་སྙེད་བསྐལ་པར་དམྱལ་སོགས་ཀྱི།
།སྡུག་བསྔལ་ཚོར་བ་དྲག་པོ་མྱོང་།

The root text of the secret teaching on the Wheel of Time states as well:

Seconds of anger toward your lama
Destroy equal eons of virtue collected,
Then bring equal eons in which you endure
The terrible pain of hells and the rest.[17]

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུས་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོག་པའི་ཡུན་ལ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ཡོད་པས། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དྲུག་ཅུ་ཙ་ལྔའི་རེ་རེང་བླ་མ་ལ་ཁྲོ་སེམས་སྐྱེས་ན་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་ཙ་ལྔའི་ཡུན་ལ་དམྱལ་བར་གནས་དགོས། འདི་

ཐེག་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལྟར་ཡིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བ་ཡོད།

Now the length of time in the snap of a finger is itself made up of no less than sixty-five of what we call "instants of minimum action." If an emotion of anger towards your lama comes up in your mind for this period, for sixty-five of these split-seconds, then you will have to stay in hell for a period equal to sixty-five *eons*. This by the way is how the tradition of the lesser way describes it; according to the teachings of the greater way, the period is even longer.[18]

དེར་མ་ཟད་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན་བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚེ་འདིར་ཡང་ནད་གདོན་སོགས་ཀྱིས་གཙེས་པ་དང་། འཆི་ཁར་གནད་གཅོད་འཇིགས་སྐྲག་ཚད་མེད་པས་མནར་བ་དང་། དུས་མིན་འཆི་རྐྱེན་བཅུ་གསུམ་གང་རུང་གིས་འཆི་བ་སོགས་དང་།

And there are even more dangers; a person who behaves improperly towards his lama will, as the *Fifty Verses on Lamas* describes, suffer even more in this present life: spirits, various sicknesses, and other such problems will harass him constantly. In the hour of death, he is tormented by excruciating pain at the vital points and overwhelmed by terror. Moreover, he dies through one of the thirteen causes of a premature death—and so on.[19]

7
How the Three Paths are Every Teaching

དེའི་ཕྱིར་ལམ་རིམ་འདི་འཆད་ཉན་ཚར་གཅིག་བྱས་པས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ན་ཡོད་པའི་གསུང་རབ་པོ་ཏི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་བཏོན་ནས་འཆད་ཉན་བྱས་པ་ཡིན།

Thus we can say that, within just a single teaching session devoted to this work on the Steps to the path to Buddhahood, the teacher has taught and the disciples have heard the essence drawn from every single volume of Buddhist teaching that exists on this entire planet.

8
A Master of the Teachings

འདི་ལ་གོ་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཆགས་ན་ཙྪ་ཁང་ནང་གི་ཡི་གེ་ཤོག་གྲུར་གཅིག་ཚུན་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་བྱར་གོ་ནུས་པས་ཕར་གསུང་རབ་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་འཕྲུལ་གྱི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་དང་། ཚུར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་པ་ཡིན།

A person who develops a good understanding of these Steps to the path reaches a point where he can go to any one of those *tsatsa* sheds around town where we dispose of old scriptures and images, pick up any scrap of writing that he finds there, and know just where it fits into his lifetime practice. When you go from here to there, meaning from this single teaching on the Steps out to the mass of the Buddhas' other teachings, the Steps are like a magic key that opens a hundred different doors. Going from there to here, the total contents of that mass of teachings has been packed into these Steps.

བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་བ་ཆགས་པའང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་ཡང་གསར་རྙིང་བན་བོན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཡོངས་རྫོགས་བསྲེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཞིག་ལ་མི་བྱ། དེ་ཡིན་ཏེ། ཐུའུ་བཀྭན་ཆོས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། གསར་རྙིང་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་པས་གཉིས་ཀའི་གྲལ་དུ་མི་ཚུད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན།

Having the ability we've just described is, by the way, what we mean when we say someone has "gained an understanding of the teachings in their entirety." Therefore too the expression "master of all the Buddhas' teachings" is not at all meant to refer to somebody who has put together some neither-here-and-neither-there concoction of all the earlier and later systems, and who is trying to practice that. This point we get as well from something that Tuken Dharma Vajra spoke: "Try to mix up all the systems, the earlier and the later, and you end up outside of both."[20]

ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུས་ལུགས་ཀྱང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་འདུས་པ་ཡིན།

When we say here that the entire teachings of the Buddha are packed into the Steps of the path, what we mean is that every vital point of the teachings has been expressed through an abbreviated presentation of the topics contained in the three collections of scripture.

9
Be Careful What You Learn

ཆོས་ཞིག་བྱེད་བསམ་པ་ཆོས་ལམ་མ་ནོར་བ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སློབ་དགོས་པ་ལས་ཁྱིའི་ཁ་ཟས་བཞིན་དུ་གང་བྱུང་བྱུང་བྱ་བ་མི་རིགས་ཏེ། འཇམ་མགོན་ས་པཎྜི་ཏས།

People who have hopes of doing some kind of spiritual practice should study an unerring path such as this one. It's not right just to practice anything you can get ahold of, like some stray dog that gobbles down anything he can find. As the gentle protector, the Sakya Pandita, has said:

།རྟ་དང་ནོར་བུ་ལ་སོགས་པའི།
།ཆུང་ཟད་ཙམ་གྱི་ཉོ་ཚོང་ལ།
།ཀུན་ལ་འདྲི་ཞིང་བརྟག་ནས་དཔྱོད།
།ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ཆུང་ཟད་ལའང་།
།དེ་འདྲའི་འབད་པ་བྱེད་པར་མཐོང་།
།སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ནི།
།དམ་པའི་ཆོས་ལ་རག་ལས་ཀྱང་།
།ཆོས་ནི་ཁྱི་ཡི་ཟས་བཞིན་དུ།
།བཟང་ངན་གང་དུའང་མི་དཔྱོད་པར།
།གང་འཕྲད་དེ་ལ་གུས་པར་འཛིན།

།ཞེས་གསུངས།

Even in some insignificant business
Over a horse, a gem, or the like,
You check: ask everyone, consider it well.
We see people taking pains like this over
Even the smallest matters of this life.
Gaining the ultimate goal of all our
Countless lives depends on dharma,
Yet we prize any dharma we might come across,
Not checking if it's good or bad,
And act like dogs with a scrap of food.[21]

དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཚེ་འདིའི་བྱ་བ་ཉོ་ཚོང་ལྟ་བུ་ཙུང་ཟད་རེ་ལའང་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གཞན་ལའང་དྲིས། རང་གིས་ཀྱང་བརྟག་དཔྱད་ནན་ཏན་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ཇི་ཙམ་འཕྱུག་ནའང་ཚེ་ཕྱི་མར་ཕན་གནོད་གང་ཡང་མི་འབྱུང་། ཆོས་ནོར་བ་ཞིག་དང་འཕྲད་ན་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་འཕྱུག་འགྲོ།

That's just how it is—even in every little matter of this present life, like when you're buying or selling something, you take a lot of care: you do everything you can think of, you run around and ask other people, you spend a lot of time thinking over what to do yourself. But no matter how big a mistake you make with something like this, it's not going to help or hurt you in your future life at all. If you meet up with a spiritual teaching that's wrong though, you make a mistake that affects the ultimate goal of all your lives.

10
The Mark of a True Spiritual Teaching

སྔར་གྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་དཀའ་སྤྱད་དུ་མས་ཐག་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ནས་ཆོས་ཚད་ལྡན་བོད་འདིར་གདན་དྲངས་པ་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་དེ་ཆོས་གོ་མ་ཆོད་པ་རེད། དེས་ན་རྒྱུ་འགོའི་ཕྱུགས་གངས་ལ་ཐུག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་

ཉམས་སུ་ལེན་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐུགས་དེ་ཡང་མ་ནོར་བ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུག་པ་ཞིག་དགོས།

Now the master translators of old undertook a great many hardships, journeying afar to the land of India to bear authentic dharma teachings back here to Tibet. But those in Tibet who followed a mistaken path couldn't live up to them at all. Really good water should at the end of ends trace back to some pure snow. Just so, whatever dharma we choose to practice should have its ultimate origin in something infallible: in the very Lord of the Word, in the Teacher, in the Buddha.

ཆོས་ཁུངས་མེད་ལ་ལོ་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པ་བྱས་ཀྱང་རྟོགས་པ་ཚད་ལྡན་སྣེ་གཅིག་མི་སྐྱེ་སྟེ། མར་འདོད་ནས་ཆུ་བསྲུབ་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན།

You can spend a thousand years struggling to practice some dharma teaching that has no authentic origin, and you still won't get a single sliver of true realization. It's like thrashing water to make butter.

དེ་ལྟར་ན་ཉམས་སུ་ལེན་བྱའི་ཆོས་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ། པཎྜི་ཏས་བར་དུ་ལོག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ཞུགས་མ་ཞུགས་རྩོད་པས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་སྐྱོན་བསལ་བ། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མཛད་དེ་རྟོགས་པ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་པ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས།

Therefore we can say that the teaching we decide to practice should have three distinguishing features:

1) It should have been taught by the Buddha.

2) It should have been cleaned of any errors: sages must have brought the teaching to its authentic final form, having examined it to determine whether any wrong ideas crept into it after the Buddha taught it.

3) It should have brought true realizations to the hearts of master practitioners, once they have heard, considered, and

meditated upon it. And then it must have passed to us through the various generations of an unbroken lineage.

དེ་བྱུང་ན་ཆོས་ཚད་ལྡན་ཡིན་པས་རང་གི་སྙིང་རུས་དང་ཉམས་ལེན་གྱིས་པར་མ་བསླུས་ན་ཆོས་ཀྱིས་ཚུར་བསླུ་དོགས་མི་དགོས།

If the dharma we seek to practice has these three characteristics, it is authentic. We from our side still might fail it, through lapses in our effort and daily practice, but we need never fear that the teaching from its side will fail us.

11
Those Who Seek a Spiritual Life

གསུམ་པ་ཉན་པར་བསྐུལ་བ་ནི།

།གང་དག་སྲིད་པའི་བདེ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་།
།དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་བྱ་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ཡིས།
།རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་རྟོན་པའི།
།སྐལ་ལྡན་དེ་དག་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཉོན།

།ཞེས་པས་བསྟན།

We have now reached the third and final of the preliminaries that lead into the composition of the text. This one consists of a strong encouragement for the reader to study the work well, and is contained in the next verse of the root text:

Listen with a pure mind, fortunate ones
Who have no craving for the pleasures of life,
And who to make leisure and fortune meaningful strive
To turn their minds to the path which pleases the Victors.

དེ་ཡང་གང་དག་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་ཆགས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་

འདོད་ཅན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དོན་ཡོད་བྱ་ཕྱིར་རྟེན་ལས་སྙིང་པོ་ལེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལམ་ལོག་དང་། ལམ་གོལ་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཐུགས་དགྱེས་པའི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་ལམ་མ་ནོར་བ། མ་གོལ་བ། ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ལ་སློབ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་སློབ་པར་འདོད་པའི་སློབ་མ་དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས།

Here the great Tsongkapa is urging his readers to study the work: "You, you people *who* are seeking freedom and *have no* single moment's *craving for the pleasures of life;* you, who want to get the absolute most from the body you've found, *to make your leisure and fortune meaningful;* you now are going to have to train yourself in a path that never errs, a path that never strays, a path that is whole and complete, *the path which pleases* even *the Buddhas*—the one in the end they advise, a path that is no erring path, a path that is no path that strays, a path that is more than just some piece or part of a path. And if you want to train yourself in a path like that, you're going to have to be a student who has all the requirements of a student; you're going to have to fit the description from the *400 Verses:*

> །གཟུར་གནས་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་བ།
> །ཉན་པོ་སྣོད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད།
>
> We call someone a proper vessel for study
> Who's unbiased, intelligent, and willing to strive.[22]

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སློབ་མ་ཆོས་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དྲོན་པའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཚུལ་འགལ་རྐྱེན་སྣོད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་ཞིང་། མཐུན་རྐྱེན་འདུ་ཤེས་དྲུག་བསྟེན་པའི་སྒོ་ནས་དྭང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཉོན་ཞེས་ཉན་པར་བསྐུལ་བའོ།།

And *fortunate ones* like you, disciples who have *turned their minds* to the dharma, are going to have to *listen with a pure mind;* avoid in your study those things which are opposed to its success—the three problems of the pot; rely in your study on those things which are conducive to its success—the six images for the instruction."[23]

12
Why You Need Renunciation

།རྣམ་དག་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་སྲིད་མཚོ་ཡི།
།བདེ་འབྲས་དོན་གཉེར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ལ།
།སྲིད་ལ་བརྐམ་པ་ཡིས་ཀྱང་ལུས་ཅན་རྣམས།
།ཀུན་ནས་འཆིང་ཕྱིར་ཐོག་མར་ངེས་འབྱུང་བཙལ།

།ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ།

There's no way to end, without pure renunciation,
This striving for pleasant results in the ocean of life.
It's because of their hankering life as well that beings
Are fettered, so seek renunciation first.

རང་ཅག་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་དགོས། དེ་མ་སྐྱེས་པར་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཆགས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཐབས་མི་འབྱུང་བ།

Now for all of us to escape from the cycle of life, we have to want to escape. If we never develop the wish to get out, and we get attached to the good things of this circle of life, then there will never be any way to escape it.

དཔེར་ན་བཙོན་པ་བཙོན་ཁང་ནས་ཐར་འདོད་དང་ཐར་བའི་ཐབས་ལ་མ་འབད་ན་བཙོན་ལས་མི་ཐར་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ལ་མ་འབད་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་དུས་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེས་ན་ནམ་ཞིག་འཁོར་བ་འདི་ལས་ཐར་བ་ཞིག་འོང་།

A prisoner can sit in a jail, but if he never really wants to escape, and never really attempts an escape, he never will escape. It's the same for us—if we never try to find some way to escape this cycle of life, the day of our escape will never arrive. If we work to develop the wish to escape, then surely there will come a time when we do.

13
Renunciation and Compassion

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྔོན་དུ་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་དགོས། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་སྟེང་དུ་སྤྱིར་ནས་ངེས་འབྱུང་མ་སྐྱེས་ན་གཞན་སྟེང་དུ་བསྒོམ་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་ཐབས་མེད། ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྦྱོང་མི་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བོད་ཀྱིས་ཤེས་གསུངས་ནས་བཀའ་བཀྱོན་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་ཡང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གསུངས།

The point here is that, to develop the wish to achieve enlightenment for all living beings, you must first develop a kind of compassion where you can no longer bear to see these beings tormented by the sufferings of life. To develop this, you must develop renunciation over your own situation; there is no way otherwise you could gain compassion, for it contemplates the situation that others must face. This too, concluded our Lama, is what Lord Atisha meant in his gentle rebuke to us Tibetans: "Only in Tibet have they found people with the wish for enlightenment who haven't yet found love and compassion."[24]

14
On Stopping Desire

།དལ་འབྱོར་རྙེད་དཀའ་ཚེ་ལ་ལོང་མེད་པ།
།ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ཟློག

།ཅེས་པས་བསྟན།

Leisure and fortune are hard to find, life's not long;
Think it constantly, stop desire for this life.

རང་ཚེ་འདི་ལ་སུ་ལས་ལྷག་པའི་ལྟོ་གོས་སྙན་གྲགས་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་དུ་ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་དང་ཁ་གྲགས་འདོད་པ་འདི་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་རེད། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག་པ་ཞིག་དགོས།

What we mean by "desire for this life" is this desire for happiness and fame in this life—where you say to yourself, "If only I could get more of the good things of life than anyone in the world—the best food, finest clothes, biggest name, and all the rest." Anyone who hopes to do some spiritual practice must stop his desire for this life.

དེ་ལྡོག་པ་ལ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྙེད་དཀའ་དང་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་གཉིས་བསམ་ན་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལོག་སྟེ་ཚེ་འདི་བློས་ཐོངས་པ་ཞིག་འོང་། རང་རེས་ད་ལྟ་ཆོས་མ་བྱས་ན་ལྟ་ཅི། བྱས་ཀྱང་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་བ་འདི་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་མ་ལྡོག་པས་ལན་པ་ཡིན། བློ་སྦྱོང་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་ལས་ཀྱང་།

How to stop it? You must contemplate the two Steps known as (1) the "great importance of this life of leisure and fortune, and the difficulty of finding it," as well as (2) our "impermanence, the fact that we must die." These thoughts then will turn back your desire for this life—in your mind, you will give up on it. The fact that you and I right now never do any spiritual practice—no, worse, the fact that we try and what we do is anything but spiritual practice—is all because of our desire for this life. *Free of Four Loves*, the mental-training text, puts it this way:

།ཚེ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཆོས་པ་མིན།
།འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན།

།ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

No practitioner, a person who loves this life.
No renunciation, a mind that loves the cycle.[25]

15
Giving Up on this Life

ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ས་མཚམས་དང་། ཆོས་གཤའ་མ་ཡིན་མིན་ཚེ་འདི་བློས་ཐོངས་མ་ཐོངས་ལ་བྱེད། ཆོས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་མཉམ་དུ་འོང་ཡང་། ཆོས་ཚེ་འདི་བློས་བཏང་བ་དང་འཇིག་རྟེན་ཚེ་འདི་ལྷུར་ལེན་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་མི་འོང་བས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འོང་ཐབས་མེད་པ་ཡིན།

The border that separates spiritual practice from what is not, and the border that separates real spiritual practice from what is not, is this attitude of having given up on this life. Practice, in the form of reciting some lines, and the world may somewhere meet; but there is no way that practice in the form of giving up on this life will ever meet the world, in the form of happily participating in this life. There is no way you can keep the world, and still keep your practice.

དེ་ལ་དགོངས་ནས་དགེ་བཤེས་འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཙུན་པ་ཞིག་ལ། ཇོ་བོ་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་ཡང་བློ་བ་དགའ་སྟེ། དེ་བས་ཀྱང་ཆོས་ཤིག་རང་བྱས་ན་དགའ་ཞེས་སོགས་ཕྱག་དང་ཁ་ཏོན་དགོམ་པས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན་དེས་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཡིན་མ་ཤེས་པར་འོ་ན་ཆོས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ཞུས་པས། ཚེ་འདི་བློས་ཐོངས་ཤིག་ཅེས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་ནན་ཏན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན།

This is what the precious preceptor, Drom Tonpa, had in mind when he said to a certain monk, "It makes my heart glad, uncle, to see you walking round this holy place to pay your respects; how much gladder would I be, if you did something spiritual!" And he went on to say the same thing about making prostrations, and reciting prayers, and meditating, and everything else. So finally the monk couldn't decide at all what was supposed to be spiritual practice and he asked Drom Tonpa, "Well then, how am I supposed to practice?" And the only answer he got was "Give up on this life!"—repeated three times, and loud.[26]

16
The Three Concerns

དེ་ལ་རྒྱས་པར་ན་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་།   དེ་དག་ཚུར་བསྡུ་ན་ཚེ་འདིར་ཞེན་པའི་ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་དུ་འདུ་བས་འདི་གསུམ་བློས་བཏང་དགོས།

In a broad sense we can start with what are known as the "eight worldly thoughts." These then can be shortened into three concerns of this life: food, clothes, and a big name. These three are what you have to give up on.

འདི་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་གཏམ་འདི་སྡུག་ཤོས་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་དང་བཙུན་པ་དང་སྒོམ་ཆེན་ཕལ་ཆེ་བས་ཀྱང་ལྟོ་ལ་གྱོང་བསྐྱུར་ནས་མེ་ཏོག་བཅུད་ལེན་དང་རྡེའུ་བཅུད་ལེན་ཙམ་གྱིས་འཚོ་བར་བྱེད། གོས་ལ་གྱོང་བསྐྱུར་ནས་སྡུག་ཚལ་པེམ་པོ་གྱོན། སྒལ་པ་བྲག་ལ་སྦྱར། བུག་སྒོ་འདག་སྦྱར་བྱས་ཏེ་མཚམས་བསྙེན་སྒྲུབ་ལ་བཞུགས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱི་གཏིང་དེ་ནས་ལུང་པའི་མི་ཀུན་གྱིས་ང་མཚམས་པ་སྒོམ་ཆེན་བཟང་པོ་ཞིག་རེད་ཟེར་དུ་རེ་བའི་གཏམ་སྙན་གྲགས་འདོད།

The worst of the three by the way is Big Name. Sages, holy men, great meditators of the past—even we can say a majority of them—have been able to live without great food, keeping themselves alive on one of those mystical practices where all you eat is some tiny pills or the essence of a flower. And they've been able to live without great clothes too: they sit in deep retreat, wearing tattered robes covered with dirt—they glue their backs to the wall of a cave and seal the only entrance. But in the bottom of their hearts they still crave fame—the Big Name—and they dream that all the local people outside are talking about what a holy master meditator they are.

མཁས་པ་པཎྜི་ཏ་དང་དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསླུ་བ་མང་སྟེ། རྗེ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོས།

།མཚམས་བཅད་ཡ་ཐེམ་ཡི་གེ་བྲིས།

།མི་དང་མི་འཕྲད་སྒོམ་ཆེན་ཡང་།
།ཚེ་འདིའི་སྒོམ་ཆེན་བཟང་ལོ་འདོད།

There have been many, many sages and scholars and monks who were pure in their moral lives but misled in this same way. As the great Droway Gonpo has said,

> They go into seclusion, post a sign on the door,
> See not a soul, these master contemplators who still
> Hope in this life they call me the "Great Meditator."[27]

།ཅེས་དང་།

།རྣམ་རྟོག་མི་དྲན་དགུ་དྲན་འདེབས།
།ཅི་བྱེད་རྣམས་ལ་འདེབས་སླེབས་པས།
།དགེ་སྦྱོར་ཅི་བྱས་ལོ་ལོར་འཚོར།
།ཐམས་ཅད་ལོ་པའི་ཧ་པས་ཁྱེར།
།དེས་ན་ཚེ་འདིའི་རྣམ་རྟོག་ལ།
།མདུང་རེ་འདེབས་དགོས་སྐྱེས་བུ་ཀུན།
།འདི་ལ་མདུང་རེ་མ་ཐེབས་ན།
།མཁས་བཙུན་སྟོན་སྒོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
།ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྒོ་མི་ཁེགས།

།ཞེས་དང་།

As well as,

> And so they fill their minds with hopes and plans,
> Thoughts that come in everything they do,
> And so their spiritual practice goes to waste,
> Spirited away by bandit locals.

Take a spear then, strike it into every
Thought that comes for this life, and remember
Should a single spear not hit the mark
Being a sage, saint, scholar, meditator
Cannot close the door to the three lower realms.

17
The Eight Worldly Thoughts

ངེས་ན་བཤེས་སྤྲིངས་ལས།

།འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པ་རྙེད་དང་མ་རྙེད་དང་།
།བདེ་དང་མི་བདེ་སྙན་དང་མི་སྙན་དང་།
།བསྟོད་སྨད་ཅེས་བགྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ།
།བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སྙོམས་མཛོད།

།ཅེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་གླིང་རས་པས་ཀྱང་།

།འཁོར་བ་རྣམ་རྟོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ན།
།འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རོ་ལངས་རྒྱུ།
།དུར་ཁྲོད་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་དེ་ན་གདའ།
།བླ་མ་རོ་སྙོམས་ཞིག་མཛད་ན་དེ་རུ་མཛོད།

།ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྙེད་བཀུར་བྱུང་ན་དགའ། མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་བྱུང་ན་དགའ། མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ། སྙན་གྲགས་བྱུང་ན་དགའ། མ་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ། བསྟོད་ར་གཏོང་མཁན་བྱུང་ན་དགའ། སྨད་ར་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན་མི་དགའ་བ་སྟེ་འདི་བརྒྱད་ལ་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན། ཆོས་བྱེད་པ་ལ

འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་འདི་མགོ་སྙོམས་པ་དགོས།

Therefore if we want to do any spiritual practice we must quell the eight worldly thoughts—we must stand neutral, free of both members of each of its four pairs. "Eight worldly thoughts" is a name we give to the following eight emotions:

1) Being happy when we acquire some thing,
2) And unhappy when we don't.
3) Being happy when we feel good,
4) And unhappy when we don't.
5) Being happy when we become well known,
6) And unhappy when we don't.
7) Being happy when someone speaks well of us,
8) And unhappy when someone speaks ill of us.

As the *Letter to a Friend* states,

> Oh worldly wise! To gain or not, feel good
> Or not, be well-known or not, be spoken of
> Well or ill, these are the eight worldly thoughts.
> Quell them; let them not come to your mind.[28]

The great saint Lingrepa has said as well,

> In the city of daily concerns in our circle of life
> Scurry the waked cadavers of eight worldly thoughts.
> This is where you can find the most frightening
> cemetery of all;
> This is where you lamas should keep your midnight
> vigil among the dead.[29]

18
The Ten Ultimate Riches

དེའི་ཕྱིར་ཚེ་འདིའི་ཆོས་བརྒྱད་བློས་མ་ཐོངས་ན་ཆོས་འོང་རྒྱུ་ཡར་བཞག །ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྒོ་ཙམ་ཡང་ཁེགས་པར་དཀའ། ཆོས་བྱེད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྙོམས། ཚེ་བློས་གཏོང་བའི་མན་ངག་བཀའ་གདམས་ཕུགས་ནོར་བཅུ་རྣམས་སུ་ཡིན་

དགོས། ཕུགས་ནོར་བཅུ་ཞེས་པ་གཏད་པ་བཞི། རྡོ་རྗེ་གསུམ། བུད་སྐྱིགས་ཐོབ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་ཡིན།

Therefore if a person fails to stand free of the eight worldly thoughts for this life he will find it hard even to shut the doors to a birth in the realms of misery, much less do something that's a spiritual practice. To do such a practice, you must take up the instruction called the "Ten Ultimate Riches"—a teaching of the masters called the Seers of the Word for quelling the eight worldly thoughts, and giving up on life. These ten "ultimate riches" are the following:[30]

> The Four Aims.
> The Three Diamonds.
> The Three of Being Thrown Out,
>   and Reaching, and Attaining.

གཏད་པ་བཞི་ནི། བློ་ཕུགས་ཆོས་ལ་གཏད། ཆོས་ཕུགས་སྤྲང་ལ་གཏད། སྤྲང་ཕུགས་ཤི་ལ་གཏད། ཤི་ཕུགས་གྲོག་པོ་སྐམ་པོ་ལ་གཏད་པ་དང་བཞི།

The "four aims" are,

> Aiming your mind ultimately to practice.
> Aiming your practice ultimately to the beggar.
> Aiming the beggar ultimately to death.
> Aiming death ultimately to some dusty ravine.

རྡོ་རྗེ་གསུམ་ནི། ཐེབས་མེད་རྡོ་རྗེ་སྔོན་ལ་བཏང་། ཁྲེལ་མེད་རྡོ་རྗེ་རྗེས་ལ་བཞག །ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་རང་དང་འགྲོགས་པ་དང་གསུམ།

And the "three diamonds" are,

> Sending the uncatchable diamond ahead of you.
> Laying the unabashable diamond behind you.
> Keeping the wisdom diamond at your side.

བུད་སྐྱིགས་ཐོབ་གསུམ་ནི། མི་གྲལ་ནས་བུད། ཁྱི་གྲལ་བསྐྱིགས། ལྷ་གྲལ་ཐོབ་པ་སྟེ་གསུམ་མོ།།

The three of "being thrown out, and reaching, and attaining," are, lastly,

> Being thrown out from the ranks of men.
> Reaching the ranks of dogs.
> Attaining the ranks of the gods.

དེ་ཡང་བློ་ཕུགས་ཆོས་ལ་གཏད་པ་ནི། ད་རེས་རྙེད་དཀའ་དོན་ཆེའི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་པོ་ལན་གཅིག་ཙམ་རྙེད་པ་འདི་ཡུན་རིང་པོར་མི་གནས་པར་འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པ་དང་། འཆི་བའི་ཚེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་ཚེ་འདིའི་རྙེད་བཀུར་སྙན་གྲགས་སོགས་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་ཕན་པར་བསམས་ནས་ཆོས་བྱེད་པ་ཡིན།

"Aiming your mind ultimately to practice" means to practice religion with the following thoughts: This time I've been able to obtain a good human body and circumstances; they are extremely hard to find, they are incredibly valuable, and they include all the necessary leisure and fortune. This is the one and only time I will have such a life. And it will not be here long; it is absolutely sure that I will die, I have no way of knowing when my death will come. And when I die, only this holy spiritual practice will be of any use to me. All the things and honors I have gathered in this life, every bit of fame I've gained, everything else of the money and possessions I may have with me, will not be the slightest help to me.

ཆོས་ཕུགས་སྤྲང་ལ་གཏད་པ་ནི། འོ་ན་ཚེ་འདིའི་བདེ་ཐབས་མ་བསྒྲུབས་པར་ཆོས་བྱས་ན་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྤྲང་པོ་བྱས་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་ན། ངས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་སྤྲང་པོ་བྱས་ནའང་བྱས། ཟས་གོས་ངན་ངོན་སློང་མོ་བརྒྱབ་པ་ཙམ་གྱིས་འཚོ་བར་བྱས་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་ནུས་པར་བྱེད་སྙམ་པའོ།།

"Aiming your practice ultimately to the beggar" is like this: Suppose you think to yourself "But well now, if I stop trying to do what it takes to live well in this life so I can do my spiritual practice, I'm afraid that I won't even find the bare necessities for doing the practice: I'll become a beggar." Think then to yourself this way: "I will undertake any hardship for my practice; and if it means I have to become a mere beggar, then let me become a beggar. I will find a way to do my practice, even if I have to live on lousy scraps of food that I beg off others, and wear any old clothes they give me."

སྤྲང་ཕུགས་ཤི་ལ་གཏད་བ་ནི། ངས་ཅ་ལག་ཕྲན་བུ་མ་བསགས་པར་དེ་ལྟར་སྤྲང་པོ་བྱས་ཏེ་ཆོས་སྒྲུབ་ཁུལ་བགྱིས་ན་མི་ཚེ་ཡང་འཁྱོལ་ཐབས་མི་འདུག །ལྟོ་གོས་མེད་པར་ཤི་ཡོང་སྙམ་པ་བྱུང་ན། ངས་ཚེ་རབས་སྔ་མ་མང་པོར་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་མ་མྱོང་བ་ལ། ད་རེས་ཆོས་བསྒྲུབས་ནས་ཤི་ཐུབ་ན་གོ་བཅད། ལར་ནས་ཕྱུག་པོ་དང་སྤྲང་པོ་ཚང་མ་འཆི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་ལ། ཕྱུག་པོ་ཡོང་རྒྱུའི་དོན་དུ་སྡིག་བསགས་ནས་འཆི་བ་ལས། ཆོས་ལ་དཀའ་བ་སྤྱད་ནས་འཆི་རྒྱུ་བྱུང་ན་དོན་ཆེན་པོ་གྲུབ་པས་ན། ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་འཁྱག་རེས་ཤི་ནའང་ཤི །ལྟོགས་རེས་ཤི་ནའང་ཤི་སྙམ་དུ་ཆོས་བློས་མི་གཏོང་བ་ཡིན།

"Aiming the beggar ultimately to death" means never giving up on your practice. Suppose you think to yourself, "So I try to do some practice, and I turn into a beggar, because I haven't taken the time to collect even the single smallest material thing. But then I won't even have what it takes to sustain this human life. I'm afraid some day I'll die, without enough food, without enough clothes." But instead you should think this way: "In all my many previous lives, I've never given up my life for the sake of my practice. If I can die this one time trying to practice, I might make up for it. And anyway we are all the same: rich or poor, we all are going to die. Rich people, to get rich, have collected a lot of bad deeds and will die with them. I, on the other hand, will accomplish something of very great meaning if I die from the hardships of trying to practice. So if for my practice I freeze to death, let me freeze. If for this I starve, let me starve."

ཤི་ཕུགས་གྲོག་པོ་སྐམ་པོ་ལ་གཏད་པ་ནི། རང་ལ་ཡོ་བྱད་གཏན་ནས་མེད་ན། རང་ན་བ་དང༌། རྒས་པ་དང༌། འཆི་དུས་ཚུན་ཆད་ལ་གཡོག་བྱེད་མཁན་དང༌། རོ་སྐྱེལ་བྱེད་ཚུན་ཆད་དགོས་སྙམ་པ་ཡང་ཚེ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཞེན་པ་ཡིན། རང་ཉིད་ལོ་རྒས་རྒས་བར་དུ་ཚེ་རིང་པོར་སྡོད་པའི་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད་པས། དེ་བས་ཆོས་བསྒྲུབས་ནས་རང་ལ་བལྟ་མཁན་མེད་པར་གྲོག་པོ་སྐམ་པོའི་ནང་དུ་ཁྱི་ཤི་བ་ལྟར་རོ་ལ་

འབུ་བརྒྱབ་ཀྱང་རུང་སྐམ་དུ་གང་ལའང་མ་ཆགས་པར་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ཡིན།

"Aiming your death ultimately to some dusty ravine" comes like this: Suppose you think to yourself, "But there are certain things that I need from now up to the time I die. If I don't have any money at all, how am I going to get someone to help me when I'm sick? Who will attend me in my old age? Who will be there at my deathbed? And who will take care of things after I die—who will take the body away, and all the rest?" All these kinds of thoughts come under the category of attachment to the good things of this life. There's no way at all you can be sure that you'll even live long enough to reach any old age. Better to go to some lonely mountain retreat, and give up attachment to anything at all, and think to yourself "Now I'm going to practice, and I don't care if I die like some stray dog in a dusty ravine, with no one to look after me, and maggots crawling all over the corpse."

ཟིབས་མེད་རྡོ་རྗེ་སྔོན་ལ་བཏང་བ་ནི། རང་གིས་དེ་ལྟར་བློས་བཏང་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ། ཕ་མ་ཉེ་འབྲེལ་མཛའ་གྲོགས་ལ་སོགས་པས་ཇི་ཙམ་བཤོལ་བཏབ་ཀྱང་བཤོལ་ཟིབས་མི་ཐུབ་པར་གཉེན་བཤེས་བརྩེ་གདུང་ཆེ་བ་སྙིང་དང་འདྲ་བ་རྣམས་མྱ་ངན་དང་བཅས་བཞིན་མིག་མཆི་མ་ཅ་རེ་ལུས་ཀྱང་ཡིད་རྡོ་རྗེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བས་གདུང་སེམས་དང་ཆགས་སེམས་མེད་པར་དབེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་སོང་ནས་ཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས།

"Sending the uncatchable diamond ahead of you" has this meaning: You may be able to give up on life as described above, and start to try your practice. But then your parents and other family, your friends and all the rest will try to catch you and bring you back. Make yourself uncatchable; keep your mind as firm and unchanging as a diamond, even if you have to leave behind your most beloved family and friends, those close to you as the heart in your breast, standing with tears in their eyes from the pain. Leave, go to some lonely mountain hermitage, without any regrets, without any attachments. Stay there and devote yourself to the purest of practice.

ཁྲེལ་མེད་རྡོ་རྗེ་རྗེས་ལ་བཞག་པ་ནི། ཚེ་བློས་བཏང་ནས་འགྲོ་བ་ན། མི་ཆོས་ཁོ་སྣང་

འཁྲུམས་ཐ་ཆད་རེད་ཟེར་བ་སོགས་ཞེ་ཁྲེལ་འཕྱ་སྨོད་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་། བཟང་པོ་ལྷ་ལྟ་བུ་རེད་ཟེར་ནའང་ཟེར། ངན་པ་འདྲེ་ལྟ་བུ་རེད་ཟེར་ནའང་ཟེར། ང་ལ་ཁྱད་མེད། ཚེ་འདི་པའི་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་ངོ་བསྲུང་བྱེད་པ་ནི་ཉེས་པ་མང་པོའི་འབྱུང་གནས། ཆོས་སྒྲུབ་པའི་བར་ཆད་ཡིན་སྙམ་དུ་བློས་བཏང་བ་ཞིག་དགོས།

"Laying the unabashable diamond behind you" looks like this: Suppose you do give up on this life, and leave. People will despise you, and condemn you, and say things like "Now he's nothing but a useless wandering beggar." But whatever they say you must give up on all of it, and think to yourself, "If they say I'm as pure as a god, that's fine. If they say I'm as evil as a devil, that's fine too. It doesn't make any difference to me. Trying to keep up a good image with friends who are all devoted to this life can lead to a great many problems, and acts as a great obstacle to spiritual practice."

ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་རང་དང་འགྲོགས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་སྙིང་པོ་མེད་པའི་འདི་སྣང་གི་བྱ་བཞག་ཐམས་ཅད་གཏན་དུ་སྤངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་ཚེ་དང་སྒྲུབ་པ་སྙོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

"Keeping the wisdom diamond at your side" means never transgressing the pledge you have made to yourself. Abandon, and abandon forever, all the absolutely meaningless actions you do out of desire for this life. Keep your mind in the spiritual, firmly, and make your life and your practice one and the same.

མི་གྲལ་ནས་བུད་པ་ནི། འདི་སྣང་གི་ཕུན་ཚོགས་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་ཚེ་འདི་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་མཐོ་དམན་སུ་དང་ཡང་སྣང་བ་མི་བསྟུན་པར་སྨྱོན་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཚེ་འདི་པའི་མིའི་གྲལ་ནས་བུད་པ་ཡིན།

"Being thrown out from the ranks of men" comes like this: Now you will start to see that desiring the good things of this present life is your real enemy. Your whole outlook then will start to clash with the outlook that other men have, men high or low, who all nonetheless strive for this life's happiness. To them you are acting like a madman, and so you will be thrown out from the ranks of men—men who live for this life.

ཁྱི་གྲལ་སླེབས་པ་ནི། ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་ལ་གྱོང་བསྐྱུར། ཆོས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཀྲེས་སྐོམ་ངལ་དུབ་ཇི་ཙམ་བྱུང་ཡང་བསྲན་བཟོད་པར་བྱེད་པ་དེ་རེད།

"Reaching the ranks of dogs" means that you live your life without any great food, or clothes, or reputation. For the sake of your practice, you endure whatever comes to you in the way of hunger, or thirst, or tiredness.

ལྷ་གྲལ་ཐོབ་པ་ནི། དབེན་པའི་གནས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བཞག་ཐམས་ཅད་བློས་བཏང་སྟེ་སྒྲུབ་པ་མཐར་བསྐྱལ་བ་ན་ལྷ་ཡི་ཡང་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཚེ་འདི་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན།

"Attaining the ranks of the gods" starts with going to some secluded place, and giving up on all the normal activities of the world. You bring your practice to its desired end, and within this very life attain the state of a Buddha—the very god of gods.

19
Never Fear for Money

དེ་ལྟར་བློས་བཏང་ནས་ཆོས་སྒྲུབ་ན་སྤྲང་པོར་སོང་སྟེ་ལྟུ་གེས་ཤི་ཡོང་བའི་དོགས་པ་བྱ་མི་དགོས། འཇིག་རྟེན་པ་ལྟོགས་ནས་ཤི་བ་སྲིད་ཀྱང་ཆོས་པ་ལྟོགས་རིས་ཤི་བ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་དེ། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་འཁོར་སྒྱུར་དྲུག་ཁྲིའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་རྒྱུའི་བསོད་ནམས་ལྷག་པོར་ལུས་པ་རྣམས་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་བསྔོས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་པད་དཀར་དུ།

By the way, you need never fear that if you give up on things to practice the way we've described it above you'll become some poor beggar and starve to death. It is possible for a worldly person to die of hunger, but absolutely impossible for a religious practitioner to do so. This is because our compassionate Teacher, when he reached the state of total enlightenment, still had merit enough from his past deeds to go and take some 60,000 births as a

"Wheel Emperor"—one of those incredibly powerful beings who rule the entire world. Instead he took the fantastic power of these deeds and dedicated it to the food and other necessities that all his future followers might require. In the *White Lotus, the Sutra on Compassion,* we hear the following oath from the Buddha as he first commits himself to reaching enlightenment for the sake of living kind:

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ངའི་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་གོས་ངུར་སྨྲིག་སོར་བཞི་འཆང་བ་ལ་ཡང་བཟའ་བཏུང་བསམ་པ་བཞིན་མ་བྱུང་ན། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་བསླུས་པས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་།

> And in the days when my teachings spread in the world, any man who wears so much as four inches of the saffron robe shall find food and drink to his heart's desire. If he does not, then I shall have cheated the state of Buddhahood. And then may I lose my Buddhahood.[31]

20
How Should We Think about Money?

ཚེ་བློས་གཏོང་ཞེས་པའི་བློས་གཏོང་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་འདི་སྣང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཞེན་པ་དེ་བློས་ཐོང་བ་དགོས། དེ་ཐོངས་ན་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་གཏོར་ནས་སྤྲང་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚེ་བློས་ཐོངས་པའི་ཚད་ལ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་སོགས་འཛོག་པར་མཛད་པ་ཡིན།

Now when we say to "give up on this life," the main thing that you have to give up is those eight worldly thoughts or attachments, towards the pleasures of this life. Giving up these thoughts doesn't necessarily mean that you have to throw away all your material possessions and become a beggar. Holy teachers of the past have pointed out for us examples of people who succeeded in giving up on life, and these have included personages of fantastic material wealth such as Gyalchok Kelsang Gyatso and the Panchen Lobsang Yeshe.[32]

21
Lord Maitreya about Giving up on Life

རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་མིད་ལའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་།

།བུ་སྙིང་ནས་ལྷ་ཆོས་བྱ་བསམས་ན།

།དད་པ་ཞིག་གཏིང་ནས་སྐྱེས་པ་ན།

།ཚེ་འདི་ལ་ཕྱི་མིག་མི་ལྟ་ན།

།བདེན་པར་ང་ཕྱིར་འབྲང་བ་ན།

།གཉེན་འདུན་བདུད་ཀྱི་བཙོལ་འདེབས་ཡིན།

།བདེན་ནོ་མ་སྣམ་འཁྲི་བ་ཆོད།

།ཟས་ནོར་བདུད་ཀྱི་སོ་པ་ཡིན།

།འབྲིས་ཞིང་ངན་ནོ་འཛིན་ཆགས་སྤྱོངས།

།འདོད་ཡོན་བདུད་ཀྱི་ཞགས་པ་ཡིན།

།འཆིང་བར་ངེས་སོ་ཞེན་པ་ཐོངས།

།གཞོན་གྲོགས་བདུད་ཀྱི་བུ་མོ་ཡིན།

།སླུ་བར་ངེས་སོ་ཁོང་ཟོན་གྱིས།

།ཕ་ཡུལ་བདུད་ཀྱི་བཙོན་ར་ཡིན།

།ཐར་བར་དཀའ་ཡིས་སྐྱུར་དུ་བྲོས།

།ཡར་ཐམས་ཅད་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་ན།

།དུས་ད་ལྟ་བཞག་ན་དོན་ཅན་ལགས།

།སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཐོ་ཡོར་ཅིས་ཀྱང་འགྱེལ།

།དུས་ད་ལྟ་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་ན་ལེགས།

།སེམས་ཀྱི་བྱ་རྒོད་ཅིས་ཀྱང་འཕུར།

།དུས་ད་ལྟ་ནམ་དཔངས་བཅད་ན་ལེགས།

།མི་ང་ཟེར་དེ་ཚོ་ཉན་སྤྱོད་ན།

།བུ་ཁྱོད་ལ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་ཡོད།

།ཅེས་དང་།

The great master of all master meditators, Milarepa, has said as well:

> If in your heart you wish to keep the holy
> practice, son,
> Within the very depths of it then find
> this thing first—faith,
> Never turn and look back once again
> upon—this life.
> If in truth you'll follow after me,
> Your loved ones turn to demons, hold you back;
> Do not think them true—cut all the ties.
> Food and money are the demons' advance guard;
> The closer the worse, give up all want for them.
> The objects of the senses are the demons' snare;
> "They will entrap me!" stop your craving them.
> Your young love is the daughter of the demons;
> "She will mislead me!" so be on your guard.
> The place you grew up is the demons' prison;
> Hard to free yourself from, flee it quick.
> You will have to leave it all behind and
> go on—later,
> Why not make it meaningful and leave it
> all—right now?
> It will fall down one day anyway, this
> mannequin apparition;
> Better to use this body now, get off to a
> good quick start.
> This skittish bird of mind will anyway fly
> from the corpse one day;

Better now to soar across some wide
expanse of sky.
If you listen and act upon this one man's
words—of mine,
Then the grace to keep the holy practice,
my boy—is yours.[33]

22
Death in the Wild of a Mountain Cave

།ང་སྐྱིད་པ་གཉེན་གྱིས་མཚོར་ཞིང་།
།སྡུག་པ་དགྲ་ཡིས་མ་ཚོར་བར།

།རྒས་པ་གྲོགས་ཀྱིས་མ་ཚོར་ཞིང་།
།ན་བ་སྲིང་མོས་མ་ཚོར་བར།
།རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་ནུས་ན།
།རྣལ་འབྱོར་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།

།ཤི་བ་མི་ཡིས་མ་ཚོར་ཞིང་།
།རོ་རུལ་བྱ་ཡིས་མ་མཐོང་བར།
།རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་ནུས་ན།
།རྣལ་འབྱོར་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།

།ཤ་རུས་སྦྲང་མས་འཇིབ་པ་དང་།
།རྩ་རྒྱུས་འབུ་ཡིས་ཟ་བ་རུ།

།རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་ནུས་ན།
།རྣལ་འབྱོར་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།

།ང་སྙོ་ན་མི་རྫེས་མེད་པ་དང་།
།ནང་ན་ཁྲག་རྫེས་མེད་པ་རུ།
།རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་ནུས་ན།
།རྣལ་འབྱོར་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།

།རོ་ལ་འཁོར་མི་མེད་པ་དང་།
།ཤི་ན་ངུ་མི་མེད་པ་རུ།
།རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་ནུས་ན།
།རྣལ་འབྱོར་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།

།ང་གར་སོང་འདྲི་མི་མེད་པ་དང་།
།འདིར་སོང་གཏད་སོ་མེད་པ་རུ།
།རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་ནུས་ན།
།རྣལ་འབྱོར་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།

།མི་མེད་ལུང་པའི་བྲག་ཕུག་ཏུ།
།སྤྲང་པོ་ཞི་བའི་སྨོན་ལམ་འདི།

།འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཐེབས་པར་ཤོག

།ཐེབས་ན་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་དག་ཀྱང་ཚེ་བློས་བཏང་བའི་གསུང་མགུར་ཡིན།

Lord Milarepa said too,

> No way my loved ones know I'm glad,
> No way my enemies know I'm sad;
> If I can die here in this cave
> My hermit's wishes have come true.
>
> No way my friends know I've got old,
> No way my sister knows I'm sick;
> If I can die here in this cave
> My hermit's wishes have come true.
>
> No way that people know I've died,
> No rotting corpse that vultures spy;
> If I can die here in this cave
> My hermit's wishes have come true.
>
> Flies will suck my meat and bones,
> Maggots eat tendons, ligament;
> If I can die here in this cave
> My hermit's wishes have come true.
>
> No footprints leading from my door,
> No bloodstains left here on the floor;
> If I can die here in this cave
> My hermit's wishes have come true.
>
> No one to hold a deathbed vigil,
> No one to weep when I am gone;
> If I can die here in this cave
> My hermit's wishes have come true.
>
> No one to wonder where I went
> No one who knows where I am found;
> If I can die here in this cave
> My hermit's wishes have come true.

May this death prayer of a beggar
In the wild of a mountain cave
Come to help all living beings;
Then my wishes have come true.[34]

འདི་སྣང་གི་ཆོས་བརྒྱད་བློས་གཏོང་བའི་མན་ངག་གི་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་ནི་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། རང་ཅག་གིས་དང་པོར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེན་རྙེད་དཀའ་ནས་རིམ་གྱིས་བློ་སྦྱོང་ན་གནད་དུ་སྨིན་པ་ཡོད་།

Now there is one instruction which we can call the very essence of all the teachings on how to get rid of the eight worldly thoughts of this life. This is the meditation on one's own impermanence and death. People like us though must prepare our minds for this meditation by first contemplating how valuable, and how hard to find, our present life of leisure and fortune is. Then gradually we will be ripe for the realization of death.

23
On the Preciousness of Life

རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་ནས།

།དལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལས་ལྷག
།འདི་འདྲ་རྙེད་པ་ད་རེས་ཙམ་ཞིག་ཡིན།
།རྙེད་དཀའ་འཇིག་སླ་ནམ་མཁའི་གློག་དང་འདྲ།
།ཚུལ་འདི་བསམས་ནས་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀུན།
།སྤྱུན་པ་འཕྱུར་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་གྱུར་ནས།
།ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྙིང་པོ་ལེན་པ་དགོས།
།རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བྱས།
།ཐར་འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱང་འཚལ་ལོ།།

The all-knowing Lord Tsongkapa has said himself,

> This body of leisure's more valuable than
> a jewel that gives any wish,
> And now is the only time you will ever
> find a one like this.
> It's hard to find, and easily dies,
> like lightning in the sky.
> Think this over carefully, and come
> to realize
> That every action of the world is like
> the chaff of grain,
> And so you must strive night and day
> to make the most of life.
> I, the master meditator, put this
> into practice;
> You, who seek for freedom, must
> conduct yourselves this way.[35]

24
The Freedom of Renunciation

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་བློས་བཏང་སྟེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གཙང་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྙེད་དཀའ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ཞིག་དགོས། དེ་སྐྱེས་ན་རི་ཐམས་ཅད་གསེར་དང་། ཆུ་ཐམས་ཅད་འོ་མ། མི་ཐམས་ཅད་རང་གི་བྲན་དུ་གྱུར་ཀྱང་མི་མགོ་བ་སྐྱུག་ནད་ཅན་ལ་བཙོ་ཟན་བྱིན་པ་ལྟར་ཞེན་པ་གཏིང་ནས་ལོག་པ་ཞིག་ཡོད།   རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པས་མི་ཆོག་པར། བསམ་བྱུང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པོ་འོང་བ་ཡིན།

The point here is that, to rid yourself of the eight worldly thoughts and undertake a spiritual practice which is truly pure, you must gain two different realizations: first, of how valuable and hard to find one's life of leisure and fortune is; secondly, of one's own impermanence and the fact that he must die.

Once you gain these realizations, it doesn't matter—the hills can turn to gold, the rivers into milk, and every man your slave—but to you it's all repulsive, useless, like a feast set before a sick man vomiting. And it's not enough for these realizations to come to you just from the outside—from sitting and listening to someone describe them. They must come from the inside, from thinking about them yourself. Then they will be firm in your mind, and never change again.

25
How Rare a Life Like This Is

དཔེའི་སྒོ་ནས་གསེར་གྱི་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཁར་རྒྱ་མཚོའི་རླབས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྱེར་བ་ལ། རུས་སྦལ་ལོང་བ་གཅིག་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་གནས་པ་ལོ་བརྒྱ་རེའི་མཚམས་ནས་རྒྱ་མཚོའི་ཁར་མགོ་ཙམ་དུ་ལན་རེ་འོང་བའི་མགྲིན་པ་གཉའ་ཤིང་གི་བུ་ག་དང་འཕྲད་པ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་ཡིན་པ'''

Finally a life like ours is hard to find from the viewpoint of the "classical example." Suppose there were a single yoke-like ring of pure gold that could float upon the surface of the great ocean. The swells of the sea push it back and forth, in every direction you can imagine. Far down in the very depths of the ocean lives a great sea-turtle. He is sightless. Once, and only once, in the span of an entire century he swims to the surface, to poke his head up momentarily. And suppose the golden ring happens to catch him around the neck. The odds against it are nearly infinite.

'''བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་རེས་ཀྱིས་དར་བ་ལ། རང་མ་རིག་པས་མིག་ལྡོང་སྐྱེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་དུ་གཏན་སྡོད་བྱས་ཀྱང་ད་རེས་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ནི་ཆེས་རྙེད་པར་དཀའ་བ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་ཞིག་རྙེད་པ་ཡིན།

Our case is the same. The teachings of the Buddha pass now and again among the various planets of the universe. Here are we, blinded by our ignorance. We are permanent inhabitants of the deepest reaches within the ocean of cyclic life. A human body, complete with leisure and fortune, will be fantastically hard to find; the odds against it are almost infinite. But this time we have found one.

དེ་ལྟར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ལན་ཅིག་ཙམ་རྙེད་པའི་སྐབས་འདིར་སྙིང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ངེས་པར་ལེན་དགོས་པས་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན།

So our life of leisure and fortune is incredibly valuable, and difficult to find; this is the first and last time we will ever have such a chance. We must now make the greatest use we can of it. The single highest thing we can do with this life is to practice the Greater Way.

26
Being Mindful of Our Death

དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་མ་བླངས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་འོང་། འཆི་བ་དྲན་པའི་བློ་དེ་ཡང་རང་གར་འཆི་བ་འོང་ལུགས་ཤེས་པ་ཙམ་དང་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་འཆི་བ་གཞའ་མ་དྲན་པ་ཞིག་འོང་དཀའ་བས་བློ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱོང་བ་དགོས།

And we must begin this practice now, right now. Little time remains before the inevitable death comes to us. We must constantly bring our death to mind; just some vague awareness that someday death will come, or thinking some about death, is not enough to really keep your coming death in mind. You must train yourself, meticulously, in what it is to die.

གཞུང་འདིར་ཡང་ཆེ་ལ་ལོང་མེད་ཅེས་པས་འཆི་བ་དྲན་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལ་འཆི་བ་དྲན་པའི་ཕན་ཡོན། མ་དྲན་པའི་ཉེས་དམིགས། འཆི་བ་དྲན་ཚུལ་དངོས་ཀྱི་རྩ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུ་མཚན་དགུ། ཐག་བཅད་པ་གསུམ། འཆི་བའི་རྣམ་པ་བསྒོམ་པ་རྣམས་ལྷུན་བསྒྲིང་སྟེ་སྦྱོང་ན་འཆི་བ་དྲན་པའི་བློ་རྣལ་མ་སྐྱེས་ཏེ་ཚེ་འདིའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག་པ་ཞིག་འབྱུང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དྲན་པའི་བསམ་བྱུང་གི་བློ་ནམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ཆོས་དགེ་སྦྱོར་གྱི་རྐང་ཚུགས་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན།

In our root text, the instruction on how to keep your mind on death is presented in the words "life's not long." This instruction includes a number of categories: the benefits that come from keeping your mind on death, the problems that come from not keeping your mind on death, and how then actually to keep your mind on death. This last category itself includes the three basic principles, the nine reasons for them, and the three resolves to be made because of them—all ending with the meditation on what it's like to die.[36] A person who trains himself in these categories over a long period of time is able to develop the true attitude of keeping his mind on death, and then gains the ability to turn back his desire for the pleasures of the present life. When a person through the process of careful contemplation has developed this attitude of keeping his mind on his own death and impermanence, then we can say the virtuous way has taken its root within him.

27
Future Lives Will Be No Better

།ལས་འབྲས་མི་བསླུ་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས།

།ཡང་ཡང་བསམས་པས་ཕྱི་མའི་སྣང་ཞེན་ལྡོག

།ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ།

Think over and over how deeds and their fruits
never fail,
And the cycle's suffering: stop desire
for the future.

རང་ཕྱི་མར་ཚངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་དང་འཁོར་སྒྱུར་ལྷ་བུའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་གནས་དང་ཡོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་སྐྱིད་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པ་ནི་ཕྱི་མའི་སྣང་ཞེན་ཡིན། ཀུན་སློང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་མེད་པར། དག་ཞིང་དུ་སྐྱེས་ན་སྡུག་བསྔལ་མི་མྱོང་བས་རང་སྐྱིད་པ་འོང་སྙམ་པ་ཚོ་ཡང་ཕར་རེད་ན་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་མའི་སྣང་ཞེན་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་ཆོད་སྣང་།

Now what we mean by "desire for the future" is the kind of attitude where you think to yourself, "I hope in my future births I can live like some god-like being, such as the creatures they call Pure-One and Hundred-Gift, or like one of those Wheel Emperors who rule the entire world. May I live in some wonderful state of happiness, in the best of places, with the best of things, with a beautiful body and everything I wish for at my fingertips." Incidentally, we also see people who pray to be born in one of the truly pure realms of a Buddha, where they will never have to suffer and can enjoy everlasting happiness—but they pray so without any intention of reaching this high state in order to help other beings. If we really follow this line of thinking to its end, it would appear that people like this have for the most part simply slipped into the base desire for future lives.

28
The Four Principals of Karma

བསམ་ཚུལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལས་ངེས་པའི་ཚུལ། ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ། བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཚུལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་བླང་དོར་ལག་ལེན་བྱེད་པ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འོང་བ་ཡིན།

This contemplation is done by considering, very carefully, the four principles of action which the Buddha enunciated:

1) Actions are certain to produce similar consequences.
2) The consequences are greater than the actions.
3) One cannot meet a consequence if he has not committed an action.
4) Once an action is committed, the consequence cannot be lost.

Once a person has gained a well-founded belief in these principles, he will automatically in his daily life avoid doing wrong things and begin doing right things.

29
Where Death Takes You

འཆི་བའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་ཞིག་ལེན་དགོས། སྐྱེ་ས་དེ་ཡང་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོ་གཉིས་ཡིན། དེ་གཉིས་གང་དུ་སྐྱེ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་ལས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པས་དགེ་བས་བདེ་འགྲོ་དང་མི་དགེ་བས་ངན་འགྲོར་འཕེན།

After you die, your consciousness doesn't just go out like a lamp—you must take another birth. And there are only two kinds of birth you can take: one of the births of misery, or one of the happier births. As for which of the two you do take, you are totally helpless: you must follow the direction of your past actions. Virtuous actions throw you into one of the happier types of birth, and non-virtuous actions throw you into one of the three of misery.

དེ་ཡང་ལས་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོས་དམྱལ་བ། འབྲིང་གིས་ཡི་དྭགས། ཆུང་ངུས་དུད་འགྲོར་སྐྱེ། ལས་དགེ་བ་ཆེན་པོས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ། འབྲིང་གིས་འདོད་པའི་ལྷ། ཆུང་ངུས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མིར་སྐྱེ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

Great non-virtuous acts lead you to the hells; medium ones lead you to a birth as an insatiable spirit; and lesser non-virtues make you take birth as an animal. Great virtuous acts, on the other hand, bring you a birth as a pleasure-being in one of the two higher realms; medium virtues make you a pleasure being of the desire realm; and lesser virtues bring birth as a human in the same realm.[37] As our glorious protector, Nagarjuna, has stated,

།མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན།
།དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ།
།དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་།

།སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག

།ཅེས་གསུངས།

> Non-virtue brings all sufferings
> And all the births of misery.
> Virtue brings all happier births,
> And happiness in all one's births.[38]

དེ་ལྟར་ན་རང་རེ་ལ་དགེ་བ་ནི་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་མི་དགེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བས་འདི་གའི་ངང་ནས་འཆི་ན་ནི་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཐག་ཆོད།

Since this is the case, and since all the virtues you and I have are feeble—while all our non-virtues are ever so mighty—then if we were to die in our present condition it's a foregone conclusion that we would take birth in one of the realms of misery.

ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ཚེ་དམྱལ་བ་པ་ལ་ཚ་གྲང་བཙོ་བསྲེག་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ལ་བཀྲེས་སྐོམ་ངལ་འཇིགས་ལ་སོགས་པ་དང་། དུད་འགྲོ་ལ་གླེན་ཞིང་གཏི་མུག་པ་དང་། བཀོལ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་གླགས་མེད།

Taking our birth in one of these realms, we would meet unbearable sufferings. As a hellbeing there would be unspeakable heat or cold, our bodies boiled or scorched, and more. As insatiable spirits we would always be hungry, or thirsty, in a constant state of exhaustion and fear. As animals we would be mindless brutes incapable of saying a thing, exploited by humans for their work or food.

30
How to Take Real Refuge

དེ་ལྟ་བུའི་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་སུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྙིང་ནས་སྐྱབས་བཅོལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་བླང་དོར་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབད་དགོས།

There is a way to avoid these births of misery, and this is to turn ourselves over to the three rare jewels[39] for their protection, and do so from the bottom of our hearts, and strive our best in choosing correctly which actions we should undertake, and which we should abandon.

སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡང་ལས་འབྲས་ལ་བླང་དོར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན། ལས་འབྲས་འདི་མ་བསྲུངས་ན་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཐག་ཆོད་ཆོད་པ་རེད། དེ་ཡང་རང་ཅག་ཕལ་ཆེ་བ་འདི་ཆོས་རང་གིས་མ་ཤེས་པ་གཅིག་པུས་ངན་སོང་དུ་སོང་བ་མིན་ཡང་། ཆོས་ཤེས་ཀྱང་ལག་ཏུ་མ་བླངས་པ་དང་། ལས་འབྲས་ཁྱད་དུ་བསད་པས་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་ཆེས་མང་བ་ཡིན།

This correct decision in choosing our actions is actually the single most important instruction in the entire teaching on how to go for refuge. Once we disregard the principles of action and consequence, it's already decided that we will take our birth in the realms of misery. People like you and I here in this assembly, mostly monks, are not likely to take one of these lower births simply because we know nothing of the spiritual teachings. But remember: there have been absolute multitudes of people like us, who had a knowledge of the teachings, but who passed to the realms of misery because they could not put these teachings into actual practice, or because they chose to disregard the laws of action and consequence.

ལས་འབྲས་ཁྱད་དུ་བསད་ན་མཁས་པ་དང་བཙུན་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་འགྲོ ། ལས་འབྲས་འདི་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་ན། མཁས་པ་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་དང་། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ།

And we must heed these laws. A man who does not must take a lower birth, and it doesn't matter how knowledgeable he was, or how saintly. You can be a sage who has mastered the entire contents of the canon, you can be an advanced meditator with fantastic spiritual accomplishments, you can have great extrasensory powers, and ability to perform miracles; but if you cannot behave with care around action and consequence, you will suffer.

31
Only Good Can Come From Good

དེས་ན་འདིར་ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསམ་པ་ལ་བཞི་ལས། རྒྱུ་དགེ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཁོ་ན་ལས་སྡུག་བསྔལ་མི་འབྱུང་། རྒྱུ་མི་དགེ་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བས་ལས་ངེས་པའི་ཚུལ།

So this brings us to the four most general principles in our contemplation of actions and their consequences:

> 1) If the cause involved is a virtuous act, then the consequence it produces can only be pleasure, and never pain. If the cause involved is a non-virtuous act, then the consequence it produces can only be pain, and never pleasure. Thus the first principle is that *actions are certain to produce similar consequences.*

32
The Consequences are Always Greater

རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་ཆུང་ངུ་རེ་ལས་མ་བྱས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀ་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བས་ལས་འཕེལ་ཆེ་བ།

> 2) The causes involved may be virtuous or non-virtuous acts which are relatively minor, but the consequences they each produce—the pleasure or the pain—will be of tremendous power. The second principle then is that *the consequences are greater than the actions.*

33
No Action, No Result

རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་མ་བྱས་ན། འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གང་ཡང་མི་མྱོང་བས་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ།

> 3) If one never performs the virtuous or non-virtuous action to act as a cause, he will never experience a consequence of either pleasure or pain. Thus the third principle: *One cannot meet a consequence if he has not committed an action.*

34
Karma Never Just Goes Away

རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གཉིས་བསགས་པ་དེ་དགེ་བ་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཅོམ་ཞིང་། སྡིག་པ་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡིན།

> 4) The fourth principle states that once a person has collected a virtuous or non-virtuous action to act as a cause, *once an action is committed, the consequence cannot be lost*—so long as the power of a good deed, for example, is not destroyed by an emotion like anger, or a bad deed by applying an appropriate antidote.

35
What it Means to be "Worldly"

འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པའང་འདི་ཡིན། འདི་སེར་སྐྱ་ཚང་མས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཁྱིམ་པ་སྐྱ་བོ་གཅིག་པུ་ལ་གསུངས་པ་མིན་ཅིང་། འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཚང་མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པས་སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ།

You've heard of the correct view that we call the "worldly" one—well this understanding of actions and consequences is what it refers to. This view by the way is something that everyone should adhere to, regardless of whether they're a monk or nun or layman. You should realize that the word "worldly" in this case is not just meant to refer to people who are still living the secular life. There is an expression we use, "ordinary people," to refer to any person who has yet to reach the path of a realized being [or someone who has seen emptiness directly.] Whatever else we may be, we are "worldly" people so long as we are ordinary people in this sense.

36
How Humans Suffer

མི་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ། རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ། གཉེན་སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། དགྲ་མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ། འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཙལ་ཀྱང་མི་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་དང་།

Let's say you are born as a human; still you must suffer as you come from the womb. Still you must suffer as your body gets older, day by day. Still you must suffer when you are ill. Still you must suffer as you die. You must suffer the pain of missing your beloved family. You must suffer the pain of encountering your hated enemies. You must suffer the pain of working for the things you want, and not being able to get them—and on and on.

37
The Six Sufferings

སྡུག་བསྔལ་སྤྱིར་བསམ་པ་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་བསམ་པ་དང་། དྲུག་བསམ་པ། གསུམ་བསམ་པ་རྣམས་གསུངས་ཀྱང་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་མི་ལ་སྦྱར། ཕྱི་མ་གསུམ་མཇུག་བསྡུ་ལ་གསུངས་པས། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དྲུག་བསམ་པ་ལ་...

Lord Tsongkapa, in his great exposition on the Steps of the path to Buddhahood, divides the contemplation of life's general sufferings into three sections. These are contemplating the eight sufferings, the six sufferings, and the three sufferings. The group of eight though applies more to life as a human, and the group of three is given as sort of a summary. Here then we'll speak some of how to do the contemplation on the six sufferings.

...སྡུག་བསྔལ་དྲུག་ནི། ངེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ། ངོམས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ། ལུས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་པ། ཡང་ཡང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཉེས་པ། ཡང་ཡང་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་དེ། གྲོགས་མེད་པའི་དེ་བཅས...

These six are as follows:

1) The problem that life has no certainty.
2) The problem that we always want more than we have.
3) The problem that we have to keep shucking off bodies, over and over again.
4) The problem that we have to keep going into a new life, over and over again.
5) The problem that we go up and down in our fortunes in life, over and over again.
6) The problem that no one can come along with us; ultimately we are alone.

38
On Wanting Things

ལམ་རིམ་ལྷར་ཡིན། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འདོད་པས་མི་ངོམས་པ་འདི་ལས་སྡིག་ཆེ་བ་མི་འདུག་ཅེས་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུས་ཀྱང་ཞལ་ཆེམས་སུ་མཛད། རང་རེ་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤོང་བ་བསམ་གཏན་ཏེ་བྱ་བ་འདི་གཉིས་ལས་མེད།

These six problems are described at length in the standard works on the Steps to Buddhahood. We should remember though King Mefeed, whose last words were "There is no greater evil in the world than the fact that we always want more than we have."[40] You and I are monks, and there are only two things we should be doing:

Read the holy books, get teaching on them,
contemplate their meaning.
Live a life of rejection, and stay in
meditation.

སྤོང་བ་ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་ལ་བྱ། འདི་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་མཁས་པ་དང་གྲུབ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པ་ཞིག་འོང་། འདི་གཉིས་མེད་ན་དོན་མང་

བ། བྱ་བ་མང་བ་ལ་ཞོར་ནས་ཆོས་གང་ཡང་མི་འབྱུང་། དེ་ཡང་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་མ་བསྟེན་པའི་སྐྱོན་རེད།

Here a "life of rejection" means a life where we keep our morality, and reject bad deeds. If we can keep from going beyond these two activities, then one day we can become both wise and realized. If though we neglect these two, we will lose ourselves to what they call "lots of things to think about and lots of things to do." And then we won't do any spiritual practice at all. People make this mistake, by the way, because they are unable to stick to the precept of "Keep your wants few; be easy to satisfy."[41]

39
The Three Kinds of Pain

འདིར་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གསུངས་པས། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་།

Since the three types of suffering are mentioned later on in our root text, we'll describe them briefly. All impure feelings of pain constitute the first type of suffering: the "suffering of suffering."

ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཚ་བས་གདུངས་ཚེ་བསིལ་བ་དང་། གྲང་བས་གདུངས་ཚེ་དྲོ་བ་དང་འགྲོ་སྡོད་སོགས་ལ་བདེ་བར་སྣང་ཡང་།

All impure feelings of pleasure constitute the second type of suffering: the "suffering of change." We can explain this suffering as follows. When you're in a place that's very hot, then something cool seems like pleasure. When you're in a place that's very cold, then something warm seems like pleasure. The same is true when you've had to walk a long way (sitting would seem a pleasure), or had to sit for a long time (walking would seem a pleasure).

དེ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡིན་ན་ད་དུང་ཇི་ཙམ་

བསྙེན་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེ་རུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་འགྲོ་བར་སླར་དེ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་དེ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མིན་པའི་རྟགས་རེད། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དེ་ལ་ཟེར།

None of these things that seem to be pleasure though is pleasure by nature, or pleasure in its very essence. If they were, then you would feel more pleasant the more you had of them. But this is not the case, for as you get more and more of them they too start to give you pain. When this happens we can understand that they are not pleasure by nature. They are, in fact, suffering—they are what we call the "suffering of change."

རིགས་དྲུག་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་སོ་སོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུས་གྲུབ་ཙམ་ནས་དེ་དང་དེའི་སྡུག་བསྔལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་འདི་གྲུབ་ཕྱིན་ཆད་ཚེ་འདིའི་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཚང་མ་ཡོང་སའི་རྟེན་བྱེད། ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་སྣོད་ལྟ་བུར་བྱེད་པས་ན། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་དགོས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཚེར་མའི་མལ་དུ་ཉལ་བ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ལས་མེད།

The third type of suffering is known as the "pervasive suffering, which brings in more." The point here is that, regardless which one of the six kinds of birth we take, we take on a body which, by its very existence, comes complete with its own particular sufferings built in. From the first moment we take the various impure parts of our being on, from the first moment of their existence, they provide a basis for all the sufferings we have to look forward to in life: birth, aging, sickness, death, and all the rest. The impure parts of ourselves are like a big pot, sucking in the suffering of suffering, sucking in the suffering of change, in both this and our future lives. We must find a way to stop taking births, to stop taking on all the impure parts we're made of. Until we do, our existence will be like lying on a bed of upright needles—never a thing but pain.

40
What it Means to "Escape"

འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཞེས་པ་ཡང་ལུང་པ་གཅིག་ནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཐར་བ་ལྟ་བུ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། འཁོར་བ་ནི་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ནམ་ཆ་དེ་ལ་བྱ་བས། དེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྩ་བ་ནས་རྒྱུན་བཅད་པ་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན།

When we talk about "escaping cyclic life," it's not like running away from one country and managing to reach another. "Cyclic life" is precisely the continued existence of, the very fact of, the impure parts that make us up, the impure parts of our being that we've taken on. And when the continued existence of these parts is stopped at its root by the wisdom that realizes that nothing has a self-nature, this then is our "escape from cyclic life."

41
How to Know When You've Found Renunciation

གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི།

The third and final section of our explanation of renunciation describes the point at which we can say a person has succeeded in developing it; as the next verse of the root text reads,

> །དེ་ལྟར་གོམས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ།
> །ཡིད་སྨོན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་ཞིང་།
> །ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བློ།
> །བྱུང་ན་དེ་ཚེ་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་པ་ལགས།

།ཞེས་པས་བསྟན།

When you've meditated thus and feel not even
A moment's wish for the goods things of cyclic life,
And when you begin to think both night and day
Of achieving freedom, you've found renunciation.

42
Your Pain, and Others'

As the famous verses of *The Bodhisattva's Life* say,

།སེམས་ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་སྔོན།
།རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས།
།རྨི་ལམ་དུ་ཡང་མ་རྨིས་ན།
།གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྐྱེ།
།ཞེས་གསུངས།

If people like these have never before
Even in the dreams they dream
Felt such a wish just for themselves,
Then how can it come to them for others?[42]

དེ་ཡང་རང་སྟེང་དུ་བསྒོམ་པ་ངེས་འབྱུང་དང་། གཞན་སྟེང་དུ་བསྒོམ་པ་སྙིང་རྗེ་ཡིན།

Thus we can say that renunciation and compassion are the same state of mind, just that one is developed by meditating on your own situation, and the other by meditating on others' situation.

NOTES TO READING ONE

1. *illustrious scholar Changkya Rolpay Dorje:* An excellent introduction to the history of the Changkya line has been written by E. Gene Smith and is included in his foreword to the collected works of the Tibetan sage Tuken Dharma Vajra.

2. *three lands:* That is, below the earth (where the serpent- beings and similar creatures live), upon the earth (where men are found), and in the sky above the earth (where deities make their home).

3. *Geshe Puchungwa (1031-1106) and Chen-ngawa (1038-1103):* Source of quotation not found. Geshe Puchungwa, full name Shunnu Gyeltsen, was one of the "three great brothers," direct disciples of Lord Drom Tonpa who helped him found and spread the Seer tradition of the early Tibetan Buddhist masters. Chen-ngawa, also known as Tsultrim Bar, was another of the three, as was the great Potowa.

4. *five sciences:* Classical grammar, logic, Buddhist theory, the fine arts, and medicine.

5. *five types of clairvoyance:* Supernormal powers of emanation, sight, hearing, perception of the past, and knowledge of others' thoughts.

6. *eight great attainments:* These are to gain "the sword," which allows one to travel anywhere; "the pill," which enables you to become invisible or assume any outer form; "the eye ointment," which helps you see minute or very distant objects; "swift feet," the ability to travel at high speeds; "taking essence," an ability to live off nothing but tiny bits of sustenance; "sky walk," the ability to fly; and "underground," the power to pass through solid ground like a fish through water.

7. *Lord Atisha (982-1054):* Full name Dipamkara Shri Jnyana, illustrious Indian sage who brought the teachings of the Steps of the path to Tibet. Author of *Lamp on the Path,* a prototype text of this genre.

8. *Everybody's got some mystic being...* Original source of quotation not found; it appears also in Pabongka Rinpoche's *Liberation in Our Hands.* The Seers of the Word were an eminent group of early Buddhist masters in Tibet whose lineage descended from Lord Atisha and his principal disciple, Lord Drom Tonpa. The school's name in Tibetan, "Kadampa," is explained as meaning that they were able to see the Word of the Buddha *(ka)* as personal instruction *(dam)* that applied immediately to their own practice.

9. *I used the "Lamp on the Path":* The full context of this quotation appears in Pabongka Rinpoche's *Liberation in Our Hands*; it reveals much of the sources of our text and restates its comprehensive nature. Lord Tsongkapa has just related the contents of a major section of his massive *Greater Steps on the Path to Buddhahood* to his divine mentor, Gentle Voice. And then,

> Gentle Voice asked the Lord in a playful way,"Well now, is there anything in your work that isn't covered in those three principal paths I taught you?"
>
> Lord Tsongkapa replied, "This is how I composed my work. I took the three principal paths which you, oh Holy One, taught me, and made them the very life of the path. I used the *Lamp on the Path* as my basic text, and supplemented it with many other advices of the Seers of the Word."

10. *To reach liberation...* Geshe Potowa (1031-1105), full name Rinchen Sel, was a master of the Seer tradition and one of the three great disciples of Lord Drom Tonpa. His *Metaphors* are an important predecessor to later works on the Steps. The quotation here is found on p. 14 of Hladri Gangpa's commentary to the *Blue Book*, a compilation of the great Potowa's teachings written out by his student Geshe Dolpa.

11. *source of good qualities:* Opening words of a supplication from a famed devotional text, the *Offering to Lamas,* by the venered Lobsang Chukyi Gyeltsen, first of the illustrious Panchen Lamas of Tibet. The three verses mentioned here read as follows:

> Source of all good qualities, great sea
> of morality;
>
> Brimming with a mass of jewels, teachings
> you have learned;
>
> My lord, second Lord of the Able, wearing
> a saffron robe;
>
> I seek you blessing, master who keeps
> the knowledge of the vows.
>
> You who have all ten qualities that one
> must possess to be
>
> Worthy to teach the path of all those
> who have gone to bliss;

Lord of the dharma, regent standing in
  for every Victor;

I seek your blessing, spiritual guide
  for the greater way.

All three gateways well restrained, wise,
  and patient, and straight;

Free of guile, deception; learned in
  the secrets and their texts;

Master at writing and edifying two tens
  of secret lore;

I seek your blessing, first among all of
  those who hold the diamond.

"Lord of the Able" refers to the present Buddha; the "ten qualities" are listed in the verse directly following.

12. *steady and wise:* A Buddhist monk is "steady" when he has kept his vows pure for at least ten years following his ordination. "Wise" refers to knowledge of a whole list of subjects in the study of ethics, such as understanding what is a moral downfall and what is not, or which misdeeds are more serious than others.

13. *the three trainings:* These are exceptional morality, exceptional concentration, and exceptional wisdom.

14. *Jewel of the Sutras:* A "sutra" is an open teaching of the Buddha. The verse is from a famed commentary taught to Master Asanga (c. 350 A.D.) by Loving One, the Future Buddha.

15. *eight great benefits:* The eight are described as coming close to Buddhahood, pleasing the Buddhas, overcoming evil influences, avoiding improper activities and thoughts, reaching high realizations, always meeting teachers, never falling to the lower realms, and attaining temporary and ultimate goals with ease.

16. *A person who doesn't treat as a lama...* The quotation is found on f. 161b of a commentary on the secret teaching of the Lord of Death composed by Ratnakara Shanti, also known as Shantipa. He was a famed master of the great Vikramashila Monastery in northeast India during the 10th Century, and taught Lord Atisha before his journey to Tibet.

17. *Wheel of Time:* Original source for the quotation not found; it appears in

Pabongka Rinpoche's great work on the Steps of the path, attributed only to the "Wheel of Time" with no mention of "root text." The root text for the secret teaching on the Wheel of Time was huge, twelve thousand verses long, and only abridgements have been included in the Tibetan canon.

18. *the greater way:* The Buddha gave various levels of teachings for disciples of different capacities; these are known as the "greater" and "lesser" ways.

19. *Fifty Verses on Lamas:* Traditional manual on how to behave towards one's spiritual guide, by the great Buddhist poet Ashvaghosha (c. 100 A.D.). The thirteen causes of a premature death are listed on f. 10a and explained by Lord Tsongkapa in his commentary as follows: an unbearable pain in the skull, injury by various powerful animals, different illnesses, demonic forces, plague, poison, authorities of the land, fire, snakes, water, spirits, thieves, and fierce demigods. After dying in one of these ways, the person descends directly to the hells.

20. *Try to mix up all the systems...* Source of quotation not found. Tuken Dharma Vajra, also known as Lobsang Chukyi Nyima (1737-1802), was the third of the Tuken line of spiritual masters and is famed for his work on comparative Buddhist school systems, as well as for biographies of saints such as Changkya Rolpay Dorje, said to be the former life of Pabongka Rinpoche himself (see the Foreword, and also his collected works.)

21. *Even in some insignificant business...* Quotation from f. 95a of his famed work on the three types of vows.

22. *We call someone...* From a classic text on the teachings of emptiness by Master Aryadeva (c. 200 A.D.).

23. *six images for the instruction:* For these and the three "problems of the pot."

24. *Only in Tibet...* Original source not found. The quotation also appears in the greater work on the Steps by Lord Tsongkapa.

25. *No practitioner, a person who loves this life...* Quotation from p. 436 of this classic "mental training" text of the venerable Drakpa Gyeltsen. The "four loves" are listed this way:

> Love for this life, which makes one
> no practitioner.
>
> Love for this world, which is no
> renunciation.
>
> Love for one's selfish interests, which
> makes one no bodhisattva.

Grasping to a real "me," which is no
correct view.

26. *repeated three times, and loud:* A full account of the incident is found in the *Collected Sayings of the Seers,* compiled by Tsunpa Chegom.

27. *They go into seclusion...* Source of this and the following quotation not found. Both appear in Pabongka Rinpoche's *Liberation in Our Hands*. "Droway Gonpo" is a name applied to a number of Tibetan sages; Pabongka Rinpoche adds the word "Gyer" before the name in one instance, but it is still not clear to whom the quotations are to be attributed.

28. *Oh worldly wise!* From the famed epistle of spiritual instruction sent by the great Buddhist philosopher Master Nagarjuna (c. 200 A.D.) to the Indian king Udayibhadra.

29. *In the city of daily concerns...* Original source of quotation not found; the lines appear as well in Pabongka Rinpoche's work on the Steps. It is a practice for Buddhist meditators to go to some frightening place, like a cemetery or a high cliff, to observe their heightened sense of a "self" and better understand it. Graveyards in Tibet and India were especially fear-inspiring because bodies were simply laid out rather than buried, and this would attract dangerous wild animals. The great Lingrepa, full name Padma Dorje (1128-1188), was a student of Droway Gonpo Pakmo Drupa and founded one of the orders of the Kagyu tradition of Tibetan Buddhism.

30. *ten "ultimate riches":* We see the roots of these ten riches in the instructions of Geshe Shawopa among the *Collected Sayings of the Seers*.

31. *And in the days when my teaching...* The Buddha's eloquent oath appears on f. 414. The "saffron robe" is that of a Buddhist monk.

32. *Gyalchok Kelsang Gyatso (1708-1757) and Panchen Lobsang Yeshe (1663-1737):* The former was the seventh of the Dalai Lamas, spiritual and temporal rulers of Tibet. He built the Norbulingka, magnificent summer palace of the Dalai Lamas, and sponsored a carving of the wooden printing-blocks for the entire collection of over 4,000 titles in the Tibetan Buddhist canon. The latter figure was the second of the Panchen Lamas, another exalted lineage of spiritual and temporal leaders centered at the great Tashi Lhunpo Monastery in south-central Tibet. He was an eminent practitioner and scholar of Buddhism while still one of the most powerful political figures of his time.

33. *If in your heart...* The quoted lines appear on p. 163 of the famous biography of Lord Milarepa by his disciple Rechung Dorje Drakpa (1083-1161).

34. *No way my loved ones know...* The lines are found in the section about Lord Milarepa (ff. 72-100) from the *Ocean of Songs of the Kagyu* by Karmapa Mikyu Dorje (1507-1554).

35. *This body of leisure...* Another quotation from the very brief version of Lord Tsongkapa's *Steps on the Path to Buddhahood.*

36. *benefits that come from keeping your mind on death, etc.:* In his masterwork *Liberation in Our Hands,* Pabongka Rinpoche lists six benefits of keeping your mind on death: your practice becomes really pure; it gains power; the thoughts help you start practice; they help you strive hard during your practice; they help bring your practice to a successful conclusion; and in the hour of death you go with satisfaction, for you know you have spent your life meaningfully.

The Rinpoche also lists six problems that come from not keeping your mind on death: you neglect your religious life, and spend all your days in thoughts of what to eat or wear-- this life's distractions; you consider death occasionally but always think it will come later, and delay your practice; or you do practice, but for the wrong reason--with hopes of reputation; you practice but with no enthusiasm, and drop it after a while; you get deeper into this life, your attitude gets worse, and life begins to hurt you; and at death you naturally feel intense regret, for you have wasted all your efforts on this present life.

The three principles, for how actually to keep your mind on death, have three reasons each, making a total of nine. First of all, death is certain: no power in the universe can stop death when it arrives; there is no way to add time to your life, you come closer to death every minute; even while you are alive, the free time available for your practice is extremely limited before you have to die.

The second principle is that there is absolutely no certainty when you will die. We are in a time and realm where the length of life is uncertain; we can be sure we will never have enough time to defeat all our enemies, raise up all our friends, and still complete our religious practice before we die. The things that can kill us are many; the things that keep us alive are few. And in general the body we have is fragile, weak: a small splinter in the hand can give us an infection that kills us--we are like bubbles, like candles in a windstorm.

The third principle is that, at the moment of death, nothing at all can help us but our spiritual practice. None of your money or things can help you. None of your friends or family can help you--they can be holding you tightly by the arms and legs, but still you will slip away alone. And not even your own body can help you--you have to give up your most cherished possession, your beloved body, along with everything else.

The three principles call for three resolves on our part. Knowing that we shall have to die, we must resolve to begin our practice. Knowing that we could die any time, we must quit our worldly work immediately and start our practice today. And finally, since nothing else can help us, we must devote ourselves to our practice only. A man who is hiking many miles doesn't fill up his pack with a lot of crap that he won't be needing.

The above points are paraphrased from the works on the Steps of the path by Lord Tsongkapa and Pabongka Rinpoche. For the last point mentioned in the text, the meditation on what it's like to die, we quote the Rinpoche directly (ff. 182b-183a):

> They try all different kinds of treatments and holy rituals but your condition gets worse and worse. The doctors start lying to you. Your friends and relatives say all sorts of cheery things to your face, but behind your back they start wrapping up your affairs, because everyone can see you're going to die.
>
> Your body starts to lose its familiar warmth. It's hard to breathe. The nostrils collapse. The lips curl back. The color starts to drain from your face. All sorts of repulsive signs begin to show, inside and outside of you.
>
> You think of all the wrong things you did in your life, and wish so badly you had never done them. You can't quite be sure if you ever really got rid of them all when you confessed; or that you really did any true good deed.
>
> Then comes the final pain, the unspeakable searing pain that comes with death. The basic building blocks of your body begin their domino collapse, you are blinded by catastrophic images, hallucinations of pure terror crowd into your mind, and carry you away, and the whole world you have been living blinks out.
>
> People take your corpse and wrap it up in a sheet and lay it in some corner. They hang up a curtain to hide it. Somebody lights up a smudgy little candle and leaves it there. If you're one of those reincarnated lamas, they dress you up in you fancy ritual robes and try to make you look good.
>
> Right now we are all running around trying to arrange ourselves a nice house, soft clothes, cozy chairs. But you know the custom here in Tibet--when you die they'll tie your arms and legs up against your chest with a leather strap, carry the body far from town, and throw it naked out on the rocks.

> Right now we all go home and try to cook ourselves up some delectable dish--but there will come a day when you stand there praying for a little taste of those cakes they offer the spirits of the dead. Right now we have the big name--they call us Doctor Professor, or Respected Sir, or Your Reverence. But there will come a day when they look at your body and call you nothing but "that stinking corpse." There will come a day when the title they put in front of your name is "the late," or "that guy they used to call..."
>
> So now when you respected lamas out there in the audience look at your ritual robes, let it come into your thoughts that these are the robes they will dress your remains in after you have expired. And all the rest of us, when we look at our bedsheets before we go to sleep, should try to remember that these are what they will wrap our stinking corpse in when we die. As Milarepa said,
>
> > That frightful corpse they talk about
> > Is the very body you wear, meditator.
>
> He means look at your own body now, and always see the future corpse.

37. *the realms:* Buddhism teaches that there are three realms of existence. We live in the "desire" realm, so called because our principal interests are food and sex. Higher up is the "form" realm, where beings live in a state of meditation and have beautiful forms. Even higher is the "formless" realm, where beings are free of gross suffering and have only mental bodies.

38. *Non-virtue brings all sufferings...* Quotation from f. 116b of the Master's *Jewel Rosary.*

39. *the three rare jewels:* So named because they are supremely valuable and infrequently found--the Buddha, defined as the ultimate shelter, a being who has completed the highest possible good for himself and others; the Dharma, realizations or the end of undesirable qualities within a person's mind; and the Sangha, or any being who has perceived the true nature of reality directly.

40. *King Mefeed:* A legendary king of yore who was said to have been born spontaneously; he was named from the fact that the concubines of his father competed to breast-feed the miraculous child and thereby become the Queen Mother. His story is mentioned in many works; see Pabongka Rinpoche's *Liberation* (f. 252a), as well as the list in Prof. Edgerton's *Dictionary* under the king's Sanskrit name, Mandhata.

41. *Keep your wants few...* The dictum is expounded upon by the great Buddhist philosopher Vasubandhu (c. 300 A.D.) in the sixth chapter of his classic *Treasure of Wisdom*.

42. *If people like these...* From the eloquent manual for bodhisattvas by the Buddhist poet-philosopher Shantideva (695- 743 A.D.).

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Two: The Principal Teachings of Buddhism, Part Two

The following selections are taken from The Three Principal Paths (Lam-gtzo rnam-gsum), *written by the incomparable Tibetan master Je Tsongkapa (1357-1419). The commentary is by Pabongka Rinpoche (1878-1941), who was a teacher of our root Lama, Khen Rinpoche Geshe Lobsang Tharchin, and also a teacher of the teacher of His Holiness the Dalai Lama.*

43
Why You Need the Wish for Enlightenment

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

We have now reached the second of the four parts in the actual body of the text. This is an explanation of the wish to achieve enlightenment for the sake of every living being. This explanation itself will include three sections: why you need the wish for enlightenment, how to go about developing this wish, and how to know when you've finally developed it. The next verse of the root text tells us why we need this great wish:

།ངེས་འབྱུང་དེ་ཡང་རྣམ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས།
།ཟིན་པ་མེད་ན་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི།
།ཕུན་ཚོགས་བདེ་བའི་རྒྱུ་རུ་མི་འགྱུར་བས།
།བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད།

།ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ།

> **Renunciation though can never bring**
> **The total bliss of matchless Buddhahood**
> **Unless it's bound by the purest wish; and so,**
> **The wise seek the high wish for enlightenment.**

དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་ཡོད་ཀྱང་། དགེ་བ་གང་བྱས་ཐར་པའི་རྒྱུ་ལས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་མི་འགྲོ་སྟེ། ངེས་འབྱུང་ནི་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་པས་སོ།།

You may be able to gain some fierce feelings of renunciation as we described it above; any good deeds you do under their influence though can only bring you an ordinary nirvana—they alone can never serve to bring you to omniscient enlightenment. We can see this from the fact that even practicioners of lower paths—people we call "listeners" and "self-made victors"—can possess true renunciation.[43]

དེས་ན་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་ལམ་གཙོ་གསུམ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་སྐྱེ་དགོས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་མེད་ན་མངོན་ཤེས་དང་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པའི་གྲལ་དུ་མི་ཚུད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་མཐའ་དག་ལས་དགྲོལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གཏན་ནས་མི་འགྲོ་བས་ཕུན་ཚོགས་བདེ་བའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར།

For full enlightenment then a person needs to develop within his mind all three of the principal paths—and more specifically, he must have gained the second path: the wish to achieve enlightenment for every living being. You may possess extra-sensory powers, you may be able to perform miracles, you may have any number of fantastic qualities—but unless you have this precious jewel in your heart, you will never enter that select group of people who practice the greater way. Without this highest wish, none of your qualities will ever bring you total bliss—none of them, none of them at all, will bring you Buddhahood: the ability to free each and every living being from all the troubles of cyclic life, and from those of a lower escape from cyclic life.[44]

44
Benefits of the Wish for Enlightenment

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཡོད་ན། སྤྱོད་འཇུག་དང་། འཇུག་པ། དཀོན་བརྩེགས་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ལྷ་མི་དང་བཅས་པས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། གང་ཟག་དེས་དགེ་བ་ཐ་ན་བྱ་རོག་ལ་ཟན་ཆང་གཅིག་སྦྱིན་པ་ཚུན་ཆད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་།

If you do gain this great wish, you become a person who truly deserves to have the entire world—with all its different kinds of beings up to humans and gods—bow down at your feet, just as holy books like *The Bodhisattva's Life,* and *Entering the Middle Way,* and *The Rare Stack* describe it.[45] You find yourself in a different class of being, and then you completely outshine listeners and self-made victors—practitioners of the lower paths. Every virtuous act you do, even down to throwing a scrap of food to some wild bird, becomes a practice of the greater way; becomes a cause for your future Buddhahood; becomes the way of life of a bodhisattva.

སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་འགྲོ་།རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་འགྲོ་།སེམས་འདི་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྲས་དང་འདྲ་བར་དགོངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤུན་དང་འདྲ་བར་དགོངས་པ་ཡིན།

If a person possesses this holy wish to achieve enlightenment for the sake of every living being, then all the countless Buddhas in all the ten directions of space look upon him as their son. And all the great bodhisattvas look upon him as their brother.

དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་དང་། ཚེ་གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་མི་རྒྱ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འདོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བློ་སྦྱོང་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

But that's not all; the whole question of whether you have reached the greater way, and the whole question of whether you will be able to achieve Buddhahood in this one short life, depend on whether you have truly gained this wish. So if you want enlightenment, our Lama concluded, you must train your thoughts in the wish.

45
How to Develop the Wish for Enlightenment

།ཤུགས་དྲག་ཆུ་བོ་བཞི་ཡི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར།
།བཟློག་དཀའ་ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་དམ་པོས་བསྡམས།
།བདག་འཛིན་ལྕགས་ཀྱི་དྲ་བའི་སྦུབས་སུ་ཚུད།
།མ་རིག་མུན་པའི་སྨག་ཆེན་ཀུན་ནས་འཐིབས།

།མུ་མེད་སྲིད་པར་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་རུ།
།སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མནར།
།གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀྱི།
།ངང་ཚུལ་བསམས་ནས་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པར་མཛོད།

།ཅེས་པས་བསྟན།

They're swept along on four fierce river currents,
Chained up tight in past deeds, hard to undo,
Stuffed in a steel cage of grasping "self,"
Smothered in the pitch-black ignorance.

In a limitless round they're born, and in
their births
Are tortured by three sufferings without a break;
Think how your mothers feel, think of what's
happening
To them: try to develop this highest wish.

46
The Virtue of the Wish

དཔའ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།

།བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་།

།དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན།

།ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ།

།དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།

The *Sutra that Viradatta Requested* says as well,

> Were the merit of the wish for enlightenment
> To take on some kind of physical form
> It would fill the reaches of space itself
> And then spill over farther still.[46]

47
The Actual Steps

Here in the teachings of the Buddha there are two methods given for training one's mind in this precious jewel, the wish for enlightenment. The first is known as the "seven-part, cause-and-effect instruction." The second we call "exchanging self and others." No matter which of the two you use to train your mind, you can definitely gain the wish for enlightenment. The way to train oneself in the wish, the way which is complete and which never errs, the way unmatched by any other here upon this earth, is the instruction of the Steps of the path to Buddhahood, the very essence of all the teachings of our gentle protector, the great Tsongkapa. Thus you should train your mind in the wish for enlightenment by using this very instruction.

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ན། ཐོག་མར་བཏང་སྙོམས་དང་། དེ་ནས་མར་ཤེས་སོགས་ནས་རིམ་གྱིས་བསྒོམ། མར་ཤེས། དྲིན་དྲན། དྲིན་གཟོ་གསུམ་ནི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པའི་རྒྱུ་དང་། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་

འབྲས་བུ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་ཡིན།

Here we'll give just a brief summary of how one trains himself in the wish to achieve enlightenment for every living being. The start-off is to practice feelings of neutrality towards all beings; after that, one begins meditation on each of the steps from "mother recognition" on up. The first three steps are to recognize all beings as one's mothers, to feel gratitude for their kindness, and to wish to repay that kindness. These three act as a cause for what we call "beautiful" loving-kindness. This type of loving-kindness is itself the fourth step; it is both an effect brought about by the first three, and a cause for the fifth: great compassion.

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་ཡོད་མེད་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན། སྙིང་རྗེ་མ་སྐྱེས་ན་སྐྱེ་བའི་ཐབས་བླ་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམ། གསོལ་བ་འདེབས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བསྲེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབད་ན་བྱིན་རླབས་ཞུགས་ཏེ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་བ་མན་ངག་ཡིན། ཟབ་གནད་གཞན་འགའ་རེ་ཡོད་ཀྱང་ཚོགས་སུ་མི་འཆད་གསུངས།

The relative intensity of one's wish for enlightenment depends on the intensity of one's feeling of great compassion. If you find it difficult to develop compassion, you can practice the meditation known as "Lama Loving-Gaze" to help you gain it. If you make good efforts to perform this meditation and the proper supplications, as well as the practice where you visualize that your mind and that of Loving-Gaze are mixed inseparably, then you can gain a blessing for it.[47] This is a very special personal instruction for developing great compassion. There were, our Lama explained, a number of other profound points in this regard—but he would not detail them in a public gathering.

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བའི་ལྷག་བསམ་སྐྱེ། དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡིན།

Once you develop great compassion, then you can develop the extraordinary form of personal responsibility, where you take upon yourself the load of working for others' benefit. And the wish to achieve enlightenment for every living being comes from this.

དེ་ཡང་བཏང་སྙོམས་སྒོམ་པ་ལ་ཐོག་མར་དགྲ་གཉེན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མའི་སེམས་ཅན་ཞིག་ལ་ཆགས་སྡང་གི་སེམས་སྙོམས། དེ་ནས་རང་གི་ཡིད་ལ་འབབ་པའི་གཉེན་ཞིག་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་དགྲ་གཉིས་མདུན་དུ་བསམ་སྟེ། གཉེན་འདིས་ཀྱང་ཚེ་རབས་མང་པོར་དགྲར་སྐྱེས་ཏེ་གནོད་པ་བྱས། དགྲ་འདིས་ཀྱང་ཚེ་རབས་མང་པོར་གཉེན་དུ་གྱུར་ནས་ཕན་བཏགས་ཚུལ་བསམ་སྟེ་ཆགས་སྡང་གི་སེམས་སྙོམས།

The meditation on neutrality goes like this. First you put your thoughts in an even state, free of feelings of like and dislike, by thinking about someone who is for you a neutral figure: neither your enemy nor your friend. Then you imagine that two people are sitting before you: one of your best-loved friends, and one of your ugliest enemies. Next you think very carefully about how the friend has, in many of your previous lives, taken birth as your enemy and hurt you. You think too about how the enemy has, in so many of your past lives, taken birth as your friend and helped you. This puts your mind in the even state, free of feelings of like and dislike.

དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་པའང་མཉམ། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པའང་མཉམ། དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་དགྲ་གཉེན་གཉིས་ཀ་ལན་གྲངས་མང་པོ་བྱས་པའང་མཉམ་ན། སུ་ལ་ནི་ཆགས་པར་བྱ། སུ་ལ་ནི་སྡང་བར་བྱ་སྙམ་དུ་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྙོམས་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་དགོས།

You go on then to think about how all living beings are equal in that, from his own point of view, each one of them wants to be happy. They are equal too in not wanting pain. And they are equal in that every one has acted as both my enemy and my friend, many many times. So who am I supposed to like? And who am I supposed to dislike? You have to keep on practicing this way until, one day, you gain neutral feelings towards all sentient beings, as vast in extent as space itself.

མར་ཤེས་སྒོམ་པ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་འདི་སྦྱར་ན་མར་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་ཆེ་བས་འདིར་མདོར་བསྡུ་ན།

The next step is the meditation where you recognize that every living being is your mother. Gaining this recognition is much easier if you apply the line of reasoning mentioned in the *Commentary on Valid Perception* for demonstrating the infinite regression of one's awareness. We'll present this reasoning here, in brief.[48]

རང་གི་དེ་རིང་གི་རིག་པ་འདི་ཁ་སང་གི་རིག་པའི་རིག་རྒྱུན་དང་། ད་ལོའི་རིག་པ་འདི་ལོ་སྔ་མའི་རིག་པའི་རིག་རྒྱུན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་ཚེ་འདིའི་རིག་པ་འདི་ཚེ་སྔ་མའི་རིག་པའི་རིག་རྒྱུན་དང་། ཚེ་སྔ་མའི་རིག་པ་དེ་ཡང་དེའི་ཚེ་སྔ་མ་སྔ་མའི་རིག་རྒྱུན་ཡིན་པས་དེ་ག་ནང་བཞིན་ཕར་དེད་ན་འདི་ཕན་ཆད་དུ་མེད་བྱ་བ་གཏན་ནས་མེད་པར་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འགྲུབ་ཅིང་།

Your awareness of today is a mental continuation of the awareness you had yesterday. This year's awareness is a mental continuation of the awareness you had the year before. Just so, your awareness over this entire life is a mental continuation of the awareness you had in your former life. The awareness you had in your former life was, in turn, a mental continuation of the awareness you had in the life before that. You can continue back in a regression like this and absolutely never reach some point where you can say, "Prior to this, I had no awareness." This then proves the infinite regression of one's awareness.

དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་ལ་ཡ་མཐའ་མེད། ས་ཕྱོགས་འདིར་མ་སྐྱེས་བྱ་བ་མེད། ས་ཕྱོགས་རེ་རེ་ལའང་གྲངས་མེད་པ་རེ་སྐྱེས། སེམས་ཅན་འདི་ལྟ་བུའི་ལུས་མ་བླངས་བྱ་བ་མེད། བླངས་པ་རེ་རེའང་གྲངས་མེད་པ་རེ་བླངས། ཁྱི་གཅིག་བུའི་སྐྱེ་བ་བླངས་པའང་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན།

My own circle of life then must also be beginningless, and the births I have taken as well can have no starting point. There exists no place where I have never taken birth. I have taken birth in every single place, countless times. There exists no creature whose body I have not worn. I have worn every kind of body, countless times. Just the lives I have taken as a dog are themselves beyond any number to count. And the same is true for every living being.

དེས་ན་སེམས་ཅན་འདིས་རང་གི་མ་མ་བྱས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། སེམས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་རང་གི་མ་གྲངས་མེད་པ་རེ་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། མི་གཅིག་པུའི་རྟེན་ལ་རང་གི་མ་བྱས་པའང་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པས།

Therefore there exists no being who has never been my mother. Absolutely every single one of them has been my mother a countless number of times. Even the number of times that each has been my mother in just my births as a human is past all counting too.

དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་མ་གྲངས་མེད་པ་རེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱས་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་ཤུགས་དྲག་མ་སྐྱེས་བར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྒོམ།

Do this meditation over and over until you gain a deepfelt certainty that each and every living being has been your mother, over and over, countless times.

དེ་ནས་དྲིན་དྲན་ཚུལ་ལ། རང་གི་ཚེ་འདིའི་མ་ལ་མཚོན་ན། རང་ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ནས་བཟུང་སྡི་བུ་ལ་གནོད་ཀྱིས་དོགས་ནས་ཟས་སྤྱོད་ཁ་འཛེམ་པ་ཚུན་ཆད་ནད་པ་ནང་བཞིན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལྷུར་བླངས། མ་རང་གི་གཟུགས་པོ་ནད་པ་ཉམ་ཐག་པའི་ལུས་ལྟར་གོམ་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་འདོར་མ་ཕོད་པར་ཟླ་བ་དགུ་དང་ཞག་བཅུའི་རིང་རང་ཨ་མའི་མངལ་དུ་ཉར།

Developing a sense of gratitude is the next step, and you can start by taking your mother in this present life. She began her hardships for me while I was still in her womb, gladly taking it upon herself to avoid anything she felt might hurt me—even down to the food she ate—treating herself with care, as though she were sick. For nine months and ten days she carried me in her womb, looking at her own body as though it belonged to someone else, someone very ill, and hesitating even to take big steps.

ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་ཚེའང་མ་རང་ལ་ན་ཚ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཚད་མེད་པས་གནོད་ཚབས་ཆེན་པོ་དེ་ཙམ་བྱུང་ཡང་། ད་དུང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྙེད་པ་ལྟར་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱས།

As she gave me birth, my mother was torn with violent suffering, excruciating pain, and yet still felt an overwhelming joy, as though she had discovered some precious gem that would grant her any wish.

རང་དེ་དུས་ངུ་རྒྱུ་དང་ལག་པས་གཡབ་ཙམ་གཡབ་ཙམ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་ཤེས། ཅི་ཡང་མི་ནུས་པའི། ལྐུགས་པ། ཞ་བོ། བྱིའུ་ཕྲུག་ཁ་དམར་ལྷ་བུ་ཞིག་ལས་མེད་པ་ལ་ཨ་མས་སོར་མོ་བཅུའི་རྩེ་ལ་གཡེངས། ཤའི་དྲོད་ལ་སྦྱར། བརྩེ་བའི་འཛུམ་གྱིས་བསུས།

Right then I knew absolutely nothing more than to cry and wave my arms around somehow. I was totally helpless. Totally stupid. Incapacitated. Nothing more than some baby chick with a red-rubber beak still yet to harden. But she swayed me on her fingertips, and pressed me to her body's warmth, and greeted me with a smile of love.

དགའ་བའི་མིག་གིས་བལྟས། སྣབས་ཁས་ཕྱིས། མི་གཙང་བ་ལག་པས་ཕྱིས། འོ་མའི་སྐྱོ་མ་སོགས་ཁས་བླུད། གནོད་པ་གང་ནུས་ལས་བསྲུང་། ཕན་པ་གང་ནུས་བསྒྲུབ།

With joyful eyes she gazed on me, and wiped the snot from my face with her lips, and cleaned my filthy shit with her hands. Sometimes she chewed my food for me, and fed me things like milky porridge straight from her mouth to mine. She did her best to protect me from any hurt. She did her best to get me any good.

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་རང་གི་སྐྱིད་སྡུག་ལེགས་ཉེས་ཚང་མ་ཐམས་ཅད་མ་དེའི་གདོང་ལ་བལྟས་ཏེ་མ་དེ་གཅིག་པུ་ལ་རེ་བ་བྱས་ནས་སྡོད་དགོས་པ་བྱུང་། རང་དེ་དུས་ཨ་

མས་དྲིན་གྱིས་མ་བསྐྱངས་ན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་དེ། བྱ་དང་ཁྱི་སོགས་ཀྱིས་ཟ་འགྲོ་བ་སོགས་ལས། གསོན་པོར་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་མེད། རང་ཨ་མས་ཉིན་རེ་ལ་ཡང་སྲོག་མགོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཙམ་བཏོན་པའི་དྲིན་ཡོད།

In those days I had to look to her for everything; good or bad, happy or sad, all the hope I could have lay in one person: mother. But for her kindness, I wouldn't have lasted an hour; they could have set me out in the open right then and some birds or a dog would have come and made a meal of me—I'd have no hope of coming out alive. Every single day she protected me from harms that could have taken my life, no less than a hundred times. Such was her kindness.

རང་ནར་སོན་ནས་ཀྱང་མ་རང་གིས་སྡིག་སྡུག་གཏམ་ངན་ལ་མ་འཛེམས་པར་བསགས་བསགས་ནས་མ་རང་གིས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་མ་བྲ་བའི་རྒྱུ་ནོར་གང་ཡོད་བུའི་ལག་ཏུ་བཞག །

And while I was growing up she gathered together whatever I needed, avoiding no bad deed, and no suffering, and caring nothing for what other people might say of her. All the money and things she had she handed over to me, hesitating to use anything for herself.

རང་ལ་ཆོས་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་ན་མ་རང་གིས་ནོར་རྫས་ལ་ཕངས་པ་མེད་པར་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་ཆོས་སྒོར་གཞུགས་པ་མན་ཆད་འཚོས་ཀ་གང་ཡོད་པས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལ་ཚད་མེད།

For those of us who are fortunate enough to be practicing the monastic life, it was mother who put forth all the necessary expenses, giving without reservation, to arrange our admission into the monastery. And from that time on she supported us here, from whatever resources she had. Thus the kindness she has shown us is truly without measure.

ཚེ་འདིའི་མས་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་ཡང་ཚེ་འདི་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་ཚེ་རབས་སྔ་མ་མང་པོར་དྲིན་ཆེན་པོས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གྲངས་མེད་པར་བསྐྱངས། ཚེ་

འདིའི་མ་འདི་ཙམ་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་ལྟ་སྐྱེ་འཆི་འཕོས་པའི་དབང་གིས་ངོ་མ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཚེ་རབས་སྔ་མ་རྣམས་སུ་རང་གི་མ་བྱས་པའི་སྐབས་ཚེ་འདིའི་མས་ཇི་ལྟར་དྲིན་གྱིས་ བསྐྱངས་པ་ལྟར་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས་པ་ཞ་སྙག་ཡིན་ཏེ།

And this is not the only life in which my present mother has given this kindness to me. She has showered me with this kindness, great kindness, over and over, countless times, in my many lives before. And she is not the only one; every single living being has been my mother in my past lives, and during those lives cared for me no less than my present mother does—it is only my transitions from death to birth that prevent me from recognizing all these mothers now.

དཔེར་ན་ད་ལྟའི་དུད་འགྲོ་ཁྱི་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱ་བྱིའུ་ཚོས་རང་རང་གི་བུ་ལ་སྙིང་བརྩེ་ལུགས་དང་། དྲིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བསྐྱང་ལུགས་ལ་བལྟས་ཀྱང་ཤེས་པར་ནུས་གསུངས།

Look now, concluded our Lama, at the way any common animal—a dog or bird, even the tiny sparrow—shows affection for its young, and cares for it well. From watching this we can imagine what kindness we were given too.

དྲིན་གཟོ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཡང་ཡང་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆུ་བོ་བཞིའི་རྒྱུན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གློང་དུ་ཁྱེར་ནས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ལ་སོགས་པས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་མནར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པ་ལ།

The next step in gaining the wish for enlightenment is to develop a wish to repay this great kindness. So every living being is my mother, and has given me her loving care over and over endlessly, for time with no beginning. And we know from what was described above that they are being swept along by four great currents, out to sea—to the vast expanse of the ocean of cyclic life. They are tormented, without a break, by the three types of suffering, and all the other pains. Their situation is desperate.

ད་ལྟ། བུ་རང་ལ་དེ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པར་བསྡད་ན་ཤིན་ཏུ་མ་རབས་ཁྲེལ་མེད་ཐ་ཆད་ཡིན་པས་ན།

And here am I, their child. Right now I have a chance to rescue them from this ocean of cyclic life. Suppose I simply sit and bide my time, and give no thought to them. This is the lowest a person could stoop—base and absolutely shameless.

ད་ནི་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་ངོས་ནས་ཟས་གོས་གནས་མལ་རྙེད་པ་སོགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་བའི་བདེ་བ་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་ན་དྲིན་གཟོའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བས། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་པར་འདུག་སྙམ་དུ་བསམ།

Right now I could give them things that they would be happy to get—food, or clothes, or beds to sleep on, whatever. But these are only some temporary happiness within the circle of life. The very highest way of repaying their kindness would be to put them into the state of ultimate happiness. So let me decide within myself that every living being must come to have every happiness. And every one should be freed as well from every form of pain.

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཏ་ག་ལ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག །སེམས་ཅན་ཁོ་རང་ཚོས་བདེ་བ་ཡིན་སྙམ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ངོ་བོ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཤ་སྟག་ཡིན། འདོད་རྒྱུ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱུར་དགེ་བ་སྒྲུབ་མི་ཤེས། མི་འདོད་རྒྱུ་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་ཀྱང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་སྡིག་པ་སྤོང་མི་ཤེས། ལྷང་ངེར་གོ་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་དེ་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་མ་རྒན་སེམས་ཅན་...

Right now it's absurd to say that these beings have any kind of pure happiness—they don't even have any of the impure kinds. Every single thing they think is happiness is, in its essence, nothing more than pain. They want wantables but don't want to know about doing the good deeds that bring happiness. They want no unwantables but don't want to know about giving up the bad deeds that bring pain. They act ass backwards: they do what they shouldn't and don't what they should. And so my dear aged mothers, these living beings, are made to suffer.

"འདི་དག་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་། ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །ལྡན་པ་ཞིག་ང་རང་གིས་བྱེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །བྲལ་བ་ཞིག་ང་རང་གིས་བྱེད་སྙམ་དུ་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད།

> "How good it would be if they could all find every happiness, and every cause of happiness. I wish they could. I'll see that they do."
>
> "How good it would be if they could all be free of every pain, and every cause of pain. I wish they could. I'll see that they do."

Let these two trains of thought run through your mind; meditate on them over and over again. Then you will come to feel the very strongest loving-kindness and compassion.

ཡང་ཁ་ཅིག་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁུར་རང་གིས་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་འདྲེན་མཁན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མང་པོ་ཡོད་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་འབྱུང་སྲིད་ཀྱང་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་རབས་ཁྲེལ་མེད་ཐ་ཆད་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བསམ་པ་གཏན་ནས་མི་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཚེ་འདིའི་རང་གི་མའི་བཀྲེས་སྐོམ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐབས་བུ་གཞན་གྱིས་བྱས་ན་ཡང་། རང་ལ་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་དྲིན་ལན་གཟོ་

བའི་ཁུར་དེ་རང་ཉིད་ལ་བབ་པ་བཞིན་དུ།

Some people might come up with the idea that "Why should I take upon myself this great load, of every living being? There are plenty of Buddhas and bodhisattvas around to guide them on their way." This kind of thought though is absolutely improper. It's base. It's shameless. It's as if your mother in this life was hungry, and parched, and you expected someone else's child to go and give her food and drink. But it's you for whom she has cared, and the responsibility of paying her back has fallen only to you.

རང་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་ལན་གྲངས་མང་པོ་བྱས་ཤིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཚེ་འདིའི་མ་ལྟར་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། དེའི་དྲིན་ལན་གཟོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གཞན་སུ་ལའང་ཁག་མི་འབྲི་བར་རང་གཅིག་པུའི་ཁུར་དུ་བབས་པས་ན།

It's the same with all these living beings, who for beginningless time have served as my mother so many times, and who in each of these times cared for me in every way with the kindness of this present mother. Returning their kindness is no business of anyone else at all, not for some Buddha or bodhisattva—it is my responsibility, and only mine.

སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མཁན་དེའང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཡང་ང་རང་གཅིག་པུས་བྱེད། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡང་ང་རང་གཅིག་པུས་བྱེད། བླ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལའང་ང་རང་གཅིག་པུས་བཀོད་སྙམ་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བསྒོམ།

So someone is going to do it—to make sure every sentient being has every happiness, and never a single pain. It is going to be myself; I'll rely on no one else. I by myself will see to it that every single being comes to have every single happiness. And I by myself will see to it that every single being gets free of every single pain. I will by myself put them into the state of the Lama, the state of Buddhahood. Meditate strongly on these thoughts; they are the step we call the "extraordinary form of personal responsibility."

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནའང་ད་ལྟ་ནི་རང་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཞོག །སེམས་ཅན་གཅིག་ཙམ་འདྲེན་པའི་ནུས་པ་ཡང་མི་འདུག །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ནུས་པ་དེ་སུ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ལའང་མེད། རང་གིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་ན་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པའི་དོན་བྱ་བར་ནུས་པས།

I may be able to develop this noble intention, but the fact is that I'm completely incapable of leading a single being to Buddhahood—much less every one of them. Who then has the capacity? This power is had by a fully enlightened Buddha—only by him, and by no one else at all. If I can reach the same state, I will by definition have brought both mine and others' benefit to its perfection. And then every single ray of light that emanates from me, whether it be an action of my body, or my speech, or my thoughts, will have the power to accomplish the ends of countless sentient beings.

དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་དུས་མྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱེད།

And so, for the sake of every living being, I will do anything I can to achieve this one great goal—the state of a Buddha—with every speed. Think this way to yourself, and do anything you can to develop the genuine wish to reach enlightenment for every living being.

48
Authentic Practice

དེང་སང་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་གང་ལ་བྱེད་ཅེས་དྲིས་ན་ཡི་དམ་ཞིག་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱེད་ཟེར་མཁན་པར་ཞོག །བྱང་སེམས་འདི་ལ་ཐུགས་

དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་བྱེད་དགོས་པར་ཤེས་མཁན་ཡང་དཀོན་པར་འདུག །

Nowadays when you go up to someone and ask him what his very most important practice is, he'll tell you he's meditating on one of those powerful tutelary deities. You don't meet people who say their chief practice is meditating on the wish to achieve enlightenment for every living being. Much less, for in fact it's quite difficult to find anyone who even realizes that he should make this wish his centermost practice.

ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དེ་བསངས་དང་། གསེར་སྐྱེམ་དང་། ཁ་མཆུ་ནག་པོ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་གཟུངས། ཉེས་པ་ཀུན་སེལ། ལུག་གཟུངས། རྟ་གཟུངས། ནོར་གཟུངས། བར་ཆད་ལམ་སེལ། རྒྱ་ནག་སྐག་བཟློག །མི་ཁ་དགྲ་བསྒྱུར་སོགས་ལ་བྱེད། དེ་ལ་བལྟོས་ན་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཚད་ལྡན་རེ་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་བྱེད་ཐེར་བ་དེ་ཡང་དགའ་རབ་ཡིན།

We see people making all different sorts of things their central practice: the Elimination Ritual for getting rid of bad spirits, the Golden Tea offering, the Spell for Ending Evil Litigation, the ritual they call Stopping All Harms, the Sheep Spell, the Horse Spell, the Money Spell, the ritual for No More Problems, the ritual for Stopping Bad Luck at the End of the Twelve-Year Cycle, the ritual for Preventing the Praise that Others Give You from Turning to a Curse, and on and on. These are all so bad that they make it look pretty good when a person can say he's making a central practice out of anything at all associated with some authentic tutelary deity.[49]

ཡང་ལུང་པ་ཁ་ཅིག་ཏུ། མནའ་བཤགས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང་། སྡིག་བཤགས་གསེར་གྱི་སྤུ་གྲི། ཁྱི་མདོ། སྤྱང་མདོ། ཝ་མདོ། དྲེད་མདོ། སྤྲེལ་མདོ་ཟེར་བ་སོགས་གང་དྲན་དྲན་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་དར་སྤེལ་འདུག་ཀྱང་། དེ་ཚོ་ལ་ཁུངས་རྣམ་དག་ཡོད་པ་གཏན་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་།

We also see a number of works gaining some popularity in different localities that seem to be just anything somebody could think up: the String of Jewels for those Bound by Blood, the Blade of Gold for Confessing Sins, the so-called "Dog Sutra," the so-called "Wolf Sutra," the so-called "Fox Sutra," the so-called

"Bear Sutra," the so-called "Snake Sutra," and all the rest. We find though absolutely no legitimate origin for any of these works.

གལ་ཏེ་སྡིག་བཤགས་སུ་བཏོན་རྒྱུ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ནའང་དཔེ་ཆ་བརྫུན་མ། ངལ་བ་དོན་མེད་དེ་འདྲས་ལག་མི་ཐོགས་པར་ཕུང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་དང་། སྨན་བླའི་མདོ། ཐར་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཚད་ལྡན་ཁུངས་དག་དེ་འདྲ་ལ་ཀློག་འདོན་བྱེད་དགོས་གསུངས།

If you really do need a text to use for confessing your bad deeds, you should stop wasting your time with fake scriptures and meaningless efforts like these. The Victors have, in all their open and secret teachings, given us more than enough appropriate works: the *Three Heaps Sutra,* the *Sublime Medicine Sutra,* the *Sutra of the Great Freedom,* the *Sutra of the Eon of Fortune,* and others of the like.[50] It is texts like these, our Lama told us, authoritative texts with a legitimate origin, that we must use for our study and recitations.

49
The Real Wish

ཡང་འགའ་ཤས་ཀྱི་སེམས་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལོས་ཡོད། ཆོ་གའི་འགོར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཚོགས་མ་བཏོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པ་དེ་ཡིན་བསམ་ཡང་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་སྨོན་བྱས་པ་ཙམ་དང་། སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་ལས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དགེ་སྦྱོར་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་གཞན་དང་གཞན་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་སླ་ཤོས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བློ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་ཏེ་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

Now there are also some people around who think to themselves, "But I *do* have the wish for enlightenment. After all, at the beginning of all my devotions I recite the 'Buddha-Dharma-Sangha' prayer[51] and think about achieving Buddhahood so I could help every living being." This though is just expressing a hope that you gain the wish for enlightenment—it's just making a prayer about the wish. It's not the actual wish itself. If it were, then developing the wish to achieve Buddhahood would have to be the very easiest of all the many practices of virtue we are supposedly trying to do. And so, concluded our Lama, we must rather gain this true wish by putting our minds through the training described above—one by one through each of the steps, in order.

50
How to Know When You've Found the Wish for Enlightenment

གསུམ་པ་སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་ཚད་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལས་ཞིབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་། མདོར་བསྡུ་ན། ཤིན་ཏུ་གཅེས་པའི་བུ་མེ་དོང་དུ་ལྷུང་བའི་མ་དེས། བུ་ཡིས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་བུ་མེ་དོང་ནས་འདོན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རིངས་པ་ལྟར།

This brings us to the third and final section in our explanation of the wish for enlightenment: how to know when you've finally developed it. This point is covered with great detail in various works, including both the more extensive and the briefer presentations on the Steps of the path to enlightenment, which at this point employ material from the first of the *Stages of Meditation.*[52] To put it briefly, suppose a mother has watched her beloved child slip down into a pit of red-hot coals. The fire is searing his body. She cannot stand to see it go on for a single second. She throws herself forward to pull the child out.

མ་རྒན་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་གླགས་མེད་པས་མནར་བ་ལ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་བཟོད་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྐྱེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པའི་ཚད་ཡིན་གསུངས།

All the living creatures of the universe, all our dear mothers, are burning in the same way, in the unbearable pain of the three lower realms, and the circle of life in general. When we cannot stand to see it go on for a single second more, when we finally feel the true wish to reach total enlightenment, immediately, for the sake of every living being, well then—our Lama concluded—you can say you have gained the wish for enlightenment.

51
Why You Need Correct View

གསུམ་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་བཤད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ལྟ་བ་བསྒོམ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི།

We have now reached the third of the four parts of the body of the text: the explanation of correct view. Here there are five sections; the first, which explains why you need to meditate on correct view, is expressed in the next verse of the root text:

།གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྡན་ན།
།ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་།
།སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པར་མི་ནུས་པས།
།དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད།

།ཅེས་པ་འདིས་བསྟན།

You may master renunciation and the wish,
But unless you have the wisdom perceiving reality
You cannot cut the root of cyclic life.
Make efforts in ways then to perceive interdependence.

དེ་ཡང་ཟབ་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའམ་གནས་ལུགས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མི་ལྡན་ན། ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཇི་ཙམ་འབད་ཀྱང་བདག་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་མི་འགྲོ་བས་སྲིད་པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་

གཅོད་པར་མི་ནུས།

What the verse is saying is this: "Unless you have that very profound correct view about suchness—unless you have the wisdom that perceives reality, or ultimate truth—you can strive to perfect renunciation and the wish for enlightenment (along with all the other 'method' practices) as much as you please; but you cannot cut the root of cyclic life, grasping to a 'self,' since these practices alone do not act as a direct antidote for your grasping."

52
Meditation Must Include Emptiness

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འདི་མེད་པར་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་ཏེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ཐོབ་ནའང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལྟ་ཅི། ཉོན་མོངས་པ་ཁ་ཕྲི་བ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས།

Certain non-Buddhist sages can put themselves into a deep, single-pointed state of meditation—and they attain all eight levels of concentration and formlessness.[53] But they lack the view with which you realize no self exists, and fail therefore even to reduce their harmful emotions slightly—much less to eliminate them. As the sutra called *King of Concentration* says,

> །འཇིག་རྟེན་དག་ནི་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་བྱེད་ཀྱང་།
> །དེས་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇིག་མི་བྱེད།
> །དེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འཁྲུག་སྟེ།
> །ལྷག་སྤྱོད་ཀྱིས་ནི་ཏིང་འཛིན་འདིར་བསྒོམས་བཞིན།

།ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

> The worldly meditate on concentration
> But it doesn't destroy their concept of a self.
> This feeds their unhealthy thoughts, stirs them up,
> And ends like the meditation of Udraka.[54]

དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གཅོད་པ་ལ་ངེས་པར་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།

Our tendency to grasp to some "self" is the very root of our circling life. To cut this root we absolutely must gain the view that perceives that no such self exists. As the same work says,

།གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག
།སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་སྒོམ་པ་ནི།
།དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱུ།
།རྒྱུ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར།

Suppose you analyze, see the no-self of things,
And suppose you meditate on what you've seen;
It leads you to the result of gaining nirvana—
Nothing else can lead you to this peace.

53
We Must Use the Teaching of Nagarjuna

།སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི།
།ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ།
།དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས།
།དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་གྲུབ་ཡོད་མིན།

There's no way to peace for people who've
stepped from the path
Of the system taught by the Master Nagarjuna.
They've lost the truths, the conventional
and the real;
Those who've lost the truths cannot be free.[55]

།མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་།

> །ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན།
> །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གིས།
> །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར།

།ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་འདི་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཡིན།

The matchless Lord Atisha has said as well:

> Nagarjuna's student was Chandrakirti;
> The instructions handed down from them
> Bring you to see reality, truth.[56]

You can see then that this profound viewpoint on things is indispensable for both the open and the secret teachings.

54
The Self that Does Not Exist

སྤྱིར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་བྱུང་བ་ལས། རང་སྡེ་བྱེ་སྨྲ་གནས་མ་བུ་པས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དེ་དགག་བྱར་འདོད། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་གཞན་དང་མདོ་སྡེ་པས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དགག་བྱར་འདོད།

Broadly speaking, there were four great schools of Buddhist thought that came out of India—the "land of the realized." Members of the Vatsiputriya section of the "Detailist" school[57] assert that what we seek to see does not exist is any self which is unchanging, and singular, and independent. Other members of the Detailist school, as well as those of the "Scripturalist" school,[58] teach that what we seek to deny is something that can stand on its own, something which exists in a substantial way.

སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་དགག་བྱར་འདོད། རང་རྒྱུད་པས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་དགག་བྱར་འདོད།

The "Mind-Only" school[59] says that what we come to realize does not exist is any case where the subject that holds an object and the object which it holds are made from any different "substance."[60] What we call the "Independent," one part of the Middle Way school,[61] believes that what we come to refute is any object that exists in some unique way of its own, rather than being established as an existent thing simply by virtue of its having appeared to an unaffected awareness.[62]

ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་ཕོ་རང་གི་སྟེང་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་དེ་དགག་བྱར་འདོད་པ་ཡིན།

The "Implication" section of the Middle Way school,[63] finally, teaches that what we come to see has no existence is an object which exists from its own side, rather than simply existing through a concept supplied from our side.

55
What "Interdependence" Really Means

རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་ཚུལ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་པ་ལས། རྟག་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཇོག །

Different schools have different ways of explaining "interdependence." The "Functionalist" group[64] says that when something is "interdependent," it's because it has come about through various causes and conditions. This doesn't allow them to establish interdependence for those objects which are unchanging, and have no causes.

རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལས་འཇོག་ཚུལ་ཅུང་དྲག་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཇོག་པས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་གའི་སྟེང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག །

The "Independent" group has a way of describing interdependence that's a little bit better. They say that something is interdependent whenever it exists in dependence upon its parts. They then can establish interdependence with both changing and unchanging objects: for those with causes and without.

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། འཇོག་བྱེད་དེ་དག་ལས་ཕྲ་བ་གདགས་གཞི་དང་འདོགས་བྱེད་རྟོག་པ་ཚད་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཆོས་དེ་འབྱུང་བ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཇོག་པས།

The way the last group, the one we call "Implication," decides that something is interdependent is subtler than all the rest. They say that something is interdependent when we have taken two things—a reasonable basis to be given a name and a reasonable idea to give it a name—and come out with an object we gave a name.

56
The Emptiness of "Me"

དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དགགས་གཞི་དང་འདོགས་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ལས། དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པས། ང་ཡང་ལུས་སེམས་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ལས། ལུས་སེམས་གཉིས་ཚོགས་པའི་སྟེང་དུ་ཕར་བཏགས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ང་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་མེད། ལུས་སེམས་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་རང་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་མེད།

Now every existent object is a product of something to be given a name and something else to give it a name. There is not a single atom of anything in the universe which does not rely on this process—there is nothing which exists from its own side. I too then am a product: someone has taken two things together, my body and my mind, and called it "me." I am nothing more than that. There is no "me" which exists from its own side; there is no "me" which does not rely on someone taking my body and mind together and granting it the name. Neither in fact do my body or my mind themselves exist from their own sides.

འདི་ལ་རྟགས་བཀོད་ན། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

We can express all this in the classical form of a logical statement:

> Consider all objects, those of the cycle
>   and those beyond it.
> They have none of the true and solid existence
>   that I hold them to have; they cannot
>   exist on their own,
> Because they are interdependent.

དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲེལ་བའམ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཐབས་མེད་པ་···

What we mean here by "interdependence" is that all objects are interrelated with others on which they depend; that is, they occur through dependence on other objects. This is why there is absolutely no way they can exist on their own.

57
Names and Projections

···དཔེར་ན། དགོན་པའི་དབུ་མཛད་དང་ཡུལ་གྱི་དཔོན་པོ་སོགས་བསྐོ་བ་ན། དབུ་མཛད་དུ་འོས་པའི་དབུ་མཛད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཚད་མའི་མི་ཞིག་ལ། མཁན་པོ་ལྟ་བུས་འདི་དབུ་མཛད་ཡིན་ནོ་ཞེས་མིང་བརྟས་ཕར་མ་བཏགས་བར་དུ་དབུ་མཛད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཚོགས་ཀྱང་དབུ་མཛད་དུ་གྲུབ་མི་ཐུབ།

We can take for example the way we appoint the chanting master of a monastery, or the governor of some district, or any similar figure. First there must be a reasonable basis to be called "chanting master": there must be a person who is worthy of being the chanting master. Then there must be someone like the abbot of the monastery who says, "He is now the chanting master." Until the abbot does so, until the abbot applies the name and the

concept to this person, he cannot be the chanting master—even though he may have all the qualities you need to be named "chanting master."

མིང་བརྟས་ཕར་མ་བཏགས་པར་དང་པོ་ནས་དབུ་མཛད་རང་སྟེང་ནས་གྲུབ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཨ་མའི་ཁོག་པ་ལ་ཡོད་དུས་ནས་གང་ཟག་དེ་དབུ་མཛད་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཨ་མའི་མངལ་ནས་སྐྱེ་དུས་ཀྱང་དབུ་མཛད་སྐྱེས་སོང་ཟེར་དགོས་པ་ལ།

If this were not the case, and if the person were somehow the chanting master from the beginning, all on his own without anyone putting the name or idea on him, then he would have to have been the chanting master all along—from the time he lay in his mother's womb. And when he was born, the moment he came out of her womb, people then should have said, "Here comes the chanting master!"

དེ་ལྟར་མི་ཟེར་བར་རྐྱེན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མཛད་དུ་གྲུབ་དགོས་ཏེ། གདགས་གཞི་དབུ་མཛད་འོས་པའི་གྲྭ་པ་ཞིག་ལ་འདོགས་མཁན་ཚད་མ་ཞིག་གིས་འདི་དབུ་མཛད་ཡིན་ཞེས་ཕར་མ་བཏགས་བར་དབུ་མཛད་མི་ཟེར་ཞིང་། ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་དབུ་མཛད་ཡིན་སྙམ་པ་མེད་ཀྱང་། ཁྱོད་དབུ་མཛད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ནས་བཟུང་དབུ་མཛད་དང་དབུ་མཛད་ཟེར་ཞིང་། ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་ང་དབུ་མཛད་ཡིན་སྙམ་པ་དེ་བྱུང་བ་རེད།

But people didn't say it, because getting to be the chanting master depends on many other factors. We don't call someone "chanting master" until there is a basis to give the name—a monk who is fit to be chanting master, and until a person qualified to give him the name hangs it on him, and says "This is the chanting master." Neither until this time does the person himself think "I am the chanting master." But once the concept has been applied to him, "You are the chanting master," then people start to talk about him as "chanting master," and he too begins to think "I am the chanting master."

58
Why We Can't Make Any Projection We Want

འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་པར་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ན་གསེར་ལ་རག་དང་། ཀ་བ་ལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་བཏགས་ན་དེར་གྲུབ་ཚོག་གམ་སྙམ་ན། དེ་མི་ཚོག་སྟེ་པར་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བཏགས་པ་ལ་གདགས་གཞི་ཚད་མ་ཞིག་དགོས།

"Well then," you might think to yourself, "if every object is nothing more that what we label it, then I can go out and call gold 'brass,' or call a pillar a 'pitcher,' and that's just what they will be." But it's not; we do say that things are just labelled what they are, but for the label to be applied, the basis that gets it must be a reasonable one for the particular label.

བཏགས་པ་དེའང་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཞིག་དགོས། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ནི། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གནོད་པ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་མི་གནོད་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་དགོས།

When we apply a label, three conditions must be present. The three are as follows: (1) the object must be known to a conventional perception; (2) no other conventional perception can contradict its existence; and (3) no ultimate analysis can contradict its existence either. All three must be there.

ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་ཚུལ་ཡང་རྒྱང་རིང་པོའི་ཐོ་ཡོར་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་པ་གི་མི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་པས་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་། ཐོ་ཡོར་དངོས་སུ་ངེས་པའི་མི་ཞིག་གིས་དེ་ཐོ་ཡོར་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་ན། སྔ་མའི་ཐོ་ཡོར་མིར་བཟུང་བ་དེ་གཏན་ཡལ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་གདགས་གཞི་ཚད་མ་མིན་པའི་རྟགས་རེད།

Now here is what we mean when we say that one conventional perception has been contradicted by another. We can be standing looking at a scarecrow way off in the distance, and someone next to us says "That's a man over there," and we believe him. Then someone comes up who's seen for himself that the thing is a scarecrow and tells us "It's just a scarecrow." Our initial perception of the

thing as a man then vanishes. This is an indication that the basis was not a reasonable one for the given name.

དེར་མ་ཟད། རི་བོང་ལ་རྭ་ཡོད་ཅེས་པར་བཏགས་ཀྱང་གདགས་གཞི་ཚད་མ་མིན་པས་དེར་གྲུབ་ཏུ་མེད། དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་བློ་ཚད་མས་གདགས་གཞི་ཡང་དེ་དང་དེའི་ཚོགས་པ་ཚད་མ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བཏགས་དགོས།

That's not all—we can go around giving out all sorts of names, we can say "Rabbits have horns," but that's not going to make the horns exist; there's no reasonable basis to get the label. Therefore we must have a reasonable, conventional state of mind that is applying a name to a reasonable collection of parts which acts as the basis we want to give the name—and which actually exists.

59
What "No-Self" Really Means

དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

> Here what we call "self" refers to any nature or state objects could have in which they relied on nothing else. The non-existence of this is what we call "no-self."[65]

ཐ་སྙད་པའི་ང་ནི་གདགས་གཞི་དང་འདོགས་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འཇིགས་བྱེད་སྐབས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་ལས་ཀུན་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་པ་རེད།

Now the conventional "me"—the one that does exist—is only something we've created with a label, using some basis to take the label and some idea to give the label. This is what those lines in the ritual for the secret Frightener teaching are referring to as they start off, "Since every object is labelled, in dependence..." The same sentiment is expressed, among other places, in the ritual for the secret teaching of Highest Bliss: "Like an illusion, just labelled with a concept."

60
What "Me" Isn't There At All?

ང་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་རང་གི་མིང་ནས་འབོད་མཁན་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ན་ང་ལ་བོས་སྙམ་དུ་དང་པོར་ཐ་སྙད་པའི་ང་དེ་ཤར། དེ་རྗེས་ཁྱོད་རྐུན་མ་ཡིན་ལྟ་བུ་ཟེར་ན། ང་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་སོང་སྟེ་ངས་རྐུན་མ་མ་བྱས་པར་ང་ལ་བསྙོན་འཛུགས། ངས་ནད་མི་ཐེག་སྙམ་དུ་ང་དང་ང་ཞེས་ཚུགས་ཐུབ་ལྡིང་ངེ་བའི་ང་དེ་ཤར་བས།

It's just the same when we investigate this idea of "me." Suppose someone comes up and calls you out by name. At first the "me" that appears to you is simply the conventional one: you think to yourself, "He's calling me." But then he says to you, "So you're the thief!" or something like that. Then your "me" starts getting stronger and stronger; you start thinking to yourself "Why is he pointing the finger at me? It wasn't me who stole it. They can't blame ME!" You start saying "me" "me" and the "me" starts looking like a "me" that can stand on its own, a very vivid "me."

དེ་ལྟར་ང་ཐ་སྙད་དུ་སྣང་ཙམ་དེ་ཡང་མི་བཀག །ང་ཚུགས་ཐུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བ་དེ་ཡང་མི་བཀག །ཚུགས་ཐུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བའི་ང་དེ་ཡང་མི་དགག་པར། ང་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་གྲུབ་པའམ། ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ང་དེ་བཀག་ནས།

Now we are not denying the existence of the ordinary, conventional "me" that first appeared to you. Nor are we denying that "me" appeared to stand on its own, that it appeared to truly exist. We are not even denying the "me" that appears to stand on its own, the "me" that appears to truly exist. Rather we are denying that "me" could actually stand on its own, that "me" could actually exist naturally: we are denying any "me" that could actually naturally exist.

ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ང་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྡིང་ལྡིང་པོ་དེ་མེད་པར་སྟོང་ཆམ་གྱིས་སོང་བ་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་པོར་རྙེད་པར་གསུངས་པས།

དེས་རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་རྙེད་པ་ཡིན།

And when you deny this "me," when you see that this "me" does not exist—when for your this so-vivid "me" that stands out there on his own without relying on the two of mind and body ceases to be, and all that's left is simple emptiness of him, then as the sages say you have first found the "view of the middle way." And then you have found the "path that pleases the Victors."

61
Emptiness Means You Must Be Good

རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་རྙེད་
དེ་ལས་འབྲས་ལ་རྩིས་ཆེ་རུ་འགྲོ།

Any person who really understands interdependence in the sense that we've just described it begins to develop a strong recognition of the laws of actions and their consequences—they become more and more important for him.

དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དགེ་སྡིག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་སོ་སོར་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་བ་
རྟེན་འབྲེལ་ལས་བྱུང་ཞིང་།

And this is why. First of all, good deeds lead to pleasure and bad deeds lead to pain; each cause is connected to its own result—it can never go wrong somehow and produce the other result. This invariable relationship comes from interdependence.

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ན་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་རྟེན་འབྱུང་རྒྱུ་འབྲས་
བསླུ་མེད་དུ་འཐད་པར་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་སྟེ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་
གཉིང་ནས་རྙེད་པ་ཞིག་འོང་།

Once you understand the sense in which "interdependence" refers to lack of any natural existence, then you understand by implication that interdependence in the form of cause and effect is, in a merely conventional way, entirely proper or infallible. This then allows you to gain a total conviction towards the laws that govern all actions and consequences—whether they be those within the circle of life or those that are beyond it.

62
How to Know When Your Analysis is Still Incomplete

གསུམ་པ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་མ་རྫོགས་པའི་ཚད་ནི།

The third of the five sections in our treatment of correct view explains how to know when the analysis you are conducting with the view you have is still incomplete. This point is brought out in the next verse of the root text:

།སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་།
།སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས།
།ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ།
།ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད།

།ཅེས་པས་བསྟན།

You've yet to realize the thought of the Able
As long as two ideas seem to you disparate:
The appearance of things—infallible interdependence;
And emptiness—beyond taking any position.

དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་།

Let's say you've meditated on the instructions we've given above. You are directing your view to analyze all phenomena. If your analysis is really complete, then interdependence and emptiness must appear to you to go hand in hand, supporting each other.

63
How to Know When Your Analysis is Complete

།ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་འཇིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས།

At some point they no longer alternate,
come together;
Just seeing that interdependence never fails
Brings realization that destroys how you
hold to objects,
And then your analysis with view is complete.

དེ་ཡང་ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པ་ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་གྱི་དགེ་སྡིག་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དང་། བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་ཆོས་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་གཉིས་···

Now here's what we mean when we say that "at some point they no longer alternate." We take two things: first, the fact that everything about the way things work, and about good deeds and bad deeds, is perfectly proper, despite the fact that no single object is anything more than labels, just names. Secondly there is the fact that, when we try to seek out the thing that got the name, we find only emptiness: that there is not a single atom of natural existence in whatever object we have chosen.

64
Fourfold Perfect Emptiness

མཁས་པ་དབུ་མ་པས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བ་བཞིར་ཕྱེ།

The real sages of the Middle Way school make a fourfold distinction: they say that nothing exists naturally, but not that nothing exists at all; everything exists merely by convention, but everything exists without existing naturally.

65
Put Into Practice What You Have Learned

།དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི།

།གནད་རྣམས་རང་གིས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཚེ།

།དབེན་པ་བསྟེན་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས།

།གཏན་གྱི་འདུན་མ་མྱུར་དུ་སྒྲུབས་ཤིག་བུ།

When you've grasped as well as I the essential points
Of each of the three principal paths explained,
Then go into isolation, my son, make mighty
Efforts, and quickly win your ultimate wish.

This verse is a very personal instruction that Lord Tsongkapa, out of deepest feelings of love, has granted to all of us who hope to follow him. He is saying to us, "Go first and try to grasp the essential points of the three principal paths as I have explained them above; do so by listening to teachings on them over and over again.

"Then use contemplation to gain a recognition of the truth of these points; do this in retreat, staying in a state of isolation where you cut all ties to this life, and live according to the principle of having few material wants and being satisfied with whatever you have—keep your concerns and activities few. Make mighty efforts at this practice; act quickly, never lose yourself to putting off your practice; and then win, my son, the ultimate wish of all your many lifetimes."

66
You Can Do It

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡུན་བསྲིངས་ཏེ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་

རྣམ་གསུམ་གྱི་ཉམས་རྟོགས་བཟང་པོ་རབ་ཞག་སྐྱེད། འབྲིང་ཟླ་སྐྱེད། ཐ་མར་ལོ་

སྐྱིད་ཐོན་པ་ཞིག་ཨེ་ཡོང་བལྟ་དགོས།

We must spend much time in learning, and reasoning out, and then meditating on the various Steps on the path to Buddhahood. To do this we have to set a goal for ourselves, for practicing and then fully realizing the three principal paths: we have to say, "At best, I am going to gain them in a day. If it takes me a month, I'll consider it average. But at the very least I will see that I have them within this year."

བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་དོལ་པས་ཀྱང་། ལམ་རིམ་ལམ་རིམ་ཞེས་པ་དེའང་ཚིག་གསུམ་ཡིན། མིག་རྒྱང་བསྲིང་། བློ་རྒྱ་བསྐྱེད། ཁོང་གསང་ལྷོད།

We should follow the words of Geshe Dolpa, one of the Seers of the Word, who said:

> Steps of the path! Steps of the path!
> They all come down to three short words:
> "Look far ahead,"
> "Think very big,"
> "Keep a pace."[66]

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་རྒྱང་བསྲིང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བའི་འདུན་པ་བཏང་། བློ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་ངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་དང་། སྔགས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་ཏེ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་བསམ་པར་བྱེད།

What he meant by the expression "Look for ahead" was that we should set our sights on becoming a Buddha. "Thinking big" means we should think to ourselves, "To reach my enlightenment, I'm going to practice absolutely all the paths, one by one: those of the three increasing scopes, and those of the secret teaching—the levels of creation and completion."

དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་ཚེ་ལོ་གཅིག་ལས་མི་སྡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཤེས་རྒྱུད་དང་རིང་པོས་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་སྡོད་རྩིས་ཀྱི་གྲབས་བྱེད། ཆོས་ལ་ངེད་ཚོ་ཤེས་རྒྱུད་དང་ཐུང་

ཐུང་བྱས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། མ་མཐར་ཁ་ཏོན་བཟླས་བརྗོད་ཕྲན་བུ་རེ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་པ་ཚུན་ཆད་གང་ཉུང་ཕོས། གང་ལས་སླ་ཕོས་ཞིག་ལ་འདམ་ག་བཏང་ནས་ངས་འདི་ཙམ་མ་གཏོགས་ག་ནས་ནུས་སྙམ་དུ་ཤེས་རྒྱུད་དང་ཐུང་ཐུང་བྱེད་ཀྱང་།

Now in the worldly side of things, people who know they must die within the year still make grand plans and act as if they're going to live a hundred. In the spiritual side of things, you and I are the opposite: we set our sights as low as we can when it comes to the threefold practice of learning, contemplating and meditating—even down to the few prayers we're supposedly reciting daily. We always pick out the easiest practice possible—we always think small, we think "This is about all I could manage."

དེ་ལྟར་མིན་པར་རང་གིས་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་ངེས་པར་འཐོབ་ནུས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

But you're wrong: if you really put forth the effort, there's no question that you can even become a Buddha. As *The Bodhisattva's Life* says,

།བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཞེས།
།སྒྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ།
།འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི།
།བདེན་པ་གསུང་བས་བདེན་འདི་གསུངས།

Don't be a quitter, and think to yourself
"How could I ever become a Buddha?"
Those who've Gone That Way only speak
The truth, and this is a truth they spoke:

།སྦྲང་བུ་ཤ་སྦྲང་བུང་བ་དང་།
།དེ་བཞིན་སྲིན་བུར་གང་གྱུར་པ།
།དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན།

།བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་བླ་མེད་འཐོབ།

"Even those who live as bugs,
Flies or gnats, and even germs,
Reach matchless, hard-won Buddhahood
If they really make an effort."

།བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྐྱེས་ལ།

།ཕན་དང་གནོད་པ་ངོ་ཤེས་ནས།

།བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་བཏང་ན།

།བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཐོབ།

།ཅེས་གསུངས།

Here am I born as a man,
Able to tell what's right and wrong;
What's to keep me from getting enlightened
If I keep on acting an enlightened way?[68]

དེས་ན་འཇིག་རྟེན་ལ་བློ་རྒྱ་གང་ཆུང་དང་། ཆོས་ལ་བློ་རྒྱ་གང་ཆེ་ཆེ་བྱས་ཏེ་ཆོས་བསྒྲུབ་དགོས།

Therefore you should think as small as you can in your worldly work, but as BIG as you can in your spiritual.

ཁོང་གསང་ལྷོད་ཅེས་པ་སྐབས་རེར་བརྩོན་པ་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད། སྐབས་རེར་སྐྱིད་ཉལ་བག་ཡངས་བྱས་ཏེ་ཆོས་བསྒྱུར་གཅིག་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་མིན་པར། དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཐང་ལྷོད་རན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཉམས་ལེན་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟར་བསྐྱངས་པས་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྙིང་པོ་རབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་མཛད་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས།

Now the words "Keep a pace" mean that you should avoid the kind of practice where you go back and forth between making fierce efforts at it and then letting it go completely—laying around and doing nothing. You should rather keep a steady pace in the effort you give your spiritual practice: let it flow on constant, like some great river. Do anything in your power, our Lama concluded, to draw the very essence from this life of opportunity.

NOTES TO READING TWO

43. *listeners and self-made victors:* Practicioners who have not yet developed the highest motivation of attaining Buddhahood for the sake of all beings. "Listeners" are so named because they can listen to the higher teachings and relate them to others, but not practice thse instructions themselves. "Self-made victors" can reach their goal without relying on a spiritual guide in this life, although only because of extensive instruction by countless teachers in their past lives.

44. *a lower escape:* This refers to lower nirvana, or the permanent end of all one's mental afflictions, and is equivalent to Buddhahood if one attains it with the wish to liberate all beings. Nirvana without this wish is a "lower nirvana."

45. *"The Bodhisattva's Life," "Entering the Middle Way," and "The Rare Stack":* This manual for bodhisattvas was written by the Buddhist poet-philosopher Shantideva (695-743 A.D.). The classic text on correct view by Master Chandrakirti, the illustrious 7th Century Indian philosopher of Buddhism, will be covered below with the third of the principal paths. In each case, the benefits of the wish for enlightenment appear in the opening verses. *The Rare Stack* is a separate section of the Buddhist canon containing some 49 different sutras. One often quoted in explanations of the wish for Buddhahood is *The Chapter of Light Protector*; it contains eloquent descriptions of the benefits of the wish throughout, and the section around f. 237 is particularly relevant here.

46. *Were the merit of the wish...* Quotation from f. 352b of this teaching of the Buddha himself.

47. *Loving-Gaze:* The divine form of the Buddha that represents all his compassion. The practice mentioned can be learned from a qualified lama.

48. *Commentary on Valid Perception:* Famed treatise which forms the basis for the study of formal logic in Buddhist monasteries. It was composed by Master Dharmakirti (c. 630 A.D.) in explanation of the *Compendium on Valid Perception* written by Master Dignaga (c. 450 A.D.), great forefather of the Buddhist logic traditions. The reasoning mentioned is found in the second chapter, the "Proof of Infallibility," beginning from line 142 (ff. 108b-109a).

49. *the Elimination Ritual, etc.:* We have not located the spurious texts listed.

50. *Three Heaps Sutra, etc.:* These four teachings of the Buddha himself are listed at entries 39, 21, 33, and 10 respectively.

51. *Buddha-Dharma-Sangha prayer:* A traditional prayer for refuge and developing the wish for enlightenment. It reads,

> I go for refuge, until I reach enlightenment,
> To the Buddha, Dharma, and the highest Sangha.
> By the merit of giving and other goods deeds I do
> May I become a Buddha to help all living beings.

The Buddha, Dharma, and Sangha are also called the three rare jewels. They are so named because they are supremely valuable and infrequently found--the Buddha, defined as the ultimate shelter, a being who has completed the highest possible good for himself and others; the Dharma, realizations or the end of undesirable qualities within a person's mind; and the Sangha, or any being who has perceived the true nature of reality directly.

52. *Stages of Meditation:* The point is discussed by Lord Tsongkapa at ff. 89-92 of his shorter *Steps on the Path*, and ff. 191-202 in his longer version. Here a number of times he quotes the *Stages of Meditation,* a treatise in three parts by the eighth-century Buddhist master Kamalashila. Kamalashila is best known for his successful defense of the Indian Buddhist teaching of analytical meditation before the Tibetan king Trisong Detsen. His opponents were Chinese monks who wrongly asserted that meditating on nothing at all would be of any benefit.

53. *all eight levels:* Refers to intensely deep forms of meditation that lead to later births in the eight sections of the form and formless realms, which are still counted as suffering.

54. *The worldly meditate on concentration...* The verse is found on ff. 44a-44b of this famous teaching of the Buddha. The following citation is the next verse in the sutra, from f. 44b. The wording of the edition available to us is slightly different, but the intent equal. Udraka was a non- Buddhist sage who woke from an extended period of meditation and went into a rage because mice had in the meantime chewed away at his impressive yogi's locks of hair; because of his anger, he was then born in the hells.

55. *There's no way to peace...* From the sixth chapter of Master Chandrakirti's work (f. 205a). Briefly, the "two truths" mentioned are what are usually called "deceptive truth" and "ultimate truth." Both are valid, and all objects have both. The dependence of objects (especially in the sense described below, upon concepts and names) is their conventional or deceptive truth. Their appearance is "deceptive" because to the minds of normal people they appear to be something other than what they actually are. The "ultimate" (here called "real") truth of objects is their lack of non-dependence, and is first seen directly in the all-important meditative state known as the "path of seeing." Seeing this truth directly acts immediately to stop the process through which we suffer.

56. *Nagarjuna's student was Chandrakirti...* The lines are from his work on the two truths.

57. *"Detailist" school:* So called because "they devote their study exclusively to the classical commentary known as *Detailed Exposition,* or else because they understand the *Exposition*'s meaning" (the First Dalai Lama).

58. *"Scripturalist" school:* The name is said to come from the fact that "this school of philosophers holds that scripture [eg. sutra] is valid, but denies the validity of classical commentaries such as the Seven Works on Knowledge" (ibid).

59. *"Mind-Only" school:* The name comes from the school's assertion that "every existing object is nothing but part of the mind," although this general description is further refined by the school.

60. *made from any different "substance":* That is, come from any different principal cause or latency.

61. *"Independent" part of the Middle Way school:* The school is so named because its followers advocate a middle way which avoids the extreme of thinking things exist (naturally) and the extreme of thinking things can't exist (if they don't exist naturally). The "Independents" are one of the two parts of the school; they believe one must lead a person to the correct view that things are empty of natural existence by means of taking an independent object and discussing it in common terms--rather than starting from the person's own incorrect view and demonstrating the absurdity that it necessarily implies. These points are illuminated by the great Changkya Rolpay Dorje, said to be a former life of Pabongka Rinpoche himself, in his *Comparative Systems*.

62. *unaffected awareness:* Any normal, "reasonable" perception--the vast majority of our everyday perceptions; the opposite would be those infrequent cases where we take something wrong, such as mistaking a moving leaf for a small animal as we drive a car, or believing in something unreal that we think we see under the influence of alcohol or a drug.

63. *"Implication" section of the Middle Way school:* So named because of their belief that a line of reasoning which implies a necessary absurdity in an opponent's incorrect view on the subject is sufficient to inspire in his mind the correct view of the nature of existence.

64. *"Functionalist" group:* Refers collectively to the Detailist, Scripturalist, and Mind-Only schools, since all assert that functional things exist truly.

65. *Here what we call a self...* Quotation from his commentary on the *400 Verses* of Master Aryadeva.

66. *Steps of the path!* Original source of quotation not found. Pabongka Rinpoche's *Liberation* twice credits the three instructions to Gompa Rinchen Lama (entry 47, ff. 168a, 334a), who is said to have been a student of Lord Atisha (see Lord Tsongkapa's *Greater Steps*), and of Lord Drom Tonpa (*Blue Annals,* entry 94, p. 264). Geshe Dolpa, full name Marshurpa Rok Sherab Gyatso (1059-1131) was a student of the great Potowa and compiled his mentor's teachings into a famed text of the Seer tradition entitled the *Blue Book*.

68. *Don't be a quitter...* From the chapter on effort in Master Shantideva's classic. "Those who've Gone That Way" refers to the Buddhas.

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Three: Buddhist Refuge, Part One

The following selections on the Buddhist idea of "taking refuge" are found in the Analysis of the Perfection of Wisdom, composed by Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568), a famed writer of monastic textbooks from Sera Mey Tibetan Monastery.

1
The Three Goals of Refuge

༄ །།གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ།

Here is the second section, in which we present our own position.

དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཡང་། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོའི་དབང་བུ་བྱས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར།

There is a specific reason why the Three Jewels are established as being the refuges for practitioners of the three classes. From the point of view of cause refuge, practitioners of all three classes take refuge in all three of the Jewels. But from the point of view of result refuge, those of the Listener class aspire chiefly to attain the state of a foe destroyer.

།རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་

བཞག་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར།

Those of the class of Self-Made Buddhas aspire chiefly to attain that meditative wisdom where they abide in a meditation of cessation, a state where all the obstacles of the mental afflictions have been eliminated.

།ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་རྫོགས་པར་བསྐོར་བའི་བདག་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Those of the Greater Way aspire chiefly to attain the Buddha Jewel, one who possesses that cause within Him which will allow Him to turn the wheel of the dharma, in its entirety, for disciples of all three classes. This then is the reason why the Three Jewels are established as being refuges for practitioners of the three classes.

2
The Buddha Jewel

དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག །སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཡོད།

The definition of the Buddha Jewel is "That ultimate place of refuge, the one which has completely satisfied both the needs." There are two kinds of Buddha Jewel: the apparent Buddha Jewel, and the ultimate Buddha Jewel.

སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དེ་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

This Buddha Jewel possesses eight different fine qualities, beginning with the quality of being uncaused. As the *Higher Line* states,

> This is the One, the Buddha:
> He is uncaused, He is spontaneous,
> He is realized by no other way;
> He has knowledge, and love, and power;
> He has satisfied both the needs.

3
The Dharma Jewel

འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། །དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། །དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཡོད།

The definition of the Dharma Jewel is "The enlightened side of truth, either in the form of a cessation, or in the form of a path, or both." In name only this Jewel can be divided into two kinds: the ultimate Dharma Jewel, and the apparent Dharma Jewel.

4
The Sangha Jewel

རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཡོད།

The definition of the Sangha Jewel is "A realized being who possesses any number of the eight fine qualities of knowledge and liberation." In name only, this Jewel can be divided into two kinds: the ultimate Sangha Jewel, and the apparent Sangha Jewel.

5
Ultimate Refuge

ལམ་གྱི་འགྲོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

The definition of an ultimate refuge is "Any refuge where the journey along the path has reached its final goal."

6
Apparent Refuge

ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཕྱིན་སྐྱབས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

The definition of an apparent refuge is "Any refuge where the journey along the path has not reached its final goal."

7
The Meaning of Taking Refuge

ཡུལ་གཞན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སེམས་པ། སྐྱབས་འགྲོའི་མཚན་ཉིད།

The definition of taking refuge is "Any movement of the mind that acts of its own accord, and consists of hoping that some object outside of one's self will be able to render one assistance."

དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ལྟོས་པ་བློའི་སྐྱབས་འགྲོ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཚིག་ལྟ་བུ་ཡིན།

In name only, taking refuge may be divided into two: taking refuge in words, the expression of refuge; and taking refuge in thoughts, the reliance on refuge. An example of the first would be something like the words you use as you take refuge.

ཕྱི་མ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱབས་འགྲོ་ཕལ་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད། སྐྱབས་ཕལ་

པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སེམས་པ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སེམས་པ། ཕྱི་མའི་མཚན་ཉིད།

The latter is of two types: ordinary taking of refuge, and exceptional taking of refuge. The definition of the first is "Any movement of the mind which acts of its own accord, and consists of hoping that some ordinary type of refuge will render one assistance."

The definition of the latter is "Any movement of the mind which acts of its own accord, and consists of hoping that any one or number of the Three Jewels will render one assistance."

8
The Five Ways of Taking Refuge

དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱབས་འགྲོ། རྒྱུའི་སྐྱབས་འགྲོ།འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ལྔ་ཡོད།

There are five different kinds of this extraordinary taking of refuge: the taking of refuge which is shared with practitioners of a lesser scope, the taking of refuge which is shared with practitioners of a medium scope, the taking of refuge which is shared with practitioners of a greater scope, cause refuge, and result refuge.

9
Refuge Shared with the Lesser Scope

མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། རང་ཉིད་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིད་ཆེས་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་

པའི་ཕྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད།

Here are their respective definitions. The first is defined as: "First, you feel a personal fear for the sufferings of the births of misery. Second, you believe that the Three Jewels possess the power to protect you from these sufferings. Finally you have a thought which acts of its own accord: it is a hope, or something of the type, that some one or number of the Three Jewels will render you assistance, to protect you from these sufferings.

10
Refuge Shared with the Medium Scope

རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་གིས་འཇིགས་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིད་ཆེས་ནས་དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

The second is defined as: "First, you feel a personal fear for each and every suffering of the cycle of life. Second, you believe that the Three Jewels possess the power to protect you from these sufferings. Finally you have a movement of the mind which acts of its own accord: it is a hope, or something of the type, that some one or number of the Three Jewels will render you assistance, to protect you from these sufferings.

11
Refuge Shared with the Greater Scope

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སེམས་པ། གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད།

The third is defined as: "Any movement of the mind which acts of its own accord, and consists of hoping that any one or number of the Three Jewels will render assistance, to protect every living being from the sufferings of the cycle of life."

12
Cause Refuge

གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སེམས་པ། བཞི་པའི་མཚན་ཉིད།

The fourth is defined as: "Any movement of the mind which acts of its own accord, and consists of hoping that any one or number of the Three Jewels, as already achieved in another person, will render assistance."

13
Result Refuge

རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔུང་གཉེན་དུ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སེམས་པ། ལྔ་པའི་མཚན་ཉིད།

The fifth is defined as: "Any movement of the mind which acts of its own accord, and consists of hoping that any one or number of the Three Jewels, as they are to be achieved within ones self, will render assistance."

14
Why We Take Refuge

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་བསྲུང་བའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་དང་། ངན་

འགྲོའི་སྐྱེ་སྒོ་བཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།།

There is a specific purpose for taking refuge in the Three Jewels. A temporal purpose is that They can provide you the highest form of protection. The ultimate purpose is to attain the state of enlightenment.

Taking refuge also serves as the foundation for all the different kinds of vows. When you take refuge, you thereby join the ranks of the "ones inside": you become a Buddhist. This taking refuge acts as well to slam shut the door to the births of misery. These and others are the purpose for taking refuge in the Three.

15
The Short Definition of the Wish for Enlightenment

དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གོ་བ།

As such, we can understand the definition of the wish for enlightenment as "The wish to achieve total enlightenment for the benefit of others."

16
The Full Definition of the Wish for Enlightenment

རང་ལུགས་ལ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་རང་གི་གྲོགས་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་གང་ཞིག །ལྷ་སྦྱོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྦྱོད་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

Here is the section in which we present our own position. The definition of the greater way's wish for enlightenment is as follows.

First, it is that main mental awareness belonging to the greater way, which is focussed on achieving total enlightenment for the benefit of others, and which is matched with a state of mind that is associated with it: the aspiration to achieve total enlightenment.

Secondly, it is a knowledge belonging to the greater way, which acts as a door for entering the greater way (or is something of the type), and which is included into the activity side of the standard division into the two of "view" and "activity."

17
The Divisions of the Wish

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཞི། བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གསུམ།

Here next are the divisions of this wish. Nominally, the wish can be divided into the apparent wish for enlightenment and the ultimate wish for enlightenment. In essence, it can be divided into the wish of prayer and the wish of engagement. In terms of level, it can be divided into the four types that begin with "the wish that acts out of belief." In terms of how the wish is developed, there are three types, starting with the "king's wish."

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Four: Buddhist Refuge, Part Two

The following selections on the Buddhist idea of "taking refuge" are found in the Analysis of the Perfection of Wisdom, composed by Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568), a famed writer of monastic textbooks from Sera Mey Tibetan Monastery.

18
The Definition of Nirvana

༄༅། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟག་འགོག །མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

Here secondly is the section in which we present our own position. The definition of nirvana is "A cessation which comes from the individual analysis, and which consists of having eliminated the mental-affliction obstacles in their entirety."

19
The Types of Nirvana

མྱང་འདས་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས། ལྷག་མེད་མྱང་འདས། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དང་བཞི།

In name only, nirvana can be divided into the following four types: natural nirvana, nirvana with something left over, nirvana with nothing left over, and nirvana which does not stay.

20

Natural Nirvana

རང་བཞིན་གྱི་མྱང་འདས། རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ། རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན། རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་སྐུ། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་དོན་གཅིག

The following all refer to the same thing: natural nirvana, the natural Mother, the natural perfection of wisdom, the natural Dharma Body, and ultimate truth.

21

Nirvana With Something Left Over

ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་། སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་སོ་སོར་བརྟག་འགོག །ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མ་དོར་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ལྟ་བུ་ཡིན།

The definition of nirvana with something left over is: "A cessation which comes from the individual analysis, and which consists of having eliminated the mental-affliction obstacles in their entirety, but where one still has the suffering heaps that are a result of his past actions and bad thoughts." A classical example of this would be the nirvana found in the mental stream of a listener who is a foe destroyer, and who has not yet shucked off the heaps he took on.

22

Nirvana with Nothing Left Over

ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་། སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག །ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དོར་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ལྟ་བུ་ཡིན།

The definition of nirvana with nothing left over is: "A cessation which comes from the individual analysis, and which consists of having eliminated the mental-affliction obstacles in their entirety, and where one is free of the suffering heaps that are a result of his past actions and bad thoughts." A classical example of this would be the nirvana found in the mental stream of a listener who is a foe destroyer, and who has shucked off the heaps he took on.

23
Nirvana Which Does Not Stay

སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟག་འགོག ། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ།

The definition of nirvana which does not stay is: "A cessation which comes from the individual analysis, and which consists of having eliminated both kinds of obstacles in their entirety." A classical example of this would be the truth of cessation in the mental stream of a realized being who is a Buddha.

24
How to Achieve Nirvana

དེ་ལྟ་བུའི་མྱང་འདས་དེ་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དེ། བསླབ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས། རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

The nirvana we are describing here is not something that one can achieve by using any method at all. Rather, you must achieve it with the training of wisdom, which realizes that nothing has any self nature; this wisdom must be under the influence of the first two trainings, and with it you must habituate yourself to what you were already able to realize.

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་སོ་སོར་རྟོག །སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གང་ཡིན་སྒོམ་བྱེད་པ། ཐར་པ་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། །རྒྱུ་གཞན་དག་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་མི་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།།

This fact is supported by the *King of Concentration,* which states:

> Suppose you are able to analyze
> One by one those things that have no self;
> And after that you habituate
> Yourself to what you analyzed individually.
>
> This is what then leads you to
> Achieve your freedom; nirvana beyond grief.
> It is impossible for any other
> Cause to bring this peace to you.

25
What Emptiness is Empty Of

དང་པོ་ལ། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ། ངོས་འཛིན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་དེའི་སྔ་རོལ་དུ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ངོས་ཟིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་བྱ་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་དགག་བྱ་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་སྟོང་ཉིད་བློ་ཡུལ་དུ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར།

The first of these has two sections of its own: a demonstration of why we must identify what it is we deny, and then the actual identification of this object. Before a person can develop within his mind that correct view which realizes

emptiness, he must first identify the final object which is denied with reasoning that treats the ultimate. As the *Guide to the Bodhisattva's Way of Life* states,

> Until you can find what you thought was there,
> You can never grasp how it cannot exist.

Suppose that what you sought to deny was the existence of a water pitcher in a certain place. If before you started you had no mental picture of what a water pitcher looked like, you would never be able to verify with an accurate perception that it wasn't there. Here it's just the same. What we seek to deny is that things could really exist. If before we start we have no mental picture of what a thing that really exists would be like, then we can never have a clear idea of emptiness: the simple absence where the object that we deny isn't there.

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དངོས་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ལས་བཟློག་པ་གཅིག་བྱུང་ན། དེ་ཉིད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཐོག་མར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པ།

Here now is the actual identification of the object we deny. Suppose something were to occur in some way that was opposite to the way that all the phenomena of physical form and so on exist deceptively. Anything that could occur this way would be precisely the final object we deny with reasoning that treats the ultimate. Therefore we must first explain how it is that all the phenomena of physical form and the rest exist deceptively.

26
Deceptive Reality

གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུང་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་དང་། ལུགས་འདིའི་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

འཕྲུལ་ཀྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

The second part to the discussion of how things exist deceptively consists of an explanation of the various scriptural references. First we will give a brief treatment of these references, and after that talk about how this system establishes the two truths; this latter step will include an instructive metaphor. Here now is the briefer treatment.

There is a specific reason why we say that all these phenomena, physical form and the rest, exist deceptively. They are described this way because their existence is established by means of a deceptive state of mind, one which is not affected by a temporary factor that would cause it to be mistaken.

27
The Magician's Show

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཡར་བཞག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ།

There is an instructive metaphor we can use for describing how physical form and other such phenomena are from our side established as existing, by the fact of their appearing to a state of mind which is not impaired; while at the same time these objects of our mind exist on their own side through their own way of being.

སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྡེ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་སྤྲུལ་པ་དེའི་ཚེ། རྡེ་ཤིང་གི་སྟེང་གི་རྟ་གླང་གི་སྣང་བ་དེ་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་བསླད་པའི་བློའི་དབང་གིས་ཡར་བཞག་པ་དང་། རྡེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་བསླད་པའི་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ནི་དགོས་ཏེ། དེ་མི་དགོས་ན། སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་མ་བསླད་པའི་ལྟད་མོ་བས་ཀྱང་སྣང་བ་དེ་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མ་

མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་རྡེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ཡང་དགོས་ཏེ། མི་དགོས་ན་རྡེ་ཤིང་མེད་པའི་གཞིར་ཡང་རྡེ་ཤིང་གི་སྟེང་གི་རྟ་གླང་གི་སྣང་བ་འཆར་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར།

Suppose a magician is making a little piece of wood appear as a horse or cow. Seeing the piece of wood as a horse or cow comes from the side of the viewer, by the force of his own mind, as his eyes are affected by the spell of the magician. And yet the piece of wood, from its side, is appearing this way as well. Both conditions must be present.

There is a reason why the first condition must be present: the condition of being established from the side of the viewer, by force of his own mind, as his eyes are affected by the spell of the magician. If this condition didn't have to be present, then a spectator whose eyes were not affected by the spell would have to see the wood appear as the animal, whereas in actuality he does not.

At this same time the second condition, that the piece of wood appear from its own side as a horse or cow, must be present as well. If this condition didn't have to be present, then the piece of wood's appearing as a horse or cow would have to show up as well in places where there were no piece of wood, whereas in actuality it does not.

དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བློ་གནོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བློ་གནོད་མེད་དང་མིང་དོན་མཐུན་གྱི་མིང་གི་དབང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན། གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྲུབ་དགོས། དེར་གྲུབ་ན། བློ་མ་འཁྲུལ་བ་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

In this same way are the phenomena of physical form and the rest established by force of a state of mind which is not impaired. They are labeled with names, through an unimpaired state of mind and a name which is consistent with what they are.

They do not however exist on their side through their own unique way of being, without their existence having to be established by the fact of their appearing to a state of mind that is not impaired. If they were to exist this way, then they would have to be the ultimate way things are. And if they were, then they would have to be realized directly by a state of mind which was not mistaken; by the wisdom of a realized being who is not a Buddha, and who in a state of balanced meditation is directly realizing the way things are. In fact though they are not directly realized by such a wisdom.

སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་རྡེ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་སྤྲུལ་བའི་ཚེ། སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་བསླད་པའི་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་ལ་རྡེ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད། སྒྱུ་མ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ཞེན་པ་མེད་སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་མ་བསླད་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་ལྟད་མོ་བ་ལ་རྡེ་ཤིང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྣང་ཞེན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བ་དང་ཞེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྣང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཞེན་པ་མེད་དེ། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྣང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར།

Suppose a magician makes a little piece of wood appear as a horse or cow. Spectators whose eyes have been affected by his spell both see the piece of wood as a horse or cow and believe that it really is. The magician himself only sees the horse or cow; he has no belief that it is real. A spectator who arrives later, who hasn't had the spell cast on him, neither sees the piece of wood as a horse or cow nor believes that it is.

Three different combinations of seeing and believing exist as well with physical form and other such phenomena. The kind of people we call "common" people, those who have never had a realization of emptiness, both see and believe that form and the rest really exist. Bodhisattvas who are at one of the pure levels see phenomena as really existing during the periods following

emptiness meditation; but they do not believe it. Realized beings who are not yet Buddhas, and who are in the state where they are realizing the way things are directly, neither see physical form and other such phenomena as really existing, nor do they believe that they really exist.

28
Difference between the Two Middle-Way Groups

བདེན་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་དགག་བྱར་འདོད་པར་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཐུངས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རྫས་སུ་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་དམ་པ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་གསུམ་དུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ། ཀུན་བཏགས་ལ་དོགས་པ་ཙུང་ཟད་ཡོད། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

The Implication and Independent branches of the Middle Way school are identical in asserting that to exist really, to exist purely, to exist just so, to exist ultimately, and the idea where you hold that things could exist these ways are all objects which are denied by reasoning that treats the ultimate.

The Independent branch though does not agree that to exist from its own side, to exist by nature, to exist in substance, to exist by definition, and the idea where you hold that form and other such phenomena could exist these ways are also objects which are denied by reasoning that treats the ultimate. They say that in fact anything that exists must exist these ways, with the exception of existing in substance. (There is some question though about things that are nominal.) They assert that any functional thing that exists must exist in substance.

ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ། ཆོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་དེ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

Neither the Implication nor the Independent branches of the Middle Way school asserts that to exist as the way things are, to exist as ultimate truth, or to exist as the real nature of things is the final object which is denied by reasoning that treats the ultimate; for if something is ultimate truth, it always exists in all these three ways.

29
Proving Emptiness with One or Many

༄། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ།...གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Here secondly is our own position.

> Consider the three: basic knowledge, path knowledge, and the knowledge of all things.
>
> They do not really exist;
>
> For they exist neither as one thing which really exists, nor as many things which really exist.
>
> They are, for example, like the reflection of a figure in a mirror.

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་པའི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་དངོས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

The *Jewel of the Middle Way* supports this when it says,

> The things of self and other
> Are free of being purely one
> Or being purely many,
> And so they have no nature:
> Just like a reflection.

དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུ་མ་གཅིག་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

> Consider these same things.
>
> They do not exist as one thing which really exists;
>
> For they are things with parts.

The one always implies the other, for if something existed as one thing which really exists, then it could never be a thing which appeared one way but actually existed in a different way.

They do not exist as many things which really exist, because they do not exist as one thing which really exists. The one always implies the other, for many things come from bringing together a group of things that are one.

རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

The implication in the original statement is true, for if something really existed, it would have to exist either as one thing that really existed or as many things that really existed. This is always the case, for if something exists it must exist either as one or as many.

30
Proving Emptiness with the Sliver of Diamond

རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། བདག་ལས་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། རྒྱུ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

Here is the "Sliver of Diamond" reasoning, for denying that things can come from causes:

> Consider all inner and outer things that perform a function.
>
> They do not arise ultimately,
>
> For they do not arise from themselves, and they do not arise ultimately from something other than themselves, and they do not arise from both, and they do not arise without a cause.

བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་རྟག་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། གང་རུང་རེ་རེ་ལས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

These things do not arise from themselves, because they do not arise from a cause which is such that, if something were the cause, it would have to be the thing it caused.

They do not arise ultimately from something which is other than themselves, for they neither arise ultimately from a cause which is other than themselves and which is unchanging, nor do they arise ultimately from a cause which is other from themselves and which is changing.

They do not arise ultimately from both the above, because they do not arise ultimately from either one of them individually.

They do not arise without a cause, because that would be utterly absurd.

རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་ན་དེ་བཞི་གང་རུང་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

The implication in the original statement is true, for if something were to arise ultimately, it would have to arise ultimately through one of the four possibilities mentioned.

31
Denying That Things Arise

འབྲས་བུ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་གོང་བཞིན་བྱེད།

Here is the reasoning called "The Denial that Things which Exist or Do Not Exist could Arise," which we use for denying that things can come from results:

> Consider results.
>
> They do not arise ultimately,
>
> For results which exist at the time of their cause do not arise ultimately, and results that do not exist at the time of their cause do not arise ultimately, and results that both exist and do not exist at the time of their cause do not arise ultimately, and results that neither exist nor do not exist at the time of their cause do not arise ultimately.

The implication is proven in the same way as above.

32
Denying the Four Possibilities

རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་ནི། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་དུ་མའི་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། རྒྱུ་དུ་མའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། རྒྱུ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། །རྒྱུ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

Here is the reasoning known as "The Denial that Things could Arise through Any of the Four Possibilities," which we use for denying that things can come from both causes and results:

> Consider the functional things of causes and results.
>
> They do not arise ultimately,
>
> For multiple results of multiple causes do not arise ultimately, and single results of multiple causes do not arise ultimately, and multiple results of single causes do not arise ultimately, and single results of single causes do not arise ultimately.

33
The King of Proofs for Emptiness

སྤྱི་དོན་ལས། ལྟ་བ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ། རྟགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བའམ། ཡང་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་བལྟོས་

ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

[From the *Overview:*] Here we will explain the fifth type of reasoning, the one based on interdependence, and known as the "King of Reasons." First we will present the reasoning, and then secondly prove the validity of its elements.

> Consider all inner and outer things that perform a function.
>
> They are not real,
>
> For they are interdependent.

The reasoning can also be stated as:

> Consider all inner and outer things that perform a function.
>
> They do not arise really,
>
> For they arise in dependence on other things which act as their causes and conditions.

Either way you state the reasoning, the following part should be added at the end:

> They are, for example, like the reflection of a figure in a mirror.

34
Who is Maitreya

ཇི་ལྟར་རྩོད་ན་འགྲེལ་པ་འདིས་མཆོད་བརྗོད་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་རིགས་ཏེ། བྱམས་པ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་འཇུག་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྩོད།

Here is how these others make their argument. They say that "It is incorrect to relate the opening lines [of the *Jewel of Realizations*], the ones that are an offering of praise, to any need of the author himself. This is because Maitreya possesses no state of mind where he is aspiring to fulfill his own needs, and

because the lines appear here only as a means to induce persons other than the author to follow the work. . ."

།གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྔར་ལྟར་རྩོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་རྩོད་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྩོད་དམ། བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྩོད།

Here secondly is our own position. It is incorrect to make the argument that appeared earlier, for such an argument only reveals that the person making it has failed to undertake exhaustive study and contemplation of the major scriptures of the greater way. How can we say this? Let us first ask the following: do you make this argument assuming that the Holy One [Maitreya] is a Buddha, or do you make it assuming that he is a bodhisattva?

དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཐུན་མོང་བ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ཐུན་མོང་བ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Suppose you say that you are making the former assumption. Doing so represents a failure to distinguish between speaking in the context of the way which is shared, the way of the perfections, and speaking in the context of the way which is not shared; that is, the way of the secret word.

སྔགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་འཇམ་དབྱངས་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག །རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

The teaching of the secret way says that the holy Maitreya is a Buddha. This is true because—according to the secret way—Manjushri is a Buddha, and the reasons for His being so apply equally to Maitreya in every respect.

35
Why Tantra Exists

ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དུ། ཐུན་མོང་བ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྡུས་དོན་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི། །ལམ་མཆོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་ཐུན་མོང་ལམ། །ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གསུང་པ་དང་འདིར་དོན་གཅིག་པར་མངོན་ནོ།

It is correct for us to say that the way of the perfections is the way which is "shared," and that the way of the secret word is the way which is "not shared." This is because such a description is found in a great number of authoritative works. The *Steps of the Path to Buddhahood,* for example, speaks about "how to train oneself in the way which is shared—the way of the perfections, and how to train oneself in the way which is not shared—the way of the secret word." *The Concise Steps* as well includes the lines:

> Thus is the path which is shared,
> The one which is required
> At both the stage of the cause
> As well as the stage of result
> In the higher way,
> The path which is supreme.

There is another description that mentions the "way for common disciples" and the "way for unique disciples." It is apparent that these expressions, [which use the same Tibetan term,] have the same connotation as "shared" and "not shared" above.

།ཁ་ཅིག །ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞེ་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། ཕྱོགས་གཞན་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་སྔགས་ཀྱི་ལུགས་དང་ཡང་མི་འགལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

Someone might assert that "In the context of the way of the perfections, the way of the secret word is not accepted." This though is incorrect, for the *Brief Commentary* includes a section where it states that presenting the bodies of a Buddha as being exactly four is moreover not inconsistent with the way of the secret word. This section reads: "Nor moreover is this inconsistent with the other division of the teachings."

གཞན་ཡང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ཚོགས་ལས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་སོགས་འབྱུང་བ་རྒྱུད་གསུང་བ་པོའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཡང་རྒྱུད་རིག་འགའ་ཞིག་གིས། །ལ་ལ་གསང་སྔགས་བྱེད་འགྱུར་བ། །དེ་དག་གིས་ཏེ་གཙོ་བོའི་མཐུ། །དེས་བཤད་རིགས་པ་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་དག་གིས་གང་བཤད་ཐམས་ཅད་རང་ནི་ཁས་བླངས་མི་ནུས་སོ།

There are other reasons too which prove that there is a way of the secret word. It is stated with authority that the ability to fly in the sky, and other such miraculous abilities described in the *Tantra of the Garuda,* occur through the power of the being who has *spoken* the tantra. This is true because the *Commentary on Valid Perception* states:

> There do exist the ones who know
> The tantra and can in cases
> Use the secret word with success;
> These are the proof. It's mainly the power
> Of the one who taught it,
> And following his precepts.

Beyond this type of reasoning, I personally am unable to accept all the other things that people say on this point.

36
Maitreya as a Bodhisattva

དེས་ན་རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སུ་གྲུབ་སྟེ། ཡུམ་ལས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་དྲིས་ཤིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དག་ཕྱིར་དུ་རྒྱུད་བླ་མ་བརྩམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

The above arguments demonstrate then that the Maitreya who authored the *Ornament* is a bodhisattva who has one life to go. This is true since the *Mother* includes a line which says, "Go and ask Maitreya there; he is a bodhisattva who has one life to go." Moreover, the *Higher Line* states that Maitreya authored it in order to utilize the word of the Able One to purify himself of the obstacles to omniscience.

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Five: Applied Meditation, Part One

The following selections are taken from the Great Book on the Steps of the Path (Lam-rim chen-mo) *written by Je Tsongkapa (1357-1419). This part of his work is a commentary on a well-known prayer called the* King of All Prayers, the Prayer of the Realized One, Deeds of All Goodness. *Also included is a special prayer to Je Tsongkapa entitled* A Thousand Angels of the Heaven of Bliss.

1
The Six Preliminaries to Meditation

༄༅། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།།

From the *Great Book on the Steps of the Path* by Je Tsongkapa:

།སྐྱོང་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་དང་། དེ་ལ་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ནི་དྲུག་སྟེ།

Here we begin a brief presentation of how to practice the steps of the path to Buddhahood. First we will make the actual presentation, and after that refute certain mistaken ideas about the steps. The presentation itself comes in two sections; the first is how to proceed during meditation periods. This starts with Six Preliminaries to meditation.

2
Making a Sacred Space

༡༽ གསེར་གླིང་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་པས། གནས་ཁང་ལེགས་པར་ཕྱི་དོར་བྱས་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལེགས་པར་དགྲམ།

[1] Here we are following the descriptions of how Serlingpa practiced during his life. The first preliminary to meditation is to make the room tidy and clean; then set up a beautiful altar, with representations of the Buddha's body, speech, and mind.

3
Setting Forth Offerings

༢༽ མཆོད་པ་གཡོ་མེད་པར་བཙལ་ལ་བཀོད་པ་མཛེས་པར་བཤམ།

[2] The second preliminary is to go and find offerings that you obtain without using any dishonest means. Put them forth in an attractive arrangement.

4
Sitting

༣༽ དེ་ནས་ཉན་ས་ལས་གཉིད་རྨུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་སེམས་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ་ཕན་ཚུན་འཆག་དགོས་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལས་སེམས་སྦྱོང་བའི་ཚེ་ཁྲིའམ་ཁྲིའུ་ལ་སོགས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་དུ་འཁོད་ནས་བྱ་བར་གསུངས་པས། གནས་མལ་བདེ་བ་ལ་ལུས་དྲང་པོར་བསྲང་སྟེ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ངམ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་ཕྱེད་དུའང་རུང་བའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་འཁོད་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་དང་འདྲེས་ངེས་པ་ཞིག་བྱ།

[3] Now the *Levels of Listeners* [by Master Asanga] says that, when you are practicing to purify the mind of the obstacles of sleepiness and fogginess, you should "press them upon each other." It also states that, when you are

practicing to purify the mind of other kinds of obstacles, such as attraction to the objects of the senses, you should seat yourself upon a platform or smaller seat and assume the full lotus position. Therefore the third preliminary is to seat yourself on a comfortable cushion, sit up straight, and assume a full lotus position with your legs (a half lotus is also acceptable). In this pose then sink your mind deep into the thoughts of taking refuge, and the wish for enlightenment.

5
Visualizing the Garden

༤༽ མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པ་དང་ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་བཀའ་སྐྱོང་དང་བཅས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཞུགས་པར་བསམས་ཏེ་ཚོགས་གསོག་པའི་ཞིང་གསལ་གདབ།

[4] The fourth preliminary is to visualize the garden for gathering the power of good. In the space before you, imagine the Lamas of both the far-reaching lineage, and the lineage of the profound view. Together with them are an inconceivable mass of Buddhas, and bodhisattvas, listeners, self-made Buddhas, and protectors of the Dharma.

6
The Seven Ingredients

༥༽ དེ་ནས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་བསག་པ་དང་འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་མེད་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་དམིགས་རྣམ་སྐྱོང་བ་ཙམ་ལ་འབད་ཀྱང་ལམ་ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་དཀའ་བས་བསག་སྦྱང་གི་གནད་རྣམས་བསྡུས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པས་རྒྱུད་སྦྱང་དགོས་སོ།

[5] It is extremely difficult to bring the path to grow within the stream of your mind if all you practice is the various principal causes. You also need the supporting causes for the path to grow; you need to gather together the

different factors that are conducive to the path, and you need to clean yourself of the factors that are obstacles, the ones that oppose the path. Therefore you must train your mind in the Seven Ingredients, which include in them all the critical points for gathering good and cleaning away obstacles.

7
Prostration

ཀ༽ །དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཡན་ལག་ལ་སྒོ་གསུམ་བསྡོམས་པའི་ཕྱག་ནི། ཇི་སྙེད་སུ་དག་ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་དུས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་བཅུ་ཀ་ན་བཞུགས་པ་དང་སྔར་བྱོན་ཟིན་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱུག་ལྟ་བུ་མིན་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒོ་གསུམ་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནའང་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱག་འཚལ་ན་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།

[a] The first ingredient is prostration. There is one kind of prostration that combines all three doors of expression. It is found in the verse [from the *King of All Prayers, the Prayer of the Realized One, Deeds of All Goodness*] that includes the words "Whosoever they are, as many as there may be." [The full verse reads:

།ཇི་སྙེད་སུ་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ན།
།དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀུན།
།བདག་གིས་མ་ལུས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ།
།ལུས་དང་ངག་ཡིད་དང་བས་ཕྱག་བགྱིའོ།

I bow down, and purely,
In body and speech and mind,
To all those Lions of living kind,
Whosoever they are,
As many as there may be,
To those Who are Gone;
Gone in the past,
In the present or the future,
On any of the planets
In the ten directions of space.]

Here we are not talking of a Buddha on a certain planet in a certain direction of space, nor are we talking of a Buddha of a particular time; our prostrations rather are directed at each and every Victorious Buddha, those who live in every one of the ten directions of space itself—those who have already come before, those who are going to come in the future, and those who now are here. Don't do your prostrations just to go along with the crowd; do them rather out of deep respect, from the depths of your heart.

On this the master Yeshe De, in his commentary, notes that "The good deed you do by prostrating to a single Buddha is beyond any means of measuring. So there's no need to mention what a goodness it is to picture this many Buddhas, and then prostrate yourself to them."

8
Offering

ཁ༽ ། མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ལ་ བླ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མེ་ཏོག་དམ་པ་ཞེས་
པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། མེ་ཏོག་དམ་པ་ནི་ལྷ་དང་མིའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་
ཏོག་མད་དུ་བྱུང་བ་སིལ་མ་རྣམས་སོ། །ཕྲེང་བ་ནི་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་ཏེ་བརྒྱུས་པ་
སྟེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དངོས་དང་བཙོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ། །སིལ་སྙན་ནི་རོལ་མོ་རྒྱུད་
ཅན་དང་འབུད་པ་དང་བརྡུང་བ་དང་དཀྲོལ་བ་རྣམས་སོ། །བྱུག་པ་ནི་སྤོས་ཞིམ་པོའི་ལྡེ་
གུའོ། །གདུགས་མཆོག་ནི་གདུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གོ །མར་མེ་ནི་སྤོས་མར་ལ་
སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་ཞིང་འོད་གསལ་བ་དང་རིན་ཆེ་བའི་ནོར་བུ་འོད་གསལ་བའོ།

།བདུག་པ་ནི་བདུག་སྤོས་སྦྱར་བ་དང་སྣ་གཅིག་པའོ། །ན་བཟའ་དམ་པ་ནི་གོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གོ །དྲི་མཆོག་ནི་སྤོས་ཆུ་ཡོན་ཆབ་ཏུ་གསོལ་བ་ཟེར་ཏེ་སྟོང་གསུམ་དུ་དྲི་ངད་ལྡང་བའི་དྲིས་བསྒོས་པའི་ཆུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཕྱེ་མ་ཕུར་མ་ནི་སྤོས་ཞིམ་པོའི་ཕྱེ་མ་གཏོར་ཞིང་བདུག་ཏུ་རུང་བ་ཐུམ་པོར་བྱས་པའམ་དཀྱིལ་འཁོར་བྲིས་པའི་ཚོན་ཕྱེ་སྤྱིལ་བའི་རིམ་པ་རྒྱ་དང་རྫམས་རི་རབ་དང་མཉམ་པའོ།

[b] This brings us to the second ingredient: offering. The offering which does have something higher is found in the two verses that contain the words "holy flowers". [The full verses read:

།ན་བཟའ་དམ་པ་རྣམས་དང་དྲི་མཆོག་དང་།
།ཕྱེ་མ་ཕུར་མ་རི་རབ་མཉམ་པ་དང་།
།བཀོད་པ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་མཆོག་ཀུན་གྱིས།
།རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མཆོད་པར་བགྱི།

I make offerings
To all of these
Victorious Ones;
Holy Flowers, holy garlands,
Cymbals and ointments,
The highest parasol,
The highest lamp,
And holy incenses.

I make offerings
To all of these
Victorious Ones;
Holy silken clothing,
The highest scent,
And a mountain of incense powder
High as Meru—
All set forth
In a way more lovely
Than any other thing there is.]

The words "holy flower" refer to the most wondrous blooms of all in the lands of both pleasure beings and humans; here they are single flowers. "Garlands" are assortments of flowers pressed together on a string. Either way, the flowers can be real ones, or made of other things.

The word "cymbals" refers to all types of music, whether it's on a stringed instrument, a wind instrument, or percussion like drums or cymbals. "Ointments" are thick potions with a delicious smell of incense. The "highest parasol" is the finest of all umbrella-like coverings. The "highest lamp" is one that burns from a fragrant mixture like incense and butter; it shines bright, and gives forth a light as lovely as the flask of a precious gem. The incense mentioned can be either the kind that is a concoction of various sweet-smelling substances, or just one of these substances by itself.

"Holy silken clothing" refers to the finest of all the clothing there is. "Highest scent" means perfumed liquid presented in the form of a water offering; it is made of water, or something similar, imbues with a delicious scent so powerful that it can spread throughout the entire system of a thousand thousand planets. "Incense powder" refers to incense in the form of powder, which you either spread itself or sprinkle atop a fire to make a fragrant smoke. It is in packets, or else laid out in lines like the colored sand used to draw a mandala, in a huge mass as high and wide as Meru, the great mountain in the center of the world.

The phrase "set forth" applies to each of the substances that are being offered; the original Sanskrit word here can mean "majority," or "put forth," or "various."

།བཀོད་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་གྱི་མཐར་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཕལ་ཆེ་བ་དང་སྤྲུས་པ་དང་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་བྱའོ། །མཆོད་པ་བླ་ན་མེད་པ་ནི། མཆོད་པ་གང་རྣམས་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བླ་ན་ཡོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པས། འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་དགུ་སྤྲུལ་བའོ། །ཚིག་རྐང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་གོང་མ་དེ་གཉིས་མ་ཚང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་ཡུལ་སྟོན་པའོ།

The other kind of offering is the one which does not have anything higher. This one is found in the single verse which includes the words "Any and every offering." [The full verse reads:

།མཆོད་པ་གང་རྣམས་བླ་མེད་རྒྱ་ཆེ་བ།

།དེ་དག་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མོས།

།བཟང་པོ་སྤྱོད་ལ་དད་པའི་སྟོབས་དག་གིས།

།རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཚལ་མཆོད་པར་བགྱི།

I see as well
Any and every offering
Unsurpassed, reaching far and wide,
Handed up to every Victor;
By all the power of my faith
In the Deeds of Goodness may I truly
Bow down and make offerings
Onto all the Victors.]

Offerings which we say "have something higher" are those of worldly beings. Therefore the offerings made in this verse consist of all the many wondrous things that very powerful beings, such as bodhisattvas, are capable of emanating with their mind.

The words of the second half of this verse should be applied anywhere in the verses before where the intent is not stated directly. Their function is to express both the motivation with which the prostration and offering are made, as well as the object towards which they are directed.

9
Confession

ག༽ །སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྒྱུ་དུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་རང་བཞིན་ནི་བདག་གིས་བགྱིས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དངོས་སུ་རང་གིས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་དང་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བསྡུས་པ་ནི། ཅི་མཆིས་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་དྲན་ནས་སྔ་མ

ལ་འགྱོད་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་བསྡམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་ན་སྔར་བྱས་
འཕེལ་བ་འཆད་ཅིང་ཕྱི་མ་རྣམས་འཕྲོ་འཆད་དོ།

[c] The third ingredient is confession, and is found in the single verse with the words "like and dislike". [The full verse reads:

> །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་དབང་གིས་ནི།
> །ལུས་དང་ངག་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་།
> །སྡིག་པ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་ཅི་མཆིས་པ།
> །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སོ་སོར་བཤགས།
>
> I confess, one by one,
> Each and every one
> Of all the wrong deeds
> I may have committed
> In action or word,
> And also thought,
> Motivated by like or dislike,
> Or by dark ignorance.]

This refers to what was done with one of the three mental poisons as its cause; and with my body or of the rest as the vehicle; and with a nature of having been committed, either directly by myself, or by someone else at my bidding, or by someone else with my gladness that it was done. The words "all the wrong deeds I may have committed" are meant to include all these elements.

Try to bring to mind all the problems that these deeds will bring you, and so feel regret for whatever you have done in the past, and a sense to restrain yourself in the future. Then make your confession. Doing this prevents any future wrong from starting at all.

10
Rejoicing

ང༽ །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། གང་ཟག་ལྔ་པོ་དེའི་དགེ་བའི་ཕན་ཡོན་དྲན་ནས་དབུལ་པོས་གཏེར་རྙེད་པ་ལྟར་དགའ་བ་བསྒོམ་པའོ།

[d] The fourth ingredient is rejoicing, and is found in the one verse with the words "Victors in any of the ten directions." [The full verse reads:

།ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་སངས་རྒྱས་སྲས།
།རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་སློབ་དང་མི་སློབ་དང་།
།འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་གང་ལ་ཡང་།
།དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་ཡི་རང་།

I rejoice
Over every single one
Of the good deeds ever done
By beings in any of the ten directions:
By all of the Victors,
By all of their Sons and Daughters,
By those Self-Made,
By those on the paths of learning,
By those on the paths done learning,
By anyone at all.]

Try to think about the great goodness that comes from the virtuous deeds of these five different kinds of holy beings, and dwell in a sense of gladness, like a beggar who has stumbled across a mine of gold.

11
Asking for Teaching

ཙ༽ །ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། གང་རྣམས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་མ་ཆགས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་བརྙེས་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ་སྤྲུལ་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་བསྐུལ་མ་གདབ་བོ། །སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏོན་ནས་བཤད་པ་མཛད་དོ།

[e] The fifth ingredient is urging holy ones to turn the Wheel of the Dharma. This is found in the one verse with the words "Who in all the ten directions." [The full verse reads:

།གང་རྣམས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་དག
།བྱང་ཆུབ་རིམ་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཆགས་བརྙེས།
།མགོན་པོ་དེ་དག་བདག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ།
།འཁོར་ལོ་བླ་ན་མེད་པ་བསྐོར་བར་བསྐུལ།

Lamps who light
Each of the worlds
In all the ten directions
Of space;
Those who have taken
Each of the steps
To Buddhahood,
And so reached
The state beyond desire,
The Buddha's enlightenment;
Saviors I urge You all,
Turn the Wheel of the Dharma,
Nothing is higher.]

This verse is addressed to those who in paradises in all the ten directions of space have but only recently found Buddhahood in the Buddha's perfect enlightenment—who have reached the state beyond desire, a knowledge which

goes anywhere it wants, unstoppable. We are urging them to send forth an equal number of bodies, to come and teach the Dharma.

The commentary by Yeshe De gives the root text here as "found Buddhahood in the Buddha's perfect enlightenment" [rather than "taken each of the steps to Buddhahood," and I have followed him.]

12
Asking to Stay

ཆ༽ །གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་ནི། མྱ་ངན་འདའ་སྟོན་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕུགས་སུ་ཕན་པ་དང་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐལ་པར་མྱ་ངན་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་བོ།

[f] The sixth ingredient is supplication, and is found in the one verse which contains the words "pretend to pass into nirvana." [The full verse reads:

།མྱ་ངན་འདའ་སྟོན་གང་བཞེད་དེ་དག་ལ།
།འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕན་ཞིང་བདེ་བའི་ཕྱིར།
།བསྐལ་པ་ཞིང་གི་རྡུལ་སྙེད་བཞུགས་པར་ཡང་།
།བདག་གི་ཐལ་མོ་རབ་སྦྱར་གསོལ་བར་བགྱི།

I press my palms at my breast,
And make this supplication
To all of those who may intend
To pretend to pass into nirvana:
Stay, I pray to help all beings
And bring them to happiness;
Stay for eons equal in number
To the atoms of every world.]

Here we are making supplication to all those in worlds of the ten directions of space who might pretend to pass into nirvana. We are requesting them to stay, ultimately to bring all beings help, and in the interim to give them happiness. We ask them to stay, and not to pass on, for eons equal in their number to all the atoms that make up the various worlds of the universe. We make our supplication, praying that they will remain, in bodies beyond all counting.

13
Dedicating

ཛ༽ །བསྔོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་དེ། གོང་གི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དགེ་བས་མཚོན་ནས་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྔོས་པས་ནམ་ཡང་མི་འཛད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཚིག་དེ་དག་གི་དོན་གོ་བར་བྱས་ལ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་དལ་བུས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་བསྐུལ་བ་དང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་ཡི་རང་དང་ལྔ་ནི་མཐུན་རྐྱེན་ཚོགས་གསོག་པ་ཡིན་ལ། བཤགས་པ་ནི་འགལ་རྐྱེན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་ཡི་རང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་རང་གི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྒོམ་པ་ནི་རང་གི་དགེ་བ་སྤེལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བསྔོ་བས་ནི་བསགས་པ་དང་སྦྱངས་པ་དང་སྤེལ་བའི་དགེ་བ་རྣམས་ཉུང་ངུའང་ཆེས་མང་བར་སྤེལ་བ་དང་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཕྱུང་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བསྡུ་ན་བསགས་པ་དང་སྦྱང་བ་དང་སྤེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་གསུམ་དུ་འདུའོ།

[g] The seventh ingredient is dedication, which is found in the verse with the words "prostrations and..." [The full verse reads:

།ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་བཤགས་པ་དང་།
།རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི།
།དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ།
།ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྔོའོ།

I dedicate
To my future enlightenment
All my merit,
Whatever little goodness
I may have gathered here
By bowing myself and offering,
By confessing and rejoicing,
By urging and supplication.]

Here we are taking all the virtuous seeds within us, represented by the goodness we have accomplished in practicing the six ingredients that have already come, and dedicating them as a cause for the full enlightenment of ourselves and every living being, together. Make this dedication with tremendous will, and the power of your good will flow forever, and never finish.

Read this prayer as I have taught you to here; understand what each verse means, and say it out slowly, without letting your mind wander to something else. If you can do this, then you will gain a great mountain of good deeds, beyond any kind of measuring.

Five of the ingredients we have listed here—prostrating, offering, urging, supplicating, and rejoicing—help you to gather together the different factors that are conducive to the path. One of them, confessing, helps you clean yourself of the factors that are obstacles, ones that oppose the path. One part of rejoicing—dwelling in a sense of gladness over the good you have done yourself—also functions to multiply your virtue.

Dedication works to multiply, fantastically, even the minor good deeds you have done in the acts of gathering, and cleaning, and multiplying. It also takes good deeds that are short-term, those that are going to give a good result and then disappear, and changes them so that they will never be exhausted. In brief, it functions in all three ways: to gather, to clean, and to multiply such that goodness never ends.

14
Asking for a Final Blessing

༄། །དེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་མཎྜལ་ཕུལ་ཏེ། བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གུས་པ་ནས་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་མཐའ་དག་མྱུར་དུ་འགག་པ་དང་། བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་ནས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བློ་སྣ་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་ལན་མང་དུ་འདུན་པ་དྲག་པོས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ།

For the sixth and final preliminary, refresh your visualization, and make an offering of a mandala. Them make a request that the Lamas bless the stream of your mind. Ask Them to help you stop, quickly, everything from disrespecting your Spiritual Guide on up to grasping to some ingrained self-nature, in either of its two forms. Ask Them to help you develop, smoothly, every single kind of thought which is perfect and unmistaken; everything from respect for your Spiritual Guide, on up to the realization of suchness, the fact that nothing has any nature of its own. And ask them finally to help you put a final end to all the things, within you or outside of you, that might obstruct your spiritual progress.

Make this supplication over and over, many times, with fierce hopes for its success.

15
An Actual Practice of the Preliminaries and Ingredients

A Thousand Angels
Of the Heaven of Bliss,
A Prayer of Lama Devotion

༄༅། །བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། །

lamay nelnjor ganden hlagyama

།དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱའི་མགོན་གྱི་ཐུགས་ཀ་ནས།

ganden hla-gyay gungyi tukka ne,

།རབ་དཀར་ཞོ་གསར་སྤུངས་འདྲའི་ཆུ་འཛིན་རྩེར།

rabkar shosar pungdray chunzin tser,

།ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་བློ་བཟང་གྲགས།

chu-kyi gyalpo kun-kyen losang drak,

།སྲས་དང་བཅས་པ་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།

sedang chepa nendir sheksu sol.

Please come to me,
Lobsang Drakpa,
King of the Dharma, who knows all things,
Come with your Sons, riding upon
The tops of clouds
Like mountains of pure white snow;
Come,
Come from the heart
Of the Lord of a Thousand Angels
Living in the Heaven of Bliss.

།མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སེར་ཁྲི་པད་ཟླའི་སྟེང་།

dun-gyi namkar sertri penday teng,

།རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དགྱེས་པའི་འཛུམ་དཀར་ཅན།

jetsun lama gyepay dzumkar chen,

།བདག་བློ་དད་པའི་བསོད་ནམས་ཞིང་མཆོག་ཏུ།

daklo depay sunam shingchok tu,

།བསྟན་པ་རྒྱས་ཕྱིར་བསྐལ་བརྒྱར་བཞུགས་སུ་གསོལ།

tenpa gyechir kalgyar shuksu sol.

Sit in the air
In front of me,
On a throne with cushions
Of the moon, and the lotus;
Set on the backs of lions.

My holy Lama,
With pure white smile,
Happy with me,
I ask you to stay
For a million years
To spread the teaching;
Stay, for there is no one
Higher than you
With whom I may make merit
By goodness of my faith.

།ཤེས་བྱའི་ཁྱོན་ཀུན་འཇལ་བའི་བློ་གྲོས་ཐུགས།

shejay kyunkun jelway lodru tuk,

།སྐལ་བཟང་རྣ་བའི་རྒྱན་གྱུར་ལེགས་བཤད་གསུང་།

kelsang naway gyengyur lekshe sung,

།གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་ལྷམ་མེར་མཛེས་པའི་སྐུ།

drakpay pelgyi hlammer dzepay ku,

།མཐོང་ཐོས་དྲན་པས་དོན་ལྡན་ལ་ཕྱག་འཚལ།

tongtu drenpe dunden la chaktsel.

Your Mind
Is knowledge
That wraps around
The entire mass
Of knowable things.

Your Words
Are jewels
Of good explanation
That we the fortunate
Wear on our ears.

Your Body
Shines forth
Shines with brightness
Shines with a glory
The world will see.

I bow to You;
Just to see You
Just to hear You
Just to think of You
Brings great things.

།ཡིད་འོང་མཆོད་ཡོན་སྣ་ཚོགས་མེ་ཏོག་དང་།

yi-ong chuyun natsok metok dang,

།དྲི་ཞིམ་བདུག་སྤོས་སྣང་གསལ་དྲི་ཆབ་སོགས།

drishim dukpu nangsel drichab sok,

།དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྲུལ་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་འདི།

ngusham yitrul chutrin gyatso di,

།བསོད་ནམས་ཞིང་མཆོག་ཁྱེད་ལ་མཆོད་པར་འབུལ།

sunam shingchok kyela chupar bul.

I make in my mind
And place here as well
An ocean of gifts
That could cover the sky;

Presents to please
All of Your senses,
Every different color of flower,
Sweetest fragrant incense,
Lamps of light, perfumes
Upon your body,
And other gifts as well,
Do I offer You,
There is no higher
With whom I may make merit.

།གང་ཞིག་ཐོག་མེད་དུས་ནས་བསགས་པ་ཡི།

gangshik tokme dune sakpa yi,

།ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མི་དགེ་ཅི་བགྱིས་དང་།

lu-ngak yisum mige chigyi dang,

།ཁྱད་པར་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།

kyepar dompa sumgyi mitun chok,

།སྙིང་ནས་འགྱོད་པ་དྲག་པོས་སོ་སོར་བཤགས།

nyingne gyupa drakpu sosor shak.

From deep within my heart,
I am sorry, deeply,
And openly confess
One by one
The harm that I have done
In my acts or words or thoughts;
Any and every wrong
Kept with me from time
With no beginning;
Especially what I may have done
Against any one
Of the three different kinds
Of vows.

།སྙིགས་མའི་དུས་འདིར་མང་ཐོས་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན།

nyikmay dundir mangtu drupla tsun,

།ཆོས་བརྒྱད་སྤངས་པས་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་བྱེད།

chugye pangpe delnjor dunyu je,

།མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་རླབས་ཆེན་མཛད་པ་ལ།

gunpo kyukyi labchen dzepa la,

།བདག་ཅག་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་ངོ་།

dakchak sampa takpe yirang ngo.

Here in the age
Of degeneration
You made every effort
To gain great learning;

You threw away
The eight worldly thoughts
And so made use
Of Your leisure and fortune.

Savior, we rejoice
We are glad, happy deep inside,
For what you have done,
So good and powerful.

།རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས།

jetsun lama dampa kyenam kyi,

།ཆོས་སྐུའི་མཁའ་ལ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཆུ་འཛིན་འཁྲིགས།

chukuy kala kyentsey chunzin trik,

།ཇི་ལྟར་འཚམས་པའི་གདུལ་བྱའི་འཛིན་མ་ལ།

jitar tsampay duljay dzinma la,

།ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་དབབ་ཏུ་གསོལ།

sabgye chukyi charpa aptu sol.

Holy lamas high,
Wrap the sky
Of your dharma bodies
In massive clouds
Of knowledge and love
And let them pour
Upon the earth
Of your disciples,
As we are ready,
A shower of rain,
The Teachings
Deep and wide.

།བདག་གིས་ཇི་སྙེད་བསགས་པའི་དགེ་བ་འདིས།

dakki ji-nye sakpay gewa di,

།བསྟན་དང་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་གང་ཕན་དང་།

tendang drowa kunla gangpen dang,

།ཁྱད་པར་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་གྲགས་པ་ཡི།

kyepar jetsun losang drakpa yi,

།བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་རིང་དུ་གསལ་བྱེད་ཤོག །

tenpay nyingpo ringdu selje shok.

May any goodness
I have done
With this my prayer
Be a help to the teachings
And to every living being.

I make a special prayer too
That for many years to come
I may carry forth
The Light,
The Essence of the Word,
The Teachings of Je Tsongkapa.

།དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ།

pelnden tsaway lama rinpoche,

།བདག་གི་སྤྱི་བོར་པད་ལྔའི་སྟེང་བཞུགས་ལ།

dakki chiwor penday tengshuk la,

།བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ།

kadrin chenpoy gone jesung te,

།སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྩོལ་དུ་གསོལ།

kusung tukkyi ngudrup tsoldu sol.

Come I pray and sit
My root Lama
Shining and precious
Upon the lotus
Atop my head;
Take me after You
In great kindness,
Grant that I attain
Your body, speech and mind.

།དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་ཐུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་།

ngudrup kuynjung tubwang dorje chang,

I pray to the One who Holds the Diamond
The source from where
Every goal is found;

།དམིགས་མེད་བརྩེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས།

mikme tseway terchen chenre sik,

།དྲི་མེད་མཁྱེན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས།

drime kyenpay wangpo jampel yang,

།བདུད་དཔུང་མ་ལུས་འཇོམས་མཛད་གསང་བའི་བདག །

dupung malu jomdze sangway dak,

།གངས་ཅན་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་ཙོང་ཁ་པ།

gangchen kepay tsuk-gyen tsongkapa,

།བློ་བཟང་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

losang drakpay shabla solwa deb.

I pray to Loving Eyes
Treasure of love
With no one it loves;

I pray to Soft Glorious Voice
Lord of knowledge
That has no stain;

I pray to the Keeper of the Secret
Who smashes all
The army of demons;

I pray to Tsongkapa
Crowning jewel
Of masters of the Land of Snow;

I pray to One,
I pray at the feet,
I pray to Lobsang Drakpa.

།དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ།

pelnden tsaway lama rinpoche,

།བདག་གི་སྙིང་ཁར་པད་ཟླའི་སྟེང་བཞུགས་ལ།

dakki nying-kar penday tengshuk la,

།བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ།

kadrin chenpoy gone jesung te,

།སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྩོལ་དུ་གསོལ།

kusung tukkyi ngudrup tsoldu sol.

Come I pray and sit
My root Lama
Shining and precious
Upon the lotus
In my heart;
Take me after You
In great kindness,
Grant that I attain
Your body, speech and mind.

།དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ།

pelnden tsaway lama rinpoche,

།བདག་གི་སྙིང་ཁར་པད་ཟླའི་སྟེང་བཞུགས་ལ།

dakki nying-kar penday tengshuk la,

།བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ།

kadrin chenpoy gone jesung te,

།མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་རྩོལ་དུ་གསོལ།

chokdang tunmong ngudrup tsoldu sol.

Come I pray and sit
My root Lama
Shining and precious
Upon the lotus
In my heart;
Take me after You
In great kindness,
Grant that I attain
Both common and highest goals.

།དཔལ་ལྡན་རྩ་བའི་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ།

pelnden tsaway lama rinpoche,

།བདག་གི་སྙིང་ཁར་པད་ཟླའི་སྟེང་བཞུགས་ལ།

dakki nying-kar penday tengshuk la,

།བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ།

kadrin chenpoy gone jesung te,

།བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་དུ་བརྟན་པར་བཞུགས།

jangchub nyinpoy bardu tenpar shuk.

Come I pray and sit
My root Lama
Shining and precious
Upon the lotus
In my heart;
Take me after You
In great kindness,
Stay here never moving
Until the Buddha's essence.

།ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པས།

tserab kuntu gyalwa tsongkape,

།ཐེག་མཆོག་བཤེས་གཉེན་དངོས་སུ་མཛད་པའི་མཐུས།

tekchok she-nyen ngusu dzepay tu,

།རྒྱལ་བས་བསྔགས་པའི་ལམ་བཟང་དེ་ཉིད་ལས།

gyalwe ngakpay lamsang de-nyi le,

།སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་བཟློག་པར་མ་གྱུར་ཅིག །

kechik tsamyang dokpar magyur chik.

Through all the string of my future lives
May Tsongkapa the Victor come to me
And serve himself as my spiritual guide
In the teachings of the Greater Way.

།སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་བླ་མ་དང་།

kyewa kuntu yangdak lama dang,

།འབྲལ་མེད་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་།

drelme chu-kyi pella longchu ching,

།ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ནས།

sadang lamgyi yunten rabdzok ne,

།རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །

dorje chang-gi gopang nyurtop shok.

In all my lives
May I never live
Apart from my perfect lamas,
May I bask
In the glory
Of the Dharma.

May I fulfil
Perfectly
Every good quality
Of every level
And path,
And reach then quickly
The place where I
Become myself
The One who Holds the Diamond.

16
The Conditions for Developing Quietude

༄༅། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས།

From the *Great Book on the Steps of the Path*:

།སོ་སོའི་བསླབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ལ་བསླབ་ཚུལ། ལྷག་མཐོང་ལ་བསླབ་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་བསྟེན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྒོམ་པའི་ཚུལ། བསྒོམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་བདེ་ཞིང་མྱུར་དུ་ཞི་གནས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དྲུག་ལས།

The explanation of how to train yourself in each of the two [quietude and special sight] has three parts: how to train yourself in quietude, how to train yourself in special sight, and how the two are joined in union. The first of these parts itself has three sections: how to gather together the conditions for quietude, how to meditate on quietude after you have gathered together these conditions, and how to know when your meditation has actually brought you to quietude. The first is described in the words, "Holy practitioners should first gather together the conditions for quietude: the causes that will allow them to develop quietude quickly and easily." Here there are six different conditions.

17
A Conducive Place

༡༽ མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་ཏེ། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཚེགས་མེད་པར་རྙེད་པས་རྙེད་སླ་བ་དང་། གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མི་བསྲུན་པ་དང་དགྲ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པས་གནས་བཟང་བ་དང་།

ནད་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་མཚུངས་པའི་གྲོགས་དང་ལྡན་པས་གྲོགས་བཟང་བ་དང་། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་མེད་ཅིང་མཚན་མོ་སྒྲ་ཆུང་བས་ལེགས་པར་ལྡན་པའོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། བློ་ལྡན་གང་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཡུལ། །ལེགས་པར་རྙེད་དང་གནས་བཟང་དང་། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ།

[1] The first condition is to do your meditation staying in a place which is conducive for it. The place should have five different qualities:

> a) It should be a place with things that are "easy to find," in the sense that you can find food, clothing, and other necessities without any trouble.
>
> b) It should be a "good place," in the sense that there are no fearful creatures like wild animals or the like, nor any persons like enemies who would try to harm you.
>
> c) It should have a "good environment," in the sense that the environment doesn't cause any kinds of sickness to develop in you.
>
> d) There should be "good friends" there, in the sense that your companions in the place share your sense of morality, and your world view.
>
> e) The place should "have goodness," in the sense that, during the day, there should not be many people around and, during the night, there should not be many sounds.

As the *Jewel of the Sutras* says,

> The place where intelligent people practice
> Should have things that are good to find,
> It should be a good place, with a good environment,
> A place where good friends stay,
> With all the practitioner needs, with ease.

18
Live Simply

༢༽ །འདོད་པ་ཆུང་བ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོའམ་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པའོ།

[2] The second condition is that you keep your wants few; you have no great attachment to things like fine robes, or a lot of things, or the like.

19
Be Easily Satisfied

༣༽ །ཆོག་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ངན་ངོན་ཙམ་རྙེད་པས་རྟག་ཏུ་ཆོག་ཤེས་པའོ།

[3] The third condition is that you are easily satisfied; you always feel like you have enough, even if all you can find is robes or the like that are the worst.

20
Don't Get Busy

༤༽ །བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། ཉོ་ཚོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ངན་པ་དང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་ཧ་ཅང་འདྲིས་བཤེས་བྱེད་པ་དང་སྨན་བྱེད་པ་དང་སྐར་མ་བརྩི་བ་སོགས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ།

[4] The fourth condition is that you give up trying to do too many things. You give up undesirable actions like business; you avoid being too familiar with laymen or monks; you stop practicing the minor arts of medicine, astrology, or the like.

21
Be Pure

༥༽ །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བསླབ་བྱའི་གཞི་མི་འདྲལ་བ་དང་བག་མེད་པས་རལ་ནའང་སྐྱེན་པར་འགྱོད་པས་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པའོ།

[5] The fifth condition is that your morality is perfectly pure. With regard to your vows of individual freedom, and your bodhisattva vows, you never break down the foundation of your training, the things you have been taught that are naturally wrong to do, and those that the Buddha has prohibited. If out of a lack of attention you do commit such deeds, your are quick to regret them, and you try to make up in the proper way.

22
Get Rid of Stupid Thoughts

༦༽ །འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་ཚེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམས་ནས་སམ། ཡང་ན་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ངེས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་བདག་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འབྲལ་བར་འགྱུར་ན་བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྙམ་དུ་བསྒོམས་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱའོ།

[6] The sixth condition is that you totally rid yourself of the stupid thoughts of desire and the rest. You meditate on the problems of desire in this life—how it can bring you to death, and to bondage; and you meditate on the problems it brings you in the life after—a birth in the realms of misery, or the like. Or else you can meditate on how each and every one of these pretty things in the suffering cycle of life is going to end; how quickly it disappears;

how surely it will be torn from me before very long. Try then to get accustomed to thoughts like this: So why do I find myself caring at all about these things? What use are they for me? Use these to rid yourself of every stupid thought of desire.

23
The Nine States of Meditation

གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་དགུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། སྒོམ་བྱེད་པར་འདོད་ན་སེམས་གནས་ལ་སྦྱོང་བ་ཐོན་པ་དགོས། དེ་ལ་སེམས་གནས་དགུ་ཤེས་དགོས། དེ་ཡང་སེམས་འཛོག་པ། རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ། བླན་ཏེ་འཛོག་པ། ཉེ་བར་འཛོག་པ། དུལ་བར་བྱེད་པ། ཞི་བར་བྱེད་པ། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ། རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ། མཉམ་པར་འཛོག་པ་སྟེ་དགུ་ལས།

Here is the third division, which is a description of how one achieves the nine states of meditation using the steps explained above. Anyone who hopes to practice meditation must become proficient in these nine states; and to become proficient in them, one must know what they are. So here is an explanation of the nine states, which are called (1) placing the mind on the object; (2) placing the mind on the object with some continuity; (3) placing the mind on the object and patching the gaps; (4) placing the mind on the object closely; (5) controlling the mind; (6) pacifying the mind; (7) pacifying the mind totally; (8) making the mind single-pointed; and (9) achieving equilibrium.

24
Placing the Mind on the Object

དང་པོ་ནི། བླ་མ་ལས་དམིགས་པའི་གདམས་ངག་ཐོས་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་བཞག་ཙམ་བཞག་ཙམ་ལས་ཤས་ཆེར་མི་གནས་པས་རྒྱུན་མཐུད་མི་ཐུབ་པ་སྟེ། དེའི་ཚེ་སེམས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲོ་རྒོད་ཀྱི

དབང་དུ་ཤོར་བ་རིགས་པས་སྤྱར་ལས་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བའི་ཉམས་འབྱུང་ཡང་། འདི་རྣམ་རྟོག་མང་དུ་སོང་བ་མིན་གྱི། རྣམ་རྟོག་ངོས་ཟིན་པའི་ཉམས་ཡིན།

Here is the first state of meditation, called "placing the mind on the object." You achieve this state by means of receiving instructions from your lama about the object you should use for your meditation. The mind at this point stays on the object only from time to time, and for the most part is not fixed on the object at all: you are unable to keep your mind on the object for any continuous length of time. The two mental functions of noting and examining are present, and due to this you often lose yourself to scattering and agitation. You become aware of this condition and so you get the impression that you have even a greater problem of too many thoughts coming up to your mind than you ever had before. What's really happening though is not that you have more of these thoughts than before; it's just that you have now become aware of the problem.

25
Gaining Continuity

གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཞག་ཙམ་གྱིས་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་མཐུད་ཐུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་མ་ཎི་ཕྲེང་སྐོར་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་བསྒོམ་ན་དེའི་རིང་མི་ག་ཡེང་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདིའི་ཚེ་སྐབས་རེ་རྣམ་རྟོག་ཞི་ཞིང་སྐབས་རེ་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་བས་རྣམ་རྟོག་ངལ་བསོ་བའི་ཉམས་འོང་། འདི་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།

Here is the second state of meditation, called "placing the mind on the object with some continuity." This state is reached when you practice placing the mind on the object enough that you can now keep your mind on it for some continuous, although brief, period of time. You could say it would be like being able to keep your mind from wandering for as long as it would take to do one round of the *mani* mantra on your rosary. At this point your problem of having too many thoughts goes away for a while, and then comes back for a while, so the impression you have is that these thoughts are making a periodic resurgence. This particular state of meditation is achieved through contemplating.

སེམས་གནས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་འདི་གཉིས་ལ་བྱིང་རྒོད་མང་ཞིང་གནས་པ་ཉུང་བས་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་དང་པོ་བསྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་གནས་པ་ལས་ག་ཡེང་བ་རྒྱུན་རིང་བ་ཡིན་གསུངས།

During these first two states of meditation, you have an abundance of dullness and agitation, and only occasionally fix your mind on the object. Therefore at this point we say that your mind is in the first of the four mental modes, the one described as having to "concentrate to focus." During these stages, said our Lama, the periods of distraction last longer than the periods in which the mind is fixed on the object.

26
Patching the Gaps

གསུམ་པ་ནི། གོས་ལྷ་བུའི་གཞི་ལ་ལྷན་པ་བརྒྱག་པ་བཞིན། རྒྱུན་མཐུད་པའི་གཞི་དེའི་སྟེང་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་ག་ཡེངས་པ་འཕྲལ་དུ་ཤེས་ནས་སླར་དམིགས་རྟེན་ལ་གླན་ཏེ་འཛོག་པ་ལ་ཟེར་བས་འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ལ་ག་ཡེང་བ་ཡུན་རིང་ཐུང་ཡོད། འདིའང་དྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཡིན་གསུངས།

Here is the third state of meditation, called "placing the mind on the object and patching the gaps." The place where you put a normal patch is a piece of cloth; here the place you put the patch is the continuation of your focus. What this means is that you catch your mind quickly after it wanders away from the object, and so "patch" the hole in the continuation. The difference between this state of meditation and the two that come before it is in the length of time you are distracted. Our Lama also noted that this is the time when you are able to develop your recollection to a high degree.

27
Placing the Mind Closely on the Object

བཞི་པ་ནི། དྲན་པ་ཤུགས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ནས་དམིགས་རྟེན་ལ་འཇོག་པ་སྟེ། འདི་ནས་དམིགས་རྟེན་ཤོར་མི་སྲིད་པས་སྔ་མ་གསུམ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དམིགས་རྟེན་མ་ཤོར་བཞིན་དུ་བྱིང་རྒོད་ཤུགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས། སེམས་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་འདི་གཉིས་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ། འདི་ནས་ནར་སོན་པའི་མི་ལྟར་དྲན་པ་ནར་སོན་པའམ། དྲན་པའི་སྟོབས་རྫོགས་པ་ཡིན་གསུངས།

Here is the fourth state of meditation, called "placing the mind on the object closely." Since by now your recollection is highly developed, you are able to place your mind on the object of meditation in such a way that it is no longer possible to lose it completely; this then is what differentiates this state from the three before it. Even though you are succeeding in keeping the object from being lost, nonetheless dullness and agitation are present in your mind, and they are very strong. Therefore you must at this point apply the correction for dullness and agitation. These two levels, the third and fourth, are achieved by means of recollection. Our Lama noted that from this point on the power of our meditation was complete, or full-grown, like a person who has reached maturity.

28
Controlling the Mind

ལྔ་པ་ནི། བཞི་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ནང་དུ་བསྡུས་དྲགས་པས་འདིར་བྱིང་བ་ཕྲ་མོའི་ཉེན་ཆེ་བས་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེད་ནས། དེས་བྱ་ར་བྱས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད། འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ལ་བྱིང་རྒོད་རགས་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་ཁྱད་ཡོད།

Here is the fifth state of meditation, called "controlling the mind." There is a tendency during the fourth state to draw your mind too far inside, and there is a great danger that this can lead to subtle dullness. Therefore we must now

develop our watchfulness to a high degree. It goes and spies on the mind, and finds something wrong; in response then we must uplift the mind by thinking over the many benefits that single-mindedness can bring to us. The difference between this state and those before it is whether or not obvious dullness can occur.

29
Pacifying the Mind

དྲུག་པ་ནི། ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དྲགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདིར་རྒོད་པ་ཕྲ་མོའི་ཉེན་ཆེ་ལ། རྒོད་པ་ཕྲ་མོ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་བསྐྱེད་དེ་རྒོད་པ་ཕྲ་མོ་ལའང་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་འགོག་དགོས། སྔ་མ་ལས་འདི་སྐབས་བྱིང་བ་ཕྲ་མོའི་ཉེན་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཁྱད་ཡོད། ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་གཉིས་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ། འདི་ནས་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་རྫོགས་པར་གསུངས།

Here is the sixth state of meditation, called "pacifying the mind." The great danger at this point is that subtle agitation occurs, as a result of uplifting the mind too far while in the fifth state. Whenever this subtle agitation comes, you must raise up a powerful kind of watchfulness to detect it; realize that even very subtle agitation is a serious fault in your meditation, and stop it. What distinguishes this stage from the one before it is whether or not there is a great danger of having subtle dullness. These last two states, the fifth and the sixth, are achieved by means of watchfulness. From this point on, said our Lama, the power of our watchfulness is complete.

30
Pacifying the Mind Totally

བདུན་པའི་སྐབས་སུ་དྲན་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་རྫོགས་པས་བྱིང་རྒོད་སྐྱེ་དཀའ་ཡང་། དེ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོ་ལའང་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་སྤོང་གང་ཐུབ་བྱེད་དགོས། འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་ལ་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོར་ཤོར་བའི་ཉེན་དོགས་

ཆེར་བྱེད་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་ཡོད། འདིར་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོ་ཙམ་གྱི་ཉེན་ཆེར་མེད་ཀྱང་། དེ་དང་དེ་གཉིས་སྤོང་ཐབས་ལ་ནི་བརྩོན་དགོས་པ་ཡིན། ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའི་སྐབས་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་རྒྱུར་གནོད་པའི་དོགས་པ་ཡོད་ལ། བདུན་པའི་སྐབས་འདིར་བྱིང་རྒོད་བྱུང་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བཀག་ཐུབ་པས་བྱིང་རྒོད་ཀྱིས་རྒྱུར་བར་དུ་ཆེར་གཅོད་མི་ནུས་གསུངས། སེམས་གནས་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ལྔ་པོ་འདིར་ཏིང་འཛིན་ཤས་ཆེ་ཡང་བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པས་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན།

By the time you reach the seventh state of meditation, which we call "pacifying the mind totally," your recollection and watchfulness are total, and so it is unlikely that dullness and agitation are going to occur. At this point you must bring your effort up to a powerful level; see how destructive even subtle forms of dullness and agitation are, and do whatever you can to eliminate them altogether. The difference between this state and the ones before it is whether or not you should worry much about slipping into subtle dullness or agitation. Although there is no great danger at this point that subtle dullness and agitation will occur, you must still make great effort to implement the various methods for eliminating them. While you are in the fifth and sixth states of meditation, you still have to be concerned whether or not dullness and agitation are going to attack you. Here in the seventh state though you have the ability to initiate the effort necessary to block them; and so, said our Lama, dullness and agitation are unable to attack and create an obstacle. During these last five states of meditation—that is, from the third through to the seventh—the mind is for the most part in single-pointed meditation. Nonetheless, conditions such as dullness and agitation are interrupting ones concentration, and so we describe the mental mode during these periods as "engaging but interrupted."

31
Single-Pointedness

བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ཐོག་མར་གཉེན་པོ་དྲན་འཛིན་གྱི་རྩོལ་བ་ཅུང་ཟད་བསྟེན་ན་ཐུན་གྱི་རིང་བྱིང་རྒོད་ཕྲ་མོའང་མེད་པར་ཐུན་འཁྱོངས་ཐུབ་པ་འབྱུང་ཞིང་། འདི་དག་

གི་སྐབས་རིམ་བཞིན་དཔེར་ན་དགྲ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོབས་འགའ་ཞིག་ཉམས་པ་དང་། སྟོབས་རྫོགས་པར་ཉམས་པ་ལྟར་བྱིང་རྒོད་ཀྱི་སྟོབས་རིམ་བཞིན་ཉམས་པ་ཡིན་པས་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་ཤེས་བཞིན་གྱི་རྩོལ་བ་བསྟེན་མི་དགོས་སོ། །སེམས་གནས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་འདིར་རྩོལ་བ་ཙུང་ཟད་བསྟེན་ན་ཐུན་གྱི་རིང་བྱིང་རྒོད་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པ་མེད་པས་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན། སེམས་གནས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།

Here is what happens when you reach the eighth state of meditation, called "making the mind single-pointed." When you begin a meditation session, you must still make a slight effort to bring up the various corrections. After that though you are able to go for an entire session without even the subtle forms of dullness and agitation coming up in the mind. These last few stages are like having an enemy who is at full strength, one who has lost part of his strength, and one whose strength is completely lost. Since these examples describe how dullness and agitation gradually lose their power, we can say that from the eight state of meditation you no longer need to make any conscious effort to apply watchfulness. Because in this eighth state you can make a little effort at the opening of a meditation session and then pass the entire period without being interrupted by problems such as dullness and agitation, the mental mode at this point is described as "engaging without interruption." The seventh and eighth states of meditation are achieved through applying effort.

32
Equilibrium

དགུ་པ་ནི་འབད་རྩོལ་དང་བྲལ་བར་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྒྱད་པའི་སྐབས་ཡང་ཡང་འདྲིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རྩོལ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་དགོས་པར་ཁ་ཏོན་བྱང་བ་ཞིག་གིས་འདོན་པ་བཏོན་པ་ལྟར་

ཏིང་འཛིན་ལ་ཧྲིལ་གྱིས་འཇུག །དེ་ནི་འདོད་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན། དགུ་པ་འདི་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།

Here is the ninth state of meditation, called "achieving equilibrium." Here your mind is engaging in the object without any conscious effort at all. This state comes about as a result of having repeated the eighth state over and over until you are completely accustomed to it, and then you can go into meditation spontaneously, effortlessly. This is similar to the point you reach in your recitations when you can read out a text from memory without any effort, since you have practiced reciting it repeatedly. You go into single-minded meditation in a single swoop. This state of mind is for all intents and purposes a desire-realm form of single-pointed quietude. The ninth state is achieved through being totally accustomed.

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Six: Applied Meditation, Part Two

1
The Motivation for Meditation

The following selections are taken from Preparing for Tantra: The Mountain of Blessings. *The root text of this book was written by Je Tsongkapa Lobsang Drakpa (1357-1419), and the commentary by Pabonka Rinpoche (1878-1941). The book was translated by Khen Rinpoche Geshe Lobsang Tharchin (1921-) and Geshe Michael Roach (1952-). Khen Rinpoche also wrote the following introductory sections.*

Before you start this little book, decide on your motivation for reading it. Think to yourself,

> I want to reach enlightenment as soon as possible. I want to reach it in this very life. And when I do, I will free every living being from every pain of the suffering existence we all live now. Then I will take all these beings up to the level of a Buddha, which is the ultimate state of happiness. This is why I am going to read this book, which shows all the steps to enlightenment.

Take a moment now before you go on. Make sure you have this motivation.

This little book covers absolutely everything that the Buddha ever taught. In Tibet we have a hundred great volumes of the Buddhas' own teachings, translated into Tibetan from Sanskrit, the language of ancient India. And this small book covers all of them.

All the old, great books of Buddhism have but one main goal, and that is to show how any one of us can reach the state of perfect enlightenment. They tell us everything we have to do: how to reach the goal, how to practice, and how to learn. They show us how to begin, they show us how to finish. Everything we need is in those books.

Five hundred years ago in Tibet there came a master monk and teacher, whose name was Tsongkapa the Great. He took these ancient volumes and arranged them into a kind of book known as the *Lam Rim*, which means "Steps of the Path to Enlightenment." Here he laid out all the steps that any of us can go through, one by one in the proper order, if we truly wish to reach enlightenment. He took care to present the steps clearly and simply, yet covering everything that must be done, as we start on the path, and travel along it, and finally reach its end.

The small book here is called the *Source of All My Good.* It is the absolute essence of all the *Lam Rims*, of all the books on the Steps to enlightenment. The text was written by Tsongkapa himself, and it is named from the opening lines, which read: "The source of all my good is my kind Lama, my Lord."

In the teachings on the Steps this work is also known by another name, something of a secret name, which is *Begging for a Mountain of Blessings*. The word "blessing" here refers to the blessings of all the Buddhas of the universe. "Mountain" comes from a Tibetan word which means a huge pile, a great mass of things all heaped together in one place. The word "begging" is meant to show how much we need and want these blessings.

When we recite this work out loud, then, it's as though we are begging the Buddhas to grant us their blessings, to help us achieve everything from the beginning up to final enlightenment. We are asking them to help us reach all the various paths, all the different levels of knowledge; we are asking for the power of their blessings, we are begging them for help.

Just whom are we asking for help? Normally when we perform the secret Ceremony of the Tenth, we begin with the Practice of Six, followed by the Thousand Angels. Just after that we start this *Source of All My Good*. Therefore we still have in front of us the same holy beings who were there during the Thousand Angels.

Sitting in the center, in mid-air before us, is Tsongkapa. Inside his heart is Gentle Voice, or Manjushri, who is the image of all the Buddhas' wisdom. In the heart of Gentle Voice is another holy being, Vajradhara—this is the Keeper of the Diamond, or the Buddha of the secret teachings. His body is blue, and within his own heart is the Sanskrit letter *huung*. This letter is marked with another letter, *mam*.

On Tsongkapa's own right is his disciple Gyaltsab Je, whose full name is Gyaltsab Darma Rinchen. Within this disciple's heart is Loving Eyes, whose Sanskrit name is Avalokiteshvara, and who is the embodiment of all the Buddhas' love. Inside the heart of Loving Eyes is again the Keeper of the Diamond, and in his heart the letter *huung*, marked with a *mam*.

On the other side, to Tsongkapa's left, is his disciple Kedrup Je, whose full name is Kedrup Je Gelek Pelsang. Inside of his heart is the Holder of the Diamond, or Vajrapani, and in the Holder's heart is the Keeper of the Diamond. Within the Keeper's heart is a letter *huung*, marked with a *mam*.

All of these beings are seated in the air in front of you, and they are the ones whom you are asking for their blessing. They are the ones that you are requesting to help you, to grant you every kind of knowledge, from the beginning of the path on up to final enlightenment.

Now I want you to think about something. What is the difference between a Buddha and us? What is it that makes all the Buddhas different from us? And what about you, yourself? You are trying to reach Buddhahood; but what is the difference between all these Buddhas, and you? This is a question you must examine, and then the answer will come to you.

What are the Buddhas? First of all the places where they live are paradise. Pure paradise. The paradises where the Buddhas live are completely pure, they are pure by their very nature, and there is not a single thing about them which is not pure.

Inside themselves too the Buddhas are pure. They have no inner obstacles at all, no bad deeds stored up in them, no problems of any kind. They have none of the problems that are caused by any of the four elements of the physical world, either around them or within them. They have no sickness, no getting old, no death. They do not even have a word for these things where they live. This is why their paradises have names like the "Heaven of Bliss," for they live in the highest happiness that there is.

When we think about our own lives then we can see the big difference between Buddhas and us. In one sense we are very fortunate; we have all had the very great fortune to be born as a human being, and we can enjoy that small amount of happiness which human beings sometimes experience. And so sometimes we think we are happy.

But still we have problems, a lot of problems. We have problems all around us, and we have problems inside of us. We have problems that come with the very nature of the kind of life we live. The Buddhas have none of these problems.

Try to think about this difference between the Buddhas and you. Why did you get this book, why are you going to read this book? The main purpose is to reach enlightenment, to gain the highest state of happiness that exists. And to get there you must escape all the sufferings that come with our present kind of life.

To do all this you are going to have to follow some kind of practice. You are going to have to move up through certain levels, certain paths, one by one through a great many different Steps. You will have to go in order, gradually, through each of these Steps. Each higher Step you will have to reach by practicing, and to practice you must learn what to practice. If you never learn what to do, you will never be able to do it.

In this little book you are going to learn what to do. But this is only a preparation for something else.

Generally speaking, this book is all you need. If this is all you ever learn, and if you practice what you learn here, then you will reach enlightenment. But it will take a long time to do so if you restrict yourself to this way, to the way of the open teachings of the Buddha. It will take a very, very long time.

But you want enlightenment, you need it, and you need it now. Why? Because the reason you are reading this book, the whole point of studying these things and reaching these goals, is to help each and every living being. All of them have been your own mother, and the purpose of everything is to help them.

Right now they are suffering, by the very nature of the life we live. Most of them are living in the three lower kinds of birth. Even those who live in one of the higher kinds of birth are suffering too; by the very nature of things, they are in some kind of pain, all the time. Your goal is to save them from this pain, your goal is to help them reach enlightenment, which is absolute happiness. This is why you are studying, this is why you are practicing.

If you only use the way of the open teachings, it will take a long time to reach the goal. But you want the goal now, you want to reach it quickly, because all these living beings around you, all who have been your mother during some lifetime in the past, are suffering in this kind of existence. You cannot stand to have their pain continue, you cannot let them go on suffering so long.

And so you will free them, and you will free them quickly, now. But is there any way to do it so fast? The answer is yes, there is a way, a path that works faster than any other, a path which is very deep and powerful and holy. This is the Tantric path, the secret path of the Diamond Queen: Vajra Yogini.

To practice this path you must receive an initiation to enter it, and then you must receive her teachings. But before you can do this you must first be granted another initiation, one which will qualify you to study and follow her path. There are four great groups of secret teachings, and to qualify to practice the path of this Angel you must be granted an initiation that belongs to the group which is called the "unsurpassed." Therefore the most important thing for you to do first is to seek an initiation of the "unsurpassed" group.

According to the tradition of the Diamond Queen, the best initiation to prepare yourself for her own initiation and path is the one we call the "Union of the Spheres." There are though other initiations of the unsurpassed group which you can seek if you cannot get this one; for example, there is the initiation of the being known as Frightener, which is much shorter and easier than the one for the Union of the Spheres, and still qualifies you to take her initiation later.

There is another step you should take too before seeking her initiation. When you go to a college to get an advanced degree, or any degree at all, you must first enter the college. Then you go to classes, do your study, and finally after a number of years you complete all the requirements, and reach your goal. To reach the goal then it is very important that you study and learn, on a constant basis. But to study, and learn, you first have to gain entrance into the college.

It's all the same here. The first thing you have to do is to gain entrance into the unsurpassed group of the secret teachings of the Buddha. To enter these teachings you have to go through the gate, and this is the initiation. The initiation is the door.

When you take the initiation, you commit yourself to a number of vows. Keeping these vows is like doing your study on a daily basis once you've been allowed to enter the college. In a school you have to learn what to study, and then you have to maintain a regular schedule of study. Here in the secret teachings, the vows that you took when you received your initiation are what you have to study: these are what you have to maintain on a regular, daily basis.

To keep the vows, you have to learn all about them. This is why it's essential that after your first initiation you study, in detail, the secret vows, along with the regular vows of morality, and the bodhisattva vows. The very function of these vows, the result of these vows, is very simple. *If you keep them, they produce enlightenment in you.*

Aside from this main function, keeping the vows has another effect as well. In the short run—that is, while you are still on the path, from the very beginning on up to the day you reach the ultimate goal—they help you, they keep you, they preserve you. They make you sweeter and sweeter, more and more pure, every single day you keep them. Everything about you gets better and better: the way you act, the way you think, higher and higher, day by day, month by month.

The vows then are your dear companion, the vows are your devoted helpmate. Vows are not some kind of punishment; the Lama doesn't come to the sacred place of initiation, and say to you, "Well now that you've got the initiation, here are some vows to keep, as a punishment." You must understand all the great good which the vows do for you, and you must learn what they are.

Once you have learned the vows, you must keep them as your daily practice. You should reach a point where, as you look back after some time has passed, you can see progress, you can say to yourself, "A number of years ago, I used to act like that; I had a certain kind of attitude, certain ways of behaving, the limitations of my knowledge were such, and my ability too was only so. Now they have all changed, for the better. Even in the last two years I have changed; no, even in the last year I have changed." You should be able to see for yourself, you should be able to judge, by yourself, whether you are keeping the vows, and how it changes everything about you.

So we are working mainly towards the day when we can receive initiation into the practice of the Diamond Queen. This will allow us to receive her teachings, and then to carry them out. To do this, we will first have to seek any one of the preliminary initiations into the secret teachings of the unsurpassed group, the highest group of secret teachings.

A person who seeks to be granted an initiation into this highest group should himself be highest, in the sense that he is highly qualified to receive the initiation. Becoming highly qualified is something that you must do in the proper stages, in certain steps, one by one.

Above I asked you to think about what it was that made Buddhas different from us. In the beginning though all the beings who are Buddhas now were just the same as we are at present. They lived the same kind of suffering life that we pass our days in now, and they did so over millions and millions of years, over very many lifetimes.

At some point though these beings were able to achieve an excellent life as a human; the same kind that you have now. Within that human life they were able to meet with an excellent spiritual teacher as well. He or she gave them the proper training, and the necessary initiations, and as a result these beings began to get better and better. Finally they achieved enlightenment: they were able to stop all the problems within them and outside of them, everything. If they have been able to practice and achieve this goal, then why can't you? Why not?

And so it is possible for you to become someone who is highly qualified, who is qualified to an unsurpassed degree to take one of the initiations of the unsurpassed group of the secret teachings. To be qualified to take this initiation, to be a highly qualified practitioner in this sense, means that you must be a practitioner of what we call the *Mahayana*: the Greater Way. This is because all the secret teachings also belong to the greater way; they are in fact the highest teachings and practices of the greater way. You too then will have to be an unsurpassed practitioner, of the greater way. But how do you reach this point?

You must first prepare yourself, with what we call the "shared" practice. The word "shared" means that this preliminary practice is shared by the way of the open teachings, and the greater way, and the way of the secret teachings—all three. It is a practice which all three ways share in common.

Suppose you are planning to construct a very high building, a building with many stories. The most important thing to do first is to build a good foundation, a very strong foundation. If the foundation is strong, then you can build as many stories as you like on top of it.

The little book you have here—*Begging for a Mountain of Blessings*, complete with the commentary of the great Pabongka Rinpoche—presents this foundation. It shows you the practice which is shared by all three ways, and which will prepare you for initiation into the secret teachings. This is the strong foundation upon which you will build your great, high house.

Think about it, and be happy. Take some joy now in what you are about to do. You must realize what a precious opportunity you have in your hands at this very moment, this one good time. Read, and learn, and try not to forget. Try to remember what you learn in this little book, and then try to put it into practice, in your daily life, in a regular way.

By the time you finish this book you should be a different person. The person who picks this book up to read, and the person who sets it down after finishing the last page, should be totally different people. On the inside. You must change: you must change in the way you think, you must change in what you know, in the way you behave all day, in everything about you. Try to change yourself. If you do, then you will win the result of reading this book, of picking it up, and of entering into what it stands for.

Khen Rinpoche Geshe Lobsang Tharchin

Abbot Emeritus, Sera Mey Tibetan Monastery
Abbot, Rashi Gempil Ling Kalmuk Buddhist Temple
Freewood Acres Howell, New Jersey, USA

Je Tsongkapa's Day
December 27, 1994

2
Why Study the Steps to Enlightenment?

ཨོ་ལགས་སོ། །དེ་ཡང་ནི་ཇེ་སྐད་དུ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུངས་ལས། དལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལས་ལྷག །ཅེས་སོགས་འདྲེན་པར་མཛད་དེ། ཐར་འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱང་འཚལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟ་ཕན་ཆད་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འདི་མ་བླངས་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར།

"And so we begin," said the Lama.

Let me remind you, he said, of those lines by the King of the Dharma of all three realms—Tsongkapa the Great; the ones that mention "This life of spiritual leisure, more precious than a jewel that can give you whatever you wish for." The refrain throughout these verses reads: "Those of you who wish for freedom should seek to master this, as I have done." You and I have lived in this circle of suffering life forever; and there is not a single form of life, in any of the six realms of pain, that we have not already lived.

འཕྲལ་གྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་པ་སྨྱོང་སྟེ་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་འཁྱམས་འཁྱམས་ནས་བསྐྱོད་ཀྱང་སྙིང་པོ་གང་ཡང་མ་ལོན་པར་དོན་མེད་སྟོང་ཟད་དུ་ཤོར་ནས་ད་དུང་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བའི་ནང་དུ་འཁོར་དང་འཁོར་ངེས་པ་འདི་ག་ཡིན།

In these lives we have suffered, and enjoyed the occasional short-lived pleasure, wandering aimlessly from that high level known as the "Peak of Existence," then down to the lowest hell, "Torment with No Respite," then back, and back again. We have lived this way for time with no beginning, and yet we have never gotten any meaning out of it; the time has slipped away from us useless, senseless, empty. And so still we are here, circling up and down in the three realms of the wheel of life, and certain we are to continue the round.

སྔོན་ཆད་ང་རང་ཚོ་སྐབས་ལེགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐང་འགའ་ཙམ་ལ་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་བཟུངས་ཏེ་ལས་བཟང་པོ་སྟོབས་ལྡན་འགའ་བསགས་པའི་མཐུ་ལས་ད་ལྟ་མི་ཁོམ་པའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་པོ་འདི་ལན་ཅིག་ཙམ་རྙེད་པ་རེད་མོད་དེ།

At some point in days gone by, you and I through sheer good luck were taken for some brief moments under the care of a Lama, or the Three Jewels, and so were able to gather together some bit of pure and powerful karma. The force of this karma, I will admit, has allowed us to gain, just this once, the present life we enjoy—full of the various leisures and fortunes, free of the problems that come when we lack the conditions that allow a proper spiritual practice.

ད་རེས་ལུས་རྟེན་དང་། བླ་མ་དང་། ཆོས་སོགས་མཐུན་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཏེ། ཆོས་བྱེད་པའི་ནུས་པ་རང་ལག་ན་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མ་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན།

I will admit as well that everything we need has come together for us this time: we have a Lama, we have some Dharma to practice, we have every favorable condition that we need. And so the capability to follow the spiritual path is something we now hold in our own two hands. Yet suppose we fail; suppose that we find ourselves unable to achieve the ultimate goal of the infinite lives we have led.

སླར་ཡང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད། དེ་ལྟར་ལྟུང་ན་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ངན་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་ཤིང་།

Beyond a doubt then we will fall back again to the births where we have no chance for Dharma. And when we fall it matters not where we fall; wherever we fall in a birth without the Dharma, our life can never be anything but pain.

ཕྱིན་ཆད་མི་ཁོམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཟློག་པའི་ཐབས་ནི་ད་རེས་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་བསྒྲུབ་པ་ལས་ལྷག་པ་བྱུར་མེད་ལ། ཆོས་དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་མ་བསྒྲུབས་ན། རང་ཉིད་འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པ་དང་། འཆི་བའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་སྙམ་ན།

The way to avoid ever taking another birth where we have no chance for Dharma is to practice the Dharma purely now; there is no better way at all. And our practice must start this minute; you will die, you must die, it is certain you will die. But you've no idea when. And what will happen after that?

ད་ལྟ་རང་རེས་ལས་དགེ་སྡིག་གང་དང་གང་སྤྱད་པ་དེས་ཕྱི་མར་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་སོ་སོར་འཕེན་པས། ཆོས་མ་འགྲུབ་པར་ད་ལྟའི་བྱེད་སྟངས་ངན་པ་འདི་གའི་སུས་ནས་ཤི་ན་ཕྱི་མར་ངན་སོང་རང་དུ་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མེད་པས།

Whatever we do now decides where we go then: if we do good, it will throw us forth into one of the better births; if we do wrong, it will throw us to a birth of misery. So suppose we fail to practice; suppose we die in the middle of our present evil way of life. It is only fitting then that we should go right where we belong: to these very births of misery.

རེ་ཞིག་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་བཟློག་པའི་སླད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། སྔོན་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ལ་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤགས་བསྡམས་ཤུགས་དྲག་དང་། དགེ་མི་དགེའི་བླང་དོར་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་ལ་འབད།

We must then for the short term go for shelter to the Three Jewels, to keep ourselves from a birth in the lower realms. We must as well open up and admit the things we have done wrong before, and restrain ourselves in the future. To do so we must make strong and heartfelt use of the four forces that counteract the power of the wrong. We must too put all our effort into taking up even the smallest virtue, and giving up even the slightest harms we commit against others.

དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་བླངས་ན། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་འཇིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རང་གཅིག་པུ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་པར། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས།

If in addition to all this we are able to follow perfectly the path of the three extraordinary trainings, then we ourselves will come to be free of each and every fear of the circle of suffering life. But it's not enough if it is only you who escapes the circle, for we must recall the words of the Master Chandragomi:

།ཤིན་ཏུ་རྙེད་སླའི་རྩྭ་ཁམ་འགའ་ལྟ་ཕྱུགས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཟ།
།ཤིན་ཏུ་སྐོམ་པས་གདུངས་པའང་ཆུ་ཞིག་རྙེད་ན་དགའ་མགུར་འཐུང་།
།འདི་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ།
།དེ་འདིའི་བརྗིད་བག་ཡིན་ཏེ་དེ་བདེ་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་དེ་འཕགས།

Even a cow knows how
To take care of himself,
To eat a few clumps of grass
He easily comes across;

Even the beast can merrily drink
From a pool of water he finds
As bitter thirst Torments him.

But think now what it is
To put your whole heart
Into taking care of others;

This is glory,
This is a park of pleasure,
This is the ultimate.

།ཉི་མ་རླབས་ཆེན་རྟ་ཞོན་རྒྱུ་བ་སྣང་བྱེད་གང་ཡིན་དང་།
།ཁུར་ལ་མི་རྩེག་ས་ཡིས་འཇིག་རྟེན་འདེགས་པ་གང་ཡིན་དེ།

།རང་དོན་འགལ་མེད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་སྟེ།
།དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ཕན་དང་བདེ་བའི་རོ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ།

The Sun
Climbs aboard his fantastic chariot,
Flies across the sky,
Lights up all the world.

The Earth
Raises up his mighty arms,
Bears the load,
Holds up all mankind.

And so is the way
Of those great beings
Who wish nothing
For themselves,

Their lives devoted
To a single song:
The well-being and the happiness
Of every living thing.

3
Repaying the Kindness of our Mothers

།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་སྟེ་དུད་འགྲོ་དང་ཁྱད་ཐོན་པ་ཞིག་བྱ་དགོས། དེ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་།

We must do as the verses say: we must distinguish ourselves from common animals, we must find that great courage of heart to accomplish the goals of all other sentient kind. And there is a good reason why we should.

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཕ་མ་ལན་གྲངས་བགྲང་ལས་འདས་པར་བྱེད་སྐྱོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཅིང་། དེ་བྱས་པའི་དུས་སུ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཡང་ཡང་མ་བསྐྱངས་པ་མེད།

Every single creature in the universe has been our father, and been our mother, not once, but more times than numbers can count. And there is not a one who when they served as our parent did not shower us with every deep kindness, over and over again.

****

།ཞེས་པ་ལྟར་མ་རབས་ཁྲིལ་མེད་ཀྱི་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་པས། རང་རེས་སེམས་ཅན་གྱི་དྲིན་ལས་ད་ལྟ་ལུས་རྟེན་བཟང་པོ་ཚུན་ཆད་རྙེད་སྐབས་འདིར་དྲིན་གཟོ་བ་དགོས། དྲིན་ལན་བསབ་པའི་དུས་ཀྱང་ད་རེས་རང་གིས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ལུས་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྙེད་པའི་དུས་འདིར་མགོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི།

Think: everything we have now, from this precious human body on up, has come to us through the kindness of other living beings. And so it is now that we must repay them. The repayment must begin here, in these circumstances, while I am able, while I possess this perfect form for the practice of the Dharma.

དེ་མིན་འདི་ནས་དོན་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་སྟོང་ལོག་ཏུ་ཤོར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལྟ་བཞག །རང་གིས་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་རྙེད་པ་ཙམ་ཡང་དཀའ་བ་ཡོད།

If now I cannot accomplish this great goal, if all I have gained is wasted, then there is little point in claiming to work for every living being: it is little likely that I myself will be able even to reach the higher realms of suffering life again.

འོ་ན་དྲིན་ཇི་ལྟར་གཟེ་སྙམ་ན། དྲིན་གཟོའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་།

What is the way then to pay this kindness back? No way would be higher than to see to it that every living creature has every happiness there is, and that every living creature is free of every pain which exists. And I will do it! Raise these thoughts of love and compassion up in your heart—bring them on fiercely.

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱེད་སྙམ་པའི་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བ་དགོས།

And then you must resolve to take the load upon yourself: "I will rely on no one else in this work; it should be I, and I alone who brings every happiness to every being, and frees each one from every pain."

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ལས་གཞན་སུ་ཡང་མི་འདུག །སེམས་ཅན་ཕ་ནའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་ན་དོན་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བརྙེས་ཏེ་རང་དོན་ཡང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཞར་ལ་འགྲུབ་ང་།

And yet the ability to perform this noble task is had only by a single being: only by a Buddha, there's no one else at all who can do it. If for the sole purpose of all other living creatures I can reach the state of a Buddha, then I can fulfill completely both of the ultimate goals, and so by the way achieve everything I ever needed as well.

4
The Steps of the Path

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མགོ་བཞེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས། མཐུག་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་བར་མདོ་སྔགས་ཀུན་གྱི་གནད་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ།

This is a work of the kind we call the "Steps to Buddhahood"; books like this contain within themselves each and every crucial point in all the open and secret teachings of Buddhism. They present these points without the slightest error, from the very beginning to the very end: from finding and serving a spiritual guide on up to the perfect secret Union, where there is nothing more to learn.

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྙིང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡང་རྩེ་བླ་ན་མེད་པ་འདོམས་པར་མཛད་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།

These teachings on the Steps are the pure essence of everything that all the victorious Buddhas have ever spoken, the sum rolled into one. They are the one and only form of the Teaching that embodies all of the greater way; they are the point of the tip of the highest, matchless peak.

5
The Steps and the Secret Teachings

རྗེ་བླ་མའི་ཉམས་མགུར་ལས། ལམ་མཆོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་ཐུན་མོང་ལམ། །ཇི་བཞིན་བསྐྱེད་ནས།

Our Lord Lama, in his work entitled *Songs of My Spiritual Life*, says,

> When within yourself you've developed
> The path that is shared,
> The one that's needed
> For both the highest paths...

ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིར་མདོ་སྔགས་གང་ཡིན་ཡང་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་མེད་ཐབས་མེད་ལ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས།

What he means is that, speaking in a general way, this instruction on the Steps to Buddhahood is one that you could never do without, whether you are practicing the open or the secret teachings of Buddhism. To put it more specifically, the Great Fifth of the Dalai Lamas has said,

> །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལུགས་སྙིང་པོའི་དོན།
> །གང་དེར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ལས།
> །ཆེས་ཟབ་གསང་བ་སྔགས་ཞེས་རབ་གྲགས་ཀྱང་།

།ཐུན་མོང་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་མ་སོང་བ།
།མ་དུལ་གླང་པོ་ཞོན་ལྟར་རང་ཉིད་ཕུང་།།

Everybody talks of it,
The Secret Word, The Most Profound,
Essential thread
In the River of Dharma
For those of the great capacity;

But try it before
Your mind is trained
In the path that both them share,
Climb atop a mighty elephant
Still wild, and not yet tamed;
You will only lose
Yourself.

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒོར་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔོན་དུ་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་སྦྱང་བ་འདི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡོད།

It is absolutely vital then, for anyone with hopes of entering the door that leads to the way of the Secret Word, that you train your mind first in this path shared by both the open and secret teachings.

****

ཆོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། གཞན་དག་གི་ཆོས་ཟབ་ཟབ་མོ་དང་། རྟོགས་པ་མཐོ་མཐོ་མོ་ཡིན་ཟེར་བ་ཚོ་ལའང་མེད་པས། གཅོད་དང་བསྐྱེད་རྫོགས། རྩ་རླུང་ཐིག་ལེ། ཕྱག་ཆེན་རྫོགས་ཆེན་སོགས་གསང་ཆེན་སྔགས་ཀྱི་ཡང་རྩེ་སྒྲོགས་པ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྐད་ཟེར་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ན། ལམ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཅི། བག་ཆགས་ཙམ་ཡང་འཇོག་པར་མི་ནུས།

Could any system be more profound or far-reaching than this Dharma, the Steps of the Path? Certainly not those teachings that others claim are oh-so-deep, or oh-so-high and inscrutable. People chatter about attaining some realization, some supposed zenith of some very secret way: they talk of termination; they talk about the levels of creation and completion; about the channels and winds and drops; the great seal, or the great completion, whatever. But if one never makes use of these very Steps, he can never even plant the seeds, much less bring the path in full to grow within his mind.

6
Why you Need a Lama

དང་པོ་ནི།

> །ཡོན་ཏན་ཀུན་གཞིར་གྱུར་དྲིན་ཅན་རྗེ།
> །ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་རུ།
> །ལེགས་པར་མཐོང་ནས་འབད་པ་དུ་མ་ཡིས།
> །གུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས།

།ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན།

The first of these [general sections of the steps of the path] is presented in a single verse,
the first one of the work:

The source of all my good
Is my kind Lama, my Lord;
Bless me first to see
That taking myself to him
In the proper way
Is the very root
Of the path, and grant me then
To serve and follow him
With all my strength and reverence.

དེ་ལ་རྩ་བ་དད་པ་སྦྱོང་བ་དང་། བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་ཏེ་གུས་པ་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལའང་བསམ་པས་བསྟེན་ཚུལ་དང་། སྦྱོར་བས་བསྟེན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད།

This Step of taking a Lama is itself divided into two sections: developing clear faith in him, which is the very root of the Path; and then building up reverence for him, by considering the great kindness he has paid us. The instruction in developing faith comes in two stages: how to follow a Lama in one's thoughts, and then how to follow him in one's actions.

དེ་ཡང་སཾ་བུ་ཊའི་རྒྱུད་ལས། སྐྱ་བ་འཛིན་པ་མེད་པར་ནི། །གྲུ་ཡིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མི་ནུས། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་རྫོགས་ཀྱང་། །བླ་མ་མེད་ན་སྲིད་ཐར་མིན། །ཞེས་དང་།

Now the *Secret Teaching of Sambhuta* says,

> You will never be able to take a boat
> To the other side of the river
> Unless you take the oars up in your hands.
>
> You will never reach the end of suffering life
> Without a Lama,
> Even if you perfect yourself
> In every other respect.

།ཤེར་ཕྱིན་མདོ་སྡུད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་བརྟེན་ཏོ་ཞེས། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཆོག་མངའ་རྒྱལ་བ་དེ་སྐད་གསུངས།།

The *Shorter Sutra on the Perfection of Wisdom* concurs:

> The Victorious Buddhas,
> Who possess the highest
> Of all good qualities,
> Speak as one when They say:
> "Every single part of the Buddhist way
> Depends on a Spiritual Guide."

ཞེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཚོལ་བ་ཡི། །བསམ་པ་དྲག་ལྡན་མཁས་པས་ང་རྒྱལ་རིས་བཅོམ་ནས། །ནད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་གསོ་ཕྱིར་སྨན་པ་བསྟེན་པ་ལྟར། །གཡེལ་བ་མེད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ།།

It says as well:

> And so the wise
> Who seek the high state of enlightenment
> With a fierce wish deep inside
> Should smash all pride within them,
>
> And like a mass of sick men
> Who flock to medicine for a cure,
> Take themselves to a spiritual guide
> And serve him single-mindedly.

ཞེས་དང་། འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་བདེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་འགྲིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྩ་བ་ནི། །གསུང་རབ་ཀུན་ལས་བླ་མར་གསུངས་པས་ན། །སྐྱབས་གསུམ་ངོ་བོར་བསྒོམས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ།

Our Gentle Savior, Tsongkapa the Great, has too spoken these words:

> There is a single key
> For finding a perfect start to reach
> Your every wish, both happiness
> In the short run and ultimately;
>
> And the highest words ever spoken
> Speak it always the same:
> It is your Lama.
>
> And so you must devote yourself
> To meditation upon him,
> Upon the essence of all
> The three different kinds of refuge;
> Ask him, for all your goals.

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གིས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་འཐོབ་པར་འདོད་ན། ཐོག་མར་དེ་བསྒྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པའི་བླ་མ་ཞིག་ངེས་པར་བསྟེན་དགོས།

All these lines are saying the same thing: if you have any hope of reaching up to the high spiritual qualities of the various levels and paths, then from the outset you must absolutely find and follow a Lama who can show you how to do so.

7
The Qualities of an Authentic Lama

དེ་འདྲའི་བླ་མའང་གང་བྱུང་བྱུང་གི་མིང་དུ་བཏགས་པས་མི་ཆོག་པར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒོ་གསུམ་དུལ་བ། ཞི་བ། ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ་བསླབ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། སློབ་མ་ལས་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ། བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། ལུང་གི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ། ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་མཁས་པ། སློབ་མ་ལ་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། ཆོས་ཇི་ཙམ་འཆད་ཀྱང་སྐྱོ་ངལ་མེད་པ་བཅས་ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་།

And the Lama that we are describing here is not just any one you might happen to come across; it's not just anyone they call a "Lama." Rather, he must have in him the ten high qualities described in the *Jewel of the Sutras*. He must first of all be subdued, at peace, and at high peace; that is to say, he must possess all three of the trainings. He must display fine spiritual qualities that exceed those of his student, and exhibit exceptional effort. He should have a total mastery of the Dharma in the form of scripture, and should have realized suchness. He should be highly skilled in teaching the Dharma, he must have a great love for his disciples, and he must never become tired or discouraged in his teaching, no matter how much or how often he is called upon to do so.

ད་ལྟ་སྙིགས་མའི་དུས་སུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་རྙེད་དཀའ་ན། རྗེ་བླ་མས། ཡིན་ལུགས་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅིང་དབང་པོ་དུལ། །མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ཡིད་འཕྲོག་པར་

བྱེད། །བསྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་དགེ་འཕེལ་སྐྱོན་འགྲིབ་པའི། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་སྟེན་དང་རྒྱལ་ཁམས་པ།

We are though now in the days of degeneration, and so perhaps it is difficult to find someone who possesses each and every one of these qualifications. In such a case, we must follow the advice of the Lord of Lamas:

> If you take my advice,
> Man of the land of Gyalkam,
> Take yourself to the ultimate
> Spiritual guide:
> To one who grasps Reality,
> To one who has controlled his senses,
> Who takes your heart away
> As soon as you lay your eyes on him;
> To the one that,
> When you follow what he teaches,
> The good in you begins to flower,
> And the bad begins to fade.

།ཞེས་སོགས་ལྟར་བསླབ་པ་གསུམ་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་དུལ་བ། དེ་ཉིད་རྟོགས་པ། བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ལྔ་ཚང་བ་དགོས་ཤིང་།

These and other such lines are telling us that the Lama we seek must at least possess a complete set of five different qualities: He must have brought his mind under control, by following the three trainings; he must have realized thusness; and He must have love.

དམའ་མཐའ་དམའ་མཐའ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ལས་ཆོས་གཙོ་བོར་བྱེད་པ། ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ། རང་དང་གཞན་གཉིས་ལས་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ། སྒོ་གསུམ་བག་མེད་དུ་མི་གཏོང་བ། སློབ་མ་ལམ་ལོག་ལམ་གོལ་ལྟ་སྤྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་འཁྲིད་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས།

As a bare minimum, the Lama must surely fit the following description. He must occupy himself more with the Dharma than with the things of the world. He must as well occupy himself more with the concerns of the future life, than with those of the present one. He must occupy himself more with helping others, than with helping himself. He is never careless in what he does, or says, or thinks. And, finally, he never leads his disciples along a path which is mistaken.

8
The Benefits and the Dangers

དེ་ལྟའི་བླ་མ་མཚན་ལྡན་རྙེད་ནས་ཚུལ་གཞིན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་། མ་བསྟེན་པ་དང་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་པའི་ཉེས་དམིགས་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་དུ་མ་འབྱུང་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ།

Suppose you are able to find a Lama like the one we have described above. What are the benefits you can expect from following him properly? Simply put, you will win each and every good thing in this and all your future lives. What are the dangers of refusing to follow him, or of following him less than properly? You will undergo a great mass of unendurable pain, in both the short term and the long. You must seek to grasp these facts fully.

རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོན་སྣ་གཅིག་འགྲིབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཚུན་ནས། ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ནས་དགེ་བའི་བློ་སྐད་ཅིག་ཙམ་སྐྱེས་པ་ཡན་གྱི་མདོ་སྔགས་གཉི་གའི་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཞིའམ་རྩ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི་བླ་མ་ཡིན་ཞིང་།

Your Lama is like the source, he is like the very root, from which every single good quality of all the different levels and paths of both the open and secret teachings spring. If you ever succeed in stopping a single personal fault, it will be because of him. If you ever manage to cultivate a single spiritual quality, any good at all, that too will come from him. The whole range of virtues, from the final attainment of secret Union on down to having a single wholesome thought, all flow from him.

རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀུན་གྱི་ངོ་བོའམ་བདག་ཉིད་ཀྱི་
གཞིར་གྱུར་པའང་བླ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་བསམས་པ་ནི་རྩ་བ་དད་པ་སྦྱང་བ་སྟེ།

Your Lama is also the one and only "source" in the sense of being the embodiment or actuality of all the mighty deeds, all the great good, that all the victorious Buddhas perform in their holy actions, words, and thoughts. Try now to develop this root of the path—clear faith in him or her.

རང་གི་དད་པའི་ངོས་ནས་བླ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱུང་ན་སངས་རྒྱས་
དངོས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་འཇུག་པ་འོང་བས། ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བླ་མ་
སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། བལྟ་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཚུལ་ཇི་ལྟར་
བལྟ་ཚུལ་སོགས་ལ་བློ་སྦྱང་བ་
གལ་ཆེ།

If with eyes made clear by this faith you begin to see your Lama as a real Buddha, then the blessing of a real Buddha will follow in your mind-stream. It's essential therefore that you train your mind in the relevant parts described in the texts on the Steps: the reasons why you should see that your Lama is a Buddha; the reasons why you can see that your Lama is a Buddha; how to see him, and so on.

9
How to Follow Your Lama

དེ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་རང་ཉིད་བླ་མའི་དབང་དུ་གཏོང་བར་ཡང་གོ་དགོས་པ་སྡོང་
བཀོད་ལས་བྱུང་བའི་བུ་མཛངས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་སོགས་སེམས་དགུས་བསྟེན་ཚུལ་
གསུམ་པ་ལྟར་དང་།

What does it mean to "follow your Lama properly?" You must understand that it means to surrender yourself completely to him or her. Here you should take yourself to him in the way of an obedient child, and with the rest of the nine attitudes described in the *Arrangement of Trunks*.

མདོར་ན། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་རྣམས་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བླང་དོར་མཐའ་དག་མ་ནོར་བར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པས་ནི་དཔེར་ན། ཁང་པའི་འགྲམ་རྩ་འམ་རྩིག་རྨང་བརྟན་ན་ཁང་པ་བརྟན་པོ་འོང་བ་དང་། ཤིང་གི་རྩ་བ་བརྟན་ན་ཡལ་ག་ལོ་འབྲས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ...

To put it briefly, you must absolutely conduct yourself correctly in this regard; you must follow precisely every one of the classical descriptions of how to find and follow a Lama. If the cornerstone of a house—the walls of its foundation—are solid, then the house itself is solid. If the roots of a tree are planted firmly in the soil, then the branches and fruit and all the rest grow strong.

...དལ་འབྱོར་ནས་ཟུང་འཇུག་བར་གྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་འབྱུང་བ་ལ་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ལེགས་པར་མཐོང་བའི་ངེས་ཤེས་བརྟན་པོ་སྐྱེད་པར་བྱས་ནས...

What we hope to grow is the path, in its entirety: all the Steps from recognizing the importance of the spiritual leisure and fortune of our present circumstances, on up to the attainment of secret Union itself. We must find sure and solid knowledge, we must see, that taking ourselves to our Lama properly will bring all of this about, without any difficulty at all.

...བཤེས་གཉེན་བསམ་པས་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་རྣམས་འདིར། ལེགས་པར་མཐོང་ནས་ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བལྟས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་བསྟེན་ཚུལ།

The entire subject of how to follow your Lama in your thoughts is revealed in the words "first to see." Thus you must come to see your spiritual Friend as a real Buddha; and this brings us to how you should follow him in your actions.

བླ་མ་མཉེས་པའི་ཆ་རྣམས་ལམ་ཐུན་མོང་བར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྤྱིར་བཏང་སྐབས་གསུངས་པ་བཞིན་དང་། གསང་སྔགས་ལྟར་ན་བླ་མ་ལྔ་བཅུ་པ་ནས་བསྟན་པ་

བཞིན་དུ་སྒོ་གསུམ་ཅི་ནུས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་ལྷུར་བླངས་ནས། འབད་པ་དུ་མ་ཞིག་པས་སྙེད་པ་༔

How can we please our Lama? Relative to the path which is shared, you should use the instructions found in the discussions on how to find and follow a Lama in general. Relative to the way of the secret Word, use the instructions in the *Fifty Verses on Lamas*. Both of these describe how you should, to the very best of your ability, "with all your strength," gladly take up any difficult task in any of the three doors of expression—of body, speech, or mind—in order to please him or her.

༔ཟང་ཟིང་དབུལ་བ། བཀུར་སྟི་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ། ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞོལ་བ་བཅས་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་བླ་མའི་ཞབས་ཏོག་མཆོག་ཡིན་པས།

There are different levels of how we pay homage to our Lama: to offer him or her gifts, material things; to give ourselves up to his service, his honor; and to take what he has taught us and put it into actual practice, accomplishing our spiritual goals. Each of these is higher than the one before it, and the last one is supreme.

བླ་མས་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་སོགས་སོ་སོའི་བློ་ནུས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟེན་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

The root text here then is saying that we must take ourselves to our Lama in a whole different number of ways, in keeping with our personal mental capacity.

བསྟེན་པའི་ཚེ་ཡང་། ཞིང་ས་ལ་ས་བོན་འདེབ་པ་ན། སོ་ནམ་གྱི་དཀའ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཡང་རང་གི་དོན་ཁོ་ན་ལས་ཞིང་ལ་ཕར་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཡུས་མི་བྱེད་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་ཐབས་སུ་བླང་དོར་བྱ་དགོས་ཀྱང་ད་ལྟ་རང་ཉིད་བླང་དོར་ལ་རྨོངས་པ་ལོང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར༔

And as you serve your Lama, remember. When a farmer goes to plant his seeds, whatever work he does in the field, he does for his own sake. It's not as if he is doing the field a favor. Here I am the same. It's me who hopes to

reach freedom from pain, and the state of knowing all things. To do so, I must take up certain things and give up others; but I am like a man who is blind—I am totally ignorant of which of these things are which.

ཡོང་འཁྲིད་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་སྐབས་ཀྱང་སྡིག་དང་མ་འདྲེས་པའི་ངལ་དུབ་ཀྱི་ངན་ལས་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་བྱུང་ཡང་གཞན་ལ་དཀའ་སྤྱད་བྱས་རབས་ཀྱི་ཡུས་མི་བདོ་བར་མ་ཟད།

My spiritual Friend is here to lead the blind; and in my service of him or her I am obliged to do anything required of me, no matter how exhausting, no matter how distasteful—so long as nothing morally wrong is involved.

ད་དུང་ཁུར་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱན་དུ་བཟུང་སྟེ་བདག་སྐལ་བ་རེ་བཟང་སྙམ་དུ་དད་ཅིང་གུས་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་ཏེ་བསྒྲུབ་པ་དགོས།

And I am not to view this service as if I were laboring for someone else; on the contrary, I should not even see it as a burden, but rather as a reward: it is my great good fortune to have the opportunity. And so I must succeed in serving him or her in both my thoughts and actions, with the deepest feelings of reverence.

དེ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་འདི་བཟང་པོ་བྱུང་ན། ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བླ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ད་རེས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་འདི་ཨང་ཀི་དང་པོར་བརྩིས་ཏེ། འདི་ནས་བཟུང་དལ་བརྒྱད་འབྱོར་བཅུ་ཚང་བའི་མིའི་རྟེན་བཟང་བར་མ་ཆད་པར་ཐོབ་ནས་དལ་འབྱོར་གྱི་ཨང་ཀི་མ་འཁྲུགས་པར་ཆོས་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་འོང་།

If our service of our Lama is good, then in all our future lives we will find ourselves taken under the care of Lamas. Then too we can count the life we have found now as the first in a long and unbroken series of lives in which we enjoy each of the eight spiritual leisures, and the ten fortunes. And there will never again be any mistake in this particular arithmetic: we will always enjoy

the exact number of circumstances needed to follow our practice of the Dharma, and so finally reach the state of perfect enlightenment.

10
The Precious Life We Have

།མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཚང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད།

We do have all five of the spiritual fortunes that relate to one's self, as described in the following verse:

Born as a human,
In a central land,
And having one's faculties
All complete;
Not lost to the last of karma,
And feeling faith for the place.

།ཅེས་པ་ལྟར་དགེ་སློང་ཕ་མ། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་བཅས་སྟོན་པའི་འཁོར་རྣམ་བཞིའམ། གཙོ་བོ་དགེ་སློང་ཕ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཚིགས་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་།།

Here "born in a central land" refers to a land where there exists the "core of the Dharma," meaning that there are people in the country who keep the vows of the "four attendants to the Buddha." This refers to the full ordinations for a man and a woman, along with the novice ordinations for the same. The main component of the core is the fully ordained monk.

ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་སྟེ་ཚེ་འདིར་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་མིན་པ་དང་།

"Not lost to the last of karma" means not having collected, and then failed to clear from oneself, the karma that comes from committing one of the "immediate," heinous bad deeds.

དཀར་པོའི་ཆོས་ཀུན་སྐྱེ་བའི་གནས་འདུལ་བ་སྟེ། རང་རྒྱུད་འདུལ་ཕྱིར་འདུལ་བའི་སྤྲས་བཏགས་པ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་དད་པ་སོགས་རང་འབྱོར་ལྔ་ཀ་ཚང་བ་ཡོད་ཀྱང་།

The *place* from where each and every white and good thing grows is the teaching on discipline; here the word "discipline" can by extension be applied to the entire contents of the canon—the three collections of scripture—since they all function to discipline one's mind. We do then possess the fortune of having faith in the holy books.

།སང་རྒྱས་བྱོན་དང་དམ་ཆོས་སྟོན། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག །གཞན་ཕྱིར་སྙིང་ནི་བརྩེ་བའོ། །ཞེས་པའི་གཞན་འབྱོར་ལྔ་ནས།

Let us examine though whether we have the five fortunes that relate to what is outside ourselves. The classic reference here is:

> The Buddha is come,
> And taught the holy Dharma.
> The teaching remains,
> As do the ones who follow.
> There is compassion
> For the sake of others.

སངས་རྒྱས་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་བཞིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པར་འབྲས་བུའི་བསྟན་པ་གནས་པ། ཆོས་བསྟན་པ་དེས་འབྲས་བུ་བཞི་དངོས་སུ་ཐོབ་པར་མཐོང་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་མའང་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་...

Here the Buddha must have come and still be present in the world. He or his direct disciples must be teaching the Dharma. The resulting teachings must also remain, and this during the period before his final passing beyond all sorrow. Certain of his disciples must observe other disciples actually achieve the four results, after he has taught them; and these disciples must undertake to follow the same practices too.

བཞི་དགེ་སློང་འཆར་ཀ་ལྷ་བུ་ལ་ཚང་བ་ལས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལའང་དངོས་གནས་པ་མཚང་ལ། རང་རེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་བླ་མ་མཇལ་ཏེ་ཆོས་

གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་དོན་ཐུབ་སྦྱོར་དུ་ཡོད་པ་ལས་དངོས་གནས་མ་ཚང་ཡང་། དལ་བ་བརྒྱད་དངོས་སུ་ཚང་བ་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རེད།

All four of the fortunes just explained have been possessed even by the likes of the monk Udayi, whereas the same cannot be said even for the Savior Nagarjuna, who lacked them in their literal form. We too have met our Lamas, who are no different from a Buddha, and they have spoken the Dharma and so on; these are a full substitute yes, but we cannot say that we have all those fortunes in their literal form. We do however enjoy all eight of the spiritual leisures; these then are our primary advantage, and it's with this fact in mind that the verse reads "life of leisure."

གཞན་ཕྱིར་སྙིང་བརྩེ་ཞེས་པ། སྦྱིན་བདག་དང་བླ་མ་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གཞན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྙིང་བརྩེ་བས་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཟས་གོས་སོགས་སྦྱོར་བའམ། ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཏེ། རང་གིས་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱིན་མཁན་ཡོད་པ་ལ་བྱ་དགོས།

What does it mean when the reference says, "There is compassion for the sake of others?" The "others" here refers to ourselves; our sponsors and Lamas and other such persons act for our sake, motivated by compassion, to see that we are provided with all the conditions that will facilitate our practice of the Dharma: they give us food, or clothes, and other necessities; They teach us the Dharma; and so on. Therefore this phrase should be understood as describing the good fortune to have around us those who give us the things we need to practice.

****

རང་ཅག་གིས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་སྤྱོད་པ་འདི་ཡང་དལ་འབྱོར་འཐོབ་པའི་གེགས་ཐུ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། འདུལ་བ་ལུང་གཞི་སོགས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་ངན་འགྲོ་གཞན་ལས་དུད་འགྲོ་ཙུང་། དེ་ལས་མིའི་འགྲོ་བ་ཙུང་། མི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟན་པ་དར་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཙུང་།

People like you and I are forever committing non-virtuous deeds, and this is the single greatest obstacle to our reaching the state of spiritual leisure and fortune ever again. Beyond this are statements from the *Foundation Word on Vowed Morality*, and other texts, which describe how those born as animals are fewer than those born in one of the other births of misery; those born as humans are fewer than the animals; and even among humans those born in a country where the Buddha's teachings have spread are fewer still.

དེ་སྐྱེས་ཀྱང་ཆོས་དང་མཇལ་བའི་རྟེན་བཟང་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་རྙེད་མི་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྙེད་དཀའ།

To be born in such a land, and then go on to actually encounter the Dharma with a mind and body so very special as the one which we now possess, is an occurrence which borders on the impossible. This shows how a life like ours is difficult to find by its very nature as well.

11
Staying Aware of Death

།ལུས་སྲོག་གཡོ་བ་ཆུ་ཡིན་ཆུ་བུར་བཞིན། །མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་འཆི་བ་དྲན་པ་དང་། །ཤི་བའི་རྗེས་སུ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན། །དཀར་ནག་ལས་འབྲས་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ལ། །ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ནས་ཉེས་པའི་ཚོགས། །ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བ་དང་། །དགེ་ཚོགས་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ། །རྟག་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ།

My body and the life in it
Are fleeting as the bubbles
In the sea froth of a wave.
Bless me first thus to recall
The death that will destroy me soon;
And help me find sure knowledge
That after I have died
The things I've done, the white or black,
And what these deeds will bring to me,
Follow always close behind,
As certain as my shadow.

Grant me then
Ever to be careful,
To stop the slightest
Wrongs of many wrongs we do,
And try to carry out instead
Each and every good
Of the many that we may.

དེ་ལྟར་དལ་འབྱོར་གྱིས་རྟེན་བཟང་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ཀྱང་ལུས་སྲོག་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་ནས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་ཇེ་ཉེར་འགྲོ་བར་མ་ཟད།

And so we have attained this very special kind of life, with its spiritual leisure and fortune. But *my body and the life in it are fleeting*, forever changing, and every passing moment they move inexorably closer to my death.

འཆི་རྐྱེན་གློ་བུར་བ་ནད་གདོན་བགེགས་རིགས་འབྱུང་བཞིའི་གནོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚེ་སྲོག་འཕྲོག་པ་ལ་ཁྱིས་གླུད་ལ་བརྟམས་པ་ལྟར་བསྐོར་ནས་བསྡད་ཡོད་ཅིང་།

But that's not all—there are conditions all around me that can strike and kill me in an instant: things like illness and harmful spirits, sudden disasters, attacks upon me by the very four elements that make up my own body. They stand around me ready to snatch away my life, like a pack of dogs circling around a piece of fresh meat, lusting after it.

རང་གི་ལུས་འདི་ཆུའི་ཆུ་བུར་བཞིན་དུ་རྐྱེན་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་ཐེག་པར་ཚེར་མ་ཟུག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་འཆི་བའི་རྐྱེན་དུ་བྱེད་ནུས་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་འོང་བ་སོགས་ལྟར་...

Still more, my body is like a *bubble in the sea froth of a wave*; it has no power to resist even some very minor harm: we can see with our own two eyes that even the prick of a thorn can lead to a person's death.

...ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ན། མྱུར་དུ་འཇིག་པའི་འཆི་བ་འོང་...

In sum, my body and life are fragile; so *death will destroy me soon*.

12
Dragged to the Slaughterhouse

།ཚེ་འདི་ཡོང་མེད་མྱུར་དུ་འཆི་འགྱུར་ཞིང་།
།གསོད་སར་ཁྲིད་པའི་དུད་འགྲོ་ཇི་བཞིན་དུ།
།སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་འཆི་ལ་ཉེ།
།དེང་བྱ་སང་བྱའི་བསམ་པ་མ་རྫོགས་པར།
།བསམ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་མ་བསམས་གཅིག་འོག་ཚུད།
།གཤིན་རྗེ་འཇིགས་རུང་ཉམ་པའི་མདུན་བསུས་ནས།
།མལ་གྱི་ཐ་མར་དབུགས་སྟུད་སྲོག་ཆད་ཚེ།
།ཆོས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་ཕན་རིན་ཆེན་གྲུབ།།

You are not long in this life
Death comes quick;
You step ever nearer to it
With every moment that passes,
Moving on like an animal
Dragged to the slaughterhouse.

Your plans for today
Your plans for tomorrow
Will never all be filled;
Let go all your thousand plans,
Devote yourself to one.

You will be summoned into
The awesome presence of Lord Death;
The end is lying on your bed,
The breathing stops, the life is gone.

And on this day,
My Rinchen Drup,
Nothing but the Dharma
Is any help to you.

13
There is a Future Life

བོ་དོང་པཎ་ཆེན་འཇིགས་བྲལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་རིགས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། མི་ལུས་རྒྱུ་མེད་ལས་ཡོང་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་ལུས་ཀྱིས་གང་བའི་ཆོད་ཡིན། མི་ལུས་སེམས་སྔ་མ་སྔོན་དུ་མ་སོགས་བར་བེམ་པོ་ཙམ་ལ་འོང་ན། ས་རྡོ་རི་ལུང་ཐམས་ཅད་མི་ལུས་ཀྱིས་གང་བའི་ཆོད་ཡིན་གསུང་སྙེ་ཆད་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་ཐོག་བབས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན།

The master teacher of Bodong, whose name was Jikdrel Chokle Namgyal, has also said:

> The existence of past and future lives can be understood as well through logical reasoning. If the human body could occur without any proper cause, then every existing object might just as well be stuffed full of human bodies. If the human body could occur without any involvement of previous consciousness, if it could come from physical matter alone, then every bit of dirt, every rock, every mountain and stream might just as well be stuffed full of human bodies. For those who deny that life goes on, hearing these lines is like being struck by a bolt of lightning.

14
Nothing Else Can Help Us Then

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆི་བའི་སྐབས་དང་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཕན་པས་ན། ཚེ་བློས་བཏང་གིས་ཕྱི་མར་ཕན་ཐབས་ཀྱི་འཆི་ཆོས་གཤའ་མ་ཞིག་ངེས་པར་འསྒྲུབས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། རང་རེ་རྣམས་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་ནས་མེད་དེ་མི་འགྲོ་བར་སྐྱེ་བ་རེ་མ་བླངས་ཐབས་མེད་ལ། དེ་ལེན་ས་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་གཉིས་ལས་མ་འདས།

Since nothing else can help then, it is essential that we give up on life and be sure to devote ourselves to death, by practicing some pure form of the Dharma, as a way to assist our future self. It's not as if, *after* you and *I have died*, the stream of our mind just stops and we turn into nothing. Rather we have no choice but to take another birth. And there are no more than two places where we can take that birth: in the higher realms of happiness, or the lower realms of misery.

དེ་གཉིས་གང་དུ་སྐྱེ་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པར་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའམ། ལས་དཀར་ནག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་།

We have absolutely no control over which of the two places we go; we must follow where we are sent by the separate causes for each place, and these causes are *the things we've done, the white and black*, respectively.

རང་རྒྱུད་ལ་བདེ་འགྲོའི་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ལ། ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་ནི་ཧ་ཅང་མང་བ་ཡོད། ད་ལྟར་དགེ་སྡིག་གི་བྱ་བ་དཀར་ནག་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འཆི་ཁར་དེ་དང་མཐུན་པའི་ལས་ཤིག་ལ་གསོས་བཏབ་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་དགོས་ལ།

Our mental streams contain very, very few of the causes that will take us to a higher birth; but we have a vast multitude of the causes that will lead us to one of the births of misery. Right now we are doing both white deeds, and black deeds: the good and the bad. At the moment of death, the power of one or the other will be activated, and force us over to our next birth. The seeds of the deeds which are more plentiful are the kind that are likely to be activated.

དེ་ནས་ཀྱང་ཕྱི་མར་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཟང་ངན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆོལ་བར་རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱི་རྗེས་སུ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་ཇི་བཞིན་འབྲང་སྟེ…

And after we cross over to our new birth, the fair or foul consequences of our virtue or our evil will *follow close behind*. These consequences can never go wrong; good must come from the good, and bad from the bad. They will attach themselves to my consciousness and pass on to wherever it goes, *as certain as my shadow*.

15
Have No Fear of Want

ལྷག་པར་དུ་འབྲོམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས། ཚེ་ལ་ལོང་མེད་ཡུན་རིང་མི་སྡོད་ངེས། །འཇིག་རྟེན་ལྟོ་རྒྱབ་སྤྲངས་ཀྱང་ཕྱིད་དེ་མཆིས། །ཆོས་དང་མཐུན་ན་ལྟོགས་གྲིར་ཤི་དོགས་མེད། འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་བྱ་བ་རྒྱབ་ཏུ་བོར། །འདི་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་མི་འགྲུབ་ཀྱི། །ཕྱི་མ་གལ་ཆེ་ཆོས་ལ་འབད་པ་ཐོན།།

The most important thing is for us to follow the words of that King of the Dharma, Dromton Je:

> We have little time to live,
> It's sure we'll not long be here.
> Let the world pass the time
> Working to feed themselves;
> Even the poorest know how.
>
> Those who follow the rules of Dharma
> Need not worry,
> The knife of hunger
> Can never touch and kill them.
>
> Leave this life behind;
> You can't work for the future life
> And for this one as well.
> The next is the more important one;
> Make effort in the Dharma.

ཞེས་དང་། ཚེ་འདིའི་ལྟོ་རྒྱབ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཕྱིད། །ཚེ་རབས་ཕྱི་མ་ཆོས་དང་འཕྲད་པར་དཀའ། །དེ་བས་ཚེ་འདིར་ཆོས་ལ་འབད་པར་གྱིས། །ད་ལྟ་དགེ་བའི་ལས་ལ་མ་འབད་ན། །ཕྱི་མར་སྡུག་བསྔལ་སྨྱོང་བར་འགྱུར་ཏ་རེ།

He says as well,

> Whether you fill your belly
> In this life well or not,
> Still you will live on.

What's difficult is
To meet the Dharma
In your future life;

For this life then
Put all your efforts
Only in the Dharma.

If now you cannot do your best
To do what's virtuous,
Be sure that in the life beyond
You will feel only pain.

16
Learning to Want Freedom

།སྤྱད་པས་མི་ངོམས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་སྒོ།
།ཡིད་བརྟན་མི་རུང་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི།
།ཉེས་དམིགས་རི་གནས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ།
།དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས།
།ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

Bless me to perceive
All that's wrong
With the seemingly good things
Of this life.
I can never get enough of them.
They cannot be trusted.
They are the door
To every pain I have.
Grant me then
To strive instead
For the happiness of freedom.

17
Who Our Real Enemy Is

དེ་ཡང་རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས། སྔོན་ཐོག་མེད་དུས་ནས་རང་སེམས་དང་། །དུས་སྐད་ཅིག་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཡི། །གྲོགས་ཉོན་མོངས་འདི་ཀོ་བསྟེན་བསྟེན་པས། །མཐའ་མི་མངོན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་བསྐྱུར། །ལས་མི་འདོད་རླུང་གིས་རབ་བསྐྱེད་ནས། །ཡོངས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱི་རྦ་རློང་དུ། །དུས་གཏན་དུ་མགལ་མེ་ལྟར་འཁོར་བ། །འདི་བསམས་ཀྱིན་ཉོན་མོངས་དྭངས་མའི་དགྲ། །ཆོ་འདི་སྣང་དགྲ་ཞིག་བསད་པ་ལ། །རང་གོ་ཆོད་དཔག་བོར་སློམ་བྱེད་ན། །དུས་གཏན་གྱི་དགྲ་པོ་ཉོན་མོངས་འདི། །ད་གདུལ་བའི་དུས་ལ་ངེས་པར་བབ།།

That highest of Victors, the Great Fifth of the Dalai Lamas, has said as well,

> What happened before?
>> Someone has been in my mind for time with no beginning.
>
> When was that?
>> There's never been a moment when they were gone.
>
> Who are they?
>> I live, and live again, the mental afflictions.
>
> And in the end?
>> They will leave me to rot in the ocean of suffering life, without an end in sight.
>
> And the karma?
>> It comes like the wind, with all the things I never wanted.
>
> How far?
>> It whips around me everywhere, and stirs great waves, the three forms of suffering.
>
> How long?
>> I could wander around this sea forever; the torch would spin, and the circle of light would blaze.

What should I see?
Think on this, and see that the afflictions of the mind are the one true enemy.

What must be done?
The enemy of living for this life must die.

Who shall do it?
You will have to pretend that you are warrior enough to be the one.

When will it come?
Your foes, the afflictions in your mind, have always been there waiting, ready for the battle.

Now then?
The time has surely come: go forth now and defeat them.

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཁོར་བ་འདིར་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་ནི། རང་གིས་གཅེས་པར་བྱས་ཏེ་སྙིང་དབུས་སུ་བཅུག་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ།

As the lines point out, there is one thing which acts as the very root of all our sufferings here in the circle of life. This is none other than the enemy of the mental afflictions, so dearly cherished by us, so close to our hearts.

18
What is Important in Life?

དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པས། ཚེ་ངེས་མེད་ལ་ནམ་འཆིའི་དུས་བཏབ་མེད། །བདུད་འཆི་བདག་ཁོ་བྲེལ་ཁོམ་གྱི་བྱུས་མི་རྩི། །དུས་དེ་རིང་འབྱུང་བཞི་དང་རྣམ་ཤེས་འགྲེས་གྲུར་ན། །གཉེན་དང་བློ་བདེ་ཚགས་སུ་ཚུད་དམ་སེམས།།

Listen to these descriptions of suffering life, first from the lips of the Victor, Yang Gonpa:

You can't be sure you will live,
Nor fix the time you die;

This monster, the Lord of Death,
Has no interest
To come at your convenience.

The four elements of your physical body
And your mind
Could go today their separate ways;

Think about it:
Can you ever feel secure,
Can you ever feel at peace?

ཞེས་དང༌། གཞན་ཡང༌། བདེ་སྡུག་གཏམ་ངན་ཁྲིད་བསད་ནས། །ཕངས་སྲིད་བྲིས་པའི་ནོར་གྱིས་ཀྱང༌། །ཁམ་ཅིག་འཁྱེར་དབང་མེད་པས་ན། །དགོས་དུས་མེད་པའི་ནོར་གྱིས་ཅི། །མཐུན་འཇུག་ངོ་སྲུང་བྱེད་བྱེད་ནས། །སྡུག་རོགས་བྱས་པའི་གཉེན་གྱིས་ཀྱང༌། །གོམ་གང་སྐྱེལ་མཁན་མེད་པས་ན། །དགོས་དུས་མེད་པའི་གཉེན་གྱིས་ཅི། །སྒོ་གསུམ་རྩོལ་དུ་རབ་བརླགས་ཏེ། །འབད་པས་བརྩིགས་པའི་མཁར་གྱིས་ཀྱང༌། །འཆི་བདག་ནངས་གཅིག་མི་ཐུབ་ན། །དགོས་དུས་མེད་པའི་ཁང་པས་ཅི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌།

He adds other lines including:

This devil, greed,
Collected money

Ignoring all comfort
And hardship to do so;

But we have no power
To carry even
A bit with us that day.

What's the use of money,
That's never there
When you need it?

Our friends and family
Stayed with us
Through thick and thin;

We won and kept them
By fitting in,
And maintaining our reputation.

But there's not one
Who can take one step
Along with us that day.

What's the use of family, friends,
Who are never there
When you need them?

With toil and sweat
We built a great
And wonderful house for ourselves;

To do it we obliterated
Every rule
Of what to do, or say, or think.

But what happens when
Lord Death decides
He'll not sleep in one morning?

What's the use of a house
That's never there
When you need it?

།དབྱར་སྤྲིན་ཆེན་འཁྲིགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ། །གློག་ད་ལྟ་བྱུང་བ་ད་ལྟ་ཡལ། །ཚེ་མི་རྟག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐུར་གྱིས་དྲན། །རྟག་འཛིན་གྲབས་ཞོམས་ཀྱི་བོ་ཐག་དེ་ནས་ཆོད།

And then he says,

In the summer
Great clouds crowd the sky,

And lightning comes,
And lightning goes

The suffering called impermanence
Drags our life
Downhill;

Dispense with the sense
Of permanence,
Of feeling prepared.

།རྒྱུ་ཉི་ཆར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ལས། །འཇའ་ད་ལྟ་བྱུང་བ་ད་ལྟ་ཡལ། །བདེ་སྐྱིད་མི་རྟག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐུར་གྱིས་དྲན། །མཛེས་ཚོས་མཚོར་སྣེག་གི་ཁོ་ཐག་དེ་ནས་ཆོད།

The rain brings it on,
The fortuitous moment,
When everything is just right,

And a rainbow comes,
And a rainbow goes

The suffering called impermanence
Drags our happiness
Downhill;

Dispense with
Looking your best,
And strutting around.

།རྒྱུ་ལྷོངས་ཀྱིས་ཀུ་ཅོ་བཏབ་པ་ན། །བྲག་ཅ་ད་ལྟ་བྱུང་བ་ད་ལྟ་ཡལ། །སྙན་གྲགས་མི་རྟག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐུར་གྱིས་དྲན། །ཆེ་འདོད་གྲགས་འདོད་ཀྱི་ཁོ་ཐག་དེ་ནས་ཆོད།

A sudden sound
Brings it on,

And an echo comes,
And an echo goes

The suffering called impermanence
Drags our fame
Downhill;

Dispense with
The hope for greatness,
The hope for a name.

།ཡུལ་དབུས་ཀྱི་ཚོང་དུས་མགྲོན་ཁང་དུ། །མགྲོན་པོ་སྔ་དྲོ་སླེབ་པ་ཕྱི་དྲོ་ཐེགས། །གྲོགས་མི་རྟག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐུར་གྱིས་དྲན། །གཉེན་མཐུན་འཇུག་གི་ཕོ་ཐག་དེ་ནས་ཆོད།

They travel to the big city
To sell their wares,
And stop in some hotel,

The guest comes in the morning,
The guest leaves in the eve

The suffering called impermanence
Drags our friends
Downhill;

Dispense with hoping
To fit in with your friends
And family.

།དབྱར་དུས་སྦྲང་མས་ཡང་ཡང་བསགས་པ་ཡི། །སྦྲང་ཚང་གློ་བུར་ཞིག་པ་མཐོང་ཙ་ན། །ཟས་ནོར་མི་རྟག་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཐུར་གྱིས་དྲན། །ཟས་ནོར་གསོག་འཛོག་གི་ཕོ་ཐག་དེ་ནས་ཆོད། །ཅེས་དང་།

In the summertime the bees
Labor and build up
Their hives,

But anyone can see
How they are wiped out
In an instant

The suffering called impermanence
Drags our food and money
Down the hill.

Dispense with trying
To gather together
All this money and food.

19
Finding the Path to Freedom

།ལྷག་མཐོང་ཤེས་རབ་བསླབ་པ་སྐྱེ་བ་ལ། །ཞི་གནས་ཏིང་འཛིན་དགོས་པའི་མིང་ཙམ་སྣང་། །འདི་ན་རྣམ་དག་གཏིང་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་དགོས་པའི་གདམས་ཡག་ནུབ།

Nowhere does it say
Anything else but this:
If you hope to develop

Insight, the training
Of wisdom well,
You must find quietude,
That of concentration.

It says as well
That if you wish to develop
Pure single-pointed mind,

You must have the training
Of morality;
And this is fine advice.

།ཁས་ལེན་ཏམ་ལ་རབ་ཏུ་དཔའ་བ་ཡིས། །དམ་བཅས་རབ་ཏུ་འདོར་བ་ཕལ་བའི་ཕལ། །རང་གིས་ཅི་ཙམ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཡི། །ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་ལ་བརྩོན་པ་དམ་པའི་ཚུལ།

Some brave souls
Claim they'll keep
A lot of different vows,

But it's oh so common
To see them smash
Whatever pledges they've made.

The way of the holy
Is to strive
To maintain their morality pure,

Exactly as
They have agreed
To do so.

།དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཉེས་པའི་སྒོ་གསུམ་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། །དྲན་དང་བག་ཡོད་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱིས། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་པོའི་རྟ། །འབད་པས་འདུ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཡིད། །དགེ་བའི་དམིགས་པ་གང་གང་འདོད་དེ་ལ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་འཛིན་རྒྱུ་རུ་བསྟགས།།

Once you see
The truth in this,
Then use your watchfulness,

Constantly check
Your thoughts, words and deeds
To stop any wrong to come.

Recollect yourself,
Take the greatest care,
Have a sense of shame,
And consideration;

Use them on
The horse of the senses
When he mistakes the way.
Use your strength
To rein him in,
For this is the state of mind

That you can bring
To focus and stay
On any virtuous object

Solidly,
Whatever you want,
However you wish it to be;

And this is why
They sing the praises
Of morality as the way

To reach one-pointedness of mind.

20
Start with an Ethical Way of Life

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་གནད་ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་སྟེ་ལྷག་པའི་སླབས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་། ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་གནས་དང་། རྟེན་དང་། རྩ་བའམ་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ནི། གཙོ་བོར་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་ཡིན་ལ།

The essential points of the entire *teaching of the* victorious *Buddha*, the meaning of the contents of the three collections of the Word, all this is included within three precious, extraordinary forms of training: the trainings of morality, of meditative concentration, and wisdom. The crux on which the latter two trainings turn, their basis, *their root* and the ground they stand upon, is in the main a single item: morality, in the form of the various vows of freedom. As the great Panchen Lama, Lobsang Chukyi Gyaltsen has said,

དེ་ཡང་པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་ནས། སྔོན་ཆད་བཅས་རྐྱང་གྲོ་མོ་དུ་མ་ལ། །འདི་ཙམ་འདས་ཀྱང་ཉ་པ་ཆུང་སྐམ་དུ། །བསམ་ཞིང་དེ་དང་འགལ་བ་དུ་མ་བྱས། །ལེགས་པར་བརྟགས་ན་དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ། །བདེ་འགྲོའི་སྲོག་རྩ་གཅོད་པའི་གཤེད་མར་འདུག །

It all begins
When you think to yourself
"It won't hurt much

If I break a few
Of these minor vows
In a minor way";

Before too long
You have gone against
A great many of your vows.

If you really think about it,
This kind of attitude
Is like a butcher

Who comes to
Rip out the life
Of your future higher birth.

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཅས་རྒྱུང་པ་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན། དེ་ལས་ཆེ་བའི་ཉེས་པ་བསགས་པས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་གླགས་མེད་པའི་ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མེད་ཕྱིར་"'

The point here is that, if something so small as breaking a single minor vow can escalate so far, then needless to say when we amass a collection of even greater transgressions it's only proper that it would eventually lead us precisely to one of the three lower realms—to a kind of pain which is totally beyond our ability to withstand it.

21
Reach the Wish for Enlightenment

།རང་ཉིད་སྲིད་མཚོར་ལྷུང་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །མར་གྱུར་འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར། །མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་འཁྱེར་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གསུངས།

I have slipped and fallen
Into the sea
Of this suffering life;
Bless me to see
That every living being,
Every one my own mother,
Has fallen in too.
Grant me then
To practice this highest
Wish for enlightenment,
To take on myself
The task of freeing them all.

དེ་ཡང་དཔའ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།།

Now the *Sutra that Viradatta Requested* says,

Were the merit of the Wish for enlightenment
To take on some kind of physical form
It would fill the reaches of space itself
And then spill over farther still.

ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྗོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་།

The book called *The Bodhisattva's Life* too has lines like the following:

All the other
Kinds of virtue
Are like a bamboo tree;

They give their fruits
And then they always
Die and go away.

But the Wish
For Buddhahood
Is an evergreen that always

Gives forth its fruits,
And instead of fading
Flourishes even more.

22
Take and Keep the Bodhisattva Vows

།སེམས་ཙམ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གསུམ་ལ། །གོམས་པ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་མི་འགྲུབ་པར། །ལེགས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱལ་སྲས་སྡོམ་པ་ལ། །བརྩོན་པ་དྲག་པོས་སློབ་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་སྟེ།

Bless me to see clearly
That the Wish itself
Is not enough,
For if I'm not well trained
In the three moralities,
I cannot become a Buddha.
Grant me then
A fierce resolve
To master the vows
For children of the Victors.

དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་སྙམ་པའི་སེམས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་སྟེ་སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་མ་བསླབ་པར་འཚང་རྒྱ་བར་མི་འགྱུར་ལ།

Suppose you are able, as described above, to reach *the Wish* for enlightenment, where you truly hope to achieve the state of a Buddha in order to help every living being. This *itself is not enough*. Once you do reach the Wish, you must still take on the vows of these bodhisattva princes and princesses, these sons

and daughters of the victorious Buddhas. And then you must train yourself in giving and the other five perfections. Otherwise there is no way you could ever come to enlightenment.

23
Reach Perfect Meditation, on Emptiness

།ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་བྱེད་ཅིང་། །ཡང་དག་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པ་ཡི། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ། །མྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན།

Grant that I may quickly gain
The path where quietude
And insight join together;
One which quiets
My mind from being
Distracted to wrong objects,
The other which analyzes
The perfect meaning
In the correct way.

དེ་ཡང་ལོག་པའི་ཡུལ་ཞེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་བྱ་དགོས་པ་དཔེར་ན། ཕྱི་རོལ་པས་རྡེལ་ཤིང་སོགས་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་བའམ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་།

The verse here speaks of objects which are "wrong"; this should be understood as referring to objects which are mistaken, in a particular sense. One example would be trying to develop meditative concentration by fixing the mind on a short stick of wood, as some non-Buddhists advocate. We must seek to *"quiet" the mind*—that is, stop the mind—*from being distracted to* these types of *wrong*, external objects.

བོད་ཁ་ཅིག་ལྟར་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཀག་སྟེ་ནག་ཐོམ་མེ་བར་གནས་པ་ལ་ཞི་གནས་དང་། དེ་ཐོག་ནས། སེམས་ཞེས་པ་དེ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གང་དུ་གྲུབ་འདུག་བརྟགས་ནས་མ་རྙེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་སང་ཙམ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར།

There are Tibetan schools of the past too which have taught that meditative quietude consisted of not thinking about anything at all, just keeping the mind in some dark state of dullness. The high state of perfect insight then they explain as moving in this stupor to a realization of the pure and simple emptiness of the deceptive nature of the mind—except they describe this emptiness as what you come to when you analyze whether or not what we call the "mind" consists of any shape or color, and then fail to find that it's any such thing.

རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པའི་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མན་ངག་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར…

But none of these ideas is correct; rather, we must follow texts such as the briefer and more expanded explanations of the Steps to the path composed by the Lord himself, where he presents the instructions given by the Great Regent, Loving One, in his own work entitled *Separating the Middle and the Extremes*.

…ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་ཞིང་། གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སེམས་གནས་པ་དགུ་རིམ་བཞིན་བསྒྲུབས་ཏེ།

These treatises describe how one progresses in steps by eliminating the five problems to meditation, taking the eight corrective actions, and achieving the nine mental states, complete with their four different modes.

དགེ་བའི་དམིགས་རྣམ་གང་རུང་ཞིག་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་དགའ་བ་དེས་དྲངས་པའི་ཞི་གནས་དང་།

One thus attains a kind of bliss, a total pliancy of body and mind, which comes from staying in one-pointed meditation on any virtuous object one chooses. This then leads to what we call meditative *quietude*.

ཡང་དག་སྟེ། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་ཅིང་། དཔྱད་མཐར་རྙེད་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་དཔྱད་འཇོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟིན་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་བཅས་...

The phrase *"perfect meaning"* here in the verse refers to a particular object: the fact that nothing has any nature of its own. A kind of wisdom used for examining the nature of something *analyzes* this object *in* a certain *correct way*, and by the end of its analysis comes to a definite conclusion. The mind stays in meditation upon this truth, such that the analysis and a fixation on this object *join* and work *together*. This brings on a feeling of bliss that fills the mind completely—and one has thus achieved what we call "perfect *insight*."

...དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མྱུར་བ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས་ཤིག་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའོ།

We seek to practice this process, where quietude and insight are no longer separated one from the other. When we recite the verse we are asking our Lama to *grant that*, as a result, *we may quickly gain* within our minds that exceptional form of realization where meditative quietude and perfect insight join together.

24
Enter the Secret Way

།ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱངས་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ན། །ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་གྱུར་རྡོ་རྗེའི་ཐེག །སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་འཇུག་ངོགས་དམ་པ་དེར། །བདེ་བླག་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གསུངས་ཏེ།

Grant that once I've practiced well
The paths shared and become
A vessel that is worthy,

I enter with perfect ease
The Way of the Diamond,
Highest of all ways,
Holiest door to come inside
For the fortunate and the good.

དེ་ལྟར་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་ཏུ་སྐྱེས་པ་སྔོན་དུ་སོང་ནས་གསང་སྔགས་ལ་འཇུག་རུང་གི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན།

You must first have *practiced well* the general Steps of *the path* which are *"shared"* by both the open and the secret teachings; that is, which are so important for both that you could never succeed without them. More specifically, you must have trained your mind well in the three principal paths: renunciation, the Wish for enlightenment, and the correct view of reality. On top of this you must have as your motivation a very fierce desire to reach enlightenment for the sake of every living being. These then make you a *vessel that is worthy to enter* the Way of the Secret Word.

25
The Way of the Diamond

འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་།

When this time has come you must surely enter the *"Way of the Diamond"*; which is to say, this Way of the Secret Word. It is the *highest of all* the "different *ways*"—the ways of the listeners, the self-made Buddhas, and the bodhisattvas. What makes the Diamond Way higher is that is has certain unique features, such as using the goal of practice as a path to the goal.

རྡོ་རྗེའི་སྐད་དོད་བཛྲ་ཞེས་པ་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པ་ལ་འཇུག་པས་ན། རྡོ་རྗེ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནམ། ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ།

The Tibetan word for "diamond" here is *dorje*. This is a translation of the Sanskrit word *vajra*—a term that has the basic meaning of "inseparable." The "diamond" here is the actual diamond of the holy mind of the Buddha; that deep state of meditation which can only be compared to a diamond. You can also say it refers to that one type of wisdom which is the inseparable combination of what we call "method" (great bliss) and "wisdom" (emptiness).

ཐེག་པ་ཞེས་པ་བཞོན་པའི་མིང་སྟེ། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ཞེས་པའང་རྡོ་རྗེའི་བཞོན་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས། ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཡུན་ལ་སྒྲུབ་དགོས་ཕྱིར་བཞོན་པ་མེད་པར་རྐང་ཐང་གིས་བགྲོད་པའི་ཚོད་ཙམ་དུ་འགོར་བ་ཡིན་ཞིང་།

The word for "way" here has a meaning of "conveyance"—something you get on and ride to reach a destination. The "diamond way" mentioned here is thus a kind of "diamond conveyance" as well. In the way of the perfections, one must carry on his practice for three "countless" eons in order to reach Buddhahood. This takes so long that it's almost as if you were walking on foot, rather than travelling on any sort of conveyance.

གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་ན་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་སྙིགས་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཐུང་གཅིག་གམ། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་འཐོབ་པར་བྱེད་ནུས་པས་རྟ་བཟང་པོ་བང་རྩལ་ཅན་ཞོན་པ་ལྟར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཏ་ཅང་ཟབ་ཅིང་མྱུར་ལ།

If though you use the Diamond Way, the Way of the Secret Word, no such length of time is needed: you can attain the state of secret Buddhahood, Union, in the length of but one lifetime—even in one of the very short kinds of life that we have here now, in the age of degeneration. In fact it's possible to reach Buddhahood in no more than three years and three months. This way then is a method which is incredibly deep and quick; more like riding a fine racehorse.

26
The Holiest Door

དེ་ལྟའི་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ཏེ་ལམ་ལ་
འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པའམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དབང་བཞི་
ལེགས་པར་ཐོས་པས་སྐུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་སུ་བྱས་ཏེ་གསང་སྔགས་བླ་མེད་རྡོ་
རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཟབ་མོ་དེ་ལྟ་བུར་བདེ་བླག་ཉིད་དུ་འཇུག་ནུས་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས་
ཤིག་ཅེས་པ་ཡིན་གསུངས།

What is the *"holiest"* (meaning highest) *door*, or gateway, for bodhisattvas for these people who are so *fortunate and good—to come inside* this path? It is receiving the four empowerments of the Diamond Way, the Way of the Secret Word, and receiving them perfectly, so that they are sure to plant the seeds for the four bodies of a Buddha.

What we are requesting in this verse then, said our Lama, is that our Lama grant us the ability to enter, *with perfect ease*, the profound path just described: the Way of the Diamond, the unsurpassed form of the Secret Word.

27
Purity: the Way to Secret Buddhahood

།དེ་ཚེ་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་གཞི། །རྣམ་དག་དམ་ཚིག་སྡོམ་པར་གསུངས་
པ་ལ། །བཅོས་མ་མིན་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་གྱུར་ནས། །སྲོག་དང་བསྡོས་ཏེ་བསྲུང་བར་
བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་ཅིང་།

Bless me to know
With genuine certainty
That when I've entered thus,
The cause that gives me
Both the attainments

Is keeping my pledges
And vows most pure.
Grant me then
To always keep them
Even if it costs my life.

དེ་ཡང་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྣོད་རུང་དུ་གྱུར་ནས་དབང་བཞི་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ།

Now suppose *you have entered thus*—you have made yourself a vessel which is worthy of the Diamond Way, the Way of the Secret Word; and you have received, in the proper manner, the four different empowerments. If you then follow the correct method you can gain *both the attainments*: the one we call the "ultimate," and the one we describe as "shared."

མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་དང་།

The ultimate attainment is reaching secret Union, where there is nothing more to be learned. This is the state of the Victorious One, the Keeper of the Diamond.

རལ་གྲི། མིག་སྨན། རྐང་མགྱོགས། རི་ལྒུ། ས་འོག །མི་སྣང་བ། བཅུད་ལེན། མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བཅས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོངས་གི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་...

The shared attainments are those such as the "eight great attainments." These include the special powers known as the sword, the eye ointment, swift feet, the pill, passing underground, disappearing, taking essence, and sky walking.

...དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ལས་སྒྲུབ་པའི་གཞིའམ། བརྟེན་ས་ལྟ་བུ་ནི་དབང་གི་དུས་སུ་གང་ཁས་བླངས་པའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་དག་པར་བསྲུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས།

What then is it that can *give* you these attainments? Their *cause* or foundation, the very support that holds them all up, is one thing, and only one: to *keep most pure* every one of the root and secondary *pledges and vows* which you took upon yourself when you were granted the empowerments.

****

དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་དག་པར་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་མར་སྔགས་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་འཐོབ་ཅིང་། རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཚན་ལྡན་དང་མཇལ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ནུས་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་...

The immense power of the purity of your pledges and vows will lead you over the string of your future lives to attain a very special kind of life, where you can practice the secret teachings. You will always meet an authentic Diamond Master—one who teaches you the secret way. And you will always find yourself able to put the secret paths into actual practice.

...སྐྱེ་བ་བདུན་ནམ། དམའ་མཐའ་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་སྟོན་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསང་བའི་མཛོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས།

As such you will, without a doubt, be able to reach total enlightenment within seven lifetimes, or in sixteen at the very most. On this our Teacher, the Keeper of the Diamond, has spoken the following in the *Tantra of the Treasure of Secrets*:

།དབང་བསྐུར་ཡང་དག་སྦྱིན་ལྡན་ན། །སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་དབང་བསྐུར་འགྱུར། །དེ་ཡིས་སྐྱེ་བ་བདུན་ལ་ནི། །མ་བསྒོམས་པར་ཡང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ།

If the person is granted
A pure empowerment,

Then life after life
Will the power be given.

Within seven lives
The goal is reached,

Even if the person
Does not meditate.

28
The Essence of Secret Practice

།དེ་ནས་རྒྱུད་སྡེའི་སྙིང་པོ་རིམ་གཉིས་ཀྱི། །གནད་རྣམས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ནས་བརྩོན་པ་ཡིས། །ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་མཆོག་ལས་མི་གཡེལ་བར། །དམ་པའི་གསུང་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་པའི་ཤློ་ཀ་གཅིག་སྟེ།

Bless me next
To realize precisely
The crucial points
Of both the stages,
The essence of
The secret ways.
Grant me then
To practice as
The Holy One has spoken,
Putting all my effort in
And never leaving off
The Practice of the Four Times,
Highest that there is.

དེ་ལྟར་དམ་སྡོམ་ལ་གནས་པའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱ་དགོས་སྙམ་ན། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། ལར་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གང་ལ་ཡང་། །དུས་ད་ལྟའི་བག་ཆགས་གཙོ་ཆེ་བས། །དེ་སྦྱོང་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །སྐྱབས་སྐུ་གསུམ་རང་ངོ་ཤེས་པར་མཛོད།

One may wonder, "Suppose I am able to maintain my vows and pledges; what must I do after that?" The highest of Victors, Kelsang Gyatso, has spoken the following:

> The point
> May be birth or death or the state between them.
>
> The time
> Most important for planting their seeds is now.

The way
To transform them is the practice of creation and completion.

The refuge
You must learn is the three final bodies themselves.

།ཅེས་གུངས་པ་བཞིན་སྔར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གསང་སྔགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དང་སྡོམ་པ་
མཐའ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྲུང་བའི་ཐོག་ནས། རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་སྙིང་པོ།

What's being said here is that, first of all, you must continue to keep each and every one of the secret vows and pledges, as explained above. Then you must practice the very *essence* of the great sea *of the secret ways*. Here first is the stage of creation, which is exemplified by a number of methods.

ཐ་མལ་གྱི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལ་རང་ག་བར་
འཛིན་པའི་ཐ་མལ་གྱི་སྣང་ཞེན་དང་། སྐྱེ་འཤི་བར་དོ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱང…

We tend to see things in an ordinary way, we take them to be no more than what they seem to us; we tend to grasp this way to the place where we live, to our own body, to the things we own and use, and to things like the parts that make up us, and the world: what we call the "heaps," the "categories," and the "doors of sense." We have also always had to undergo an ordinary birth, ordinary death, and ordinary passage between death and birth.

…རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུམ་དུ་འཁྱེར་བས་མཚོན་ཏེ། གང་ཤར་སྣང་གྲག་རིག་གསུམ་
གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་དང་བླ་མའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་
འཆར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་།

In the stage of creation we transform all these seemingly ordinary things and events; we turn them into the three bodies of a victorious Buddha. We take whatever presents itself to us: all that appears to our eyes, all that reaches our ears, and all that comes in our thoughts, and we make it show itself as total and absolute purity, as a galaxy of perfection, as great celestial mansions, as holy angels, as a magical dance put on by our Lamas.

རྩ་རླུང་བསྒོམ་པ་ཙམ་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱས་ཏེ་གཏུམ་མོ་ཐལ་པ་འབར་བ་ཙམ་དང་།
སེམས་གསལ་རིག་གི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་ལམ་མཐོན་པོར་འཁྲུལ་བ་ལྟ་བུ…

As for the stage of completion, some mistakenly equate it with concentrating solely on a meditation that involves the various channels and winds, and which results in achieving a rather ordinary kind of inner heat. Others make the error of thinking it is some high spiritual path when you succeed in nothing more than perceiving how the essence of the mind is that it is aware and knowing.

...མ་ཡིན་པར། ཀུན་རྟོག་ལས་རླུང་གི་རྒྱུ་བ་མཐའ་དག་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཉུག་སེམས་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་གང་སྣང་བདེ་སྟོང་གི་རོལ་བར་འཆར་བའི་རྣལ་འབྱོར་...

The real stage of completion though is not like this; rather, you take the various winds which course through the body because of one's ordinary conceptual thinking, and redirect them all into the central channel—in a three-fold process of entrance, residence, and absorption. As a result a primal state of mind arises, the clear light, the wisdom which is simultaneous. And the power of this wisdom makes all of existence appear as the play of bliss and emptiness.

...སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པའི་མཐར། སྐུ་ཐུགས་ཟུང་འཇུག་ཁྱབ་བདག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་སྟེ...

In the path of the stage of completion then we meditate over and over on this and related practices, until finally we are able to bring about the Union of the holy body and holy mind: we reach the state of the Lord of the Secret World, the Keeper of the Diamond.

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Seven: The Proof of Future Lives, Part One

The following selection on the proof of future lives is excerpted from Light for the Path to Freedom (Thar-lam gsal-byed, *ACIP electronic text* S5450), *written by Gyaltsab Je Darma Rinchen (1364-1432), an eminent disciple of the great Tsongkapa (1357-1419). The text is an explanation of the* Commentary on Valid Perception (Pramana Varttika, *ACIP text* T4210), *composed by Master Dharmakirti in about 650 AD.*

1
The Purpose of Logic: Not Judging Others

།གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས། ངའམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བཟུང་གི །གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཚོད་མི་བཟུང་སྟེ། ཉམས་པར་འགྱུར་ཏ་ར་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་རྒྱུ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་གང་ཟག་འདི་སྐྱོན་འདི་དག་དང་བཅས་སོ། །ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སམ་འདི་དང་འདི་ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།

Here is the third division, [on the purpose served by the reasoning where one proves the non-existence of something which does not appear]. A sutra states the following:

> I or someone like myself can judge a person, but no normal person should judge another, for he will fall.

This statement itself expresses the purpose of the reasoning. What the Buddha is saying here is that:

> Without being able to see the real condition, you should never say anything even close to "This person has such and such faults. This person hasn't the least good quality"—or "He or she has some good qualities, but nothing more than that."

།སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་ན་ཡོད་མི་ཤེས་ཤིང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་སྐྱོད་པ་ནི་ངན་འགྲོ་མི་བཟད་པའི་རྒྱུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ནས་གསུངས་པས་ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་དོང་བཞིན་དུ་གནས་འདི་ལ་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།

We never know who might be a holy being, and every open and secret scripture there is says that the very finest way to end up in an unbearable birth within the realms of misery is to speak badly about a holy being. Every person who has any intelligence should therefore act with extreme caution in this regard; treat such matters as though you were walking on the edge of a great pit of glowing embers, innocently covered with powder of ash.

།སྔར་གྱི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདི་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པས་སྐྱེ་བོ་གཞན་དག་ལ་དག་སྣང་སྦྱོང་བར་མ་ནུས་ནའང་སྐྱོན་བརྗོད་ཀྱི་སླ་བ་ཉུང་དུ་བྱས་ན་མཛེས་སོ། །

The implication suggested by the sutra above, and by the great treatises which comment upon it, is that we must try to keep an attitude of wanting to help all living creatures, of wanting to assure their happiness. So try to remain in that pure vision where you see only pure good in other people. If you are not capable of this, then at least it would be nice if you could try to speak badly of others a little less than you do now.

2
A Bit on the History of Buddhist Logic

The next selection is from the English introduction to the Jewel of the True Thought (*Tsad-ma dgongs-rgyan*, ACIP text S0023), *a modern commentary on valid perception by Geshe Yeshe Wangchuk, an eminent scholar from Sera Mey Tibetan Monastery.*

Subject of the Work

The study of valid perception is of vital importance in Buddhist philosophy, for it is this perception which allows us to determine the real nature of the world around us and thereby escape pain, whether it be in the form of a mild headache, or anxiety, or any undesirable object at all, on up to death itself.

This real nature of the world must be perceived not only with our direct physical and mental senses, but by indirect methods such as reasoning, which allows our minds to see important concepts such as the benefit of being moral. Therefore the study of perception is tied to the study of reasoning, or logic—and these form the core of the subject matter of the *Commentary on Valid Perception,* the classical text which this book explains.

The Commentarial Tradition

The *Commentary on Valid Perception (Pramāṇavārttika,* or *Tsad-ma rnam-'grel)* is a work in four chapters by the Indian Buddhist master, Dharmakīrti. As with many early Buddhist sages, we know little of his life or even the dates that he lived; Western scholars place him at around 630 AD, although even this is uncertain. The "valid perception" in the title of his masterwork refers to another treatise, the *Compendium on Valid Perception (Pramāṇasamuccaya,* or *Tsad-ma kun-btus),* and Master Dharmakīrti's text is actually a defense of this piece.

The *Compendium* was itself composed by Master Dignāga, who is considered the father of the Buddhist logic traditions and is dated by Western scholars at around 440 AD, although again there is considerable uncertainty, and according to tradition he was a direct teacher of Master Īśvarasena, who is said to have been the direct teacher of Master Dharmakīrti.

The philosopher Dignāga was for his part commenting upon the concepts of perception and logic presented in the teachings of Śākyamuni Buddha, who lived 500 BC. And so the lineage goes from the Buddha, to Master Dignāga, to Master Dharmakīrti, and then on to the early Indian explanations of Master Dharmakīrti, including his own autocommentary.

Looking backwards from our present time, it is typical for a modern Tibetan commentator of the Gelukpa tradition to base his work on one of the monastic textbooks, typically written in the 17th or 18th century for the curriculum of a specific monastic college. These textbooks are themselves based on a preceding generation of commentaries composed in the 15th century by Tsongkapa the Great (1357-1419) or by one of the scholars of his immediate school.

Here two important works are the *Jewel of Reasoning (Tsad-ma rigs-rgyan)* of the First Dalai Lama, Gyalwa Gendun Drup (1391-1474), and *Light on the Path to Freedom (Thar-lam gsal-byed)* by Gyaltsab Je (1362-1432), who was the great first regent of Je Tsongkapa's school. These texts are based on the Indian commentaries to Master Dharmakīrti's work, and thus the entire commentarial tradition stretches through 25 centuries, from Śākyamuni Buddha up to the great Tibetan philosophical masters of our own time.

3
A Chart on the Levels of Reality

The following chart was compiled from various Tibetan sources by Geshe Michael Roach.

Deductive valid perception based on belief	That unerring, fresh perception which perceives a hidden object by using a good reason based on belief.	Those deeply hidden object which can be established only by authorative scripture.	Consider scriptures such as those which say, "Giving leads to abundance, and morality leads to happiness." They are unerring about what they teach, because they are scripture which has been confirmed with the three different tests.
Deductive valid perception based on convention	That unerring, fresh perception which perceives a hidden object by using a good reason based on convention,	Those objects which are decided on nothing more than whether we choose	Consider the "portrait of the rabbit." You can say it's the moon, because it's something you can think up.

A Chart on the Levels of Reality (English version)

ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག	ཡིད་ཆེས་པའི་རྟག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་ཞེས་པ།	ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་པ་ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ།	སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག	གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྐོག་འགྱུར་ལ་གསར་དུ་བསླུ་བའི་ཞེས་པ།	འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ།	རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། རང་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་སྒྲས་བརྗོད་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

A Chart on the Levels of Reality (Tibetan version)

4
Master Dignaga's Opening Statement

For the next selection we return to Geshe Yeshe Wangchuk's Jewel of the True Thought.

།དེ་ཡང་རྒྱ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་ངེས་བྱའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ།

This chapter begins from the second major point of the outline to the entire work; this is the explanation of what it is we seek to perceive: freedom and the state of all-knowing, and the path that will take us there. Here there are two divisions—the main subject, and certain secondary subjects.

།དང་པོ་ལ་གསུམ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་བཤད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པའོ།

There are three parts to the main subject; these are showing what it was that Master Dignaga stated, describing how the author of the *Commentary* explained what he stated, and demonstrating the true intent of each.

།དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་བཤད་པ་དགོད་པ་ནི། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས།

Here is the first. The following is the classical statement by Master Dignaga:

།ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ།
།སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།
།རྟོག་གི་ངན་འཁྲུལ་འགྲོ་བ་ལ་བརྩེ་བས།
།ཚད་མ་གྲུབ་པ་ཚུལ་བཞིན་བཤད་པར་བྱ།

I bow down to the One who turned correct,
Who helps all beings, the Teacher,
The one who went to bliss,
And our Protector.

> And now out of love
> For those mistaken in their logic
> I shall explain the right way
> To establish correct perception.

།ཞེས་མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩོམས་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་པར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་གསལ་བ་...

As elucidated in the *Light on the Path to Freedom*, these lines present the offering of praise and the pledge to compose the work. . .

5
Proving that the Buddhas are Totally Correct

We read again from the Jewel of the True Thought*:*

།ཐུབ་པ་ཚད་མར་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། ལུགས་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། ལུགས་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པའོ།

Proving that the Able One is totally correct has two parts. The first is to show what path it was that He came by; this involves the forward order. The second is to show the evidence to establish that he did come this way; this involves the reverse order.

།དང་པོ་ལ། ཚད་མར་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ངོས་གཟུང་བའོ།

The first of these has three parts of its own. The first is identifying a typical example of a person who is totally correct, by explaining the meaning of the words "Who turned correct." The second is to identify the definition of a person who is totally correct, which is done by explaining the remaining four elements of the statement. And the third is to identify the path by which one travels to this state.

།དང་པོ་ལ། ཚད་མ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་རོ།

The first of these has as well two sections. The first is the definition of correct perception in general. The second is a demonstration that this definition does moreover apply to the Able One. Our discussion of the definition itself will proceed in two steps: the essence of the definition, and a detail of the definition.

།དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དང་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ལ། མི་སླུ་བ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་སྤང་བ་དང་། ཁྱབ་ཆེས་པ་སྤང་བའོ།

The essence of the definition is itself divided into the definition, a typical example, and establishing that the definition applies to this example. For the definition we will first have to identify what it means to be "unerring," then refute that it might not be comprehensive, and finally refute that it could be too comprehensive.

།མི་སླུ་བ་ངོས་གཟུང་བ་ལ། རྩ་བ་ལས།

།ཚད་མ་བསླུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ།

།དོན་བྱེད་ནུས་པར་གནས་པ་ནི།

།མི་སླུ

The identification of what it means to be "unerring" is found in two and a half lines of the root text:

Correct perception is a state of mind unerring;
To be in a condition able to perform a function
Is what "unerring" means.

ཞེས་པའི་ཚིག་ཕྱེད་དང་གསུམ་སྟེ། སྐྱེས་བུའི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་བསྒྲུབ་པའི་ཐབས་དང་བཅས་པ་ནི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུབ

པ་ཉིད་མི་སླུ་བ་ཡིན་པས་སྤྱིར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞེ་ན། གསར་དུ་བསླུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་།

The thing that correct perception undertakes to perceive is the existence of and the means for a person to attain a birth in the higher realms, as well as definite good. The Able One is the one being who is unerring with regard to all of these things; and so, if you should wonder how correct perception is defined, we can state that "a fresh **state of mind which is unerring**" is the definition of correct perception.

མི་སླུ་བའི་དོན་ཡང་། བཙོ་བསྲེག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཤེས་པ་དེས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་དེའོ།

And what is the meaning of "unerring"? Suppose you perceive something as being **able to perform the function** of cooking or burning something else. Your perception is "unerring" when this thing does actually exist in the **condition** you have perceived it to be.

6
Details of Correct or Valid Perception

The next selection again comes from Jewel of the True Thought:

…།གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་རྩ་བར།

།མ་ཤེས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་།

།རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་འོག་ཏུ།

།སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ།

།རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པ།

།ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དགོངས་ཕྱིར།

།རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་ཕྱིར་རོ།

. . .Here secondly is a detail of the definition, which is indicated in six lines from the root text:

> **It must also illuminate something not perceived.**
> **Subsequent to perceiving the thing in its very essence,**
> **You have a more general type of experience.**
> **It's because the intent when they mention a perception**
> **Is one that has not perceived a definitive object.**
> **Because it discerns its own definitive object.**

།ཞེས་ཚིག་དྲུག་གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་སླུ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་ཏེ། སྔར་མ་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དེ་དང་པོའམ་གསར་དུ་ཤེས་པས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྨོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།

What this is saying is that the requirement described above, that a perception be "unerring," is not by itself enough to complete the entire definition of correct perception. This is because the perception **must** be one which **illuminates something** that was **not perceived** previously; and so we must **also** mention at some point in the definition that the object is known "for the first time," or "freshly." As such, the standard definition for correct perception is "a fresh and unerring perception."

།དོན་གསར་དུ་གསལ་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་ན། སྔོན་པོ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་པོའི་དོན་སྤྱི་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

Someone might make the following objection. "Suppose we allow you to define correct perception as a fresh illumination of an object. Consider then a recollection in which you perceive the color blue. According to you, wouldn't this have to be a correct perception? Because isn't it a state of mind which realizes its object and is fresh? And it is just that, for it is a state of mind which is a fresh perception of the mental image of the color blue."

སྐྱོན་མེད་དེ། སྔོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པའི་འོག་ཏུ་སྔོན་པོའི་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་རང་དབང་དུ་ཡུལ་གཅོད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྔར་མ་ཤེས་པ་གསར་དུ་ཤེས་པའམ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་སོ། །འདིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་རང་མཚན་ལ་གོ་དགོས།

Yet there is no such problem. What happens is that the state of mind which grasps the color blue directly **perceives** that **very essence** of blueness which is unique to it. **Subsequent to** this perception **you have a more general experience,** where your mind grasps to a mental image of the color blue. This latter state of mind though does not have the ability to discern the object on its own power alone. If something is correct perception, it must be a fresh perception of a **definitive object** that it **has not perceived** before, or else must be directly dependent upon such a perception. Incidentally, you should understand the phrase "definitive object" here as referring to an object as it exists in its own essence.

7
Showing that the Buddha Has the Qualities of Correct Perception

།གཉིས་པ་ཐུབ་པའང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་དོན་བཤད་ཟིན་དང་སྦྱར་བ་དང་། གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར།

།དེ་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་ཚད་མ་ཉིད།

ཅེས་ཚིག་གཅིག

Here secondly we show that the qualities of correct perception are as well possessed by the victorious Buddha. We proceed in two steps: bridging this explanation to the meaning of correct perception already presented, and explaining the meaning of the words "who turned." The first of the two is conveyed in the root text with the line,

> **The one who has it is the Victorious One;**
> **Perfectly correct itself.**

།ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི་ཤེས་པ་དེ་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Consider the **Victorious One,** the able Buddha. He is **perfectly correct** towards each and every existing object, for He is **the one who has "it":** that is, who has a fresh and unerring perception of all these objects, and who is that **itself.**

གཙོ་བོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དེས་ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་དབང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ཐུབ་པའང་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པའང་ཁེགས་སོ།

The main point here is to show that omniscience is a correct perception which sees directly, and on its own power, each and every existing object: the nature of all things, and the totality of all things. And the Buddha is as well a being who possesses this omniscience. Incidentally, this fact also disproves the belief that realized persons who are Buddhas do not possess the mental function of wisdom.

།སྐབས་འདིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་མ་གཟིགས་ཤིང་། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་གཟིགས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པར་གསུང་ཟིན་ལ་འཁོད་འདུག་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན། དེ་འདྲའི་ཆོས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་གཟིགས་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཞེས་གསུང་།

At this juncture, *Light on the Path to Freedom* and a number of monastic textbooks present the following argument. The wording of the root text implies that there exists some object which is not seen by the first moment of omniscience, but which is seen fresh by the second moment of omniscience. Suppose that one therefore accepts such an object. Consider this object. Isn't

it true that it *must be* seen by the first moment of omniscience? Because isn't it something that is? And isn't this necessarily so, since the first moment of omniscience is a kind of wisdom which perceives, directly, each and every existing object? And isn't this so, since it is omniscience? And suppose you say that just because something is omniscience doesn't mean it perceives directly each and every object. What then about the quotation [from the *Jewel of Realizations* by Master Asanga] which states, "It is the path which is the one knowledge of each and every kind of object"?

།རྩ་བར་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་གྲུབ་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁས་བླངས་དང་འགལ།

Suppose now you disagree to our original statement, [where we said that the object is something which is.] Consider again this object [which is supposedly not seen by the first moment of omniscience but is seen by the second moment]. It *is* true that it is, for it is an object which is perceived fresh by omniscience of the second moment. If you say it is not, then you contradict your own position.

།རང་རེའི་ཡིག་ཆ་བློ་རིག་ལས། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ། བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག །ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ཚད་མིན་གྱི་རིག་པ། བཅས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག །ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཁོ་བོ་ནི་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་ཇི་ཙམ་བསམས་ཀྱང་། ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་དང་། ཚད་མ་ལ་གསར་རྟོགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་བསམ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རང་ཡུལ་གསར་རྟོགས་ཡོད་པར་གསུང་།

Our own textbooks, in the section on the study of the mind, define recollection as "A state of mind where you perceive what you have already perceived before." The textbooks of certain other monasteries say that the definition of recollection is "A state of mind which is not correct perception, and where you perceive what you have already perceived before." *Light on the Path to Freedom* says,

> No matter how much we look within ourselves and think it over, we cannot detect any case where omniscience could be anything other than correct perception, or where there could be any case of correct perception that were not a fresh perception.

If you consider this quotation carefully, you can see that it is stating that the second and following moments of omniscience are fresh perceptions towards their objects.

།རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མ་གཟིགས་ན། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཟིགས་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཆོས་རྣམས་གཟིགས་དགོས་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་རྟོགས་ཟིན་ཅིང་མ་གཟིགས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོས་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་དུ་འདོད་དོ།

If the first moment of omniscience does not see the past, present, and future all at once, then there could be no wisdom which sees all these three times at once. If it does see these three, then it would have to see all objects which are going to occur in the future. As such there could be no object which the second and following moments perceived which had not already been perceived before, or which the first moment had not perceived. Therefore our own position is that the group of things which are discerned by the first moment of omniscience and the group of things which are discerned by the second moment of omniscience are completely identical.

།འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་རྟོགས་ཟིན་པའི་དོན་ཁོ་ན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེས། དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འཇུག་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

One may then make the following objection:

> If that's the case, then let's consider the second moment of omniscience. Isn't it then a state of mind which perceives something which it has already perceived before? Because isn't the only thing it perceives then exactly the same thing which has already been perceived by the first moment of omniscience?

Our answer is that it doesn't necessarily follow. Although it is true that the second moment of omniscience does perceive what it does in the way described, it does not engage in its object by force of the first moment of omniscience, but rather perceives its object on its own power.

8
What it Means to Have "Turned" Correct

།གཉིས་པ་གྱུར་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གྱུར་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་ངོ་། །དང་པོ་ལ། རྩ་བར་

།མ་སྐྱེས་པ་ནི་བཟློག་དོན་དུ།
།གྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར།
།སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྟོས་ཚད་ཡིན་རིགས།

ཞེས་ཚིགས་གསུམ།

Here secondly is our explanation of the meaning of the words "who turned." First we will describe the necessity for mentioning "who turned," and then after that discuss some objections to this description. The first point here is covered in the following three lines of the root text:

The phrase that goes "who turned"
Is spoken in the sense

Of the opposite of something
Which wasn't ever developed.

This as well is why it's right
That correctness depends on achieving.

།སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་དུ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་གསུང་པའི་ཕྱིར།

There are two reason why Master Dignaga, in the verse of the offering of praise at the beginning of his work, the *Compendium on Correct Perception,* mentions the phrase **"who turned."** The first purpose for these words is the kind that is meant to exclude something. Here they **are spoken in the sense of the opposite:** they are meant to indicate that a person who is totally correct could never be something that **didn't ever develop** from its proper cause.

།ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཚད་མར་འགྱུར་བས་པ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

The second purpose for these words is the kind that is meant to imply something. Here the point we are supposed to grasp is that one develops into a person of total **correctness** only by **depending** on reaching the final perfection of a gradual practice of all the various methods used for **achieving** this state.

9
Disproving Wrong Ideas on the Nature of Omniscience

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་སྤོང་བ་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་བསྒྲུབ་པའོ།

Here secondly is our refutation of arguments against our position. We will proceed in two steps: disproving the idea that someone who created every knowable thing could be an omniscient being, and proving that someone who could perceive directly the actual way in which each and every knowable thing exists is an omniscient being.

དང་པོ་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོའི་དབང་ཕྱུག་གི་ངོ་བོ་དགག་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ།

The first of these two has two steps itself: disproving the very nature of some Lord of Power who created every knowable thing, and disproving the attempted proofs for his existence.

10
Disproving the Idea of a Creator

དང་པོ་ལ། རྟག་པ་དགག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ།

The first of these has two parts: disproving a Lord of Power who is unchanging, and disproving one who is changing.

Disproving a Lord of Power who is unchanging is presented in the following seven lines of the root text by Master Dharmakirti:

རྩ་བར།

།ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན།
།དངོས་ཡོད་རྟོགས་པ་ཚད་ཕྱིར་དང་།
།ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས།
།དེ་ནི་མི་བརྟན་ཉིད་ཕྱིར་རོ།
།རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཅན་དག་ནི།
།རྟག་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ཕྱིར།
།བལྟོས་པ་མི་རུང་བ་ཡི་ཕྱིར།
།ཞེས་ཚིག་བདུན།

A correct perception which exists
as unchanging could never be;

This is because it's a correct perception
towards something that's a working thing.

And since the thing it knows
is something which is changing,

It too can only be something
which has no stability.

It's true as well since things that arise
in stages gradually

Could never be something that arises
from a thing that is unchanging,

And neither could they properly be
things which must depend.

གཞན་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་དབང་ཕྱུག་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པས། ཡུལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས།

Some other groups say that there is a being who created every existing thing: the Lord of Power, who is unchanging. He, they say, is a being who is totally correct, and who just came that way from the beginning. Now since these groups assert that this powerful deity is a being with correct perception towards every existing thing, they must agree that he has **correct perception towards** objects of his mind **which are working things.**

དེ་ཡིན་ན། ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །དེ་འཛལ་གྱི་ཚད་མ་དེ་མི་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

Suppose he did have such a perception. This **correct perception—which exists as** something **unchanging—could never be,** because it perceives an object of the mind which is changing. This is always the case, for if **the thing it knows—**the object of the mind—**is something which is changing,** then **it too** (the correct perception which engages in this object) **can only be something which has no stability.**

ཡང་དབང་ཕྱུག་ཉིད་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་ཤེས་པ་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པས་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས། ཞེས་པ་དེ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་

འདོད་དེ། སྔ་ཕྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Now suppose you say that this Lord of Power is himself unchanging. Since you agree that the mind of this Lord is changing, you must agree that his mind arises. And yet this mind **could never arise from** a Lord of Power who was **unchanging,** because it **arises in stages, gradually. Neither could** the mind arise through dependence on certain conditions, for nothing which is unchanging can **properly be a thing which must depend** on something else.

ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཅན་རྟག་པ་ཡིན་པ་འགལ་གྱི། ཡུལ་རྟག་པ་ཡིན་ནའང་ཡུལ་ཅན་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ།

The Great Commentary, *Ocean of Reasoning,* presents some additional points here. It is a contradiction for the subject mind to be unchanging if the object it perceives is changing; but on the other hand it is not necessarily the case that, just because the object the mind perceives is unchanging, the subject mind itself must be unchanging.

ཡུལ་ཅན་དེས། ཡུལ་རྟོགས་པ་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་འཇུག་ལམ་རེས་འགའ་འཇུག། རྟག་ཏུ་འཇུག་ན། ཡུལ་དེའང་རྟག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་འགལ།

This is because of the following. When the subject mind perceives its object, does it engage in the object all the time, or does it engage in the object intermittently? If it engages all the time, then the object would have to be there all the time, which is a contradiction, since the object is changing.

རེ་འགའ་འཇུག་ན། ཡུལ་རྟོགས་པ་དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པར་འགྱུར་བས་མི་རྟག་པ་ཡིན་དགོས་སོ། །ཡུལ་རྟག་པ་ཡིན་ནའང་ཡུལ་ཅན་རྟག་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་རྟོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར།

If you answer that the subject engages the object intermittently, then the perception of the object must depend on certain factors, and so it would have to be changing.

It is true that, even it the object is unchanging, the subject mind that perceives it need not be unchanging. This is because the perception of the object by the subject depends on certain causes and conditions.

འགའ་ཞིག་གིས་སྐབས་འདིར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་རྟག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་རྣམ་མཁྱེན་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ནི། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཞུང་དེ་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ།

Some people claim that what's being disproved at this point is a conventional correct perception that was unchanging. Consider then ultimate perception. According to you then there cannot be any changing thing which acts as its object. Those schools here in the Land of Snow which assert that omniscience is unchanging have come to a point of direct contradiction against the great work of this Lord of Reasoning.

།གཉིས་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ། རྩ་བར།

།རྣམ་འགས་ཕན་གདགས་བྱ་མིན་ཕྱིར།

།མི་རྟག་ན་ཡང་ཚད་མེད་ཉིད།

།ཅེས་ཚིག་གཉིས།

Here secondly is how we deny a Lord of Power who is something that changes. The root text presents the point in two lines:

> **Because there are not things at all**
> **which help him any way,**
>
> **There is no correct perception at all**
> **even if he were changing.**

གོང་གི་རིགས་པ་དེ་དག་མི་བཟློད་ནས། དབང་ཕྱུག་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་། འཁོར་བའི་དུས་སུ་ཆགས་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་ནས། དེའི་གཉེན་པོ་གོམས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བལྟོས་པ་མིན་པར། ཐོག་མ་ནས་ཆགས་བྲལ་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་ནོ་ཟེར།

Suppose **even** that someone were unable to bear the above reasoning, and claimed instead that the Lord of Power **were changing.** They would say that he was from the very beginning a person free of all desire, and omniscient, without having to go through the process of experiencing desire and all the rest during his time in the circle of rebirth, and then depending on practices wherein he meditated on the antidotes.

དབང་ཕྱུག་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། དབང་ཕྱུག་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་གནོད་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་མིན་པའི་ཕྱིར།

But isn't it true that **there is no correct perception at all** that can establish the existence of a state of omniscience which has arisen from a Lord of Power of the past who is of the same type? Because isn't it true that this Lord of Power is someone who has never been harmed by the afflicted side of existence during a period when he was living in the circle of rebirth; and someone who has never been **helped** by the pure side of existence? Isn't it true that there are **no things at all** that have affected him in **any** such **way**?

ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟར་ཚིག་དེ་གཉིས། རྟག་པ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་སྦྱར་ནས། མི་རྟག་པ་བཀག་པ་ལ། དབང་ཕྱུག་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་བདེན་མོད་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པར་མི་འཐད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བལྟས་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཞེས་པ་དེ་ཙུང་ཟད་མ་བདེ།

On these two lines, the Great Commentary starts from the reason that it is incorrect to say that an unchanging thing could arise from certain conditions, and proceeds to saying that, as far as the denial of being changing, the Lord of Power is admittedly changing; but that it is incorrect to assert that he is omniscient. Based on this presentation it seems a little delicate to call this section the "denial of something that changes."

11
Identifying what Omniscience Really Is

གསུམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བ་ནི། རྩ་བར།

།བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི།

།ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ།

།གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི།

།ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ།

།རིང་པོ་མཐོང་བའམ་མིན་ཡང་རུང་།

།འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན།

།གལ་ཏེ་རིང་མཐོང་ཚད་ཡིན་ན།

།ཚུར་ཤོག་བྱ་རྒོད་བསྟེན་པར་གྱིས་ཞེས།

Here thirdly is the section on identifying what it is to be omniscient. The root text of Master Chandrakirti says:

The thing that we agree to be
totally correct

Is the one who has knowledge of
the fact of what it is

That we should take up and give up,
and the method too;

It's not though one who knows
everything there is.

Whether or not He can see
to some so very great distance,

He is a person who has seen
the one goal that we wish.

If what it takes to qualify
is how far he can see,

Come then over here and take
the vulture as your Teacher.

ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་མཐའ་དག་གི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། བླང་བྱ་འགོག་ལམ་གཉིས་དང་དོར་བྱ་སྡུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ལྡོག་ཐབས་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

Consider now the Able One, the Victorious Buddha, the One Gone Beyond. It is right that all those who aspire for liberation should **agree** that He is **totally correct.** This is because He has reached the ultimate point of knowledge where He sees directly the causes for our getting trapped and for escaping: He sees everything that **we should take up** (the end of suffering, and the path to it) **and** everything we should **give up** (suffering and its source); and He sees **the method** to follow here **too.**

རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རྡོ་དང་སྲིན་བུའི་གྲངས་ཐམས་ཅད་རིག་པ་མཛད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཐག་རིང་པོ་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་ཡང་རུང་། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་སྟོན་པ་རིགས་ཏེ། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པའི་དོན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པས་སོ།།

It's not though that **knowing every** kind of **thing there is,** all the rocks and tiny creatures at the bottom of the ocean, is all it takes to fulfill the wishes of those who seek liberation.

It doesn't matter **whether or not He can see to some so very great distance;** either way, the Teacher, the Transcendent Buddha, is the right one to take as a teacher, for **He is a person who has seen that one goal that** those who seek for freedom **wish.**

ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་རིགས་ན། བྱ་རྒོད་ཡིན་ཀྱང་ཐག་རིང་པོ་མཐོང་བས། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ལ་རྒྱུར་ཤོག །བྱ་རྒོད་སོགས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པར་བསྟེན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ།།

If what it takes to qualify as a person who is totally correct **is** nothing more than **how far one can see,** then it would be proper to give the following advice to people who are wishing to reach liberation:

> **Come then over here.** It's true that a vulture is nothing but a bird, but he does see to a very great distance; and so you should **take vultures** or other such beings **as your Teacher.**

འཇིག་རྟེན་ན་ཐམས་ཅད་བཟོ་ཤེས་པ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་བླང་དོར་གྱི་གནས་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པ་ཞིག་ལ་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ངོས་གཟུང་བའོ།།

In everyday life, people talk about how it is some being that was able to make the world who is the omniscient one. This verse though serves to identify the real nature of an omniscient being, which is one who understands in totality all the details of what one should take up, and what you should give up.

ཚེ་འདིར་མ་ཆགས་པར་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་

Here is some advice for those of you who have no attachment to this present life, and who aspire to goals of the next life, and beyond.

བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་དགོས་པ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བཤེས་གཉེན་ཚོལ་བའི་ཚུལ་ཡང་རང་གི་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་ནུས་མི་ནུས་བརྟག་དགོས་པས་བརྟག་ཚུལ་ཡང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་གསུངས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའོ།

The one thing which is important, beyond all else, is to follow properly, in your mind and in your deeds, a spiritual Guide who possesses the necessary qualifications. And the way to find the Guide is to look for one who can teach you, in exactly the right way, how to reach the goal that you desire. This key—that is, what you really need to look for—is described with absolute perfection by the Lord of Reasoning in the verse above.

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Eight: The Proof of Future Lives, Part Two

12
The Four Reasonings of the Forward Order

The following "Four Reasonings of the Forward Order" have been written out for this class presentation by Sermey Khen Rinpoche, Geshe Lobsang Tharchin. They are found in ACIP electronic text S0073.

༄༅། །ཚད་མ་མདོ་ལས། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོན་པ་ཚད་མར་སྒྲུབ་པ་ལ། ལུགས་འབྱུང་གི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་ཚུལ་དང་ལུགས་ལྡོག་གི་དེ་ལྟར་བྱོན་པའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་ཚུལ་གཉིས།

We turn now to the point in the text which treats the lines from the *"Sutra" on Correct Perception* which include "The One who turned correct, who helps all beings." Here two steps are presented towards proving that the Teacher is a person who is totally correct: using the forward order to show what path the Teacher came from; and using the reverse order, putting forth evidence that He could have come this way.

དང་པོ་ནི་འོ་སྐོལ་གྱི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། ཚད་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབས་པའི་སྐྱོབ་པ་བླ་ན་མེད་པ་མངའ་བའི་ཕྱིར།

Here is the first.

[First: the "Reasoning of the Protector," which proves turning totally correct:]

Consider our Teacher.

He is someone who turned correct,

Because He possesses the quality of being an unsurpassed Protector, who by teaching the four noble truths protects each and every living being from suffering.

དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱོབ་པ་བླ་ན་མེད་པ་མངའ་ཏེ། ཉེ་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

[Second: the "Reasoning of Eliminating Undesirable Qualities—the One who Went to Bliss," which proves being the Protector:]

Consider the same One.

It is true that He possesses the quality of being an unsurpassed Protector;

Because he has eliminated undesirable qualities, totally.

དེ་ཆོས་ཅན། སྔ་བཞིན་ཉེ་མ་ཟད་པར་སྤངས་ཏེ། སློབ་ལམ་དུ་བདག་མེད་སོགས་སྒོམ་པའི་རྩོམ་པ་ཀུན་གཞན་དོན་དུ་སྦྱོར་ཞིང་གོམས་པར་མཛད་ལ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།

[Third: the "Reasoning of the Teacher," which proves having gone to bliss:]

Consider the same One.

It is true that He has previously eliminated all undesirable qualities;

Because during His time on the paths of learning He has for the sake of others acted in every way to practice continually on the subjects of selflessness and so on, and because He has reached the final perfection of this same practice.

དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་གོམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐུགས་རྗེ་ནི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།

[Fourth: the "Reasoning of Great Compassion," which proves being the Teacher:]

Consider the same One.

There is a reason why He has practiced this way for the sake of others;

Because He has reached the final perfection of compassion.

དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔར་སྙིང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་དུ་མ་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཐབས་མང་པོ་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པ་ལས་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

[In summary,]

Consider this same One.

He is not a person who is totally correct and who is also unchanging, who just came that way from the beginning;

Because He has turned this way by practicing, for a long period of time, a great many methods that were both a part of the cycle of life and also beyond it; and He did so over the course of many different kinds of lives He has taken—driven all the while by His compassion.

13
An Explanation of the Perfected Thought

We return next to the Jewel of the True Thought, *by Geshe Yeshe Wangchuk:*

རྩ་བར། སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེས་གོམས་ལས་དེ་ཞེས་པ་དེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ། དང་པོར་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ནས་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་གོམས་པར་བྱས་པས་སྟོན་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

The root text of Master Dharmakirti says—

It comes from practicing perfectly
what helps bring Him about: holy compassion.

As for the things that **help bring about** a person who is totally correct, holy great compassion comes first: that is, before. This is because you must become the Teacher first by giving birth within yourself to the **compassion** which wants to liberate every living being from suffering, and then by **practicing perfectly** the method for liberating them from suffering.

དེ་འདྲ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་གོམས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བཤད།

This kind of holy great compassion, moreover, comes about through constant practice of earlier and similar forms. The two phrases terms "holy great compassion" and "great compassion" are explained as being the same in this particular instance.

14
On the Different Kinds of Compassion

དབུ་མ་འཇུག་པར་རང་འགྲེལ་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲིང་ངོ་ཞེས་པའི་ལུང་འདི་དྲངས་ནས་རང་རེའི་དབུ་མ་མཐའ་དཔྱོད་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལའང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་བཞེད།

The autocommentary to *Entering the Middle Way* says:

> They do not possess the great masses of merit and of wisdom, nor holy great compassion, nor omniscience or the like. Therefore they are less than totally enlightened Buddhas, and so are said to be "medium."

The *Analysis of the Middle Way* from our monastery quotes this passage and says that therefore not even bodhisattvas have holy great compassion in their mind streams.

མཛོད་གནས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་བཞག་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་འཕགས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་བློ། །ཚོགས་དང་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

In the seventh chapter of the *Treasure House of Knowledge (the Abhidharmakosha),* eight distinctions between great compassion and holy great compassion are set forth. This text states that holy great compassion is found only in the mental stream of a realized being who is a Buddha. As the root text of the *Treasure* says,

> The Buddha's great compassion, deceptive mind.
> Because of collection, aspect, activity object,
> Evenness, for greatness in the extreme.
> Distinctions between them of eight different types.

དེ་དག་ལ་བལྟས་ན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་བསྒོམ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ།

According to all this then, the difference between holy great compassion and great compassion is vast, and holy great compassion is no path which is practiced at the outset of the path of the greater way.

དེ་བཞིན་དུ། གདན་ས་རྣམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་ཆེ་བར་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆར། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། རྒྱུད་བླ་མའི་དར་ཊཱིཀ་དྲངས་ནས་བསྒྲུབས།

In this same vein, the majority of the textbooks of the great monasteries state that there is no great compassion in the mind stream of a practitioner of the lesser way. Our own textbooks though establish that enemy destroyers of the Listener type do possess great compassion in their mind-streams; they do so by using a quotation from the *Dar* commentary to the *Higher Line.*

དེ་ཡང་། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་མེད་ཀྱང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་གསུངས།

They state moreover that, although these enemy destroyers lack the kind of compassion where they wish to protect living beings from suffering, they do have the kind where they wish to see them free of suffering.

རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྒོམ་པའི་ཐོག་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་དང་།

The text called *The Explication which is a Light on the Path to Freedom* says that "This great compassion is the one thing that allows one to reach the start of the practice of the path of the greater way."

ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཞེས་དང་།

The *Great Commentary*, the *Ocean of Reasoning*, also says:

> Any person who is able to develop in the stream of his mind this one thing, the great compassion that wishes to free each and every living creature from suffering, has thereby become someone whom we can speak of with the name "bodhisattva."

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལུགས་འབྱུང་གི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།

It states as well that:

> This one thing, great compassion, is explained in the section on the forward order as being the beginning of the path for the unique path of the greater way.

།ཞེས་གསུངས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། བློ་དེ་ཉིད་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའམ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། བློ་འདི་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པས།

In addition, this same work states:

> A certain attitude grows up in the bottom of one's heart; a totally genuine state of mind where you wish to free every living being from suffering. This very state of mind is what we call "holy great compassion," or "great compassion."
>
> As soon as this one thing has grown in your heart, then we speak of you with the words "greater way." This state of mind is moreover the starting point of the unique path, and a special cause for achieving omniscience.

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་དོ།

Great compassion therefore is explained as being the starting point for the path of the greater way; and holy great compassion and great compassion are said to be two different words for the same thing.

།ལམ་རིམ་ཆེན་པོར། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཁྱིམ་བདག་གཅིག་ལ་བུ་ཤིན་ཏུ་སྡུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྷུང་བས། དེའི་མ་དང་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་བུ་དེ་དོང་ལས་འདོན་པར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་འདྲ་བ་ཉན་རང་

ལའང་ཡོད་ལ། དེའི་ཕ་དེས་བུ་ལ་བརྩེ་བའི་སྙིང་རྗེ་དང་འདྲ་བ་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གསུངས།

In the *Greater Steps of the Path,* the *Sutra Requested by Ocean of Understanding* is first quoted. Then Lord Tsongkapa goes on to describe the example of a family person with an especially beloved son who suddenly falls into a great pit of filth. Even practitioners of the Listener and Self-Made Buddha types possess a kind of compassion which is similar to the one that the boy's mother and different relations feel, where they wish to pull him out of the pit. Only a bodhisattva though, he says, possesses the kind of compassion which is like the concern felt by the boy's father.

དེ་ལ་ལྟ་ན། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པ་དེ་འཐད་པར་སྣང་སྟེ། མ་ཡིས་བུ་ལ་བརྩེ་བ་ལྟ་བུའི་སྙིང་རྗེ་ཉན་རང་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

Judging from this description, our own monastery's textbooks appear to be correct on this point. This is because compassion which is like the mother's love for his son is had by Listeners and Self-Made Buddhas as well, and that in itself satisfies entirely the definition of great compassion.

འོན་ཀྱང་། སྙིང་རྗེའི་སྔོན་དུ་གཅེས་ཤིང་ཕངས་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱམས་པ་དང་། དྲིན་གཟོ་དྲིན་དྲན། མར་ཤེས་སོགས་འགྲོ་དགོས་པས།

We should note though that prior to developing compassion one must go through the steps of "beautiful" love, which cherishes and values its object; as well as wanting to repay kindness, recalling kindness, realizing that they have been your mother, and so on.

ཉན་རང་ལ་དེ་དག་སྒོམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས།

Whether or not Listeners and Self-Made Buddhas meditate on these various steps is something we would have to investigate.

15
Disproving Arguments that Personal Perfection is Impossible

གཉིས་པ་དེ་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་བ་ལ་རྩོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས།

Here secondly is the part where we disprove arguments that the perfected thought even exists. First we will present the arguments themselves, and then show how we disprove them.

དང་པོ་ནི། རྒྱ་བར། བློ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གོམས་པས་གྲུབ་པ་མེད་ཅེ་ན་ཞེས་ཚིག་གཉིས་ཏེ།

The first of these two is indicated in two lines of the root text:

> **Suppose you say that,**
> **because of the fact that the mind**
>
> **Is something that relies on the body,**
> **there is no achieving by practice.**

རྒྱང་ཕན་པ་ན་རེ། སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་ནས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་འགྱུར་བ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཅིང་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

Those of the Charvaka School say:

> Your statement that a person practices compassion over the length of many lifetimes, and then turns into a person who is totally correct, is wrong. This is because there are no past or future lives, and awareness in the mind is something that relies on the body.

དེ་ཡང་། ཆང་དང་མྱོས་པའི་ནུས་པ་ལྟར། ཡིད་བློ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། རྩིག་པ་དང་དེའི་རི་མོ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྒྲོན་མེ་དང་དེའི་འོད་ལྟར་ལུས་ཀྱི་

འབྲས་བུའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་ནས་ལུས་ཞིག་པ་ན་ཡིད་བློ་རྟོག་པའང་ཞིག་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་བཤད་དོ།

They say that there are three ways in which the mind relies on the body. First of all they say the mind is a quality of the body, similar to alcohol and the ability to make someone drunk. Secondly mind is part of the nature of the body, as with a wall and a design on the wall. Lastly the mind is a result of the body, in the way of a lamp and its light.

And they say that, because the mind relies on the body, the awareness in the mind dies when the body dies.

16
Proving Other Lifetimes through the Elimination of Other Possibilities

༄༅། །ཐར་འདོད་རྣམས་ལ་སྙིང་ལྟར་གཅེས་པའི་ཉེར་མཁོ་འགའ་ཞིག་ལས།།

The following selection is taken from A Number of Necessities, which Those Who Seek for Freedom should Cherish like the Heart in their Breast (Thar-'dod rnams la snying ltar gces-pa'i nyer-mkho 'ga'-zhig).

****

མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས།

We begin with an excerpt taken from *Clearing Away Darkness of the Mind about the Seven Books of Valid Perception,* a text composed by Kedrup Je.

སྐྱེས་བུ་སྐྱེས་མ་ཐག་གི་རིག་པ་དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་ན། རེས་འགའ་ཡིན་པས་གནོད་ལ།

Suppose you say that the mind of a person who was just born has no cause. You are disproven by the fact that this mind is variable.

རྒྱུ་ཡོད་ན། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན། རྟག་དངོས་ཡིན་ན་ཡུལ་དང་དུས་གང་
ལ་ཡང་མ་ཁྱབ་པ་མི་སྲིད་པས། འབྲས་བུ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་མི་སྲིད་དོ།

Suppose thus that this mind does have a cause. Is this cause unchanging or changing? If it were an unchanging thing that could perform some function, then there would be no possibility that it did not apply in every place and at every time; and so there would be no possibility of its having a fixed relationship where it came and went according to its result.

ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བེམ་རིག་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འཐད་པས། གང་རུང་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ།

Suppose then that the latter were true, [and that the cause of this mind were changing.] It would be incorrect to say that this mind could arise from any working thing other than matter or mind, and so it must come from one or the other of these two.

བེམ་པོས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན། དབང་པོ་དང་བཅས་པའམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོས་ཡིན།

Suppose you say that matter provides the material cause for this mind. Is it the kind of matter which involves the powers of sense, or is it matter outside of them?

དང་པོ་ལྟར་ན། དབང་པོ་ཀུན་ཚོགས་པ་རྒྱུར་དགོས་སམ། གང་རུང་རེས་ཚོག
།དང་པོ་ལྟར་ན། མིག་དབང་མ་ཚང་ན་ཡང་ཡིད་བློ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། མིག་ཤེས་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་།

Suppose you say it's the first of the two. Is this cause one where all the various sense powers must come together, or is any one or combination of them enough? If the first is the case, then mental consciousness would fail to arise if the sense power of the eye were absent. If the latter is the case, then one's thoughts would have to be able to capture visible objects with the same kind of clarity that the consciousness of the eye does.

ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཀྱིས་སམ། རྡུལ་ཕྲན་གྱིས་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྫས་ཆ་བཅས་ཆ་མེད་གཉིས་ལས།

Suppose you say that it's outer matter which provides the material cause. Is it matter in the sense of some substance which is a whole, or is it atoms? Suppose you say it's the first. The substance which is a whole can only be something with parts or something without parts.

ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་ནི། ཆ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་རྒྱུར་དགོས་སམ། གང་རུང་རེས་ཚོག་ཅེས་པ་གོང་གི་རིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁེགས་ལ།

Suppose you say it's a whole with parts that provides the material cause. We deny you then with the same reasoning we used before: Is this cause one where all the various parts must come together, or is any one or combination enough?

ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན། གདོང་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་ན། ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ་དང་། གཞན་མ་བསྒྲིབས་ན་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ཆ་གཉིས་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་མེད་ན། གདོང་གོས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་གདོང་གསལ་བར་མཐོང་བར་ཐལ་ལ།

Suppose you say that it's a substance which is a whole, and which has no parts, and which exists distinct from its details, which provides the material cause for the mind. Then when you covered your face with a piece of cloth all the other details of your body would have to be covered as well. If the other details didn't get covered then there would come to be two parts: one that was covered and one that wasn't. These two parts, the covered one and the uncovered one, would be something that applied to the details but not to the whole that had the details. This being the case, you would have to be able to see clearly the face of the whole even when the face as a detail was covered with the cloth.

དེ་བཞིན་དུ་གཡོ་མི་གཡོ་དང་། ཁ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་སོགས་ལ་སྦྱར་བའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་དོ། །

This position is equally disproven by reasoning that treats other distinctions, such as moving one of your limbs or not, and turning to one side or not.

རྡུལ་གྱིས་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན། རེ་རེ་བས་ཀྱང་ལྟོས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན། ཡིད་རྟོག་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཀུན་ཚོགས་དགོས་ན། རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

Suppose you say that atoms provide the material cause for the mind. If it's that the mind arises through each of the atoms, acting independently of each other, then many different mental consciousnesses would have to arise at the same time. If it's that the atoms must act all together in a group, then the mind could never arise if even a single atom were absent.

མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་གྲུབ་ལ།

This reasoning, where we use the process of eliminating all other possibilities, brings us to the conclusion that the material cause for mind is mind itself.

དེ་ལ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཉིས་ལས། གཞན་རྒྱུད་ཕ་མ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པས་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་བྱེད་ན། ཕ་བཟོ་མཁས་པ་དང་བླུན་པ་སོགས་ཀྱི་བུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འབྱུང་བས།

The mind that acts as the cause must moreover either be one which is part of yourself or one which is part of someone else. Suppose you say that a mind which is part of someone else, of someone like your father or mother, acts as the direct material cause for this mind. The problem then arises that—where the father is a skilled artisan, or say foolish, or whatever—the son must always be this way as well.

རང་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་སྔ་མ་ཁོ་ནས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ།

This leads us to conclude that it can only be a former mind which is part of our own stream of consciousness that provides the material cause [for our mind as it exists just after we are born.]

དེ་ལྟར་ན་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས"

This means that the past history and future continuation of our minds are simply infinite; and that the existence of past and future lives can be clearly and correctly proven.

17
Master Dharmakirti's Proofs for the Existence of Other Lives

The following selection again is drawn from the Jewel of the True Thought.

།གཉིས་པ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ།།

...Here secondly is the detailed refutation [of the Charvaka system]. We begin by presenting proofs for the existence of past and future lives, and then refute attempted proofs that these lives do not exist.

****

རྟགས་ནི། རྩ་བར།

།སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན།
།འབྱུང་རྔུབ་དབང་པོ་བློ་དག་ནི།
།རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན།
།ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་མིན།

Here then are the proofs. The root text states,

> When a person goes to take his birth,
> The in-out breath, the powers, and the mind
> Are nothing not dependent on their type,
> Nor only something born from body alone;

།ཧ་ཅང་ཐལ་ཕྱིར་མཚམས་སྦྱོར་བར།
།ནུས་ལྡན་མཐོང་བ་གང་དེ་ལ།

།ཅི་ཞིག་ཡོད་འགྱུར་གང་མེད་པ།

།གང་གིས་ཕྱི་ནས་མཚམས་སྦྱོར་མེད།

It would be absurd. The thing that you can see
Has the ability to cross the line
Without another thing that need be there
Then isn't such that later doesn't cross.

།གང་དུ་དྲོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ།

།སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི།

།ས་སོགས་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད།

།དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ས་བོན་བདག

There then would never be any part of earth
And such where there could never grow those beings
Who come from heat and moisture and the rest,
And so it all would be by nature seeds.

།དེ་ཕྱིར་དབང་སོགས་རང་རིགས་ལ།

།ལྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་ཡིན་ན།

།ཇི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འགྱུར་བཞིན།

།ཀུན་འགྱུར་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ།

So if the powers and such could ever occur
Without depending each upon their type,
Then all of them should change the same as one,
For there exists no difference between them.

།དབང་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གནོད་ན།

།ཡིད་བློ་ལ་གནོད་ཡོད་མ་ཡིན།

།འདི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་།
།འགྱུར་བ་བདག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན།

If you hurt each one of all the powers,
It isn't that the mind is also hurt.
The fact that they too change whenever it
Changes, this is something we can see.

།དེ་ཕྱིར་བློ་གནས་པ་ཡི་རྟེན།
།བློ་ཉིད་ལ་ནི་བརྟེན་པ་འགའ།

Thus the basis for the mind to stay
Is mind itself, a number which it depends.

།དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས།
།དེ་ཕྱིར་བློ་ལས་དབང་པོ་ཡིན།

Since they are the cause for all the various powers,
These powers are something then that comes from mind.

།དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཡོད་གྱུར་ན།
།ཕྱིས་ཀྱང་དེ་འདྲར་འགྱུར་བ་ཡིན།།

And if the same projecting ones are there,
Later too it will become the same.

ཞེས་པས། བྱིས་པ་སྐྱེ་མ་ཐག་པའི་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་། དབང་པོ་དྭངས་པ། བློའི་གཡེར་བག་སོགས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་བལྟོས་མེད་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་དང་། དབང་པོ་དྭངས་པ། བློའི་གཡེར་བག་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

Given this text, consider now an infant who has just taken birth: consider his *breathing in and out,* the clarity of his *powers,* the feeling of anxiety in his *mind,*

and so forth. *When a person goes to take his birth,* these *are nothing* such that they are *not dependent on* something of *their* own *type* which has come before, because the infant is now possessed of this in-out breath, and the clarity of his powers, anxiety in his mind, and so on.

འབྱུང་བའི་ལུས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

Nor are these things *only something born from* the *body,* with its elements, *alone;* for they have come from something of their own type that came before them.

དེ་ལྟ་མིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ནས་འབྱུང་བ་ཀུན་སྲོག་ཆགས་སུ་ཐལ། ཡིད་བློ་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

If this were not the case *it would be absurd.* Every one of the elements then would have to be a living being, for the mind is something that comes only from the elements.

སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བར་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བ་དེ་ལ། རྒྱུ་ལྷག་པོ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་མི་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཕྱི་ནས་ཀྱང་རིག་པ་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

There is a *thing that you can see has the ability to cross the line* into a new life *without another* single *thing,* without any extra cause, *that need be there.* This thing *then isn't such that later* it *doesn't cross* into another life.

གང་དུ་དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ས་སོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་དེ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བའོ།།

Then too *there would never be any part of earth and "such"* (meaning any one of the other elements) *where there could never grow those beings who come from heat and moisture and the rest, and so "it all"* (that is, every case of the elements) *would be by nature seeds.* And that would be absurd.

དབང་པོ་དང་བློ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་གཅིག་སྲོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཀུན་སྲོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་དགོས་སོ།།

So if the powers and the mind *and such could ever occur* just from the elements, *without depending each upon* something of *their* own *type* which came before them, *then all of them* (the elements) *should change* into a living being, in *the same* way *as one* of them had changed into a living being—[*for there exists no difference between them.*]

དབང་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་ནའང་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ལ། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ལ་མྱ་ངན་སོགས་ཀྱིས་གནོད་ནས་འགྱུར་ན་དབང་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འགྱུར་བ་དག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་དེའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཞིག་ན། རང་གི་རིགས་མཐུན་བློ་སྔ་མ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྔོན་གྱི་སེམས་པའི་ལས་འགའ་ཞིག་ད་ལྟར་ཡིད་བློ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་རྟེན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

Even *if you hurt each one of all the powers, it isn't* always the case *that the mind is also hurt.* But suppose *it,* the mind, *changes* because it is hurt by feelings of grief or the like. *It is something we can see* then that *they*—the powers—*change too.* Therefore the mind is a very special basis for these powers; and it is something which *depends* on the *mind itself,* meaning former instances of its same type. Moreover, *a number* of cases of mental action, or karma, from one's past life are now *the basis for the mind to stay.* For these reasons then the mind is not something which has no basis of its own.

ཡིད་བློ་ལས་དབང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བློ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིས་འཆི་ཁའི་སེམས་སོགས་ཀྱང་སྔ་མ་དང་འདྲ་བར་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་འདྲ་དེ་འདྲའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

These powers are something then that comes from mind, since they—a number of previous instances of mind—*are the cause* that projects the future occurrence *of all the various powers.* And *later* on, things like the mind at the moment of death *too* will *become the same* as these previous cases, crossing the line into later states of a similar type. This is because *the same* (meaning the same type of) *projecting ones* (that is, causes) *are there.*

རྩ་འགྲེལ་དེ་དག་ནི། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ། བྱིས་པ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སོགས་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བ་སྒྲུབ་ནས་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་དེ་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་སོགས་ཡིན་པར་ཤེས།

The root text and its commentary just given present different reasonings to prove the existence of past and future lives. This is because when you prove that the passing in and out of breath with an infant who has just been born (or any of the other examples) comes from something of the same type which occurred previously, one can understand that the "same type" refers to the inhaling and exhaling of the past life, and so on.

ད་ལྟའི་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབང་སོགས་རྣམས་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་ན། ཆུ་གཅིག་གི་ནང་དུ་འབུ་མགོ་དམར་ལུས་སེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ཡང་མགོ་སེར་ལ་ལུས་དམར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། སྲོག་ཆགས་འགའ་ཞིག་ཆུང་ལ་འགའ་ཞིག་ཆེ་བ་དང་།

Suppose you say that the powers and so forth of someone who has just now taken birth could occur only from the various elements. We can see that in one glass of water there grows one bug with a red head and a yellow body, and then another with a yellow head and a red body. Some creatures come out smaller, and others come out larger.

མི་ལའང་འགའ་ཞིག་ལུས་ཆེ་ལ་འགའ་ཞིག་ཆུང་བ་དང་། རེས་འགའ་བློ་གྲོས་རྣོ་ལ་རེས་འགའ་བརྟུལ་བ་སོགས་དང་། ཡང་ཕྲུ་གུ་འགའ་ཞིག་ཤེས་རབ་དང་བརྩེ་བ་སོགས་ཆེ་ལ་འགའ་ཞིག་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་སོགས་མི་འཐད་

པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པར་འབྱུང་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

Among humans as well some come with larger bodies, and then some with smaller ones. Certain people come with a very sharp intellect, and others with one which is dull. Some children display a great amount of understanding and love and the like, while others show a tendency towards attachment and other bad thoughts. According to you, these and similar cases should be impossible, because beings take birth only through the elements, without having to depend on any earlier instance of a similar type.

ཡང་སྲོག་ཆགས་རྣམས་འབྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེས་ན། འབྱུང་བ་གཅིག་སྲོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་བ་ན། འབྱུང་བ་ཀུན་སྲོག་ཆགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

Suppose again that creatures were born only from the elements. Then when any one element turned into a creature, all the elements would have to turn into creatures. This is because there would be no cause or condition that would make one of the two occur, and the other not occur.

རང་ལུགས་ནི། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་སྔ་མ་འགའ་ཞིག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལས་ད་ལྟར་རྣམ་སྨིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་དབང་པོ་སོགས་བྱུང་ལ། འཆི་ཁའི་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་དབང་སོགས་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ཕྱི་མ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ནུས་སོ།།

Our own position is that a number of instances of mind in the past act as projecting causes, and from them occur our present powers and so on, which are such that they result from karma, through a time-lag. And since a number of instances of mind in the form of the mind at the moment of death will also provide a cause, for the powers and so forth that come later, we are able to establish that future lives exist.

དེའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་རེ་རེ་ལ་གནོད་ན་ཡིད་བློ་འགྱུར་བས་ཁྱབ་པ་མེད་ལ། ཡིད་བློ་ལ་སྨྱ་ངན་དང་འབྱུང་པོ་སོགས་ཀྱིས་འགྱུར་ན་དབང་པོ་ལ་གནོད་པས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡིད་ལ་འཇིགས་སྐྲག་ཤུགས་དྲག་པའི་དུས་ན། ལྕེ་དབང་གིས་རོ་ཞིམ་པོ་མི་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ།།

For this reason, it is not always the case that the mind is affected when you hurt any one of the five sense powers. On the other hand, it is invariably the case that when the mind is affected by strong emotions of grief, or by various harmful influences, then it does hurt the physical powers. When for example the mind is affected by powerful feelings of fear, the sense power of the tongue can no longer taste something as delicious.

འོ་ན། མིག་དབང་ཉམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེས་དབང་གིས་ཡིད་ལ་མྱ་ངན་བྱུང་ནས་ཡིད་བློ་ཧྲོག་པ་འགྱུར་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

One may present the following argument:

> What about a case where the power of the eye is damaged, and because of this the consciousness of the eye loses its ability to see its object? Isn't it common knowledge that you then undergo some feelings of distress, and that these affect the mind?

སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དབང་པོ་ཉམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་བློ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། མིག་དབང་ཉམས་པ་དེས་རྐྱེན་བྱས་ནས་ཡིད་ལ་མྱ་ངན་གཞན་ཞིག་བྱུང་མྱ་ངན་དེ་ཇེ་རྒྱས་སུ་སོང་བས་ཡིད་བློ་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

This though is no problem. It is true that such cases are possible, but it is not that mind is affected by the damage to the sense power. Rather, the damage to the eye power provides a general condition for a separate occurrence, the distress. The distress itself increases to a point to where the mind as well is affected.

མིག་དབང་ཉམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་བློ་ཧྲོག་པ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་མིག་སྨིན་པ་བཏང་ཡང་ཡིད་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

It is not though the case that the mind is affected solely by the damage to the sense power of the eye. This is because there are instances where certain great beings have given away their very eyes, and yet still felt emotions of great happiness within their minds.

དེ་ལྟར་ན། ཡིད་བློ་རྟོག་པ་དེ། རང་འབྲས་དབང་སོགས་ཀྱི་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་འབྲས་ཡིད་བློ་རྟོག་པ་ལྡོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་នོ།

As such, the mind provides a very unique cause, a *sine qua non,* for a corresponding result: the sense powers and so on. The powers and the rest though do not provide this same kind of cause for any state of mind resulting from them.

།དོན་བསྡུས་ན། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་སྒྲུབ་པ་དང་།

To summarize, let us consider the mind of someone who has just taken birth. A previous state of mind has come before it, because it (the one at birth) is a state of mind. It is, for example, like one's current state of mind. This is the reasoning for proving the existence of former lives.

ཐ་མལ་པའི་འཆི་ཁའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། ཆགས་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཁ་སང་གི་རིག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའོ།

Consider further the mind at the moment of death, for an ordinary person. It will cross the line into a later state of mind, because it is a state of mind where attachment is present. It is, for example, like one's state of mind from the day before. This is the reasoning for proving existence of future lives.

།ཅིག་ལ་འཁྲིད་ན། རིག་པ་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྔ་མ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ཕྱི་མ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བར་

ཐལ། ཆགས་བཅས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཀུན་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་རང་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

If one gets caught up in the wording, it might seem that we are asking you to consider a former state of mind, and arguing that a former state of mind has preceded it, since it is a state of mind. Or else it sounds like we are saying one should consider a later state of mind, and arguing that it will cross the line into a later state of mind, because it is state of mind where attachment is present. It would seem that we had accepted that all these reasons were true, and that all the necessities held. And it would seem as though one could never accept these arguments, for in each case elements were the same.

དེ་དག་ནི། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སྒྲུབ་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གི་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བའི་སེམས་གཞན་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྔར་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་བཞིན། ཐ་མལ་པ་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

These proofs are similar to where Master Kamalashila proves past and future lives in his *Concise Commentary on Suchness*, for there he states:

> A state of mind such that desire is present in it does have the ability to give birth to yet another state of mind, the one that we take on at birth. This is because the state of mind at death for an ordinary person is similar to states of mind on previous occasions where desire was present: it too has desire.

The text goes on to state that these are types of reasoning where the quality asserted and the quality accepted share a nature.

གོང་གི་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པ་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རྟོགས་དགོས་པས། སྐྱེ་བ་སྔ་མ་དང་། ཕྱི་མ་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་དཔྱད་དགོས།

With both the reasonings presented above, you would have to perceive past and future lives if you perceived what the reasonings are trying to prove. Therefore it will be necessary for us to examine what object we can utilize as a starting point for perceiving past and future lives.

18
The Idea of a Material Cause: The Linchpin for Proving Future Lives

The following selection as well is drawn from Geshe Yeshe Wangchuk's Jewel of the True Thought.

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལུས་སེམས་ལ་མེད་པའོ།།

Here is the third section, where we explain the definition of a material cause. We proceed in two steps, covering the definition of a material cause, and then demonstrating that there is no such cause between body and mind.

དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། འགྱུར་བ་མེད་པར་བུམ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་འཆད།

The first of these two is presented by the root text in the lines from "A material cause could never cause..." up to "...without a change in the clay."

གཉིས་པ་ནི། དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མེ་དང་ཟངས་མའི་ཁུ་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་འཆད་དོ།

The second is presented in the lines from "Anything that could bring about..." to "...Exactly like fire and melted copper."

དང་པོ་ནི། ཉེར་ལེན་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །ཉེར་ལེན་ཅན་དག་འགྱུར་བར་ནི། །བྱེད་པར་མི་ནུས་དཔེར་འཛིམ་པ། །འགྱུར་བ་མེད་པར་བུམ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་པས།

Here then is the first:

> **A material cause could never cause**
> **What had it to come about**
> **Unless it were to change itself.**
> **Examples would be a pitcher or such**
> **Without a change in the clay.**

ཉེར་ལེན་ཞེས་པ་དེ། ཉེར་ལེན་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཉེར་ལེན་ཅན་དེ་དེའི་འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་བྱེད་མི་ནུས་པར་དེའི་ངོ་བོ་ཙམ་གྱི་མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་དངོས་སུ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། འཇིམ་པ་འགྱུར་བ་མེད་པར་རྫའི་བུམ་པ་སོགས་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

What we call *a "material" cause* is such that it *could never cause "what had it"* (meaning its result) *to come about unless* the very essence of *this* material cause *were to* undergo a *change itself.* So what we need for a material cause is something which, by its very nature, imparts—in a very immediate way—its own unique affect. *Examples would be a* ceramic *pitcher or such,* which could never occur *without a change in the clay.*

གཉིས་པ་དེ་ལུས་སེམས་ལ་མེད་པར་ནི། རྩ་བར། དངོས་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ནི། །དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་འགྱུར་བ། །དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། །བ་གླང་བ་མེན་ལ་སོགས་བཞིན། །སེམས་དང་ལུས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ལས། །སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལྷན་ཅིག་གནས། །མེ་དང་ཟངས་མའི་ཁུ་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་པས།

Here secondly is the demonstration that there is no such cause between body and mind. The root text at this point says:

> **Any thing that could bring about**
> **Any other thing without a change**
> **Could never be its material cause;**
> **It'd be like a buffalo and cow or such,**
> **And the mind and the body**
> **Are just the same.**
> **Here the cause is one together,**
> **With the result that comes from it**
> **The kind that stays together,**
> **Exactly like fire and melted copper.**

རྒྱུའི་དངོས་པོ་གང་འགྱུར་བ་མེད་པར་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན། བ་གླང་དང་བ་མེན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་དང་ལུས་གཉིས་ཀྱང་ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་དང་ཟངས་མའི་ཁུ་བ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་བ་མེན་ཞེས་པ་དེ་བ་གླང་དང་བ་འཛོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཟེར།

Any particular *thing* acting as a cause *that could bring about any other thing*—that is, its result—*without a change could never be its* transforming cause; which is to say, *its material cause. It would be,* for example, *like a buffalo and* a *cow or* any other *such* thing.

And the mind and the body are just the same: they could never be for each other a material cause and the thing that the material cause produced. This is because they each come from their own material cause, and from each other only as a factor that *is one together* with them. They *stay,* for example, *together—exactly like fire and melted copper.*

The unusual Tibetan words here about the cows refer to a buffalo and to a milk cow.

[*The idea being expressed is that, although a buffalo and a cow can interact and affect each other, and thus in a sense act as factors for certain details of each other's being as they coexist, they are not the kind of cause and effect for each other where one transforms into the other; that is, they are not the kind of cause and effect that seeds and their sprouts are, for example. Fire affects copper by melting it in an apparently simultaneous way, but does not itself turn into the melted copper.*]

19
Selections on How Ignorant Desire Triggers Another Life

The first selection is from the Overview of Dependent Origination, *by Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568), an eminent author of textbooks from Sera Mey Tibetan Monastery. The work constitutes ACIP electronic text S0014.*

...རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་འཇིག་ལྟ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད།

...The definition of that ignorance which constitutes the first of the twelve links in the chain of dependent origination is: "That view of the perishable assemblage [view of a "me" or "mine" which has its own nature] which inspires one to commit fresh cases of the relevant second link--that of immature karma."

...རང་ཉིད་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པས་གསར་དུ་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

...The definition of that immature karma which constitutes the second link in the chain of dependent origination is: "That impure movement of the mind which is of the type that is inspired freshly by the relevant first link, of ignorance."

དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་མི་འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་དང་། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

This particular immature karma can be divided into three types: merit, non-meritorious karma, and unshifting karma. Meritorious karma and unshifting karma are not mutually exclusive, for there does exist something which can be both basic virtue which is consistent with merit and also the causal form of balanced concentration.

དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དང་པོ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་

ཀྱི་ལས་གཉིས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

There are various typical examples of these three. The first would be the karma which projects as a karmic result the parts of a person who takes birth in one of the better forms of life in the desire realm. The second would be a karma which projects as a karmic result the parts of a person who takes birth in one of the three lives of misery. The third would be a karma which projects as a karmic result the parts of a person who takes birth in one of the higher two realms.

...ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་། བརྒྱད་པ་སྲེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

...The definition of that craving which constitutes the eighth link in the chain of dependent origination is: "The mental function which, based on the link of feeling, desires of its own accord not to be separated from its object."

དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་བའི་འདོད་སྲེད། འཇིགས་སྲེད། སྲིད་སྲེད་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པ་དང་པོ་དང་། ཡིད་མི་འོང་ལ་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲེད་པ་གཉིས་པ་དང་། འཆི་བའི་ཚེ་བདག་ཆད་དོགས་ཀྱིས་འཇིགས་པས་ཕུང་པོ་ལ་སྲེད་པའི་སྲེད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

This particular craving can be divided into three types: desire craving, fear craving, and existence craving. Each of these three can be described in the following typical examples. The first is that craving where you desire not to be separated from an attractive object. The second is that craving where you desire to be separated from an unattractive object. The third is that craving wherein you crave the parts of your being at the time of your death, out of fear that you think you are going to stop.

སྲེད་པ་དེ་ཉིད་ཆེར་འཕེལ་བའི་འདོད་ཆགས། དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

The definition of that grasping which constitutes the ninth link in the chain of dependent origination is: "The strong desire that represents the craving of the previous link developed to an intense degree."

དབྱེ་ན། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་ཡོད།

This particular grasping may be divided into four types: grasping to the desirable, grasping to views, grasping where you profess the existence of a self-nature, and grasping where you hold mistaken forms of morality and ascetic practices to be supreme.

ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་པོ་དང་། ལྟ་ངན་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་བཞི་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

The first of these is a kind of desire which is strongly attached to an attractive object. The second is a kind of desire which is strongly attached to bad views. The third is a kind of desire which is strongly attached to professing that a self-nature of a person exists. The fourth is a kind of desire which is strongly attached to bad ascetic practices.

དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཁྱབ། མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་དང་། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

These two links possess certain typical characteristics. Among the three categories of being virtuous and so on, they are invariably ethically neutral. There are types of each which are eliminated by the path of seeing, and types of each which are eliminated by the path of habituation; both types are possible. These links are found with both normal beings and with realized beings, and are had by beings in all three realms.

རང་ཉིད་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་སྲིད་ཡིན་གང་རུང་གིས་གསོས་བཏབ་པའི་ལས་ནུས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་སོང་བའི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་པ། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད།

The definition of that ripened karma which constitutes the tenth link of the chain of dependent origination is: "The movement of the mind which is in its essence an impure ripening where karma has become extremely potent due to its being triggered by the relevant links of craving and grasping."

* * * * * * *

The second selection is from the Jewel of the True Thought. *The verses are inserted from the original work by Master Dharmakirti, sometimes in shorter excerpts than in Geshe Wangchuk's text, to facilitate comparison with the corresponding commentary.*

།གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བྲལ་ཕྱིར།

།ལམ་དང་པོར་ནི་སྲིད་མེད་འགྱུར།

།ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་ཕྱིར།

།སྤངས་ནའང་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད།

Suppose because he's free of the perishable view
He would stop rebirth at the beginning of the path.
Because the innate one's not yet eliminated.
If it were, then how could there ever be a rebirth?

།ཞེས་པས། གལ་ཏེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་བ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་དང་པོར་སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩོད་དོ།།

Suppose someone makes the following argument: "Let's say that you are right, and that the view of the perishable assemblage [seeing some "me" or "mine" with a self-nature] is the very root of the cycle of rebirth. Well then, just after a person had been able to develop the **beginning** moments **of the path** of seeing, **he would** have **stopped** himself from every crossing again the line into a new **rebirth.** Why? **Because he's free then of the perishable view."**

ལན་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་སྤངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མི་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་སྤངས་ན་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

Our answer then would be as follows: "Consider a stream enterer [a person who has reached the path of seeing, and seen emptiness directly.] Isn't it rather the case that he has not yet reached a point where, because he has eliminated the perishable view, he need not take another rebirth? **Because** isn't it true that **the innate one,** the inborn perishable view, **is not yet eliminated?** And **if it were** eliminated, **then how could there ever be a rebirth?** In that case then he could of course never take another rebirth."

ཡང་ན། རྒྱུན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆོས་ཅན། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེར་འཇིག་ལྟ་སྤངས་ནས་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

You could also answer: "Consider then a stream enterer who sees peace in that same life [that is, who reaches nirvana in the same life in which he reached the path of seeing]. **How could there ever be a rebirth** for someone like this? He is one of those people who is certain to eliminate the perishable view completely, and thereby achieve nirvana, in the same life that he reaches the path of seeing.

།བདེ་བར་གྱུར་པའང་སྡུག་བསྔལ་བར།
།མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འདོད་པ་ན།
།ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་གང་དེ།
།སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས།

That state of mind where a person thinks of "me,"
Where he wishes to himself "May I be happy,"
Or "May I never suffer any pain,"
This viewpoint of a person is the innate.

ཡང་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སྲིད་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པའམ་སྡུག་བསྔལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་ཡུལ་འདོད་པ་ན། གྲུབ་མཐའ་བསྒོས་པ་མེད་ཅིང་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་རང་དབང་བའི་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

And suppose you say, "Perishable view only comes in one kind: the type where you consciously believe [in a "me" or "mine" which has its own nature]. Therefore it is not the cause for suffering existence." It is not true though that there exists no innate form of the perishable view. Think of that case **where a person wishes** a certain object, where he thinks **to himself, "May I be happy," or "May I never suffer any pain."** Without being influenced by any kind of intellectual belief, he holds to a "me," he **thinks of** a **"me"** who is independent, and who is not just a label applied to the various parts of himself. **That** particular **state of mind** is **the viewpoint of a person** which **is the innate** one.

།ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི།
།འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་མ་ཡིན།
།བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པར་ཡང་།
།བདེ་བ་འདོད་པས་མངོན་རྒྱུག་མིན།

If they never thought they saw any kind of "me,"
If they had no attachment at all to some kind of "self,"
If they were free of this craving to a self-nature,
They'd never race on through desire for happiness.

རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ང་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་བདེ་བར་འདོད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་མངོན་པར་རྒྱུག་པ་མིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

And are you saying then that people like stream enterers [those who have seen emptiness directly but have not yet reached nirvana] **have no attachment at all to some kind of "self"?** You must be, because [according to you] **they never think they see any kind of "me."** **If** you agree, then you must be saying that **they** could **never** be the kind of people who **race on** to the next life **through a desire for happiness** [for a self-existent "me," and yet they are.] This would have to be the case, because **they would be free of this craving to a self-nature.**

ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ངར་ཞེས་མཐོང་བ་མེད་པར་འགའ་ཡང་བདག་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ལ། བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་པས་བདག་གི་བདེ་བ་འདོད་པས་ཡང་སྲིད་མངོན་པར་རྒྱུག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

The *Great Commentary* says: "Wherever a person **never thinks they see any kind of "me,"** then they have **no attachment at all to some kind of "self."** And because **they are free of this craving to a self-nature,** then **they can never race on** again to a next life **through a desire** for "my-self's" **happiness."**

སྐབས་འདིར། ངར་སྙམ་པའི་བློ་ཙམ་འཇིག་ལྟ་རུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ངའི་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་ཅེས་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

We should note at this point that it is incorrect to assert, as some have done, that the simple awareness of oneself constitutes the perishable view. This is proven by the fact that enemy destroyers and Buddhas do possess states of mind in which they think to themselves, "These are my robes," or "This is my wisdom bowl."

མ་གྲུབ་ན། དེ་དག་གི་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་སོགས་བརྐུས་པའི་ཕམ་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་སྟོན་པའི་དཀོར་བརྐུས་ན་ཕམ་པ་འབྱུང་ལ། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་བསྟན་རྫེས་མི་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར།

If you disagree that this could ever be the case, then you would have to say as well that there could never exist that failure in one's monastic vows where you

steal the robes or bowl or any similar article belonging to one of these beings. This would have to be the case, for these beings would according to you lack any state of mind where they considered something "mine." A lack of such a state should always mean that one could not steal from such beings, for the following distinction is correctly made: So long as the Teacher is still blessing the world with His presence, there can occur the failure of one's vows where he steals what rightfully belongs to the Teacher; and yet, after He pretends to pass into His final nirvana, such a failure can no longer occur.

འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་བསྟན་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

There are moreover those lines in *Entering [the Middle Way]*, which talk about being

> Like the case where Buddhas, who are
> free of the view
> Of the perishable assemblage, still speak of
> 'me' and 'my teaching'."

* * * * * * *

།བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས།
།བདེ་མིན་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པས།
།ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་འགྱུར་བ།
།དེ་ཕྱིར་སྲེད་པ་སྲིད་རྟེན་ཡིན།

From the one cause of being attached to some self-nature,
They conceive of what's not happiness as happiness,
And as a result they dive into everything;
Therefore craving's a basis for rebirth.

"'སྲེད་པ་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Consider now **craving.** It is the [aspect of the truth of the source of suffering we call] "factor." This is because it **is a basis** which contributes to a corresponding result; ie, another **rebirth.**

སྲིད་པ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་མིན་པ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པས་ཉམས་པ་དག་དམན་པའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་རྒྱུ་མེད་མིན་ཏེ། དེ་བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

It is true that craving is this way, because **those** who have been brought down by the tendency to **conceive of what's not happiness as** being **happiness dive as a result** of this **into "everything,"** which refers to unworthy things and goals. Neither is it true that this totally mistaken backwards conception of things is without its proper cause, for all this occurs **from the one cause of being attached to some self-nature.**

།ཆགས་བྲལ་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་ཕྱིར།
།ཞེས་ནི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།

Because of the fact that the Masters have said
"Those free of attachment will never see birth."

'''སྲིད་པ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་དགྲ་བཅོམ་པ་སྲིད་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

It is true that craving is a cause for a future rebirth, **because of the fact that Masters** of the past **have said** that "Enemy destroyers, **those** who are **free of attachment, never** again **see** a **birth** in some future life; this is due to the fact that they have eliminated craving in its entirety."

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Nine: How Karma Works, Part One

1
On the Four Ancient Schools of Buddhism

The first selection is from the Schools of Philosophy (Grub-mtha'), *written by Changkya Rolpay Dorje (1717-1786) and found at ACIP electronic text numbers S0060-S0063.*

…།རང་གི་སྡེ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་སྡེ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་བཤད་ཅིང་ཁྱད་པར་རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་ཡི་བཞི་པ་དང་། །ལྔ་པ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་ཅིང་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར། །ཡིད་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་མཐོང་སྟེ། །བྱེ་བྲག་སྨྲ་ལ་སོགས་པའི་ལམ། །བཤད་པའི་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

Here next are the Buddhist schools. They are the Detailists, the Sutrists, the Mind-Only School, and those of the Middle Way. The number of these schools is exactly four, no more or less, and this is proven by numerous statements from both the secret and the open scriptures. In particular, in proof of this number there is the following quotation from the *Commentary by Diamond Heart:*

> Those of the Buddha are four; the Able One
> Had no intention of a fifth.

Master Aryadeva has said as well:

Those who assert that the teachings of the Buddha
Consist of four schools have seen the way it is:
These, for those who hope to practice, are precisely
The paths explained by the Detailists and the rest.

།བྱུང་བའི་རིམ་པ་ནི་ལ་ལ་དག་བཀའ་བསྡུ་བ་གསུམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་མདོ་སྡེ་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དུས་སུ་དབུ་མ་པ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་སེམས་ཙམ་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། དགྱེས་རྡོར་གྱི་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད། རྡོ་རྗེ་ཨ་ར་ལིའི་རྒྱུད་སོགས་ལས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ཐ་སྙད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

On the question of an evolution of these four schools, some people assert that the Detailist and Sutrist Schools started after the third council for assembling the scriptures. They say that the Middle-Way School began during the days of Master Nagarjuna, and that the Mind-Only started in the time of Arya Asanga. They also believe that, prior to these points in time, there was no concept of the four schools.

This idea is however incorrect, for we do see the concept of the four schools in works such as *Ocean of the Angels;* the *Secret Teaching of Lo Diamond, in Two Parts;* the *Secret Teaching of the Wheel of Time;* the *Secret Teaching of Diamond Arali;* and others as well.

2
About the Title of the Treasure House

The verses throughout the commentary below are from the Treasure House of Knowledge (Abhidharmakosha, Chos mngon-pa mdzod,), *written by the Master Vasubandhu around 350 AD and found at ACIP electronic text number T4089. The commentary to the verses is from* Illumination of the Path to Freedom, *written by Gyalwa Gendun Drup, His Holiness the First Dalai Lama (1391-1474) and found at text number S5525.*

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་བྷི་དྷརྨ་ཀོ་ཥ་ཀཱ་རི་ཀཱ།
།བོད་སྐད་དུ། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།

In Sanskrit, the *Abhidharmakosha Karika.*
In Tibetan, the *Chu Ngunpay Dzu Kyi Tsikleur Jepa.*
[In English, The Treasure House of Knowledge,
set in verse.]

རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ། ཨ་བྷི་དྷརྨ་ཀོ་ཥ་ཀཱ་རི་ཀཱ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བོད་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཨ་བྷི་ནི་མངོན་པ། དྷརྨ་ནི་ཆོས། ཀོ་ཥ་ནི་མཛོད། ཀཱ་རི་ཀཱ་ནི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའོ།

In Sanskrit, the title of this work is ***the Abhidharmakosha Karika. In Tibetan,*** this translates as ***Chu Ngunpay Dzu Kyi Tsikleur Jepa*** [or, **in English,** ***The Treasure House of Knowledge, set in verse.***] *Abhidharma* refers to "knowledge," *kosha* to "treasure house," and *karika* to "set in verse."

།བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སྐད་དུ་སྨོས་པ་ལ་ནི་གཞུང་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བའི་གནས་རྡོ་རྗེ་གདན་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་ཏེ་རྒྱ་སྐད་སྨོས་པས།

Now why do we bother mentioning the Sanskrit title of this commentary to the Buddha's words? We want to indicate that the work is of reputable origin. Buddhas of all three times, whether past or present or future, attain their enlightenment at the Seat of the Diamond, in India. So the Indian name is meant to show an origin in the seat of knowledge, India.

རྒྱ་གར་མར་འདུག་སྙམ་ནས་དངོས་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་དེ་ཙམ་ལས་མེད་ཀྱང་འབྱུང་ཁུངས་བཟང་བས་ཉན་བཤད་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོང་པ་ཀུན་སླུང་ཁམས་ཀྱི་ནས་ཡོད་བྱས་ན་བྱུང་ས་བཟང་བས་ཚོང་ལ་འཇུག་པ་དང་འདྲའོ།

A commentary is worth no more or less than it is, but if people think it comes from India they'll take the time to study and teach it, just because of the better source. It's just like the local merchants. If they hear some barley has come from the lowlands, right away they want to trade for it, because the source is a good one.

།རྒྱ་སྐད་མེད་ན་དངོས་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལེགས་ཀྱང་བོད་མའོ་སྙམ་ནས་ཉན་བཤད་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན། ཕུ་གསུམ་པའི་ནས་ཡོད་བྱས་ན་དངོས་པོ་ལ་ནས་བཟང་ཡང་ངན་ནོ་སྙམ་ནས་ཚོང་ལ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ།

A commentary may actually be excellent, but if you don't put some Sanskrit in it nobody wants to work with it. They think it's just Tibetan. Like local merchants who heard that some barley came from a highlands nook—nobody wants to touch it, whether it's really good or bad.

།ཡང་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་བཟང་པོ་ལ་བག་ཆགས་གཞག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ནས་སཾ་སྐྲི་ཏའི་སྐད་དུ་ཆོས་གསུངས་པས། ད་ལྟ་འདི་ཙམ་ལ་འདྲིས་པས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱིས་རང་གི་ངང་གིས་སྐད་ཤེས་ནས་འོང་བ་དང་། ཡང་སྒྲ་ཐད་ལོག་ལ་མཁས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་སོ།

Mentioning the title in Sanskrit has the further purpose of starting a mental propensity for this excellent tongue. All Buddhas of the three times teach the Dharma in Sanskrit after their enlightenment. An acquaintance with just this small amount of the language acts as a mental seed, which will ripen into a nearly automatic fluency. Finally, it helps one comprehend the differences in word order between Tibetan and Sanskrit.

།འོ་ན་མཚན་ཐོག་མར་སྨོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། གླེགས་བམ་ཚེགས་ཆུང་དུས་རྙེད་པ་དང་། གང་ཡིན་རྟོགས་སླ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཕན་ཚུན་མཚམས་སྦྱར་ཏེ་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ལོ་ཙ་བའི་དྲིན་ཤེས་ནས་བྱས་པ་གཟོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །མཚན་དོན་དངོས་ཀྱི་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

Why do we mention the title at the very start? It facilitates locating the proper volume, and understanding its subject at a glance. Why put the Sanskrit and Tibetan side by side? So we may recall the kindness of the master translators, and strive to repay our debt to them.

We'll explain the actual import of the title later on; here first comes the obeisance of the translator.

3
The Eight Chapters of the Treasure House

...།དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་རྣམ་པར་གཞག་པ། གནས་གང་ན་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

...We now turn to the second part of our detailed treatment of the text's subject matter: an explication of caused phenomena. In this regard we examine the actual content of the text only after discussing its structure in three divisions: a listing of the eight chapters, a demonstration of their interrelation, and a description of the subject matter presented in each of the eight.

སློབ་དཔོན་གང་སྤེལ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དེ། དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གནས་དང་པོ་གཉིས་བསྟན། ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་གསུམ་སྟེ། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། གང་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བ་ལྔ་དང་། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། སྐྱེ་གནས་བཞི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་དང་། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གནས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་དང་།

Master Purnavardhana presents the eight chapters of the *Treasure House* as follows:

> Eight chapters were written to elucidate in detail what is indicated only briefly by the opening words of the texts: "All phenomena, stained or without stain." The first two of the chapters are devoted to a general treatment of stained and unstained phenomena.

A detailed presentation of stained phenomena is left to the next three chapters. The third, for example, relates (1) *who* it is that is so very afflicted, (2) *where* they live so very afflicted, and (3) *how* they are so very afflicted. It does so with respective presentations on (1) the five types of beings in the three realms--the world of living beings; (2) the external world--the "vessel" which holds these beings, and (3) the four modes of birth and twelve links of dependent origination. The fourth and fifth chapters describe *what* it is that makes beings so very afflicted--stained deeds and the mental afflictions.

ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ། གང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གང་ཟག་དང་གང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གནས་དང་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་བནས་དྲུག་པ་དང་། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་གནས་བདུན་པ་དང་། མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་རྟེན་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་པ་སྙོམས་འཇུག་བསྟན་པ་བཤད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།

The final three chapters give a detailed treatment of unstained phenomena. Chapter Six covers *who* it is, what kind of person, that is purified; *where* it is, the place, that he is purified; and *how* it is, by what stages of realization, that he is purified. Chapter Seven concerns *what* it is that makes the person pure: as sutra says, "Affliction is something wisdom must destroy." Chapter Eight concerns meditation--that which provides a base for wisdom to rely on--for as sutra states again, "The mind in meditation gleans pure reality."

།སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི། དམིགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་ཏེ། དམིགས་པ་ལའང་གཉིས་ལས་ཇི་སྙེད་པ

སྟོན་པ་གནས་དང་པོ་གཉིས། ཇི་ལྟ་བ་བདེན་བཞི་སྟོན་པ་གནས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་རྣམས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་སྤྱོད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བསྟན་པ་གནས་དྲུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་དང་དེས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཕྱི་མ་གཉིས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དོ།

Other masters of the past have outlined the eight in the following way:

> The work is presented in eight chapters in order to address three points: objects, activity, and result. In general, all *objects* may be divided into two types: apparent reality and actual reality. The first two chapters are devoted to apparent reality; the third, fourth, and fifth deal with actual reality--the four truths. The sixth chapter explains the different types of realization, whose sphere of *activity* is actual reality. The *result* which is attained, wisdom, as well as other personal attributes associated with it are treated in the final two chapters.

།གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་དང་པོ་བཤད་དོ། །དེར་མིང་ཙམ་སྨོས་པའི་དབང་པོ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གཉིས་པ་དང་། དེ་དག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཙམ་སྨོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་གསུམ་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་བསྟན་པ་དེའི་རྒྱུ་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དངོས་སུ་ལས་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བཞི་པ་དང་།

As for the interrelation of these chapters, the first presents the general subject matter addressed by the works on knowledge: stained and unstained phenomena. The first chapter makes but a mere mention of the powers and of the way in which caused phenomena arise; thus the following chapter, the second, is devoted to a more detailed treatment of these two points. The subject of the three realms, given only passing mention in these opening chapters, is therefore explored in the third. Some believe that the three realms

thus presented are creations of some god, such as the one they call "Powerful"; the following, fourth chapter therefore disproves this idea and shows that the real source is deeds.

ལས་དེ་ཡང་ཀུན་ནས་སློང་བ་ནི་ཕྲ་རྒྱས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་ལྔ་པ་དང་། ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་སྤོང་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་དྲུག་པ་དང་། དེར་སྨོས་པའི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བདུན་པ་དང་། དེ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་བསྟན་པ་ལས་ཐུན་མོང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་བརྒྱད་པ་བསྟན་ཏོ།

The message of the next chapter, the fifth, is that the motivating force behind the deeds outlined in Chapter Four is the widespread mental afflictions. The sixth chapter is devoted to demonstrating a path by which we may eliminate these afflictions, so naturally comes after their presentation. The seventh chapter provides additional detail about the types of knowledge mentioned in the sixth; the eighth, lastly, completes the interrelationship of the chapters by enlarging upon the qualities which the Buddha possesses in common with advanced beings at lower stages--these qualities and those unique to the Buddha having first appeared in Chapter Seven.

།གསུམ་པ་ནི་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།

The third point we have promised, a description of the subject matter presented in each of the eight chapters, will be understood from the words of the Master's work itself.

4
What is Abhidharma?

"'གཉིས་པ་སྒྲོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་མཚན་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་མངོན་པ་བཤད་པ་དང་། མཛོད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་རྗེས་འབྲང་གི་དོན་ལ་དཔྱད་པའོ།

Having thus covered the pledge to compose the work with its preliminary eulogy, we shall present the actual explanation of the work's title, the first subject treated once the author has inspired himself for the work. The word "knowledge" will be explained first, both by itself and, incidentally, with regard to its accessories. Then we will speak of the expression "treasure house."

།ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས།

Knowledge is unstained wisdom, and its accessories.

[I.5]

།དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། ཞེས་བཤད་ན། ཆོས་མངོན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་

Master Vasubandhu has promised "To write this commentary, the *Treasure House of Knowledge."* But what does he mean by "knowledge"? There are two types of such knowledge; we may describe the first in the form of a logical statement:

ཟག་མེད་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

> Consider the following three paths without stain: those of seeing, habituation, and no further learning.
>
> They are actual knowledge, because
>
> They constitute **unstained wisdom and its accessories.**

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་དོན་ལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ། རྟེན་བརྟེན་པའི་དོན། འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་བ་ཡིན་དཔྱད་པའོ།

Now the second portion of knowledge, its accessories, may further be addressed in two divisions of real accessories to knowledge and merely nominal accessories to knowledge. Real accessories to knowledge may be

considered in terms of the level upon which they rely, the meaning of reliance in the present context, and an investigation into how many heaps knowledge has, if you also count all which stand in attendance to it.

།དང་པོ་ནི། འོ་ན་དེ་གསུམ་ས་གང་ལ་བརྟན་ཅེ་ན། མཐོང་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་དེ་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་བྱུང་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

On what levels do the three mentioned paths rely? The path of seeing may rely on any of the six levels of concentration. This is because the final stage of the path of preparation, known as "ultimate phenomenon," may itself rely upon any of these six levels; and the path of seeing always relies upon the same level as the stage of the ultimate phenomenon. As the scripture states, "Same level as ultimate phenomenon." Scripture also confirms our assertion that the ultimate-phenomenon stage can rely on any of the six levels:

> Meditative at beyond no leisure,
> Extraordinary concentration level too.

5
Nominal Accessories to Knowledge

།དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།

Those used to achieve it, and the commentaries.

[I.6]

།གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་གང་དང་། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་

ཡིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ནོ།

There are a number of accessories to knowledge which are merely nominal. **Those** include first the wisdoms of learning, contemplation, and meditation, which are practiced in order **"to achieve it"**--actual knowledge. Second there is that amount of wisdom with which one is born. Finally there are **the** classical **commentaries** which take these very types of wisdom as their subject matter. These include *The Practice of Wisdom* and similar works.

།དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོས་བྱུང་། དེ་ལས་བསམ་བྱུང་། དེ་ལས་སྒོམ་བྱུང་། དེ་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

Let us use the form of a logical statement:

Consider the accessories to knowledge just mentioned.

They may be given the name "knowledge," because

They constitute the means or cause of one's achieving actual knowledge.

བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཁྱོད་ཐབས་སམ་རྒྱུར་བསྟེན་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

What is the actual process of causation here? Untainted wisdom springs from meditative wisdom, which comes from contemplative wisdom, which derives from the wisdom of learning--all dependent upon the wisdom with which one was born.

Calling these accessories "knowledge" serves a specific purpose: the author is trying to tell us that they must be relied upon as methods, or causes, for achieving real knowledge. In actual point of fact they could never *be* knowledge, since they are stained.

6
The Meaning of the Name of the Book

།ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཆོས་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའམ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ན་མངོན་པ་ཞེས་བྱའོ།

Where does the word "knowledge" [Sanskrit: *abhidharma*] come from? A phenomenon [*dharma*] is that which possesses [*dhṛ*] a nature. And knowledge brings to [*abhi*] you, or leads you to [*abhi*] that highest of all existing phenomena: nirvana.

།འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཆུད་ཕྱིར་རམ།
།འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མཛོད།

"Treasure house" of knowledge because they all fit here
In its points, or since they are its home.

[I.7-8]

།གཉིས་པ་མཛོད་བཤད་པ་ནི། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། །ཞེས་བཤད་ན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་དེ་གང་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་དེའི་དོན་གཅེས་གཅེས་རྣམས་བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆུད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རལ་གྲི་གང་དུ་འཇུག་པའི་ཤུབས་དེ་ལ་རལ་གྲིའི་ཤུབས་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་ནོར་གང་དུ་འཇུག་པའི་གནས་དེ་ལ་ནོར་གྱི་མཛོད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།

Master Vasubandhu has stated: "I shall write this commentary, *The Treasure House of Knowledge."* Just how is it a **treasure house of knowledge**? The very most prized points of the Seven Works on Knowledge **all fit here in the points,** in the subject matter, of the Master's commentary. The scabbard in which you sheathe a sword, for example, is called the "scabbard of the sword," and the place where you deposit your riches is termed the "treasure house of riches."

།ཡང་ན་ནི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་དེ་ལ་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རལ་གྲི་གང་ནས་ཕྱུང་བ་དེ་ལ་རལ་གྲིའི་ཤུབས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།

You could also say that the Seven works on Knowledge are themselves the **"treasure house,"** and that **they are the home,** or source, for the present work. The expression "scabbard of the sword," for example, can just as well indicate the place from where the sword was drawn.

།གསུམ་པ་དགོས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་སྟོན་པས་གསུངས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི།

Next comes a demonstration that the teachings on knowledge are the word of the Teacher, preceded by a statement of purpose.

7
Why Study Higher Knowledge?

།ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས།
།གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ།
།ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྲིད་མཚོ་འདིར་འཁྱམས་ཏེ།
།དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ།

There's no way to put the mental afflictions
to rest without an
Ultimate analysis of every existing
phenomenon, and this
Affliction is what keeps the world adrift
here in the ocean of
Life. Thus the Teacher has spoken it, they say.

[I.9-12]

ཆོས་མངོན་པ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་

པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདིར་འཁྱམ་སྟེ། དེ་བས་ན་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

Giving an explanation of knowledge has the following purpose. **Without** wisdom **which analyzes every phenomenon in an ultimate way, there is no way of putting to rest** all that **the mental afflictions** imply. **And this affliction is what keeps** those of **the world adrift here in the ocean of life.** It is therefore necessary to plant, in students' minds, wisdom which can make this ultimate analysis of phenomena. **Thus** the explanation.

8
The Meaning of the Name of the Abhidharma School

།ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཙམ་ཞིག་དཔྱོད་པས་སམ། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་རིག་པས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ལའང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཁ་ཆེ་བ་དང་། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་ནུབ་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ལས་གཞན་དག་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཉི་འོག་པ་ཞེས་བྱའོ།

"Now why is the other school," one might continue, "known as the `Detailists'?" One may say that they are "Detailists" because they devote their study exclusively to the classical commentary known as *Detailed Exposition,* or else because they understand the *Exposition's* meaning. The school itself may be further divided into a number of groups. Those who reside in Kashmir are known as the "Kashmiris," while those who live in the western part of the same land are known as the "Westerners." Detailists in areas other than Kashmir, those in central India and so forth, are referred to collectively as those "Under the Sun."

9
The Qualities of an Authentic Buddhist Book

།དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་སོགས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་བཀོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་གདུལ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Now the lines beginning with "There's no way to put the mental afflictions to rest..." also indicate that Master Vasubandhu's commentary possesses the four requisite attributes of a reputable work. Again we may use the form of a logical statement:

> Consider the act of making a statement of purpose, and of a relation of the text to that purpose, here at the beginning of the commentary.
>
> It has a purpose of its own, because
>
> It conveys to disciples the fact that the commentary possesses the four attributes of a reputable work. Once they realize that these attributes are present, disciples will be inspired to study the text.

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ཞིང་དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ནི་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པས་བསྟན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ཉིད་དགོས་ཡིན་ཞིང་དེ་ནི། མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཞིང་དགོས་དགོས་པ། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་

འབྲེལ་པའོ། །ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་བརྗོད་བྱ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་རྗོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པ་ནི་འབྲེལ་པའོ།

Here are the four attributes:

1) The *subject matter* of the text concerns stained and unstained types of phenomena. It is indicated in the verse with the words "every existing phenomenon."

2) The *purpose* is to utilize this subject matter to plant, in students' minds, that wisdom which analyzes phenomena in an ultimate way. It is indicated by the words "ultimate analysis."

3) The *ultimate goal* is to have these students achieve nirvana, both with and without anything remaining. It is indicated indirectly by the entire phrase running from "There's no way..." up to "...without," and on from "this affliction..." up to the word "Thus."

4) A *relation* exists in that the purpose must be achieved through the subject matter of the work, and the ultimate goal through this very purpose.

One may also state the relation as being between the subject matter of the work (that is, all existing phenomena) and the means by which this subject matter is expressed (i.e., the commentary itself).

10
What Causes Worlds

།ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས།

Deeds cause the multitude of worlds.

[IX.1]

གོང་དུ་བཤད་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིས་འགའ་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

One may begin with the following question: "You have just described a multitude of worlds—both the great vessels of the outer worlds and the living beings they contain. Where do they all come from?" They do not come from no cause at all, and they do not come from causes that are inconsistent with their own nature. This is because they stay for some time, then go away; and as the root text said itself, "Not an almighty one or the like, because of stages and such."

འོ་ན་གང་ལས་སྐྱེས་ཞེ་ན། ལས་ལས་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེས་སོ།

What then *does* cause them? It is the past **deeds** of living beings that **cause** all **the multitude of worlds**--both the places and the people.

།གཉིས་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ། མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན། བཤད་དོ། དང་པོ་ནི།

The exposition that follows now on deeds is divided into two parts: first on the basic nature of deeds, and secondly on listings from sutra on the different types of deeds. The former is itself presented first in a brief introduction and then in a more detailed treatment.

11
Introduction to Deeds

།དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས།
།སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།
།དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།
།དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན།

They're movement of the mind and what it brings.
Mental movement is a deed of thought;
What it causes, deeds of body and speech.
These are either communicating or not.

[IV.2-5]

ལས་ལས་འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས། ཞེས་བཤད་ན། ལས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་ཞེ་ན། ལས་དེ་ནི་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སེམས་པའི་ལས་དང་། སེམས་པ་དེས་བྱས་པའི་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

"In the line above," one might continue, "you said that `deeds cause the multitude of worlds.' Just how many types of deeds are there?" **They**--deeds--**are** of two different types: deeds consisting of **movement of the mind, and** the deeds that **it brings**--those that the mind motivates.

དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་བསམ་པའི་ལས་ལ་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། ངག་གི་ལས་གཉིས། དེ་དག་ལའང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ།

One may ask about each of their basic natures. **Mental movement is a deed of the thought,** for it consists of a deed linked with consciousness of the thought. **What it causes**--that is, deeds motivated by the mind--are of two kinds: these are **deeds of** the **body and** deeds of **speech. These** two themselves can be further divided into two types each: they **are either** what we call **"communicating" or not.**

།གཉིས་པ་ལ། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལས་གསུམ་སྤྱིའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བའོ།

Our more detailed treatment of these points continues in three steps: the definition of a deed, typical features of the three types of deeds in general, and different divisions of non-communicating types of deeds.

།དང་པོ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དོ།

In discussing the definition of a deed we will cover first the communicating, and then the non-communicating types. The former will be described first for those of the body, and then for those of speech.

12
Communicating Deeds of the Body

།ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད།

Body communicating held to be shape.

[IV.6]

།དང་པོ་ནི། དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། ཞེས་བཤད་ན། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གང་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་གནས་པའི་སེམས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འདོད་དོ།

"You mentioned," one might start, "a line just now saying `these are either communicating or not.' Can you describe the types of bodily deeds that are said to be `communicating'?" **Communicating** deeds of the **body** are **held** in the present school **to be** the **shape** that the physical body takes under motivation by movements of the mind present for the duration of specific actions such as prostrating oneself before a holy object or taking the life of a sentient being.

13
Non-Communicating Form

།གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་།
།དགེ་དང་མི་དགེ་རྗེས་འབྲེལ་གང་།
།འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ།
།དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད།

Even during distraction, while mind is stopped,
Virtue or not, continuing after,
Taking the great elements as its causes,
This form we say does not communicate.

[I.41-4]

།གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ནི། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཞེས་བཤད་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་གང་ཞེ་ན།

Someone may begin:

> What about the line above that ends with the words "...and non-communicating"? What do you mean by "non-communicating form"?

དེ་ནི་ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སེམས་གཡེངས་པ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པ་དང་།

This form which **does not communicate** possesses five distinctive features. The first is a feature of period: this type of form is present **even during** periods when one is **distracted,** or **while** one is engaged in a controlled meditation where **mind is stopped.**

དེ་ཙམ་ཞིག་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། །དེ་ཙམ་ཞིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱུན་མཆོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། དེ་ཙམ་ཞིག་དགེ་མི་དགེའི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

This much is also true of the eye and so on, so that we must mention a feature of essence: this form is either **virtuous or not.** The description so far could apply to communicating form as well, so a feature of time is included: non-communicating form **continues** on **after** a deed, in a perfect stream. As much could also be said of virtuous and non-virtuous holds, and thus we note that this form **takes the great elements as its causes.**

དེ་ལ་ཁ་ཅི་འདུན་བཟང་ན་རེ། འདི་ལ་མ་ཚང་བསྣན་བཙོས་འགལ། ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྒྲ་ལྷག་བརྗོད་ཁྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་མཚན་ཉིད་དེ་སུན་འབྱིན་ཏེ།

The Kashmiri Sanghabhadra [?] attacks this definition with the following verse:

> It's incomplete, contradicts classical
> Commentary, one then is not,
> One not then is. "Even's" superfluous,
> A feature not mentioned should be.

རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཆོག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྫས་ཡོད་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་ལས་རྫས་ཡོད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ།

He explains his criticism as follows:

> Let's consider some non-communicating form at the first instant of its existence. According to you, it could never be non-communicating form, because it is *incomplete*—it lacks the feature of continuing on in a perfect stream. Consider this form again. According to you, it could also never be a substantial thing, because it's a stream. And if you go ahead and agree that it is not substantial, you *contradict* the *classical commentaries* which explain that it is.

ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཡི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་དང་ས་སོ།།

> Consider further the non-communicating form that is created by single-pointed concentration. If your definition is correct, *then it is not* non-communicating form. This is because it does not exist during particular periods when one is distracted, or while mind is stopped; rather, it is present during periods when one is not distracted, and when the mind is functioning.

རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དེ་མིན་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་ཐལ། མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲ་ལྷག་སྟེ། སེམས་གཡེངས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་བཤད་པས་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་གོ་նུས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་བྱ་དགོས་པ་མ་བྱས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ནས།

Take too what is *not* this kind of form at all: form which does communicate intent. If you are right *then* it *is* form which doesn't communicate intent, because it is present during periods without distraction, and with a functioning mind. Moreover, the word *"even" is superfluous:* when you state that this type of form is there when the mind is distracted, everyone understands that it is also present at times when the mind is functioning. You have, finally, also made the mistake of *not mentioning a feature* which *should* have *been:* the fact that this type of form is invisible and ineffable.

འདུན་བཟང་རང་གི་ལུགས་ལ། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། །སེམས་པའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པ་རིག་གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་དེའི་མཚན་ཉིད་འཇོག་པར་བྱེད་དོ།

Sanghabhadra [?] then presents an alternative definition, in the following verse of his own:

Form different from the one
You made: during thought and also
Not, specified, ineffable,
This does "not communicate."

།ལུགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་འདོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱང་དེར་ཐལ་བ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེར་

འདོད་ན་ཧིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་དེ་མིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་སོ།།

Both of the above systems, nonetheless, amount to the same inconsistency. If you establish something as non-communicating form because it relates to periods when the mind is not distracted, or functioning, then form which does communicate intent must also not communicate it. And if on the other hand you establish something as non-communicating because it relates to periods where the mind is stopped, then the two restraints which arise from single-pointed concentration could never be non-communicating.

14
Virtue and Other Types

…ཐར་པ།

།དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་རྩ་བ།
།ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས།
།དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས།
།བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སློང་བས།
།བཟློག་པ་མི་དགེ་དོན་དམ་པར།
།ལུང་མ་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དག།

...Freedom
Is the ultimate virtue. The roots as well as
Shame and a conscience are so in themselves.
Those that are linked with them, by a mental link;
Actions and the like, by motivation.
Their opposites, non-virtue. The ultimate
In the ethically neutral, those described.

[IV.30b-6]

།དང་པོ་ནི། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་སློང་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་འཇོག་གམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་དགེ་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

One may ask whether virtue and the rest are established only on the basis of the motivation involved. They are not; in fact, there are four different divisions, beginning with what we call "ultimate" virtue. How do we describe them?

ཐར་པ་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ནད་མེད་པ་བཞིན། དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཕྲོད་པའི་སྨན་བཞིན།

First consider **freedom**--nirvana. It **is the ultimate virtue,** for it is the highest state of happiness, free of every single suffering. It's like a totally healthy person. Next consider **the** three **roots** of virtue, **as well as** a sense of **shame and a conscience.** They are virtue by nature, for they are virtue **in** and of **themselves,** without relying on anything else. They are like medicinal herbs.

དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་དགེ་བས་དགེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཕྲོད་པའི་སྨན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་བཞིན།

Still further let us take **those** instances of mind and mental functions **that** are joined in a mental **link with them**--with these virtues. They are **"mental-link"** virtue, for we establish them as virtue **by** the fact that they share **a mental link** with virtue. They are, for example, like the liquid in which you mix your medicinal herbs.

དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་སློང་གིས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་དགེ་བས་དགེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཕྲོད་པའི་སྨན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་བཞིན།

Next consider physical and verbal **actions and the like**--the things that are motivated by the mental elements just described. They are what we call "motivational" virtue, for they are considered virtue **by** reason of the virtuous **motivation** involved with them. We can compare them to the milk that a mother produces after she has drunk the liquid mixed with the medicinal herbs described.

དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན། འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་བཅིངས་པས་མཆོག་ཏུ་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར། ནད་བཞིན།

The opposites of each of the above are what we call **"non-virtue";** the process is as follows. First take the cycle of life. It is the ultimate non-virtue, for it is the highest form of unhappiness--total bondage in suffering. It is like an illness.

མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་འཕྲོད་པའི་སྨན་བཞིན།

Next consider the three root non-virtues, as well as shamelessness and the lack of a conscience. They are non-virtue by nature, for they are non-virtue in and of themselves, without relying on anything else. They are like poisonous herbs.

དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་མི་དགེ་བས་མི་དགེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། མི་འཕྲོད་པའི་སྨན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་བཞིན།

Then consider instances of mind and mental functions which share a mental link with these non-virtues. They are "mental-link" non-virtue, for we establish them as non-virtue because they share a mental link with non-virtue. These we can compare to a liquid in which the poisonous herbs were mixed.

དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། ཀུན་སློང་གིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སློང་མི་དགེ་བས་མི་དགེ་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། མི་འཕྲོད་པའི་སྨན་དང་སྦྱར་བའི་བཏུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་བཞིན་ནོ།

Let's next take the deeds of body and speech motivated by the mental elements described. These are "motivational" non-virtue, for we establish them as non-virtue through the non-virtuous motivation involved. These types resemble the milk that a mother gives after she has drunk the liquid mixed with the poisonous herbs.

།དོན་དམ་པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི། སྔར་བསྟན་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།

The ultimate in the things which are **ethically neutral** consist of **those** instances we have **described** previously: non-analytic cessations and unproduced space.

15
The Definition of the Three Types of Karma

The following brief definition of the three types of karma is found in the Treasure House of Chim, *a commentary upon the* Treasure House of Wisdom *by Chim Jampeyang (c. 1280) found at S6954.*

མདོ་ལས་ལས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་དུས་རེ་ཞིག་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་བདེ་བ་མྱོང་བ་དང་གཏན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལས་སྐྱོབ་པ་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ནི་དགེ་བ་དང་། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ནི་མི་

དགེ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྐྱེད་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལས་གཞན་པ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ།

> Sutra describes three kinds of karma: virtuous karma, non-virtuous karma, and neutral karma. Virtue is that karma which, in the short term, brings you a karmic ripening which is desirable (that is, a feeling of pleasure), and ultimately protects you from suffering (that is, helps you achieve nirvana). Non-virtue is that karma which brings you a karmic ripening which is undesirable (that is, a feeling of pain). A neutral deed, something neither virtuous nor non-virtuous, is that karma which brings you something which is neither desirable nor undesirable.

We return next to the commentary of His Holiness the First Dalai Lama:

16
Deeds according to Result

།བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ།

།བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ།

Merit, non-merit, those which are unshifting;
The three including those which lead to pleasure.

[IV.179-80]

།དང་པོ་ནི། ལས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བསོད་ནམས་སོགས་བཤད་པ་དང་། བདེ་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

Now deeds may be divided into three different types: deeds which represent **merit, non-merit,** or **those which are unshifting.** They can also be divided into a different set of three: **the three including those which lead to** an experience of **pleasure** and so on.

Our more detailed treatment of these points will proceed in two steps: first a presentation of merit and the rest; secondly, a description of the mentioned pleasure and so on.

17
Merit, Non-Merit, and Unshifting Deeds

།བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས།

།མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི།

།གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ།

།ལས་རྣམས་སྨིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར།

Merit, virtuous deeds of the realm of desire.
The ones that come from the above, unshifting.
They're unshifting for the reason that
The deeds involved ripen at their levels.

[IV.181-4]

འོ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་ནི་གོང་མ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་ལས་ཡིན་ནོ།

One might start with the following question: "Just how do you describe merit and the other types of deeds you mentioned?" Deeds that we call **"merit"** are the **virtuous deeds of the realm of desire.** What we call **"unshifting"** deeds are **the ones that come from those** realms **above;** that is, from the form and formless realms.

།གོང་མའི་ལས་དེ་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་གཡོ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་གཡོ་

བར་བཤད་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་གྱིས་གཡོ་བ་ལ་དགོངས། གོང་མའི་ལས་རྣམ་སྨིན་མི་གཡོ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

"Isn't it contradictory," one may object, "for you to describe deeds of the upper realms as unshifting, when those of the third and lower levels of concentration are explained as shifting types?" There is no contradiction. The levels of concentration from the third on down are explained as "shifting" or "affected" only with reference to their being affected by the various problems that prevent one from perfecting single-pointed concentration. The point in calling deeds of the upper realms "unshifting" is in reference, rather, to the fact that they do not shift direction when they ripen.

རྣམ་སྨིན་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་ཏུ་སྨིན་པར་འགྱུར་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ས་གཞན་དུ་ནམ་ཡང་མི་སྨིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་སྨིན་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར།

These deeds are called "unshifting" **for the reason that** a **ripening** of **deeds** which is meant to occur **at "their" level**--at the levels of the form and formless realms--will never occur at any other level. The point is thus that the ripening is an **unshifting** one.

འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལས་ནི་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷར་སྐྱེ་འགྱུར་རྐྱེན་གྱི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྲམ་ཟེ་ཞིག་གིས་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལྷར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ། གླང་ཆེན་མཛེས་པ་མཐོང་ནས་བདག་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་ན་སྙམ་པ་ལས་གླང་པོ་ཆེ་གསུངས་ཀྱི་བུར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ།

Deeds of the desire realm, on the other hand, are shifting--someone meant to be born as a pleasure being can, through the effect of certain factors, take birth as one of the other types of beings. There was for example the case of the Brahmin who because of his generosity was to be born as a pleasure being. But he caught sight of an especially majestic elephant and thought to himself how wonderful it would be if he could obtain one. As a result, he took birth as the elephant known as Son of the Protector.

།གཉིས་པ་ལ། མྱོང་འགྱུར་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་མཚན་གཞི། མྱོང་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ། ལས་གང་གི་འབྲས་བུ་ཚོར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་དང་། གཞན་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

Next we consider deeds involving a sensation of pleasure and so on. We proceed in three steps concerning (1) definitive examples of each of the deeds leading to specific types of experiences, (2) the various divisions of experience, and (3) the correlation between specific sensations and the deeds they result from. Definitive examples are discussed in terms of both positions accepted by the present school and those accepted by others.

18
Experiences that Ripen from Past Deeds

།དེ་ཡང་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་།
།མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ།
།མྱོང་འགྱུར་ཕྱིར་ན་ངེས་རྣམ་གསུམ།
།ཁ་ཅིག་ལས་རྣམ་ལྔ་ཞེས་ཟེར།
།གཞན་དག་མུ་ནི་བཞི་ཞེས་ཟེར།
།གསུམ་གྱིས་རིགས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད།

These are either definite or not;
The definite's three types because of those
Experienced as something seen and such.
Some claim that the kinds of deeds are five,
Others that the combinations are four.
Three of them act to project a discrete being.
[IV.197-202]

རྣམ་སྨིན་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་ལ་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚེ་འདི་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་

གྱི་ལས། ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས། ཚེ་དེའི་ཡང་ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཏེ་ངེས་པའི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

Now there are three types of deeds which lead to a future experience through a process of ripening. **These** types of deeds themselves **are** grouped into two: they are **either definite, or not. The "definite"** group **is** of **three** different **types, because** it includes (1) those deeds with results that are **experienced as "something seen"**--that is, deeds which ripen into an experience in this very life; (2) deeds with results that are experienced after one's rebirth--that is, in the very next life; and (3) deeds with results that are experienced in "some other" life--which is to say, in any life after the next.

ཁ་ཅིག་ལས་རྣམ་པ་ལྔ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། མ་ངེས་པའི་ལས་ལ་རྣམ་སྨིན་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་སོ།

Some people **claim that the kinds of deeds are five:** they arrive at this figure by dividing indefinite types of deeds into (1) those which will definitely ripen but at an indefinite time, and (2) those where neither ripening itself nor its timing is definite.

།དཔེ་སྟོན་པ་མདོ་སྡེ་པའི་སྡེ་པ་གཞན་དག་མུ་ནི་བཞི་ཞེས་ཟེར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ། གནས་སྐབས་ངེས་ལ་རྣམ་སྨིན་མ་ངེས་པ། གཉིས་ཀ་ངེས་པ། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པའོ།

Others--namely, the Exemplist group in the Sutrist school--claim **that the** possible **combinations** which hold true in this regard **are four.** They say there are (1) deeds which are definite to ripen but at no definite time, (2) deeds which should ripen at a definite time but which are not definite to ripen at all, (3) deeds which are definite in both respects, and (4) deeds which are definite in neither respect.

།འོ་ན། ལས་གང་གིས་རིས་མཐུན་འཕེན་ཞེ་ན། གསུམ་གྱིས་རིས་མཐུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱིས་རིས་མཐུན་མི་འཕེན་ཏེ། ལས་བྱེད་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

One may ask which of these deeds projects a discrete being in the future. **Three of them act to project a discrete being,** but deeds with results that you see in this very life do not. This is because they ripen upon the very same stream of heaps which performed the original deed.

Next we examine the number of different deeds that can be projected with different realms and types of beings.

19
Deeds that Definitely Ripen

།ཉོན་མོངས་རབ་དང་དྲག་པོ་དང་།

།ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱུན་ཆགས་སུ།

།བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།

།ཕ་མ་གསོད་གང་དེ་ངེས་སོ།

།མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས།

།ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས།

།ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྲལ་ཕྱིར།

།རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ།

Those are definite which involve fierce
Mental affliction or faith, an object of special
Qualities, anything done on a
Continual basis, killing father or mother.
Deeds with results which are something seen,
Due to features of the object or thought;
Anything which was something certain to ripen,
Where completely free of the level's desire.

[IV.213-20]

རྣམ་སྨིན་སྨྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་དེ་གང་ཞེ་ན། སྨྱོན་མོངས་པ་དང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཤུགས་དྲག་པོ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་བློས་ཀྱང་རུང་བ་ཕ་མ་གསོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་སྨིན་སྨྱོང་བར་ངེས་པའོ།

"Just what," one may ask, "do you mean when you mention types of deeds that are certain to ripen?" **Those** deeds **are definite** (will definitely ripen into a future experience) **which involve** any of the following:

1) **fierce** emotions, of either **mental affliction or faith;**
2) **an object of special qualities**--that is, deeds performed with respect to the Gems;
3) **anything done on a continual basis;** and
4) **killing** one's **father or mother,** even when this is done with meritorious intent.

།དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་ན་དེ་གང་ཞེ་ན། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་འགྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།

"In the lines above," one may continue, "you mentioned that `one is the type with results that you see.' Can you describe this further?" **Deeds with results which are something seen** in the same life are this way **due to** special **features of the object or thought** involved.

ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་འགྱུར་པ་ནི། སྔོན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པར་གྱུར་པ་ན། དགེ་འདུན་གྱིས་ཚོང་པ་འཕེལ་བར་བྱས་པ་དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་བསྨྱུམས་པས། དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་དེ་ཁྲོས་ནས་བུད་མེད་ཀྱིས་བུད་མེད་ཀྱི་ཚོད་པ་ཞི་བར་བྱས་སོ་ཞེས་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ལས། ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་བུད་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་བུད་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ།

A case of a deed which, because of the special features of the object involved, turned into the type that gives a result in the very same life would be as follows. In one of his former lives, our Teacher was once a certain monk who had mastered all three sections of the canon. There had been a steady increase in quarreling among the community of monks. One monk--who had himself committed the sections of the canon to memory--managed to bring the different sides to an agreement. This angered the other monk (the one who was a master of the canon), who made the sarcastic statement that "A woman has settled a women's quarrel." Because of this deed the monk turned into a woman in that very life, and took five hundred births thereafter as a woman as well.

།བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་འགྱུར་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀའི་ཉུག་རུམ་པ་ལོང་བ་ཞེས་པས། མི་ཞིག་གིས་གླང་ལྔ་བརྒྱ་འདོད་པ་ལ་ཅི་བྱེད་དྲིས་པས། འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡིན་ཟེར་ལ། སྙིང་རྗེས་དེ་དག་དེ་ལས་ཐར་པས་བྱས་པས་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་མཚན་སོར་ཆུད་པ་ལྟ་བུའོ།

An instance of a deed which, because of special features of the thought involved, turns into the type that gives a result that you see in this very life would be as follows. King Kanaka had a certain eunuch by the name of "Longwa." He met someone driving a herd of five hundred cattle and asked the man what he planned to do. "We're going to castrate them," was the reply. Overcome with compassion, Longwa managed to save all the cattle from their fate: as a result, his own organ was restored in the very same life.

།དེར་མ་ཟད་ས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་གཏན་དུ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ས་དེར་རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའང་མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས་ཡིན་ནོ།

Aside from the above, **anything which was something certain to ripen** at any particular level can also constitute a deed which gives a result that you see in the very same life, in cases **where** the person has become **completely free of** any **desire** for this **level.**

20
Objects with Very Special Features

།གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད།

།མཐོང་དང་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ།

།དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡི།

།འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར།

Help or harm to any of the following
Leads to quick experience of a result:
Anyone coming out of cessation or love,
No affliction, seeing, result of destroying.
[IV.221-4]

།ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གང་དག་འགོག་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སླར་ལོག་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ཚད་མེད་དང་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རྣོ་ཞིང་གསལ་བའི་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པའི་ཕྱིར།

One may ask about the features that make an object special. **Help or harm** which you perform **to**wards **anyone** who has just **come out of cessation leads to** a **quick experience of a result,** for it is almost as if such a person has just come back from nirvana. Help and harm too towards anyone who has just come out of a meditation on immeasurable **love** or a state of one-pointed concentration where he has **no affliction** at all also leads to the speedy experience of a result. This is because such persons are helping every living being; they are involved with a willingness to accept the ultimate personal responsibility, free of any affliction; and they are totally imbued with an immeasurable kind of merit, very sharp and clear.

མཐོང་ལམ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འབྲལ་དུ་སྨྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་གསར་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

Help or harm done towards a person who has just come out of the path of **seeing** is another example of a deed that leads to a quick result. This is true because this person has just attained, for the first time, an unstained state where he has gotten rid of every undesirable object eliminated by the path of seeing.

དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་སྨྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒོམ་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་གསར་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

Finally, beneficial or harmful acts towards a person who has just come out of the state where he achieved the **result of destroying** the enemy also lead to the quick experience of a result. The reason here is that the person has just achieved, for the first time, the unstained state where he has gotten rid of every undesirable object eliminated by the path of habituation.

ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འཕྲལ་དུ་སྨྱོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་གསར་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་རྙིངས། སྒོམ་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་གསར་པ་དྲི་མ་མེད་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། གཡེངས་པའི་སེམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།

Help or harm performed towards those who have just come out of a state where they have achieved one of the two results--where they need either return or not return to the realm of desire--does not though lead to a speedy result. First of all, their "new" condition of having reached an unstained state free of the objects eliminated by the path of seeing has by this time become somewhat old. Secondly, they have yet to reach the unstained state where they have just managed, for the first time, to rid themselves of the objects stopped by the path of habituation.

We turn now to the third and final step in our discussion of deeds involving a sensation of pleasure and so on. This is a presentation of the correlation between specific sensations and the deeds from which they result. Following the actual presentation we will go into some detail on the subject of mental illness.

21
Je Tsongkapa on the Consequences of Karma

The following selection is from the Great Book on the Steps of the Path, *composed by Lord Tsongkapa (1357-1419) and found at S5392:*

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི།

Here is the third section, a presentation on the consequences of the various kinds of bad deeds. We proceed in three parts, beginning with what are called the "ripened" consequences.

ལས་ལམ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་གཞི་དུག་གསུམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པས་གསུམ་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་སོགས་ཆེན་པོ་བཅུ་པོ་རེ་རེས་དམྱལ་བ། འབྲིང་བཅུ་པོ་རེ་རེས་ཡི་དྭགས་དང་། ཆུང་ངུ་བཅུ་པོ་རེ་རེས་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་ལ།

Now each one of the ten paths of karma can itself be divided into three kinds—lesser, medium, and greater—depending on the intensity of the three poisons. The *Main Stage of Levels* states that, from the ten greater instances of killing and the rest, one is born into the hells. It says that from medium instances of each of the ten you take birth as an insatiable spirit; and from the ten lesser instances, you are born as an animal.

ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྡོག་སྟེ་གསུངས་སོ།

The *Sutra on the Ten Levels* however states the consequences of two of the kinds of instances, the lesser and the medium, in reverse of this.

།རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ངན་འགྲོ་ནས་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་ཚེ་ཐུང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པ་དང་ཆུང་མ་མ་བསྲུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐུར་པ་མང་

བ་དང་མཛའ་བོ་དང་འབྱེ་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་གཞན་གྱིས་ཚིག་མི་ཉན་པ་དང་། ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་ཤས་ཆེ་བའོ།

The "consistent" consequences are as follows. Even if you do manage to escape the realms of misery and take birth as a human, the following respective results occur to you:

1) Your life is short.
2) You don't have enough to live on.
3) You have problems keeping your partner from others.
4) People don't believe what you say, even when you're telling the truth.
5) You lose friends easily.
6) You hear things as bad sounds.
7) No one listens to you.
8) Your personality is dominated by desire.
9) Your personality is dominated by anger.
10) Your personality is dominated by stupidity.

།བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་དང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ནི་དེ་རེ་རེ་ལ་འབྲས་བུ་གཉིས་གཉིས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཚེ་ཐུང་ལ་ནད་མང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་གཡོག་འཁོར་མི་བསྲུན་པའམ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ལ་ཆུང་མ་འགྲན་ཟླ་དང་བཅས་པ་དང་། སྐུར་པ་མང་ཞིང་གཞན་གྱིས་བསླུ་བ་དང་འཁོར་མི་འདུམ་ཞིང་ངན་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོས་ཤིང་འཐབ་མོའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ཚིག་མི་བཙུན་པའམ་ཚིག་བཟུང་མི་འོས་ཤིང་མ་ངེས་པའི་སྤོབས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་མི་ཕན་པ་ཚོལ་བའམ་ཕན་པ་མི་ཚོལ་བ་དང་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའམ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་ལྟ་བ་ངན་ཞིང་གཡོ་སྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ།

The *Chapter on the True* and the *Sutra on the Ten Levels* state that there are two such consequences for each of the ones given here; even if you do manage to take birth as a human,

1) Your life is short, and you get sick easily.
2) You don't have enough to live on, and what you do have is all just common property with others.
3) The people who work around you are "inconsistent," which here means unreliable, and you find yourself having a lot of competition for your partner.
4) No one believes what you say, even when you are speaking the truth, and others are always deceiving you.
5) The people around you are always fighting against one another, and have an undesirable character.
6) You hear many unpleasant things, and when others talk to you it always seems to you as if they want to start a fight.
7) No one respects what you say—no one thinks that what you say has any particular value, and you are afflicted with a lack of confidence.
8) Your personality is dominated by desire, and you are never satisfied with what you have.
9) You are always finding yourself without help, or never find the help you need; and you are always hurting others, or always being hurt by others.
10) You become a person who keeps harmful views, or a deceitful person.

།བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་སྲོག་གཅོད་སོགས་དེ་དག་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྔ་མ་རྣམས་སྨྱོང་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བཞེད་དོ།

Great lamas of the past have expressed the position that it is a consequence of consistent *action* where as a karmic result of killing you become someone who takes pleasure in killing and the rest. It is a consequence of consistent *experience* then when you have to undergo the results just listed.

།བདག་པོའི་འབྲས་བུའམ་དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། སྲོག་བཅད་པ་ལས་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟའ་བཏུང་དང་སྨན་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་ཆུང་བ་དང་བསླིམས་པ་དང་ནུས་པ་དང་སྟོབས་ཆུང་བ་དང་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ནད་བསྐྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཕལ་ཆེར་ཚེ་མ་ཟད་པར་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དང་།

Next is what we call the "environmental" or "dominant" consequence. Here for example the consequence of killing expresses itself in the outer world around you. Food, drink, medicine, the crops in the fields, and other such things have very little power; they are always inferior; they have little nutrition or potency; they are hard to digest, and they cause disease in you. Because of this the majority of the living beings around you die before reaching the end of a full life.

མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནི། འབྲས་བུ་ཉུང་བ་དང་འབྲས་བུ་མི་གྲུང་པ་དང་འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་བུ་ལོང་བ་དང་ཐན་པ་ཆེས་པ་དང་ཆར་ཆེས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐམས་པ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་།

Because you have stolen, then the crops are few and far between; the crops have no power to remove hunger; they spoil; they never come up; dry spells stay on too long; it rains too much; the crops dry up, or die off.

ལོག་གཡེམ་གྱི་ནི། བཤང་གཅི་དང་འདམ་རྫབ་དང་ལྷན་ལྷིན་དང་མི་གཙང་བ་དང་དྲི་ང་བ་མང་བ་དང་ཉམ་ང་བ་དང་ཉམས་མི་དགའ་བའོ།

Because you have done wrong sex, you live in a place where there is piss and shit all around, and mud and dirt and filth, and everything stinks, and everywhere seems unpleasant and distasteful.

།བརྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ནི། ཞིང་ལས་དང་གྲུ་སྦྱོར་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཕལ་ཆེར་བསླུ་བ་དང་འཇིགས་པ་དང་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་།

Because you have lied, you live in a world where, when you undertake farming or some work in cooperation with other people, in the end the work fails to prosper, and the people can't work well together, and for the most part everyone is cheating one another, and is afraid, and where there are many things to be afraid of.

ཕྲ་མའི་ནི། ས་ཕྱོགས་འབབ་འབུར་དང་ལྷུང་ལྷོང་དང་མཐོ་དམའ་དང་བགྲོད་དཀའ་བ་དང་འཇིགས་པ་དང་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་།

Because you have split people up with your talk, the very ground in the place you live is all uneven, covered with crags and gullies, full of highs and lows, so that you can travel only with difficulty, and where you are always afraid, and there are many things to be afraid of.

ངག་རྩུབ་པོའི་ནི། ས་ཕྱོགས་སྡོང་དུམ་དང་ཚེར་མ་དང་རྡོ་དང་གསེག་མ་དང་གྱོ་མོ་
མང་བ་དང་རྩུབ་པ་དང་མདངས་མི་སྡུམ་པ་དང་འབབ་ཆུ་དང་མཚོ་དང་ལྟེང་ཀ་མེད་པ་
དང་སྐམས་དང་ཚྭ་སྒོ་དང་དགོན་དུང་དང་ཐ་ཆད་དང་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ས་གཞི་དང་
འཇིགས་པའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་།

Because you have spoken harsh words, the ground where you live is covered with obstacles like the trunks of fallen trees, and thorns, and stones, and clods of dirt, and lots of sharp broken pieces of glass; it's rough, and dreary; no streams, or lakes, or springs of water; the whole earth is parched, poisoned with salt and borax, burning hot, useless, threatening; a place where there are many things to fear.

ཚིག་ཀྱལ་བའི་ནི། འབྲས་བུའི་ལྗོན་ཤིང་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཆགས་པ་དང་དུས་མིན་
པར་ཡང་འབྲས་བུ་འཆགས་པ་དང་དུས་སུ་མི་འཆགས་པ་དང་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་
སྣང་བ་དང་རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་དང་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བའམ་ནགས་
ཚལ་ལམ་རྫིང་བུ་ཉམས་དགའ་བ་མི་མང་བ་དང་འཇིགས་པའི་རྒྱུ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་
དང་།

Because you have talked meaninglessly, fruits refuse to grow on the trees, or they start to grow at the wrong times, never at the right times, and seem ripe when they're still not ripe, or their roots are frail, or they can't stay long; there are no places to take your leisure, no parks, no glades, no pools of cool water, and many things around to make you afraid.

བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ནི། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལོ་རེ་རེ་དང་དུས་ཚིགས་དང་ཟླ་
བ་དང་ཞག་རེ་རེར་ཡང་ཉམས་ཤིང་འབྲི་ལ་འཕེལ་བ་ནི་མིན་པ་དང་།

Because you have coveted what others have, then each and every good thing you ever manage to find starts to get worse, and less and less, never more, each one of them, with the passing of each of the four seasons, and in every month, and even day by day.

གནོད་སེམས་ཀྱི་ནི། ཡམས་དང་གནོད་པ་དང་ནད་འགོ་བ་དང་འཁྲུག་པ་དང་ཕ་རོལ་གྱི་དམག་ཚོགས་ལས་འཇིགས་པ་ཡོང་མང་བ་དང་སེང་གེ་དང་སྟག་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྲུལ་གདུག་དང་སྡིག་པ་དང་སྦྲིན་གྱི་མི་མང་བ་དང་གནོད་སྦྱིན་གདུག་པ་དང་ཆོམ་རྐུན་ལ་སོགས་པ་མང་བ་དང་།

Because you have wished bad things on others, you live in a world of chaos, where diseases spread, and evil is everywhere, and plague, and conflict, and fear from the armies of other nations; where there are many lions or leopards or other dangerous animals; where there are everywhere venomous snakes or scorpions or poison biting worms; you live surrounded by harmful spirits, and thieves or muggers, and the like.

ལོག་ལྟའི་ནི། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་འབྱུང་ཁུངས་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དག་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དག་མཆོག་ཏུ་གཙང་བ་དང་བདེ་བར་སྣང་བ་དང་གནས་དང་སྐྱོབ་པ་དང་སྐྱབས་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །

Because you have held wrong views, then you live in a world where the single highest source of happiness is steadily disappearing from the earth; a world where people think that things that are unclean and things that are suffering are actually nice, and happiness; a world where there is no place to go, no one to help, nothing to protect you.

22
The Mind-Only School on How Mental Seeds Cause our Perceptions

The selections below are taken from the Illumination of the True Thought, *found at S5408 and written by Lord Tsongkapa:*

།གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐད་བསྟན་པ་ཡིན་དང་སླར་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་ལུགས་བརྗོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པར་བསམས་ཤིང་སྨྲས་པ།

. . .The second part has two sections of its own: stating the position of the other school, and then denying this position. Here is the first.

This is how the presentation was made. Then those of the Mind-Only School come back, considering and then presenting a position which by itself reflects the primary belief of their entire system.

མིག་གི་བློ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རང་གི་ནུས་པ་བག་ཆགས་གང་ཞིག་ཀུན་གཞི་ལ། རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་རང་འགག་བཞིན་པ་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་སྨིན་པ་ལས་དུས་ཕྱིས་ སྔ་མ་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་།

They speak first of the mental seed, the energy, from which the "mind of the eye" (which refers to the consciousness of the eye) comes forth. Another case of consciousness, as it is in the process of stopping, in the next moment plants this mental seed in the foundation consciousness. When this seed ripens later, it produces that consciousness of the eye, one which takes after the earlier one.

རང་གི་སྟེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་ནུས་པའི་སྐད་ཅིག་བར་མེད་པ་གང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པའི་སྐད་ཅིག་པར་མེད་པ་རྗེན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ། གཏི་མུག་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།

Consider now this energy as it exists immediately before producing the consciousness of the eye related to it; consider the energy which acts as the immediate basis for this eye consciousness. Normal people, out of ignorance, conceive of this as the physical faculty of the eye. In truth though a power of the eye which is something separate from consciousness is something that doesn't even exist. This same explanation applies to all the remaining physical faculties.

།དེ་ལ་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བག་ཆགས་ནི་དེའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཡིན་ལ། མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནོ།

Here the cause behind the consciousness of the eye, the mental seed, is the primary factor behind it. The faculty of the eye is the component of the body that provides a contributing circumstance.

།འདིར་མིག་དབང་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སྨིན་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་མིག་དབང་གང་ཡིན་ལ་མིན་ནོ།

Here when the physical faculty of the eye is presented as the direct cause of the consciousness of the eye, the real intent is to refer to the situation where the mental seed which produces the eye consciousness is ripening. They are not talking here of what we normally think of as the physical faculty of the eye.

།དེ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག །སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་བོ་དེ་དོན་མེད། །ཅེས་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་དབང་པོ་ལྔར་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ་སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་བཤད་པས། སེམས་ཙམ་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྣང་བ་མིག་དབང་སོགས་སུ་འདོད་དོ།

Regarding this the text called *Middle and Extremes* states,

> The combination of the objects
> and the person,
> The base consciousness, is a consciousness
> that appears;
> In reality this is not the being.

Here the word "objects" refers to form and the rest, and "the person" refers to the five faculties; the lines are describing a consciousness that arises and which appears to be them, but which is actually foundation consciousness. Master Stiramati also explains the physical faculties as the object of foundation consciousness. The point then is that those of the Mind-Only School who accept the idea of a foundation consciousness believe that the physical faculties of the eye and so on are actually the condition of the foundation consciousness appearing as the physical faculties.

།རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ནས། གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་པོ་ལྔ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྔ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྨིན་པ་ལས། སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཉིད་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། སྐྱེ་བོས་སེམས་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་མེད་དོ།

Once they have demonstrated that there is no such thing as physical faculties of the eye and so on that could ever be anything separate from consciousness itself, then they must show how form as well is nothing other than consciousness. To do this they give the following description. Consider now the five types of consciousness that, according to general belief, arise from the five physical faculties. It is not that there are any outside physical objects such as the color blue and so on which the consciousness has to grasp to. Rather, blue and the rest are only an appearance which occurs through the ripening of the very mental seed which was planted in the foundation consciousness and from which consciousness itself has arisen. Not realizing this fact, people look at the mind appearing as blue or whatever and accept or interpret these appearances as being outer objects.

23
How the Middle-Way School Says the Mental Seeds of Karma Work

།གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་འཇོག་པ་དང་། བག་ཆགས་དེ་སྨིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ། ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་གཞི་མེད་པར་མི་རུང་བས་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

Here is the second part [of a different] discussion [about where the Madhyamika school believes the mental seeds from karma are planted, since they do not accept the concept of foundation consciousness]. One may begin with the following question:

> Suppose you deny then the existence of a foundation consciousness. Nonetheless you must accept that mental seeds from virtue or non-virtue do get planted, and that consequences do arise from the ripening of these mental seeds. After all, the autocommentary to *Entering the Middle Way* does state that "For time without beginning, in the suffering cycle of life, the mental seeds for things have been planted, and have then ripened, and have then been interpreted by people as the things themselves." There are as well many other quotations which mention the same thing. And it would be incorrect to say that there existed no basis or place where these mental seeds were planted. What then, according to your view, provides this place for the seeds to be planted?

ཇི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་ངའོ་སྙམ་དུ་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་པ་

དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ང་འོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞིར་བཞེད་དོ།

According to those who accept the idea of a foundation consciousness, the thing called "afflicted mind" focuses on foundation consciousness and holds it to be "me"; they say that this foundation consciousness then is the place where the mental seeds stay. In our [Madhyamika] school too we have a similar concept; we say that the base which is stained with the mental seed is exactly that thing that you focus on with your simple, natural awareness of yourself and call "me."

།འོ་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཙམ་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་བྱ་ལ། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་རེས་འགའ་བའི་བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་རོ།

One may ask the following:

> The autocommentary to *Entering the Middle Way* states that the stream of the mind is the basis where the mental seeds are planted. How does this fit into what you have just said?

The very thing we call the simple "me" is something which results from a label being applied to the *mind,* or consciousness. It also goes on in a *stream.* From this point of view then we can also refer to it as the "stream of the mind." And even if what you mean by a "stream" is the continuation of later, similar instances of mind itself, you can say that it too is the basis which is stained by mental seeds of particular occasions.

།མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འགག་པར་བྱེད་ཅིང་སྒོ་བར་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྨུར་ཐུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་རྩ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་

ཟིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤང་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཏིལ་མར་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་ཕྲད་པས་ཡོན་ཏན་ཕྲ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་ཡང་གཞི་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ།

Here is how the mental seed for ignorance works. The autocommentary to *Entering the Middle Way* says,

> That thing which tends to stop, and yet still stain, and then continue on in the flow of the mind is what we refer to as a 'mental seed.' The expressions 'continuity' and 'habit' and 'root' and 'mental seed' for the state of mental affliction all refer to the same thing. This is something that Listeners and Self-Made "Buddhas" are unable to eliminate even though they may already have eliminated the state of mental affliction itself through using the unstained path. It's similar to what happens with sesame butter or flowers; you may already remove these things from the scene, but the vase in which the flowers were, or the piece of cloth that the butter stained, still retain some subtle trace of them due to the previous contact.

How then could there be any sense to saying that there is another basis, a second one, on top of the one mentioned here, where other types of mental seeds, like those of virtuous deeds and non-virtuous deeds and the rest, are planted?

།འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་དེའི་སྤང་བྱ་མཐོང་སྤང་མེད་མོད་ཀྱང་། སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས། དེའི་ངོ་བོར་བག་ལ་ཉལ་དེ་གནས་པ་མི་རིགས་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་འདོད་པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་

འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དེའི་ཚེ་ང་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་གཉེན་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

One might wonder about something else:

> Let's talk about the period while you are in the "uninterrupted" stage of the path of seeing [the actual direct perception of emptiness]. I can accept that at this point the negative thoughts eliminated by this path are no longer present, but we would have to say that the negative things eliminated by the path of habituation are still there, in a dormant way. At this particular point in time, the consciousness of the mind is unstained, unaffected by the mental seed which causes the mistaken state of mind where the appearance and actuality of things are different from one another. As such none of these things could lie dormant here, due to its very quality at the time. There is no consciousness of the senses that could act as the basis for those mental seeds, and it would be improper to say that physical form could ever provide such a basis either. According to you, moreover, there's no foundation consciousness. I would have to think then that there is no basis at all where these dormant things could stay.

And yet there is no such problem, for at this point in time it is the simple "me" which is providing the basis for the dormant things eliminated by the path of habituation to stay. You can apply this reasoning as well to all the other cases involving things to be eliminated, and the antidotes which eliminate them.

24
The Middle-Way School on the Question of Where the Seeds of Karma Stay until They Give their Result

།གཉིས་པ་ནི།   དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཐད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

Here is the second point [of still another discussion]. One may ask the following:

> Those who believe that entities have no natural existence [meaning the Madhyamika Prasangika (or Consequence) School] do not accept the concepts of a foundation consciousness and the like; how then is it that they can still assert that all the workings of karma and its consequences are totally right and proper?

ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་པོར་ཆོད་པའི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ། དེ་ལ་ལས་དེ་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་སྔ་ལོགས་བར་དུ་གནས་ན་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། རྟག་པས་དོན་བྱེད་པར་མི་ནུས་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་དོ།

All the Buddhist schools, whether higher schools or lower schools, accept the principle that the consequences of pleasure and pain and so on arise from virtuous and non-virtuous karma or actions, even though the original karma and its eventual consequences may be separated by a very long period of time. The problem though is that, if the karma stays around during the entire period up to the point at which it gives its consequence, it would have to be unchanging. An unchanging thing though is incapable of affecting anything, and so you could never have a relationship where karma gave rise to any consequence.

།ལས་དེ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་ནི། མཚམས་དེ་ནས་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དེ་མེད་ལ། ལས་ཞིག་པ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ།

From the moment after you complete a karma or deed, that deed is finished and gone. During the entire period from that point up to the point at which the consequence actually occurs, the deed no longer exists. A deed which is already gone is no longer a thing that can have any affect on anything. How then does a deed or karma ever produce any kind of consequence? Here is how we explain this problem:

ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས་ཟིན་པའི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་ལས་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གཞག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་བུ་ལོན་གྱི་དཔང་རྒྱ་སྐྱེ་དེའི་ཡི་གེ་དང་འདྲ་བའི་ལས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པ། ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཅིག་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད་དོ།

Let's consider the deed or karma as it exists up to the point right after the moment in which the deed is completed; that is, let's consider the deed as it approaches its end. The energy of the deed has to be stored somewhere, and so some thinkers have invented the idea of some kind of foundation consciousness for it to stay. Others have said that there is something which is changing but neither mental nor physical, something they call "the fact of not just going away"; they say it is something that exists separately from the two types of deeds [virtue and non-virtue], and that it resembles the document written up for a loan that has to be repaid. Still others have invented the idea that there is another changing thing which is neither mental nor physical, again different from the two kinds of deeds themselves, something they call a "hold."

།ཁ་ཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལས་འགགས་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་མི་འགལ་པར་འདོད་དེ། ལས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པས་བག་ཆགས་དེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་པས་མཐར་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་དང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱུད་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།

Others finally have invented the idea of a stream of consciousness which is stained with the mental seed of the deed. This then is why, they say, that it is no contradiction for the deed to produce its consequence later, even after a very long time. The deed or karma plants a mental seed in the foundation consciousness, and so the mental seed is the result of the deed. This mental

seed continues on in a stream of similar forms until eventually it produces the consequence. Thus, they say, the consequence of the original karma is something that is produced indirectly, via a medium. This same type of idea applies to the other three positions expressed.

།དེའི་དང་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་འགའ་ཞིག་གོ །གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་གོ །གསུམ་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་གཅིག་གོ །བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པ་དང་བསྟུན་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ།

The first of these positions belongs to a certain group within the Mind-Only School. The second position is explained by Master Avalokitavrata to be that of the Detailist School—of a certain section other than the Kashmiri Detailists. The third position also belongs to a specific group within the Detailist School. It is not completely clear where the fourth position belongs, but since it is consistent with the ninth chapter of the autocommentary to the *Treasure House of Knowledge (Abhidharmakosha),* it would appear to be an alternate belief of the Sutrists and the Kashmiri Detailists.

།ཁ་ཆེ་བས་ཐོབ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་ལ་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཅིག་སྟེ་གང་གི་ལྟར་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་གང་གི་ལྟར་ན། ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་མང་པོ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འཁྲུལ་བར་འབྱུང་བར་

རིག་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

Although the Kashmiris do accept the idea of a "hold," they do not assert that a hold could be produced by the two types of karma as something retained by the hold. The position here though belongs to someone who does assert this, and this is the point of the phrase "according to someone."

According to someone now of the Madhyamika Consequence school, the deed or karma is not something which arises in and of itself, and so, for this very reason, neither is it something which finishes through any nature of its own. Nonetheless it is no contradiction to say that something which never finishes through any nature of its own can still produce a consequence. As such a consequence can come from a deed even if we never accept the idea of a foundation consciousness or the like.

You must understand then that this is why the two kinds of karma can already have finished in the mental continuum of any given sentient being, and yet still after a long time—even after the passing of many millions of years—these deeds can nonetheless produce their consequences "perfectly," which is to say, without any confusion. [That is, good deeds lead to pleasure, and bad deeds lead to pain, and there is never any case where this law somehow goes wrong, and good deeds lead to pain, or bad deeds to pleasure.]

Given all this, the connection between deeds and their consequences is, in this school, purely and totally correct.

།དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྔར་བཞིན་བརྗོད་པའི་ལན་སྨྲ་བ་པོ་བཞི་གས་ཀྱང་། ལས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ལས་ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིས་དེ་འདྲ་བའི་འགགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འགགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

The point of all this is that all four of the positions above, as they attempt to answer the problem raised, do so from a viewpoint of accepting that a deed

has a beginning that exists by definition and an ending too that exists by definition. They are agreeing as well that the later condition of the deed's having ended is something that exists by definition. The Master [Chandrakirti] is stating that it is improper to answer the problem raised above by saying that, "Even though the ending of the deed is that way, it's no problem, because we believe in foundation consciousness." He is denying all these positions, for the reason that there simply doesn't even exist any beginning or ending of a deed that could occur through any nature of its own.

།ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལ། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཆུད་ཟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩ་ཤེར་གསུངས་པ་དྲངས་ཏེ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཟུང་ནས་ཆུད་མི་ཟ་བར་རྟོག་པ་རིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

The Master, to demonstrate how this way of answering reflects exactly the position of the Arya [Nagarjuna], quotes the following statement from the *Root Text on Wisdom:*

> Because the karma never begins,
> Because it has no nature of its own,
> And since it has never even begun,
> Neither then can it simply go away.

The lines are saying that, because there is no such thing as a karma that exists through its own nature, no such karma could ever have a beginning that came in and of itself. Because of this, it is completely impossible for a karma ever to end by any nature of its own. It is illogical to think of the subsequent condition of the deed's having ended and invent some idea of something that can never just go away.

25
What the Middle-Way School Means When it Says Things are Just the Results of Projection

འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། སྣ་ཚོགས་ཡིད་དགའ་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་ཞིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་བརྟགས་ཏེ། ཞེས་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་པ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་།

This section [still another one] has two parts to it. First we will show how it is that objects are established through the process of projecting, and then describe what it is to grasp to true existence, wherein one holds things as existing in the opposite way. Here is the first.

The *Sutra Requested by Upali* includes the following lines:

> A splash of pleasing flowers open their petals,
> Golden palaces blaze in breathtaking beauty;
> Look for their maker, but you'll never find him,
> For all of these are built of projections—
> The world is an invention of projections.

The verse is describing how objects are established through the process of projection, and there are as well many other statements of the Buddha that describe how every single object in the universe is nothing more than a creation of projections.

།རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྐྱེན་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་

ཅེས་མི་འཐད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་པར་འཇིག་རྟེན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་ཅིང་།

The *Sixty Verses on Reasoning* say as well,

> The world is something that ignorance causes;
> Why? For the Buddhas say it is so.
> And why then would it be wrong to say
> That this world is only projections.

The meaning of this verse, according to the commentary, is that none of the many worlds that exist does so through some essence of its own: none of them are anything more than products of our projections.

བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །བློ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྒྲིགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡང་དག་དོན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའོ། །རྟོག་པ་ནི་དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་སྐྱེ་བའོ།

The *400 Verses* says as well:

> Without projections, desire and such
> Are nothing that can even exist;
> Why then would anyone with a brain
> Believe in reality and projection?

The commentary to the work states that—

> Things that can't even exist in the absence of projections are, beyond any manner of doubt, absolutely things that cannot exist through any essence of their own: they are like a coil of rope you label with "snake."

The expression "reality" here refers to something that could exist through its own essence. "Projection" is the fact that things occur through the process of projection.

།འགྲེལ་པ་དེར་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་རྟོག་པས་བཞག་པར་འཆད་པའོ། །དེ་ལ་ཁྲ་བོའི་མདོག་དང་འཁྱིལ་ལུགས་སྦྲུལ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་ན་ཐག་པ་ལ་འདི་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་ཐག་པ་ལ་ཐག་པའི་ཚོགས་པ་དང་ཆ་ཤས་སྦྲུལ་གྱི་མཚན་གཞིར་འཇོག་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དེའི་སྦྲུལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ།

When this commentary states that "desire and such" are like a piece of rope labelled "snake," it is only giving a single example; what it means to say is that each and every other existing object is as well like a rope called a snake: they are all established through the process of projection.

Here the colored pattern of the rope and the way it's coiled make it resemble a snake; and if you're in a place where you can't see it very clearly, then you start to think to yourself, "It's a snake!" The fact though is that there is nothing about the rope as a whole, nor anything about its various parts, that you could ever establish as being one kind of a snake; the snake of the rope, then, is nothing but a creation of projections.

།དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་འབྱུང་བ་ན། ཕུང་པོའི་སྟེང་ན་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་དང་། དུས་གཅིག་པའི་ཚོགས་པ་དང་དེའི་ཆ་ཤས་དེའི་མཚན་གཞིར་འཇོག་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

The same thing happens when you get the idea of "me" about the heaps, the various components to yourself. There is nothing about these components as a whole, when you consider them as a continuum in time, nor as a whole considered in a single moment in time, nor as the various parts to a whole, that you could ever establish as being any kind of "me." We'll go into this in more detail further on.

།དེའི་ཕྱིར་དང་ཕུང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་འཛིན་རྒྱུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ང་དེ་ནི་རྟོག་པས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།

Because of this fact, and since moreover there is not the slightest thing outside of the parts or whole of the components to yourself that you could ever consider any kind of "me," this "me" is nothing more than a creation of projection, based on the components. There is no "me" which exists through any essence of its own.

26
What the Buddha Really Meant when He Said that Things were "Mind Only"

།རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྐྱེན་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། །མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །གང་ཞིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ། །མི་ཤེས་པ་ལས་ཀུན་བརྟགས་པར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་གསལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

Now the *Sixty Verses on Reasoning* says,

> The world is something that ignorance causes;
> Why? For the Buddhas say it is so.
> And why then would it be wrong to say
> That this world is only projections.
> If one were to end his ignorance,
> Then how is it that the thing that's ended,
> Despite our misunderstanding, could never
> Disappear, even in projections?

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་འཁྲུལ་པ་ལོག་པ་ན་གསལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི། ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།

The meaning of the lines is as follows. If things existed in their very essence, then they would exist as some independent reality. If this were so, then when you finally stopped your mistaken states of mind, they would never disappear, although they should have.

།སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྙེད་པ་ཡིན་ལ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཁོ་ནའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བསགས་པའི་ཐུན་མོང་བའི་ལས་ཀྱིས་འགོད་པ་སྟེ་སྐྱེད་དེ། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་འོག་མིན་གྱི་སྣོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའོ།

The mind is the main thing; and to show this, the following explanation appears in the scripture:

> The world, in the form of those who live in it, finds its very being through the power of the karma they have collected with their minds, and through the bad thoughts in their minds. All the vast multitude of worlds too, in the form of the places where these beings live, have been put there, have been produced, by the collective karma of these same beings, and no one else—by the karma within their own minds. This refers to everything up to the farthest reaches of the world, from the great disc of wind that underpins our planet up to the highest temporary heaven, the one named "Below No Other."

།དེ་ལ་རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མདོངས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཁོ་ནའི་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྐྱེད་པའོ། །པད་མ་ལ་སོགས་པའི་འདབ་མ་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ།

> On this subject, the intricate patterns on a peacock and other such objects are produced by each one's personal karma. The intricacies of the petals and colors of a lotus flower and other such things are produced by the collective karma of living beings. You can apply these principles to all other cases as well.

།ཇི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རི། །ནག་པོའི་དུས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་དཔེར། །སེམས་དམྱལ་མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་དུ། །མཚོན་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་ཡང་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་འང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མེད་པ་མིན་ནོ།

As the verse goes,

> It's through the karma of living beings
> That the great dark mountains arise in their time.
> It's like the hells, and the heavens above,
> And swords, and jewels, and trees in the world.

The great books of the Mind-Only School also discuss whether the two worlds [of beings and the place they live] are produced by karma that is collective or not, and so it's not as though the system of the Mind Only denies the existence of the world where beings live.

།དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས་ཤིང་། སེམས་སྤྱངས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་ན་ལས་ཀྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་བཅུ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཙམ་གྱི་སྨྲས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པར་བསྟན་ལ།

And so it is spoken, that all the living beings of the universe are produced by karma. And if somehow you could stop all minds, then karma itself would cease to be, for it is only through mind and what comes along with it that

karma can be collected. Therefore karma itself depends on the mind. So the statement from the *Sutra of the Ten Levels,* where it says that there is no great master of all things, and no great maker of all things, conveys one meaning of the word "only" in the expression "mind-only"; the point is that there is no other creator of things than the mind itself.

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པར་བསྟན་ཏེ། བཤད་པ་སྔ་མ་དགག་ཕྱོགས་དང་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལ་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི། སེམས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་མིན་པས། མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་གཙོ་བོར་བཞག་གི་གཟུགས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་སྟེ་ཀྱང་གཟུགས་དེ་ལ་ནི་སེམས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་བཟློག་པ་སྟེ་བཀག་གི །ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

It is stated in scripture as well that each and every one of the twelve links in the chain of interdependence depends on a single thing: the mind. These references convey yet another meaning of the word "only" in the expression "mind-only." Here the point is that mind is the main thing. The former scriptural references are putting their point in a negative way, and the latter references are putting their point in a positive way.

Thus we can see that it's the mind which is the one single principal cause that sets all life into motion. The principal cause is not something other than the mind. Therefore when the sutras speak of "mind only," they are making the point that mind is the main thing, and not matter. Although we do of course admit that physical matter exists, this matter is not the one prime creator of sentient beings in the way that mind is.

Therefore all these scriptural references are denying that the opposite of the mind, something other than the mind, could be the creator. They are not though saying that there are no outside physical objects at all.

The Asian Classics Institute
Course XVI: The Great Ideas of Buddhism, Part One

Reading Ten: How Karma Works, Part Two

27
On the Cause of Our Suffering

The following selections are from the *Overview of the Middle Way*, composed by Master Kedrup Tenpa Dargye (1493-1568).

ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

Let us first consider enemy destroyers of the Listener or Self-Made Buddha type. Aren't you saying then that, like the non-Buddhists, they fail to eliminate all the widespread mental afflictions that operate in all three realms? Because isn't it true that they have failed to achieve the path which is directly incompatible, in the way it holds its object, with the root of all these afflictions; that is, the tendency to conceive of things as existing through some nature of their own? And this is true, for they lack that comprehensive knowledge where they realize that things have no nature of their own.

གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱིན་མི་ནུས་པའི་རྩུལ་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བཅིངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

Consider these same enemy destroyers. It is true that they have not yet realized, entirely, the fact that the person has no self nature. This is because they have yet to perceive directly the fact that the person has no nature. This in itself is true as well, for they are still chained by total misperceptions, in such a way that they will never be able to root out the object that they think they see when they hold the parts to the person, the thing which gets the label of "me," as existing from its own side. And this too is true, for they lack that comprehensive knowledge where they realize that the parts to the person have no nature of their own.

ཐལ་འགྱུར་སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མི་ནུས་པ་ཇི་སྲིད་འཇུག་གི་བར་དུ། བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མི་ནུས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་ཇི་སྲིད་འཇུག་གི་བར་དུ་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསོག །ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར།

The first of our logical statements above is always true. For suppose that a person is still unable to root out the object that he thinks he sees when he holds the parts to the person, the thing which gets the label of "me," as existing through some nature of its own. As long as he goes on this way, then he will continue to find himself unable to root out the object that he thinks he sees when he holds the thing which gets the label, the "me," as existing from its own side. And as long as he continues with this, then by the power of this misperception he will continue to collect karma. And as long as he collects karma, then he will continue to spin around in this wheel of suffering life.

28
Lord Maitreya's Six Steps

རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་སྐྱེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཡིད་འོང་བ་དང་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྣང་བའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་ནས་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཡིད་མི་འོང་ལ་དམིགས་ནས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་ཞེ་སྡང་སྐྱེས། དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་དེ་ལྟར་འཁོར་བ་དེ་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་...

This then is the ultimate idea within the root text and the commentary of the *Higher Line,* [written by Maitreya and Asanga]:

Due to the mental seeds for the two kinds of tendencies to grasp to some self-nature, these two tendencies themselves spring up.

Due to the fact that they have sprung up, an impression with a wrong way of looking at things springs up, and some things seem as though they are pleasant from their own side, and other things seem as though they are unpleasant from their own side.

Due to the fact that this impression has sprung up, the emotion of liking springs up, where you focus on a pleasant object and don't want to lose it. And the emotion of disliking springs up, where you focus on an unpleasant object and want to avoid it.

This then forces you to collect karma.

And karma forces you to spin around in the wheel of suffering life.

And this is why the Buddhas have said that this suffering life is something forced on us because we have not been able to see, directly, the essence of the Ones Gone Thus [that is, emptiness].

29
The Glass of Liquid: Source of the Example

ཆུ་འབབ་ཀླུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཆུ་ཀླུང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྣང་བའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་། བསེ་རུའི་ནང་དུ་སྐྲ་ཤད་འཛག་པར་སྣང་བའི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྣང་བའི་ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དང་། དེར་ཡོད་མེད་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མཚུངས་སམ་མི་མཚུངས་ཞེ་ན།

Here we will analyze the statement [from *Entering the Middle Way,* by Master Chandrakirti (650 AD)] where it says, "...The mind of a craving spirit as well, which sees a stream of water as pus." One may begin with the following question:

> Let's consider the objects of the following states of mind: the visual consciousness of a craving spirit where a river of water looks like pus and blood; the visual consciousness of a person with a kind of cataract where a clean white porcelain basin looks like a hair has fallen into it; and that kind of meditation where you visualize skeletons—where you imagine that the entire surface of the earth is covered with the bones of corpses. Are all these objects completely equivalent, as far as being something that exists or doesn't exist?

དེ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་བཤད་སྦྱར་དགེ་བསྙེན་བཙུན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མཛད་པ་ལས།

In reply we will first set forth a relevant passage, and then we will explicate the passage. Here is the first. The text called *The Abbreviation of the Greater Way* says,

Insofar as craving spirits, animals,
Humans, and pleasure beings, each according
To their class, have differing perceptions
Of a single thing, we say it has no reality.

Asvabhava, the venered layman with lifetime vows, has explained the passage. His words include the following:

ཆུ་ཀླུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་རྣག་ཁྲག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་།

When they look at *a single thing,* a stream of water, each one sees what the ripening of his particular karma forces him to see. A *craving spirit* sees the river full of pus and blood and the like.

དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་བློས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་།

An *animal* or such, on the other hand, thinks of this same water as a place to stay, and makes his home there.

མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་། དྭངས་པ་དང་། བསིལ་བའི་ཆུར་རྟོགས་ཤིང་འཐུང་ངོ་། །ཁྲུས་བྱེད་དོ། །དེར་འཇུག་གོ

Humans look at the same thing and perceive it as water—sweet, clear, and cool. They drink of it, they wash themselves with it, and they swim in it.

།ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

Those pleasure beings who are wrapped in deep meditation at the level we call the "realm of limitless space" see the water as empty space, for their ability to conceptualize physical matter has dissolved altogether.

30
Arguments on the Glass of Liquid

གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག །རང་ལུགས་བཞག །རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།

Here secondly we will explain the meaning of the text we quoted first. We proceed in three steps: disproving the position of others, establishing our own position, and then refuting their rebuttal. Here is the first.

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུ་ཡང་བཟུང་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བཟང་ངན་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ལ་མཆོག་དམན་སོགས་མེད་པར་ཐལ།

Someone may make the following claim:

> Given the statements that have come above, the fact is that we should never again consider anything as being one way or the other.

Well then, you must be suggesting that the system of the Buddha is all the same as the system of every non-Buddhist belief, that there is no difference in their correctness at all. And you must be saying too that we could never state that our Teacher was the highest teacher, and that the teachers of the non-Buddhists are lesser.

ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུ་ཡང་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། །ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱི། །ཅི་སླད་ཅེ་ན་ཁྱོད་ཉིད་ནི། །སྐྱོན་མི་མངའ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

And you must be suggesting all this, for you have claimed that we should never again consider anything as being one way or the other.

Now if you should agree that none of the differences mentioned above exist, we must reply that they do, for as the verse says:

> All other teachers now I've given up,
> And go for refuge now to only You;
> Why? Because it's You alone who has
> No fault, and perfected every good.

ཡང་ཁ་ཅིག །བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ་ཕོར་པ་གང་ལ། ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་
གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ་ན། འགྲོ་བ་རང་རང་གི་ངོ་བོར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་
བདེན་པས། བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ངོ་བོར་རྣག་
ཁྲག་ཏུ་བདེན། མིའི་ངོ་བོར་ཆུར་བདེན་ལྷའི་ངོ་བོར་བདུད་རྩིར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ།
།ཟེར་ན།

Someone else might make the following claim:

> Suppose a pleasure being, a human, and a craving spirit sit down together and look at a glass filled with water: the thing that we define as "wet and flowing." Since to the perceptions of each different type of being it is real, the glass full of wet and flowing water is in reality pus and blood to the eyes of the craving spirit, and in reality water to the eyes of the human, and in reality ambrosia to the eyes of the pleasure being.

དེའི་ཚེ་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་ནམ། འགའ་ཞིག་
ཚད་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ་ཕོར་པ་
གང་པོ་དེ་རྣག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་ག་ཡིན་པ་དང་། འགལ་བ་ལ་མ་
འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་དང་། ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་ཆུ་ཡིན་པ་དང་ཆུ་མ་ཡིན་པ་
གཉིས་ཀར་ཚད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ན་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མིག་ཤེས་
ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

We ask you then a question: in the situation you've just described, is it that the visual consciousness of all three beings are a valid perception, or is it that only one or two of them are a valid perception? Suppose you say all three are valid. Well then, the glass of wet and flowing water must be full of something that is all three different things: pus and blood, and each of the others. And then too it must be possible for there to be multiple and yet still valid perceptions which see one thing in two completely incompatible ways. And finally there must be such a thing as a valid perception which correctly perceives that the glass is filled with something which is simultaneously water and yet not water. Why so? Because, according to your view, the three differing cases of visual consciousness possessed by the three different beings would all have to be valid perception.

འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣག་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆུ་ཡིན་མིན་གཉིས་པོ་དེ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

And if you try to agree to these absurdities, you are wrong, for the quality of being pus and blood is incompatible with the quality of being either one of the other two substances mentioned. Moreover, the quality of being water and the quality of not being water are directly incompatible in such a way that, if something exists and lacks one of these qualities, it must then possess the other.

31
Which of the Perceptions are Valid?

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། འགྲོ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་བཟང་ངན་གྱི་དབང་གིས་རྣག་ཁྲག་དང་། བདུད་རྩི་སོགས་སུ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

Someone may answer with the following claim:

> In the case mentioned, the visual consciousness of the human is a valid perception, but the visual consciousnesses of the other two types of beings are not valid perception. These latter two see something like the pus and blood, and the ambrosia, only because their karma (which is good in one case, and bad in the other) forces them to.

འོ་ན་མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལས་འབྲིང་པོའི་དབང་གིས་ཆུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་ལུས་ཤེས་ཚད་མ་དང་། ཉན་ཤེས་ཚད་མ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཤེས་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

Well then, according to you, the visual consciousness of the human wouldn't be valid perception either. Because isn't it true that the human sees the water only because his karma (which in this case is halfway between the good and the bad just mentioned) forces him to? Moreover, aren't you implying then that there is no such thing as a valid tactile consciousness, or a valid auditory consciousness, in the mental stream of any being who is not a human? Because aren't you saying that there's no such thing as a valid visual consciousness in the mental stream of any such being? Certainly you are, for you believe your original position to be correct. And suppose now that you do agree that such beings can have no such valid consciousnesses.

འགྲོ་བ་དེ་དག་གིས་ངེས་ཤེས་རྙོངས་པ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ངོ་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

Aren't you then implying that these beings never have any case where they are able to reach a definite conclusion about something, or to analyze an object? And if so, aren't you implying that there could never be a case where one of these beings could recognize another? Of course you are, given your position.

32
The Truth of the Glass of Liquid

༄ གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བརྟན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ་ཕོར་པ་གང་ལ། ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྭགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ། ཆུ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཚེ་ཚད་མཚུངས་

གསུམ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཤིང་། བརྟན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་།

Here secondly is the section where we establish our own position. Now suppose three different types of beings—a pleasure being, a human, and a craving spirit, each with their own karma—sit down together and look upon a glass filled with water, the thing we define as "wet and flowing." The glass of water is not at this point one thing which is simultaneously three different objects. Neither is it necessary in this situation for there to be three identical valid perceptions. And when the glass full of wet and flowing water occurs, it occurs with three different, distinct parts to it.

དེ་ཡང་དང་པོར་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་གྲུབ་ཅིང་། མཐར་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་།

It is not though the case that, from the time it first started, the glass of water came with the three different parts, or that they stay with the glass of water until it eventually ends. What happens is that one of the parts of the glass filled with wet and flowing water provides a material cause, and the karma of the craving spirit provides a contributing factor; and then based on both of these the later continuation of one part of the glass of water starts being blood and pus.

དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། མིའི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཆུར་སྐྱེ་བ་དང་།

Another part of the glass of water again provides a material cause, and the karma of the human provides a contributing factor; and then based on both of these the later continuation of one part of the glass of water starts being water.

ཡང་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ལྷའི་ལས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བདུད་རྩིར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Yet another part of the glass of water provides a material cause, and the karma of the pleasure being provides a contributing factor; and then based on both of these the later continuation of one part of the glass of water starts being ambrosia, and so on.

དེའི་ཚེ་ན་བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྡན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གསུམ་གས་གསུམ་ག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་དབང་གིས་རྣག་ཁྲག་ཏུ་མཐོང་། དངོས་པོ་གཞན་གཉིས་མ་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

At this point, the glass full of wet and flowing water is something with three different parts. Nonetheless, it is not the case that all three different beings see all three parts. The craving spirit is forced by the bad karma he has collected to see the glass of water as pus and blood; and he doesn't see the other two things. One should understand that a similar case holds with the latter two types of beings.

དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་བརླན་ཞིང་གཤེར་བ་ཕོར་པ་གང་པོ་དེ་བལྟ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ལག་ཏུ་བླངས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བརྩམས་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཁྲུད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པས། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

What we just described as happening is only with reference to where a glass of something wet and flowing is an object shared by the three different beings, as they look at it together. When the craving spirit himself though picks up the glass in his hand and begins to partake of its contents, the glass of liquid is no longer something that exists with three different parts. Since at this point

it is something that the craving spirit is experiencing exclusively, its continuation starts being pus and blood.

དང་པོར་གང་དུ་གནས་པ་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གང་ནས་བླངས་པ་དེ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པས་མིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆུ་དྭངས་ཤིང་བསིལ་བ་ནས་བླངས་ན་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

How the glass of liquid exists originally all depends on the particular outer world from where it has been taken, for each of the three different beings has a different outer world, depending on the specific karma he himself has collected. If the glass of liquid were sweet, cool water taken from the world of humans—a world created by the specific karma of the human in the group—then that would be its original condition, and so on.

33
Who Made Hell?

ཡང་ཁ་ཅིག །འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བསྡད་ཞིང་གཞེར་བ་ཞོར་པ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཚེ་ན། རྣག་ཁྲག་དངོས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དམྱལ་བའི་ལྟུགས་སྲིག་ལ་སོགས་པ་དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱེད་པ་པོ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལྟུགས་སྲིག་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། སྡིག་སེམས་ཡིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

Someone again may come and claim the following:

> Let's consider once more this situation where three different types of beings sit down together and look at a glass full of something wet and flowing. Isn't it true that there is no actual

pus and blood there? Because isn't it true that the burning steel and so on in the hells is only something that appears to a person who is born there, but that there is nothing there which actually is these objects? Because isn't it true that there is no one at all who went and made all these kinds of things? And isn't this a fact, because doesn't the text of *The Bodhisattva's Way of Life* say:

> Who made the burning steel that acts
> As the floor of the world of hell?
> Where did all the mass of flames
> You find there all come from?
>
> The Able Ones have spoken that
> Everything there like this
> Is nothing at all other than
> The mind of what's non-virtue.

སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ལྕགས་སྲེག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་ཀྱིས་བློའི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དེར་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བའི་སྡིག་སེམས་བྱེད་པ་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

Yet there is no such problem. The point of this quotation is to say that the burning steel and so on are not something that was created by some unchanging creator being or something like that; by someone who thought it over first and then created them. The lines are meant to show us that what really made all these things is the non-virtuous states of mind had by the beings who have to take birth there.

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དགེ་བ་བཅུ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེས་ནས་དེའི་བདེ་བ་མྱོང་བ་དང་། མི་དགེ་བཅུ་ལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་དམན་པ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ནས་དེའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་གཉིས་ལ། འབྲུལ་སྣང་བཟང་ངན་ཙམ་མ་གཏོགས་ལུས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་མྱོང་མི་མྱོང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

If this were not the case, then consider those holy people who lead their lives following the ten virtues, and who are then born into the higher realms, and

then experience the pleasures of these realms. And consider too those miserable people who lead their lives following the ten non-virtues, and who are then born into the lower realms, and then experience the sufferings of these realms. Is the difference between them just that they are having some better or worse kind of misperception, and not whether they are experiencing pleasure or pain? This would have to be the case, if your reasoning were correct.

འདོད་ན། མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

Suppose you agree that it is only a matter of better or worse misperceptions. Are you saying then that the pleasures of the higher realms don't even exist, and that the pains of the lower realms don't even exist? You must be, if you agree this way.

34
Concluding Remarks on the Glass of Water

དེས་ན། ལས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་བསྣན་ཞིང་གཞིར་བ་ཕོར་པ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ། ཚད་མཚུངས་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་ན། ཕོར་པ་གང་པོ་དེའི་ནང་དུ་གནས་ཀྱི་བློས་གནས་ཞིང་། ཐ་མལ་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མི་བཟོད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེའི་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཕྲ་མོའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱ་མཚོའི་ཚད་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་ལ། མཚོན་ཆ་ཕོར་གང་སྣང་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

In conclusion now, let us consider again these three kinds of beings, each with their different karma, as they sit down together and look at a glass full of something wet and flowing. It's not necessarily true that they must all have valid perceptions which are identical. If they did, then the three beings looking at the glass of water would have to think of the water as a place to live, in the way that a creature living in water would. The three beings as well would have to see the water in the same way that microscopic organisms

living in the water, little beings imperceptible to normal visual consciousness, see it with their own visual consciousness. Then too the visual consciousness of microscopic organisms living in the depths of the ocean would have to be a valid perception towards the entire extent of the sea. And certain kinds of near-gods too would have to see weapons as glasses of water, and on and on; the problems raised would be many.

དེའི་ཚེ་ན། ཚད་མཚུངས་ངེས་པར་མི་དགོས་ཀྱང་། ཚད་མཚུངས་གསུམ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་ཚད་གྲུབ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་ནུས་པ་སྔར་གྱི་རིགས་པས་འགྲུབ། དེ་བསྐྱེད་ནུས་ན། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྣོད་ཚད་མཚུངས་གསུམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

Again consider this same situation. Even though it is not necessarily true that the valid perceptions are identical, it is possible for there to be three valid perceptions here which happen to be identical. This is because, as we have already established logically, there can be a case where by the force of karma three different objects, each one confirmed by a valid perception, start to exist. And since this is possible, then it is equally possible that, by the force of karma, three equivalent valid perceptions of a vessel could start to exist as well.

རྣག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་སྤྱིར་གོ་ས་འགོག་ནུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བལྟས་པ་དེའི་ཚེ་ན་གོ་ས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། རི་རབ་གྲུ་བཞི་དང་། ཟླུམ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་ནུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་། རི་རབ་གཅིག་གི་གོ་ས་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཚ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ལུགས་སྔགས་བཏབ་པའི་ལག་པས་རེག་པའི་ཚེ། དེའི་སྐྱོང་བྱར་གྱུར་པའི་རེག་བྱ་དེ་ཚ་བའི་རེག་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚ་བ་མ་ཡིན་པའི་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

Generally speaking, each of the three objects mentioned—the pus and the other two—are things of the type that block other objects from entering into the space which they themselves occupy. It is no contradiction though to say that,

in this situation where the beings are looking this way, they are not objects such that they block other things from entering into the space they occupy. This is true for the following reason.

A central mountain of the world which is square in shape, and a central mountain of the world which is round in shape, and the like, are objects such that they block other things from entering the space they occupy. Nevertheless, it is possible for both these things to occupy the space taken up by a single central mountain of the world. A red-hot ball of steel is something that's hot, but consider what happens when a person touches it after he has used the mantra of steel on his hand. The sensation that he feels is not a sensation of heat; on the contrary, it is a sensation of something not heat.

35
Three Types of Each Path of Action

།སྦྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས།

།དེ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་ཕྱིར།

།བརྣབ་སེམས་སོགས་རྩ་གསུམ་ལས་སྐྱེས།

།དགེ་བ་སྦྱོར་དང་མཇུག་བཅས་རྣམས།

།ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་མེད་ལས་སྐྱེས།

The undertakings come from the root three.
Because they occur just subsequent to them,
Coveting and the rest come from these three.
The virtues, with undertaking and conclusion,
From no desire, dislike, ignorance.

[IV.272-6]

།གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་སྲོག་གཅོད་པ་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པས་གསུངས་ན། ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་གསུམ་གསུམ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན།

Now sutra states that there are three types of killing: that which comes from desiring something, that which comes from disliking something, and that which comes from being ignorant of things. One may ask then whether the various paths of action are each brought to completion by these three roots of all non-virtue.

མིན་ཏེ། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་སོ།

The answer is that they are not. The statement from sutra was made only with reference to the fact that **the "undertaking"** stages of deeds such as killing **come from the root three.**

།འོ་ན་མི་དགེ་བ་བཅུའི་སྦྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྲོག་གཅོད་པའི་སྦྱོར་བ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། ཤའི་ཕྱིར་དུ་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དགྲ་བོ་གསོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བློས་ཕམ་སོགས་གསོད་པ་ལྟ་བུའོ།

One may next ask for a description of the process by which the "undertaking" stages of the ten non-virtues come from the three roots of non-virtue. Let's start with the act of killing. The "undertaking" stage of this type of act comes from desire in a case where, for example, you take the life of another being in order to get its flesh to eat. An instance where this stage comes from dislike would be where you kill your enemy. And a case where the undertaking stage comes from being ignorant of things would be where you kill someone like your father or mother out of some meritorious intent.

།མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་སྦྱོར་བ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་བ་ནི། ནོར་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལྟ་བུ། ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དགྲ་བོའི་ནོར་རྐུ་བ་ལྟ་བུ། གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་བྲམ་ཟེ་རྐུ་བ་ཆོས་སུ་བཤད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།

Next let's consider the act of stealing. An example of the "undertaking" stage for this act coming from desire would be where you steal something of value out of a longing for it. A case where this stage comes from dislike would be, for example, where you steal something of value from your enemy. An

example of the "undertaking" stage for stealing coming from ignorance is exemplified by the description that "It's religion when a Brahmin steals."

|འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི| ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་པར་འཇུག་པ་ལྟ་བུ| ཞེ་སྡང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི| གཞན་སྙ་དབབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ| གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི| མེ་ཏོག་དང་| འབྲས་བུ་དང་| ཟས་གཡོས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དང་| ཆུ་དོགས་དང་| ལམ་དང་འདྲ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ|

Sexual misconduct that comes from desire would be a case where, for example, one engages in some wrong kind of sexual activity because of lustful feelings. Sexual misconduct born from dislike would be represented by engaging in sexual intercourse in order to harm someone else's reputation. Sexual misconduct that you do from ignorance is typified in the statement that "Sex should be enjoyed by everyone together, like the flowers and the fruits of the earth, like a banquet ready for the feast, like a pool in the river, like a public road."

|བརྣབ་སེམས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཏེ| རྩ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར| དགེ་བ་བཅུ་སྦྱོར་བ་དང་མཇུག་དང་དངོས་གཞི་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཆགས་སྡང་གཏི་མུག་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ|

Coveting and the rest of the three misdeeds of thought **come from these three** roots of non-virtue **because they occur just subsequent to them**--to these three roots. **The** ten **virtues,** and here we consider them **with** all their various stages (**undertaking** and **conclusion,** as well as actual commission), come **from** the states of possessing **no desire** for something, no **dislike** for a thing, and no **ignorance** of things.

|གསུམ་པ་ལ| མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་བྱེད་པ| སོ་སོའི་མཚན་ཉིད| ལས་ལམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ནོ|

This brings us to our third point, a detailed discussion of non-virtuous paths of action. We present first the way these paths are committed, the their individual definitions, and finally the literal meaning of the expression "a path of action."

36
How Non-Virtues are Completed

།གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཚིག་རྩུབ་པོ།
།ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད།
།ལོག་གཡེམ་བརྣབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན།
།ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད།
།ལོག་པར་ལྟ་བ་གཏི་མུག་གིས།
།ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འདོད།

Taking life, malice, and harsh speech are
Brought to their completion by dislike.
Sexual misconduct, coveting, and
Stealing are brought to completion by desire.
Mistaken views by ignorance of things;
The rest accepted as completed by three.

[IV.277-82]

།དང་པོ་ནི། འོ་ན་མི་དགེ་བ་རྣམས་གང་གང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། གསོད་པ་དང་གནོད་སེམས་དང་ཚིག་རྩུབ་པོ་གསུམ་ཞེ་སྡང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད།

One may ask just what it is that brings each of the different non-virtues to completion. Three of them—**taking life, malice, and harsh speech—are brought to their completion by** the emotion of **dislike.**

འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་བརྣབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། ལོག་པར་ལྟ་བ་གཏི་མུག་གིས་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། ཆེར་རྨོངས་པ་ལས་ལོག་ལྟ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

Another three—the non-virtues of **sexual misconduct, coveting, and stealing—are brought to completion by desire. Mistaken views** are brought to completion **by** an **ignorance of things,** for mistaken views spring from a deep-seated lack of understanding.

ལྷག་མ་རྫུན་ཕྲ་མ་ངག་ཀྱལ་གསུམ་དུག་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འདོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།།

The "rest"—which refers to the three of lying, divisive speech, and meaningless talk—are **accepted as** being **completed by** all **three** poisons of the mind. Such actions motivated by desire, for one example, would be brought to their completion by desire.

37
Some Ethical Questions

།སྔ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ།
།དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ།
།དམག་ལ་སོགས་པར་དོན་གཅིག་ཕྱིར།
།ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྡན།

There is no actual stage for those who die
Before or together, for another body's been born.
Because their goal's the same in a war or whatever,
All possess it as much as the one who commits it.

[IV.285-8]

ཕ་རོལ་པོ་འཆི་ངེས་པའི་མཚོན་བསྣུན་ནས། གསོད་བྱེད་དེ་གསད་བྱའི་སྔར་ཤི་བ་དང་། མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ཞེ་ན།

"Suppose," one may begin, "that a person takes a weapon and delivers a blow to someone else which is sure to kill him, but then this murderer himself happens to **die,** either **before** his victim **or together** with him--at the same time. Can we say then that the **actual** "commission" **stage** of a full path of action has occurred **for** such a murderer, or not?"

དེ་ལ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། གསད་བྱ་མ་ཤི་བར་དེ་མི་འབྱུང་། གསད་བྱ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་ན་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཤིང་། ངེས་པ་ཕ་རོལ་པོ་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

The answer is that **there is no** occurrence of this stage for such a person. In the first place, the stage cannot occur before the victim dies; in the second place, where the murderer dies at the same time as his victim, **another body** of the killer **has been born.** There is no actual commission because the body never went through the stage of undertaking this act towards the victim in question.

དམག་ལ་སོགས་པ་བྱུས་ནས་གཅིག་གིས་ཕ་རོལ་པོ་བསད་ན། གཅིག་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལས་ལམ་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དམག་ལ་སོགས་པར་གསོད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་གསོད་པར་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་ལས་ལམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

One may raise another question: "Suppose a group of people are engaged in a war or similar activity, and one of these people kills someone from the other side. Does a path of action occur only for the one person who actually did the killing?" It does not. **Because** they are engaged **in** the **war** (**or whatever** activity it may be) for **the same** common **goal,** all the people involved come to possess a full path of action, just **as much as the one who commits it.**

གཉིས་པ་ལ། རྩ་བ་བཞི། ཐ་སྙད་བཞི། ཡན་ལག་དྲུག་བཤད་པའོ།

Next we present the definition of each individual non-virtue. We start with the "root" non-virtues, continue to the "four expressions," and end with the six "branch" non-virtues.

38
Definitions of the Four "Root" Non-Virtues

།སྲོག་གཅོད་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ།
།མ་ནོར་བར་ནི་གཞན་གསད་པའོ།
།མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ནོར།
།གཟུ་དང་འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད།

།བགྲོད་མིན་འགྲོ་བ་འདོད་པ་ཡིས།
།ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི།
།རྫུན་ཚིག་འདུ་ཤེས་གཞན་སྒྱུར་བའི།
།ཚིག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ།

Taking life is killing another being
Purposely, and without a mistake.
Stealing is to take possession of
Another's wealth by means of force or stealth.
Sexual misconduct, of four types,
Engaging in improper kinds of sex.
Lying's when the meanings of one's words
Are understood, a wrong impression given.

[IV.289-96]

།དང་པོ་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། སྲོག་གཅོད་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་ནི་གཞན་བསད་པའོ། །བསམས་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་མ་བསམས་པར་ཤི་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྟན།

"What," one may ask, "is the basic nature of each of the ten non-virtues?" The **taking** of **life is** defined as **killing another being purposely, and without a mistake.** The word "purposely" is meant to indicate that there is no problem like where the being in question has died but there was no intent.

མ་ནོར་བར་ཞེས་པས་ལྷ་སྦྱིན་ལྷ་བུ་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས། གཞན་མཆོད་སྦྱིན་དང་ནོར་ནས་མཆོད་སྦྱིན་བསད་ཀྱང་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་བར་བསྟན། གཞན་ཞེས་པས་རང་བསད་པ་ལ་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ།

The words "without a mistake" are meant to indicate that no "actual-commission" stage of an act occurs in a case of mistaken identity; for example, in a case where you undertake to kill John but instead kill Joe because you have mistaken him for John. The word "another," finally, is meant to indicate that no "actual-commission" stage occurs either in an instance where one takes his own life.

།མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་གཞན་གྱི་ནོར་མཐུ་དབང་ཆ་དང་འཇབ་བུས་མ་ཚོར་བར་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། །བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་པར་བགྲོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར། འགྲོ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ།

Stealing is to take possession of another's wealth, purposely and without a mistake, whether it be **by means of** superior **force or** by **stealth**—undetected. **Sexual misconduct** is **engaging in kinds of sex** which are **improper** to perform, purposely and with no mistaken identity.

གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་རྒྱུད་མ་དང་། དེ་མིན་ཡང་རང་གི་མ་དང་སྲིད་མོ་དང་ཕ་མ་བདུན་རྒྱུད་རྩུན་ཆད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉེ་དུ་མོ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་མ་ཡིན་ཡང་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ཁ་དང་གཤང་ལམ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དྲུང་དུ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་ནུ་ཞོ་འཐུང་བ་དང་། སྦྲུམ་པ་དང་། བསྙེན་གནས་ལ་གནས་པའི་ཆ་སྒྲུད་ན་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

This sexual misconduct is **of four** different **types,** as the number of the following list each constitutes one of its forms:

1) sex with someone else's wife or with a woman who, although she is not another person's wife, is too closely related to oneself—his mother, or sister, or any female related to one up to seven generations past;

2) sex with a woman, even is she is one's wife, using an improper part of her body—her mouth or anus;

3) sex in an improper place—out in the open or in the environs of a shrine or temple; and

4) sex at an improper time—while a baby is still nursing from the woman, or when she is pregnant, or during the period that she is observing the one-day layman's vow.

རྫུན་ཚིག་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་འདུ་ཤེས་གཞན་དུ་བསྒྱུར་ནས་སྨྲས་པའི་
ཚིག་གི་དོན་ཕ་རོལ་པོས་མངོན་པར་གོ་བའོ།།

Lying is when the meanings of one's spoken **words are understood** by the other person involved, and **a wrong impression** has been **given** him--purposely, and without any mistaken identity.

39
Six "Branch" Non-Virtues

།ཕྲ་མ་ཕ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར།
།ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚིག
།ཚིག་རྩུབ་པོ་ནི་མི་སྙན་པ།
།ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་ཀྱལ་པ་ཉིད།
།གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས།
།ཁ་གསག་གླུ་དང་ཟློས་གར་བཞིན།
།བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་བརྟབ་སེམས་ནི།
།ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས།
།གནོད་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་སྡང་བ།
།དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟ་བ།
།ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་...

Divisive speech, the words of a mentally
Afflicted state meant to split up others.
Harsh speech is that which is unpleasant;
Meaningless, really every afflicted.
Others, every other afflicted type like
Flattery for gain, a song, a show.

> **Like too wrong commentaries. Coveting**
> **Wrong desire for another's wealth.**
> **Harmful intent, hating a living being;**
> **Mistaken view, the idea that neither virtue**
> **Nor non-virtue even exists.**

[IV.301-11a]

།གསུམ་པ་ནི། ཕྲ་མ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་ཕ་རོལ་པོ་མཛའ་བ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཕ་རོལ་པོས་གོ་བའོ།

Divisive speech consists of **words** which are spoken purposely, without any mistake, and in a **mentally afflicted state;** they are **meant to split up others** who are friends, and their meaning should be understood by the other person.

།ཚིག་རྩུབ་པོ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་མི་སྙན་པའི་ཚིག་གི་དོན་ཕ་རོལ་པོས་གོ་བའོ།

Harsh speech consists of **unpleasant** words which are spoken purposely, and without any mistake; their meaning to should be understood by the other person.

།ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཚིག་ཀུན་ངག་ཀྱལ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྡེ་པ་གཞན་ནི་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་ངག་ཀྱལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དགེ་སློང་ལོག་པས་འཚོ་བ་ཁ་གསག་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་གླུ་ལེན་པ་དང་།

"**Meaningless** speech" **really** refers to **every** case of words spoken in an **afflicted** state of mind. **Other** groups say that what "meaningless speech" actually refers to is **every afflicted type** of the spoken word **other** than those three already mentioned. They say cases would be **like** a monk's engaging in the improper livelihood of **flattering** someone **for** the purpose of some **gain,** or else singing **a song** out of desire.

ཟློས་གར་མཁན་ཟློས་གར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ། །གཞན་མགུ་བའི་ཕྱིར་གཏམ་རྒྱུད་སྨྲ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལ་ཆགས་ནས་འདོན་པ་བཞིན་ནོ།

Still other cases would be where the monk told stories to entertain others at **a show** put on by some performer, or **too** where he began reciting some **wrong commentary** written by a non-Buddhist.

།བརྣབ་སེམས་ནི་ལོག་པ་སྟེ་མི་རིགས་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས་ནས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་པའོ། །གནོད་སེམས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སྡང་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པས་གནོད་པ་བྱེད་འདོད་པའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བའོ།

Coveting consists of a **wrong** (that is, an improper) **desire for another's wealth,** which leads to a wish that one make it his own. **Harmful intent** is the desire to hurt another **living being,** a desire which comes from the attitude of **hating** him. And **mistaken view** is **the idea that neither virtue nor non-virtue even exists.**

Next we discuss the literal meaning of the expression "a path of action."

40
Explanation of the Expression "Path of Action"

…འདི་ལ།

།གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན།

In them,
Three are paths, seven deeds as well.

[IV.311b-12]

།གསུམ་པ་ནི། བཅུ་པོ་འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལས་སེམས་པ་འཇུག་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། སེམས་པ་འཇུག་པའི་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།

One may ask why the expression "path of action" is used **in** reference to **"them"**--to the group of ten just listed. The name derives first of all from the fact that the **three** involved with thought **are paths** by which the "action" or deed of mental movement is expressed. Moreover, the **seven** involved with body and speech are action or **deeds** themselves, **as well** as paths through which mental movement is expressed. Thus they are all "paths of action."

41
The Parts of a Karmic Act

For the next selections, we return to Je Tsongkapa's Great Book on the Steps of the Path.

།དང་པོ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བསྡུ་བར་གཞི་དང་འདུ་ཤེས་དང་བསམ་པ་དང་ཉོན་མོངས་དང་མཐའ་སྟེ་ལྔར་གསུངས་ཀྱང་། བར་པ་གསུམ་བསམ་པར་བསྡུས་ཏེ་སྦྱོར་བ་བསྣན་ནས་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་བཞི་བཞིར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན་འཇུག་པ་བདེ་ཞིང་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ།།

Here is the first. One may ask, "How do you define the act of killing?" The *Abbreviation* says that five parts are involved: the object, the conception, the thinking, the bad thought, and the conclusion. These five can be shortened into four: the middle three can be included into the thinking, and we can add the stage of undertaking; this makes the presentation easier, and in no way violates the intention of the original text.

དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ནི། སྲོག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་གསོད་པ་པོ་རང་ཉིད་གསོད་ན་སྦྱོར་བའི་སྡིག་པ་ཡོད་ཀྱི། མཐར་ཐུག་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་སྲོག་ཆགས་ཕ་རོལ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

Now the object for killing is a sentient being: anything with life. The *Levels of Practitioners* does state "another living being," but is only referring to the fact that, when the murderer is murdering himself, there is a wrong deed of undertaking, but not one of completion.

བསམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་བཞི་སྟེ། གཞི་སེམས་ཅན་ལྷ་བྱིན་ལ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་སེམས་ཅན་མིན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ། འདུ་ཤེས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་འཁྲུལ་བའོ།།

The part of the thinking has three components of its own. Conception can be of four different types: to conceive of the object, say a living being, as being a living being; to conceive of a living being as something other than a living being; to conceive of something other than a living being as being other than a living being, and to conceive of this same thing as a living being. The first and third types of conception here are unmistaken; the second and fourth are mistaken.

འདི་ལ་ཀུན་སློང་བྱེ་བྲག་ཅན་དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་ཁོ་ན་བསད་སྙམ་ནས་སྦྱོར་བ་བརྩམས་པ་ན་མཆོད་སྦྱིན་དུ་ནོར་ནས་བསད་ན། དངོས་གཞིའི་སྡིག་མེད་པས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་ཤིང་། སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་གང་བྱུང་ཡང་གསོད་སྙམ་པ་ཀུན་སློང་སྤྱི་ལ་ཞུགས་པ་ཡོད་ན་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་མི་དགོས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

This is a particular feature of the motivation. Suppose, for example, that you think to yourself, "I only want to kill John," and undertake the deed. Then you mistake Joe for John, and kill Joe. In this sort of case, there is no "actual-commission" stage; so we can see that, for this stage, the conception you have must be unmistaken. If on the other hand you undertake the deed with some general kind of motivation, if you think to yourself, "I'll kill anyone I happen to meet," then this detail of the conception having to be unmistaken need not be complete. You should understand that this point applies to the other nine as well.

ཉོན་མོངས་པ་ནི། དུག་གསུམ་གང་རུང་ངོ་།།

The second component of the thinking is the bad thought involved. In this case, it can be any of the three poisons.

A third component is the motivation; here, it is the wish to kill.

ཀུན་སློང་ནི། བསད་པར་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བ་ལ་སྦྱོར་བ་པོ་ནི། རང་གིས་བྱས་པའམ་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི་མཚོན་ནམ། དུག་གམ། རིག་སྔགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའོ།།

Here are the different aspects of the undertaking. As far as the one who undertakes the deed, it doesn't matter whether you perform it yourself, or get someone else to do it for you, it's all the same. The essence of the undertaking is when the deed is initiated, either with some kind of weapon, or poison, or spell, or whatever the case may be.

མཐར་ཐུག་ནི། སྦྱོར་བ་དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕ་རོལ་པོ་དེའི་ཚེའམ། དུས་གཞན་གྱི་ཚེ་ཤི་བའོ། །དེ་ཡང་མཛོད་ལས། སྔ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ།

The conclusion occurs when, due to this undertaking of the deed, the other person dies, either at the time of the undertaking, or later on. As the *Treasure House of Knowledge* says,

> There is no actual stage for those who die
> Before or together, for another body's been born.

42
The Motivation for Negative Karma

།དེ་ལ་སྲོག་གཅོད་དང་ཚིག་རྩུབ་དང་གནོད་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་།

Three of the ten—killing, harsh words, and harmful intent—can be initiated by any of the three poisons, and are brought to a conclusion by disliking.

མ་བྱིན་ལེན་དང་ལོག་གཡེམ་དང་བརྣབ་སེམས་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་ཁོ་ནས་མཐར་འབྱིན་ནོ། །

Three of them—stealing, sexual misconduct, and coveting—can be initiated by any of the three poisons, but are brought to a conclusion only by desire.

བརྫུན་དང་ཕྲ་མ་དང་ཚིག་ཀྱལ་བ་ནི་རྩོམ་པ་དང་མཐར་ཕྱིན་པ་གཉིས་ཀ་གསུམ་ཀར་གྱིས་བྱེད་ཅིང་།

Three more—lying, divisive speech, and meaningless speech—can be initiated and brought to a conclusion by all three.

ལོག་ལྟ་ནི་དུག་གསུམ་གྱིས་རྩོམ་པར་བྱེད་ལ་གཏི་མུག་པོ་ནས་མཐར་ཕྱུག་པར་བྱེད་དོ།།

One of the ten—wrong views—can be initiated by any of the three poisons, but is brought to a conclusion only by dark ignorance.

དེ་དག་ལས་སེམས་པ་ནི་ལས་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི། ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྣབ་སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་ནི་མིན་ནོ།

The movements of the mind are an action (karma) but not a path of action. The seven of body and speech are both an action and—because they are the basis in which the movement of the mind engages—are also a path of action. The three of coveting and so on are a path of action but not themselves action (karma).

43
How Most Basic Virtue is Lost

We return now to the commentary of His Holiness the First Dalai Lama:

།མེད་པར་ལྟ་བས་རྩ་བ་གཅོད།
།འདོད་གཏོགས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས།
།རྒྱུ་དང་འབྲས་ལ་སྐུར་འདེབས་པས།
།ཀུན་གྱིས་རིམ་གྱིས་མིའི་ནང་དུ།
།སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་དོ།
།ལྟ་སྤྱོད་དེ་ནི་མི་ལྡན་པའོ།

Most basic lost by the view they don't exist;
Taken in the desire, had from birth.
Through the one denying cause and effect,
And through all. In stages, among humans,
Lost by those who are male or female, by the
Intellectual. This is not to have it.

[IV.313-8]

།བཞི་པ་ནི། མི་དགེ་བ་གང་གིས་དགེ་རྩ་གཅོད་ཅེ་ན། མེད་པར་ལྟ་བས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ།

One may ask just what kind of non-virtue can make one lose his most basic virtue. The **most basic** virtue that a person possesses is **lost by the view** that certain important objects **don't** even **exist.**

།ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་རྩ་གཅོད་ཀྱི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་རྩ་མི་གཅོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

One may next ask how the process occurs. Most basic virtue which is **taken in** by **the** realm of **desire** can be lost, but not that which is taken in by the form or formless realms. This is because the types of views required can never appear in the mental streams of the beings of these realms.

འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ཡང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་གཅོད་ཀྱི། སྦྱོར་བྱུང་མི་གཅོད་དེ། ལོག་ལྟ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་གནས་སྐབས་སུ་དེའི་ཐོབ་པ་ཆད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར།

Even among the most basic virtues included in the realm of desire, only those which one **had from birth** can be lost--never those which have been acquired by applying some efforts in practice. This is because these latter types of virtue are gone by the time the mistaken views involved have even reached a minor stage of minor intensity. They have been lost because the hold retaining them was lost.

ལོག་ལྟ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པས་གཅོད་ཀྱི། འཕགས་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པས་གཅོད་པ་མིན་ནོ།

As for the type of mistaken view involved, a person loses his most basic virtue **through the one denying** the principles of **cause and effect.** It is not however

the view that realized beings do not exist which causes one to lose his most basic virtues.

།ཟག་མེད་དང་བསྐལ་བ་མི་མཉམ་པས་གཅོད་པ་མིན་ཟེར་ཡང་། སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱིས་གཅོད་པར་བྱེད།

Now some make the claim that views involving unstained phenomena or levels which are not comparable cannot cause a person to lose his most basic virtues. The fact though is that this virtue can be lost **through all** the forms of this view: through those that focus on levels that are comparable or those which are not; through those that focus on unstained phenomena or on those with stain.

ཇི་ལྟར་ན། ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་ལྟར་ཅིག་ཅར་གཅོད་ཟེར་ཡང་། སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལྟར་རིམས་ཀྱིས་གཅོད་པར་བྱེད་དོ།

How exactly does the loss occur? Some claim that a person loses his most basic virtue all at once, the same way he loses all the undesirable objects that the path of seeing eliminates, once he gains this path. What actually happens though is that the virtue is lost **in stages,** the same way one loses the undesirable objects eliminated by the path of habituation.

།རྟེན་གང་ལ་གཅོད་ཅེ་ན། གླིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་གཅོད་ཀྱི། གཞན་རྣམས་སུ་མི་གཅོད་དེ། ངན་སོང་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པ་སྡིག་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ནི་གནས་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ལས་འབྲས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

One may next ask what kind of being can lose his basic virtue. Such a loss can occur **among humans** of the three continents, but not among other types of beings. The afflicted mental capacity of hell beings lacks the necessary stability, and the same lack of stability characterizes the non-virtuous thoughts of humans on the continent of Terrible Sound. Pleasure beings in the realms of desire and form are beings who see the three conditions directly; the principles of cause and effect are evident to them therefore, just after their birth.

མི་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་ཀྱི། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གིས་མི་གཅོད་དེ། སྡིག་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

Even among humans, basic virtue is **lost by those who are male or female**--not by those who have lost their sexual organ, or who never had one. This is because non-virtuous thoughts in the minds of such beings are never very stable.

མི་ལ་ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་དང་སྲེད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྔ་མ་དེ་ལ་གཅོད་པར་བྱེད་དེ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

Humans in general can be divided into two types: **the** more **intellectual,** and the more sensual. It is the former of the two that can lose this virtue, for they are capable of sustained intellectual activity marred by mental afflictions.

དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་དགེ་རྩ་དང་མི་ལྡན་པའོ།

The basic nature of **this** loss or what we call "cut-off" of a person's most basic virtue **is** simply **not to have it.**

44
How Most Basic Virtue is Regained

།མཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས།
།མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན།

Regained by suspecting, view there are;
Not in this, when immediate's done.

[IV.319-20]

།འོ་ན། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་གང་གིས་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅེ་ན། མཚམས་ནི་ལས་ཡོད་དམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད།

"What," one may ask, "can help a person regain his most basic virtue after he has lost it?" This virtue can first be **regained** simply **by suspecting** that the principles regarding deeds and their results may actually exist. It can also be regained by gaining the correct **view,** whereby one actually perceives that **there** really **are** such principles.

དགེ་རྩ་ཆད་པ་དེ་ཚེ་འདི་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་བྱེད་པའི་ཚེ་འདི་ལ་སྦྱོར་བ་མིན་ནོ།

One may ask whether it is always certain that a person will be able to regain his most basic virtue in the same life that he lost it. The answer is that he does **not** regain the virtue **in this** same life **when** he has **done** any of the **"immediate"** type of wrong deeds.

།དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་སྦྱོར་ཞེ་ན། སྡོན་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་ཆད་ན་དམྱལ་བ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་ཚེ་སྦྱོར། རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་ཆད་ན་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ།

"When then," one may ask, "does such a person regain his basic virtue?" If he originally lost this virtue because of some main cause, then the person regains it once he dies and migrates out of his hell birth. If on the other hand it was only some secondary factor that made him lose the virtue, then he regains it when he takes his hell birth.

45
The Projecting Energy of Deeds

།གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏོ།

A single one projects a single birth.

[IV.377]

ཅི་ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་དུ་མ་འཕེན། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ། འོན་ཏེ་གཅིག་ཁྱང་པ་འཕེན་ཞེ་ན། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་གྱི་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་མེད་ལ། རིས་མཐུན་དུམ་བུར་

འཕེན་དུ་འོང་བས་ན། ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པའང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་སོ།

Does a single deed project but a single birth, or many different births? And do a number of deeds project a number of births, or just a single birth? The answer is that **a single** deed **projects a single birth;** it cannot project a number of births. And since they would function to project a whole group of similar births, a number of deeds on the other hand is never something that projects but a single birth. This by the way is all the Detailist system.

།འོ་ན་རྒྱལ་པོ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་མདོ་ལས།

Now someone may object that this description contradicts the following quotation from the *Sutra of Sovereignty*—

གནས་བརྟན་མ་འགགས་པས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་དག་བདག་ཝ་ར་ཎ་སིར་སྐྱེས་བུ་དབུལ་པོ་རྩྭ་འཐུ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ན། རང་སངས་རྒྱས་སྟེང་གནས་བསམ་ཞེས་བྱ་བའམ། སྤྱི་གཙུག་མི་ཏོག་ཏ་ཀར་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་ཏེ།

> The elder, Aniruddha, spoke to the monks as follows:
>
> "Venerable monks, I once took a birth in Varanasi, as a poor man whose job it was to collect straw for use as fuel. The poor man made the traditional offerings of food to a Self-Made Buddha by the name of Tengnesam [?], who was also known as `the one with the top center part of his head protruding like a *takar* flower.'

བདག་གི་བསོད་སྙོམས་གཅིག་པོ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ནས། ད་ལྟ་ཤཱཀྱ་ཕྱུག་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

"My one act of giving away these offerings ripened into a birth as a pleasure being in the Land of the Thirty-Three. I was born there a total of seven times, and then took another seven births as a Wheel Emperor. And still it continues now, with my present birth into the wealthier class of the Shakyas."

མི་འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་དེས་བདེ་འགྲོའི་འབྱོར་པ་རྙེད་ནས་སྐྱེ་བ་དྲན་ཏེ་ཡང་བསོད་ནམས་བྱས་པས། དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་བསོད་སྙོམས་གཅིག་པོ་དེས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བཤད་དེ། གཅིག་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དཔེར་ན། དོང་རྩེ་གཅིག་ལན་དུ་མར་བསྒྱུར་བས་ཕྱུག་པོར་གྱུར་པ་ལ། བདག་ནི་དོང་རྩེ་གཅིག་གིས་ཕྱུག་པོར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

Yet there is no contradiction: the process was as follows. His offerings brought the poor man the good fortunes of a happier birth; later, he recalled what had brought him this state. These recollections themselves brought him still further merit. Thus although we can say that the one act of merit brought him such and such different births, what we really mean is that he achieved these births through a process that began with the one act. It's like saying "I got rich on a single *dong-tse* [an amount of money]" when what you really did was start with a single *dong-tse* and turn it over in a great many business deals until eventually you became wealthy.

།ཡང་ན་བསོད་སྙོམས་གཅིག་ཕུལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་དང་ཡིད་རང་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པའི་ལས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།

You could also say that the poor man started with the one instance of offering food and that it caused numerous instances of gladness and rejoicing over the act; these are themselves deeds consisting of a movement of the mind, and the many births can be said to have resulted from them.

46
The Finishing Energy of Deeds

།ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན།

Those that act to finish them off are many.

[IV.378]

།ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་རིས་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་ནི་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རི་མོ་མཁན་མཁས་པས་སྣ་རིས་རི་ལུ་གཅིག་གིས་བྱས་ནས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཚོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར།

It is but a single energy of deeds that projects a birth having a nature consistent with the deed; **those** deeds though **that act to finish off** the finer details of this future life **are many.** A master painter for example can sketch out the canvas with a single piece of chalk, and then a number of other people can come and fill it in with various different colors.

མིར་མཚུངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་གཟུགས་བཟང་བ་དང་དབང་པོ་ཚང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང་ནད་མེད་པ་དང་དབང་ཐང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་གཟུགས་ངན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།

Any given group of people is similar in being human, but some of them who've had the details of their lives finished by virtuous deeds will have more attractive bodies, all their senses complete, greater material wealth, freedom from illness, positions of greater authority, and so on. Others in the same group who've had the details of their lives finished by non-virtuous deeds will have bodies with a repulsive appearance and so on.

།དེས་ན་འཕེན་བྱེད་དགེ་བ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགེ་བ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་སྟེ་མུ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལྟ་བུ་དང་།

Thus we can say that all four combinations between the two are possible: projection of a life by virtue but finishing by non-virtue, the reverse, a case where both are virtue, and a case where both are non-virtue. An example of the first would be persons born as pleasure beings or humans but who possessed certain sufferings.

གཉིས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུའོ།

An illustration of the second would be either the "Lord of All Things"—the Lord of Death—or the kings of the serpent-like *nagas,* those like the "Prince of Opulence." An example of the third combination would be "Hundred Offerings"—lord of the great pleasure beings. And a case of the final combination would be the beings in the lowest hell, known as "No Respite."

།མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པ་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་དང་། དུ་མས་གཅིག་འཕེན་པའང་ཡོད་ཅེས་འདོད་དོ།

The Sutrists and others assert though that there are many explanations, in a number of different sutras, that a single deed can project multiple rebirths. Therefore, they say, a single deed can project many births and a number of deeds can as well project a single birth.

47
Introduction to the Five Immediate Misdeeds

།དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འགྲོད་པའི།
།རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས།
།ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན།
།དེ་དག་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན།
།དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྫུན།
།དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན།

Split community, a thing without a
Link, its nature to be unreconciled.
Not afflicted, neither specified,
Something the community possesses.
The disapproved that leads to it's a lie;
This the one who made the schism has.
[IV.389-394]

མཚམས་མེད་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། ལྔ་པ་སྲོག་གཅོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བཞི་པ་རྫུན་ཡིན་པས་ངག་གི་ལས་སོ།

The first three of the five "immediate" misdeeds mentioned above are different types of killing, and the fifth is a preliminary to killing. These are, therefore, deeds of the body. The fourth of the immediate misdeeds is a kind of lie, and therefore a deed of speech.

།དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེ་ན་ནི། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདུ་བྱེད་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་སོ།

Now a **split** in the **community** of monks, at least according to the Detailist system, is said to "exist as a distinct entity—it is **a thing** (one of the factors) **without** involvement in **a** mental **link; its** basic **nature** is for the two factions of the community of monks **to be** still **unreconciled.**

།དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དག་ལའང་ལྡན་པས། ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་མིན་ལ། དགེ་བར་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་མིན་པས་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ།།

Such a split can also belong to both those who have eliminated their mental afflictions and those who have lost even their most basic virtue; the nature of the split is thus such that it is **not afflicted,** but **neither** was it **specified** as being virtue. We can therefore say that it is ethically neutral, without acting as an obstacle.

དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེན་དེ་དང་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡང་དག་པར་ལྡན་ལ། མཚམས་མེད་པའི་ལས་ནི་མིན་ནོ། །དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེའི་རྒྱུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལས་ནི།

The kind of schism described here is **something the community** of monks on both the opposing sides **possesses.** It is not though the "immediate" misdeed itself. **The disapproved deed that leads to** the community's division—its cause—**is a lie** that functions to split the community up.

དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྫུན་ཏེ་དེ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དགེ་འདུན་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ལྷས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ནོ།

It is the lie which constitutes the immediate misdeed, and **this the one who made the schism** in the community **has**—whether it be Devadatta or someone else.

48
The Consequences of Immediate Misdeeds

།བསྐལ་པར་མནར་མེད་པར་སྨིན་འགྱུར།
།ལྷག་པས་གནོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར།

It ripens to that Without Respite for an eon;
Extra torment comes from extra ones.
[IV.395-6]

།དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་པའི་ལས་དེའི་རྣམ་སྨིན་ནི། བྱེད་པ་པོ་དེ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པར་མནར་མེད་པའི་དམྱལ་བར་སྡུག་བསྔལ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་རོ།

"Into what kind of consequence," one may ask, "does the immediate misdeed of dividing the community ripen?" **It ripens** in**to** suffering, for the person who committed it, within the hell known as **"Without Respite."** He must endure this suffering **for** the length of **an** intermediate **eon.**

།འོ་ན་མཚམས་མེད་ལྷག་མ་རྣམས་བྱས་པས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་གཞན་དག་གིས་ནི་སྤྱིར་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ངེས་ཀྱང་མནར་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ནི་མ་ངེས་སོ།

"And what happens," one might continue, "when a person commits any of the remaining immediate misdeeds?" Committing any of these other immediate misdeeds is certain to lead one to a birth in the hells, but in a more specific sense it is not a definite thing that they will always bring a birth in the hell Without Respite.

།འོ་ན་མཚམས་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་དམྱལ་བར་ཚེ་གཅིག་ཁོ་ནས་ལས་མི་སྐྱེ་ན། ལས་ཆེ་ཆུང་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཚེ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་ཡང་སྐྱེ་ན། མཚམས་མེད་དང་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

One might next pose the following question:

> Suppose a person commits two, or even more, of the "immediate" misdeeds. If he takes only one birth in the hells, then you would have to say that committing several of these deeds is no more serious than committing only one. If on the other hand he takes two or however many births in the hells, you can no longer say that these deeds give "immediate" results, and that their results are invariably experienced in the very next life.

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། མཚམས་མེད་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱས་པས་དམྱལ་བར་ཚེ་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་། ལས་ཀྱི་གྲངས་བཞིན་མནར་མེད་པ་དེར་ལུས་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་པས་ཆེ་བ་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། གནོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་པས་ལྷག་པར་མྱང་བར་འགྱུར་བས། སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་སྔ་མ་འཕེན་བྱེད་དང་ཕྱི་མ་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

The Detailists respond with the following claim:

> A person takes no more than a single birth in the hells as a result of committing **"extra ones"**—that is two, three, or even more immediate misdeeds. His body there in the hell of "Without Respite" though is twice the normal size (or more, according to the number of such deeds committed), and much more sensitive. He therefore feels an **extra** amount of pain: his **torment** increases in multiples the same way as his size. This frees us of both the problems you raised; incidentally, the earlier of the deeds is the one that projects the birth and the later one (or ones) finishes the details.

།མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། མཚམས་མེད་མང་པོ་བྱས་པས་མནར་མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་ཡང་། ལས་བྱེད་པའི་ལུས་དེ་དང་དམྱལ་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་དུ་འདོད་པ་ལའང་བསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

The Sutrists and others though explain the point as follows:

> If a person commits a number of immediate misdeeds, he is born into the hell of torment Without Respite again and again. There is though no other type of birth taken between the body in which the deed was done and the body of the hellbeing, so the result is still "immediate." The idea that the result must be experienced in the very next life cannot be substantiated.

49
The Details of a Schism

།དགེ་སློང་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་པས།
།འབྱེད་དོ་གཞན་དུའོ་བྱིས་པ་རྣམས།

The schism's made by an intellectual,
Full monk with his morals, elsewhere, children.

[IV.397-8]

གང་ཟག་ནི་དགེ་སློང་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་སྤྱོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་ཀྱི། ཁྱིམ་པ་དང་སྲེད་བ་སྤྱོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་བཙུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣོ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཡིད་མི་ཆེས་པས་སོ།

What kind of person causes the split? **The schism is made by** someone who is a **full monk** and **an intellectual** type **with** all **his morals.** The person in question cannot be a layman, or the type more inclined to sensual pleasures, or someone who has lost his morals. This is because, first of all, he is vying with the Buddha. Secondly, he must have a very sharp mind. Finally, the community of monks would lend no credence to such types.

།གང་དུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པའི་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་འབྱེད་ན། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་འདུན་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

Where does the split occur? It must take place **"elsewhere"**--that is, in some location other than where the Buddha himself is residing. It could never occur in the direct presence of the Buddha, since his overwhelming glory would never permit it. And who is it that gets split off? It is only **"children"**—that is to say, common beings [which refers to those who have yet to see selflessness directly]—among the community of monks who are estranged. Realized beings cannot be led into a schism, for they possess a faith in the Buddha born from knowledge: they have perceived Reality directly.

ཁ་ཅིག་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བར་མི་ནུས་སོ་ཟེར།

Some people have claimed that it is also impossible to split up persons who have achieved the "mastery" stage of the path of preparation.

50
The Details of a Schism, Continued

།སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ།

།བྱེ་བའོ་དེ་ནི་མི་གནས་སོ།

།དེ་ནི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད།

Split at the acceptance of another
Teacher, path. It does not remain.
Accepted as a breaking of the wheel.

[IV.399-401]

བྱེ་བའི་ཚད་ནི། གང་གི་ཚེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལས་སྟོན་པ་ལྷས་བྱིན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཅས་པའི་ལམ་ལས་གཞན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞོ་མི་སྤྱད་པ་དང་། ཤ་སྤང་བ་དང་། ལན་ཚྭ་ལོངས་མི་སྤྱད་པ་དང་། གོས་མ་ཉམས་པར་བགོ་བ་དང་། གྲོང་གི་ནང་གོ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསླབ་པའི་ཚིགས་ལྔ་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་དགེ་འདུན་བྱེ་བའོ།

One may ask at what point a schism is considered to have occurred. The community of monks is considered **split at** that point when, first of all, there is an **acceptance of** some **Teacher** (namely, Devadatta) **other** than the Buddha himself. Secondly, this is the point where there is an acceptance and attempt to practice some **path other** than that enunciated by the Buddha. This opposing path consists of the "Five Rules" set forth by Devadatta for attaining freedom from the world:

1) giving up the use of curds;
2) giving up meat;
3) giving up salt;
4) giving up the traditional patchwork robes; and
5) staying in temples inside of towns.

།དུས་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་ཞེ་ན། བྱེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཞག་གཅིག་ལས་རིང་དུ་མི་གནས་སོ།

And how long does the schism last? This split in the community has its own peculiar nature: **it does not remain** for more than one 24-hour period.

།དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་འདོད་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་དགེ་འདུན་བྱེ་ནས་མ་འདུམ་པ་དེ་སྲིད་དུ་སུའི་རྒྱུད་ལའང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མཚམས་མེད་ཡིན་གྱི་དབྱེན་གཞན་ནི་མཚམས་མེད་མིན་ནོ།

A division of the community of monks is **accepted as a breaking of the wheel** of the teachings, for no new paths start up in the minds of anyone at all until the estranged monks are reconciled. What we've described here is the immediate misdeed of a schism in the community; other types of divisions are possible, but do not constitute the "immediate" type of deed.

51
Further Details of a Schism

།འཛམ་བུའི་གླིང་ན་དགུ་སོགས་ཀྱི།
།ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་གླིང་གསུམ་ན།
།དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས།

On the Dzambu Continent, nine or such.
Split activities, on three continents;
This one with involvement of eight or more.

[IV.402-4]

།འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པས་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་ཡོད་ཀྱི་གླིང་གཞན་ན་མེད་དོ། །གང་ཟག་ནི་དགེ་སློང་དགུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་གྱིས་འབྱུང་སྟེ། དགེ་འདུན་ནི་དགེ་སློང་བཞི་ཡན་ཆད་ཡིན་ལ། དེ་སྡེ་གཉིས་དང་འབྱེད་པ་པོ་ལ་ཡང་

དགེ་སློང་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཉུང་མཐའ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ།

The break in the wheel described above occurs **on Dzambu Continent** (as this is where the Buddha resides), but not on the others. As for the individuals involved, the deed can only be accomplished with **nine "or such"** (meaning "or more") full monks. This is because it takes at least four monks to make what we call a "community" of monks; there have to be two such groups created, along with one person who incites the schism—and he too must definitely be a full monk. This of course represents the bare minimum—there is no certainty that a great many more individuals might not be involved in such a schism.

།ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་བསྟན་པ་ཡོད་པ་སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པའི་གླིང་གསུམ་ན་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་བློ་མཐུན་པས་བྱེད་པའོ།

Now what we call a "**split** in the **activities**" of the community can occur **on three** different **continents**--that is, on any one where the teachings exist, which would eliminate only the northern continent of Terrible Sound. This type of schism occurs only within the confines of a single physical monastic institution, and where the required rites of the monastic confession and so on have been performed with unity up to that point.

།གང་ཟག་དུས་ཞེ་ན། ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་ནི་འབྱེད་པ་པོ་གཞན་མི་དགོས་པས། དགེ་སློང་བརྒྱད་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ།

How many individuals are required for this type of schism? A split in the activities of the community requires no separate person to incite the division, so the deed can be accomplished **with** the **involvement of eight or more** full monks.

52
Details of a Schism, Concluded

།དང་པོ་མཐའ་སྐྱོན་ཟུང་གཅིག་གི

།སྔ་རོལ་ཐུབ་པ་ནོངས་པ་དང་།

།མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་།

།འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་།

A breaking of the wheel never occurs
At the beginning, the end, before the faults
Or one of The Pair, after The Able passes,
Until the residences set apart.

[IV.405-8]

།འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་ཚེ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེས་པར་བློ་མཐུན་པས་ཞ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

Now **a breaking of the wheel** of the teachings as described above **never occurs at "the beginning"**—that is, during the period just after the Buddha has first set this wheel in motion. This is because at this point everyone shares a peculiar sense of unity, a perfect harmony born of communal joy.

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐུ་ཚེའི་མཐའ་མ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚེ་འང་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་དཀོན་པར་འཛིན་པ་དང་། མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་སྐྱོ་ཞས་ཆེ་བར་བློ་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

Neither does the break ever occur **at the end** of the Buddha's precious life—when he passes into his final nirvana. This is because his followers at this point share exactly the same thoughts: a special awareness of how rare the Buddha is, and strong feelings of resignation with life once its impermanence has been drawn to their attention then.

འདུལ་བ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས།

།སྟོན་ཀའི་ཆུ་བཞིན་དྲི་མེད་པར།

།སྟོན་པའི་བསྟན་པ་བཅུ་གཉིས་ལོར།

།ལྷུང་བ་མེད་ལ་ལེགས་གནས་ཏེ།

།ཉོན་མོངས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན།

Verses on Vowed Morality contains the following lines:

> Instructions of the Teacher remain pure,
> Free of any breach for twelve years' time,
> Free from taint, like waters of the autumn,
> Working to remove the mental afflictions.

།ཞེས་འབྱུང་བས་ཇི་སྲིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།

This means that a schism in the community will furthermore never happen **before** certain **faults** occur—faults in the way that followers view the teachings and maintain their morality. For until such time, the teachings themselves remain without defect.

མཆོག་གཟུང་གཅིག་གི་སྔ་རོལ་དུའང་མི་འབྱུང་སྟེ། བྱེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་བསྡུམ་དགོས་པ་ལ་སྡུམ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

Furthermore, no division can occur **before** the appearance of **one** or another **of The** Great **Pair.** This is because the division is of very brief duration and could not otherwise be brought to an end, since the reconciliation is always performed by one of these two.

ཐུབ་པ་ནོངས་པ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུའང་མི་འབྱུང་སྟེ། གང་ལ་འགྲན་པའི་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

No schism can occur **after The Able** One himself **passes** on (that is, subsequent to his final nirvana), since there is then no Buddha present for the leader of the schism to compete with.

མཚམས་ཆེ་ཆུང་མ་བཅད་པ་དག་ཏུའང་མི་འབྱུང་སྟེ། མཚམས་གཅིག་ཏུ་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་ནི་དབྱེན་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི་དུས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་མི་འབྱུང་ངོ་།

Finally, no division of the community can occur **until** such time as different monastic **residences,** both large and small, are **set apart** from each other. This is because divisions between the community of monks that occur within a single monastic institution do not qualify as a breaking of the wheel, although they are a type of schism. In summary then we can say that there are six periods during which it is impossible for a break in the wheel of the teachings to occur.

།དབྱེན་འདི་ཡང་ཉན་ཐོས་པ་དག་སྔོན་གྱི་ལས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ཏེ། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ནི་སྔོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན། དྲང་སྲོང་མངོན་ཤེས་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གི་འཁོར་ཕྱེ་བས། དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ནི་དགོངས་པའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་གོང་མ་པས་འཆད་དོ།

Now this schism is something that depends upon the past deeds of the disciples involved, so does not occur with every single Buddha. The explanation goes that, in a former birth as a bodhisattva, our own Teacher (the Leader of the Shakyas) created a schism among the followers of a certain great adept who possessed the five types of supernormal powers: the present schism is just the eventual ripening of this misdeed. According to the teachings for those of higher capacity though this description is not to be taken literally.

53
What Makes Deeds Immediate

།ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞིང་།
།སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ།

As objects of assistance, qualities,
Since you reject and also eliminate them.

[IV.409-10]

།ཅིའི་ཕྱིར་ཕ་མ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་མཚམས་མེད་ཀྱི་འགྱུར་གྱི། གཞན་བསད་པ་ལ་སོགས་པས་མིན་ཞེ་ན། ཕ་མ་བསད་པ་ནི་མཚམས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་རང་གི་ལུས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་བསམ་པས་སྤངས་པ་དང་། སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

One may ask the following: "Why is it considered an `immediate' misdeed only when a person performs one of the actions such as killing his father or mother? Why isn't it the same kind of deed when a person commits an act, such as the killing, towards someone else?" The answer is that killing one's father or mother is an "immediate" misdeed **as** they are very special **objects,** due to the great **assistance** they have rendered one: they have given you a body, a body with which you can attain freedom. And by thinking to kill them **you reject them;** by actually undertaking the deed, you **also eliminate them.**

དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དགེ་འདུན་དང་སངས་རྒྱས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་དག་བསམ་པས་སྤངས། སྦྱོར་བས་སྲོག་གནས་པ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།

The case with enemy destroyers, the community of monks, and Buddhas is similar. They are objects possessed of exceptional **qualities;** by thinking to do the particular deed towards them **you reject them,** and by actually undertaking the various deeds involved you create conditions which are not at all conducive to their continued life.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲོང་བར་མ་ནུས་ཀྱང་བསམ་པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་གཞན་དག་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་ཆེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ།

Here we should mention that, although it is impossible for anyone to actually kill a Buddha, the thought to do so is a rejection of the Buddha. Kinds of actions other than those described above are in no way as serious, so are not counted among the "immediate" misdeeds.

54
Clarification of Certain Immediate Misdeeds

།མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར།
།གང་གི་ཁྲག་མཚན་ལས་བྱུང་མ།

It is, even should the organ switch.
Mother, the one whose menses he came from.

[IV.411-12]

།འོ་ན། ཕ་མ་མཚན་གྱུར་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཕ་མ་གཉིས་ནི་མཚན་གཞན་དུ་གྱུར་ཏེ་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་བསད་ཀྱང་། ཕ་མ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ལུས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་པའི་ཕ་མའི་བྱ་བ་བྱས་པ་དེ་བསད་པའི་ཕྱིར།

One might ask the following question: "Suppose a person kills a father or mother whose sexual organ has changed. Is it still an `immediate' misdeed?" **Even should the** sexual **organ** of one's father or mother **switch** (and they thus become a female or a male, respectively), **it is** still the "immediate" deed of patricide or matricide if he kills them. This is because one has still killed the person who performed the function of a father or mother: the one who endowed him with his very special body.

གལ་ཏེ་བུད་མེད་གཞན་གྱི་ནུར་ནུར་པོ། །གཞན་གྱི་མངལ་དུ་ལྷུག་ནས་དེའི་མངལ་དུ་བསྐྱེད་ན། བུད་མེད་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གང་བསད་ན་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པོ་དེ་ལས་བུད་མེད་དང་པོ་གང་གི་ཁྲག་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་དེའི་མ་ཡིན་པས། བུད་མེད་དང་པོ་དེ་བསད་ན་འགྱུར་ཏེ། ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་དེ་སྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

One may then pose another question: "Suppose the embryo in one woman's body is removed and placed in the womb of another, and the child takes birth from this woman's womb. Killing which of these two women would constitute

the `immediate' misdeed?" The **mother** of the person in question is the former of the two women: **the one whose menses he came from.** Therefore killing this first woman would be the immediate misdeed; she played the principal role in providing the person a body fit for gaining freedom. We could not consider the second woman, the woman who kept the child in her womb, the child's mother—this act alone would not make hers the principal role.

གཉིས་པ་མངལ་དུ་འཛིན་པའི་བུད་མེད་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་དུ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཕ་མ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་གཞན་བསད་པ་དང་། གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་ཕ་མ་བསད་པ་ལ་ནི་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚམས་མེད་ནི་སྦྱོར་བ་གང་ལ་བྱས་པ་དེ་ལ་དངོས་གཞི་རྫོགས་དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མ་ཁྲི་འུའི་འོག་ན་འདུག་བ་བསད་བ་དང་། ཁྲུས་པའི་བུས་སྦྲང་བུ་བསད་པར་འདོད་པས་རྡོ་བས་ཕའི་ཀླད་པ་བཅོམ་པ་བཞིན་ནོ།

Now it is not an "immediate" misdeed if a person undertakes to kill his father or mother and ends up killing someone else; nor is it if one undertakes to kill someone else and ends up killing one of his parents. This is because, with an "immediate" misdeed, the actual commission of the act must be concluded with the same person towards whom the act was undertaken. And this is true of neither of the cases mentioned. Similar examples would be where the person killed his mother by accident as she hid under his bed, or where the son of the washerman threw a rock to kill a fly and smashed his father's skull instead.

།མཚོན་ཐབས་གཅིག་གིས་མ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་ཀྱང་བསད་ན། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་མཚམས་མེད་དང་སྲོག་གཅོད་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་ནི་མཚམས་མེད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

Suppose that a person, in the single blow of some weapon, kills his mother and some other living being. The non-communicating form here consists of both deeds: the "immediate" misdeed and a simple act of killing. The communicating form though is subsumed only by the immediate deed, since an immediate deed possesses such tremendous force.

གལ་ཏེ་ཕ་ཡང་ཡིན་ལ། དགྲ་བཅོམ་པའང་ཡིན་པའམ། མ་ཡང་ཡིན། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་བསད་ན་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།

Next let's take a case where a person kills his father, a father who happens to be an enemy destroyer as well. Or suppose he kills a person who is both his mother and an enemy destroyer too. Here he commits a single "immediate" misdeed, that of killing an enemy destroyer—for only the single physical base of a person was involved.

འོ་ན། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། སྔོན་གྲོང་ཁྱེར་སྒྲ་སྒྲོག་གི་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་ཕ་ཡང་ཡིན་དགྲ་བཅོས་པ་ཡང་ཡིན་པ་རང་གི་བུ་རྒྱལ་བུ་སྐྲ་ཅན་གྱིས་བསད་པ་ན། སོང་ལ་སྐྲ་ཅན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པ་གཉིས་བྱས་ཏེ། ཕ་བསད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའོ་ཞེས་སློས་ཤིག །ཅེས་པས་སྤྲིངས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།

One may ask how then we reconcile this position with the following message, quoted in *Divisions of the Word:*

> In days gone by there was a king of Rauruka City by the name of Udrayana. He was murdered by his son Shikhandi, who thus killed a person who was both his father and an enemy destroyer. The King's last words to the assassins sent by his son were "Return and tell Shikhandi for me, `You have now committed two immediate misdeeds—that of killing your father, and that of killing an enemy destroyer.'"

དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་མཚམས་མེད་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་སྒོ་གཉིས་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་གྱིས། མཚམས་མེད་དེ་ནི་གཅིག་ལས་མེད་དོ།

The point of the king's words was to tell his son that he had on two accounts committed an immediate misdeed, or that he had committed the deed in two different ways. There was though no more than one immediate misdeed done.

55
Misdeeds and the Holy

།སངས་རྒྱས་བརྡེག་པར་སེམས་ལ་མིན།
།བསྣུན་འོག་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་མིན།
།མཚམས་མེད་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ།
།འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་དོ།

Not with a mind to strike the Buddha, not with
An enemy destroyer after attack.
Freed from desire, results, impossible
For one who's undertaken immediate.

[IV.413-6]

།དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་འང་སངས་རྒྱས་དགོང་པར་འདོད་ནས་མཚོན་བསྣུན་ན་འགྱུར་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་མཚོན་བརྡེག་པར་སེམས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྣུན་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པའི་བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

Let's next consider the immediate misdeed of striking and drawing blood, with evil intent, from the One Thus Gone. It's considered the immediate misdeed when a person uses his weapon with the intent to kill the Buddha, but it is **not** considered this type of misdeed when a person uses his weapon simply **with a mind to strike the Buddha.** This is because such a person lacks the "intent" stage for an act of taking life.

Suppose for a similar example that someone uses a weapon against a person who has yet to reach the stage of **"enemy destroyer,"** and then at some point **after** the **attack** the victim does attain this level. Suppose further that our new enemy destroyer then dies as a result of wounds incurred in the original attack. It is **not** considered the immediate misdeed **with** such a person, for his attacker did not undertake the action against someone who was an enemy destroyer.

དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མཚོན་བསྣུན་པའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས། བསྣུན་པ་དེས་དགྲ་བཅོམ་པ་དགོངས་པ་ལའང་མཚམས་མེད་པར་

འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ངེས་རྟེན་དེ་ལ་སྦྱོར་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅི་མཚམས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས། དེ་མ་སྤངས་པར་འདོད་ཆགས་དང་དང་བྲལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ་ནི། བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ།

One may pose the following question: "Suppose a person undertakes to commit an immediate misdeed. Is it possible for such a person—without abandoning this course of action—to achieve the state where he is free of desire, or to gain one of the results?" The answer is that it is **impossible for one who has undertaken** an **immediate** misdeed to gain either the level where he is **freed from desire** or one of the **results.** The two states of mind are completely contradictory.

56
Severity of Immediate Misdeeds

།དགེ་འདུན་དབྱེ་ཕྱིར་རྫུན་སྨྲ་བ།
།ཁ་ན་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད།

Lying to divide the community
Accepted as most heinous of misdeeds.

[IV.417-18]

།འོ་ན། མཚམས་མེད་དེ་དག་ལས་གང་ལྕི་ཞེ་ན། དགེ་འདུན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྫུན་སྨྲ་བ་དེ་ནི། མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཁ་ནས་ཐོ་བ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མཚོན་བསྣུན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་འདུན་བྱེ་བ་སྲིད་མ་དུམ་གྱི་བར་དུ། འཇིག་རྟེན་ན་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་གེགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་།

One may ask, "Which of all these immediate misdeeds is the most serious?" **Lying** in order **to divide the community** of monks into two parts is **accepted as** the **most heinous of misdeeds** among all the immediate. This is because a person has thereby struck a blow to what is known as the "reality body" of the One Thus Gone. And as long as the community remains unreconciled, there is a general stop in the world to certain great virtuous deeds: no one finds the true certainty, no one achieves the results, no one gains freedom from desire, and no one brings an end to all stains.

བསམ་གཏན་དང་ཀློག་བ་དང་ཁ་ཏོན་དང་སེམས་པའི་ལས་རྣམས་ཀུང་མི་འཇུག་པས། མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་འཁྲུགས་ཤིང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། རང་དབང་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྨིན་བར་བསྐལ་གཅིག་ཏུ་མནར་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

Moreover, such a division prevents persons from engaging in meditative concentration, and from reading scripture—from daily recitations and from contemplations. This then interrupts progress in gaining both higher births and the states of nirvana and Buddhahood. All the inhabitants of the world, on up to the great pleasure beings, are thrown into turmoil—they lose their happiness, they lose their freedom, they lose their ability to think. And the perpetrator must take his birth in the lowest hell, Without Respite, for an eon. These are what make this deed the worst.

།དེའི་རྗེས་ལ་ལྔ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་གསུམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་པ་ལྕི་བས། ལྔ་པོ་དེའི་ནང་ནས་ཕ་གསོད་པ་ཡང་བར་བཤད་དོ།

The next most grave of the immediate misdeeds is the fifth; then come the third, the first, and second—in that order. Thus the murder of one's father is explained as the least serious of the five.

།འོ་ན་མདོ་ལས། ཉེས་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ལས་གསུམ་ལྕི་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ལོག་ལྟ་ལྕི་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མནར་མེད་དུ་

བར་བསྐལ་དུ་སྨིན་པས། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མཚམས་མེད་པའི་ནང་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལྕི་བ་དང་།

One may object that this description contradicts the statement in sutra that, of all the three types of wrong, the three deeds of thought are most serious and that—within these three—holding mistaken views is most grave. There is though no inconsistency here. The misdeed we've described leads one to the hell "Without Respite" for a full intermediate eon; from the viewpoint of the magnitude of the result that ripens from the deed, we can say that dividing the community is the most serious of all the immediate misdeeds.

དྲང་སྲོང་གི་ཡིད་ཁྲོས་པས་དན་ཏ་ཀའི་དགོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འཆི་བའི་རྒྱུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། བདག་འབྲས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་པོ་ཆེ་འཆི་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ལས་ལྕི་བ་དང་།

One the other hand there is the case where the raw emotion of fury in the mind of the great adept brought death to the many individuals of Dantaka Monastery and other places; we can say then that, with respect to the general result of death among the populace, actions of the thought are the most powerful among three groups of deeds that relate to the three passageways.

སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དགེ་རྩ་ཀུན་གཅོད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གཞན་གྱིས་མི་གཅོད་པས་ཡིད་ལས་ཀྱི་ནང་ནས་ལོག་ལྟ་ལྕི་བ་འམ། ཡང་ན་མཚམས་མེད་ལྔ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་། ལྟ་བ་ལྔ་གཞིར་བྱས་ནས། རིམ་པ་ལྟར་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། ལོག་ལྟ་ལྕི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

And with respect to the "creative" result of losing one's most basic virtue, mistaken views would be the most serious of the deeds of the thought, for the others in this group lack the power to make one lose this virtue. To express it in a different way, we can say that each was stated to be the most serious: dividing the community, deeds of the thought, and holding mistaken views—but only with the respective assumptions that one is limiting himself to the five immediate deeds, deeds of the three passageways, or the five views.

57
The Meritorious Act of Giving

།གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ།

།མཆོད་དང་ཕན་གདགས་འདོད་པ་ཡིས།

།ལུས་¨དང་ངག་ལས་སློང་དང་བཅས།

།དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན།

Giving is when anyone acts to give,
Out of a wish to honor or to aid.
Deeds of body and speech with motive, linked;
Its result, possession of great wealth.

[IV.449-52]

།དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་སྐྱེས་བུ་གང་གིས་བསམ་པ་དགེ་བས། བདོག་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་བ་ཡིན་ཏེ། དྲང་སྲོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པ་ལས། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དང་བས་གང་ཅུང་ཟད་སྦྱིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

Now among these three, **giving** is described as follows. It **is when any** person, with thoughts of virtue, **acts to give** any thing he owns to someone else. As we read in *A Sutra Taught at the Request of Vyasa, a Great Adept:* "Oh great adept, all acts of giving even the smallest thing from faith are Giving."

ཀུན་སློང་ནི་ཡུལ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་པ་དང་། དམན་པ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་འདོད་པ་ཡིས་གཏོང་བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་གྱི། འཇིགས་པ་དང་ལེན་ལ་རེ་བ་སོགས་ནི་མིན་ནོ།

As for the motivation involved, it is only the meritorious act of giving when one gives away the thing either **out of a wish to honor** (some very high object) **or** out of a wish **to aid** (some very miserable object). It is not real giving when one does so only out of fear, or out of hopes of getting something in return, and so on.

།ལས་དེ་ཡང་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་གནས་སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་ནོ།

Giving moreover consists of **deeds of body and speech** along **with** their **motivation** and what is **linked** with it mentally. The **result** of the giving is the **possession of great wealth,** at least for the time being.

58
Giving that Benefits the Other, and the Rest

།བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར།
།གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་ཕྱིར་སྦྱིན།

Giving is that which benefits oneself,
The other, both, and neither one of them.

[IV.453-4]

།དབྱེ་བ་ནི། བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པའོ།

As for the different divisions of **giving,** the first **is that** giving **which benefits oneself.** This would be for a person who had not yet freed himself from desire for desire-realm objects, or for a common person who had done so but through the "path of the world," to make offerings to a shrine.

།གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའོ།

Giving that benefits **the other** would be any act of giving performed by a realized person free of desire towards another living being not so freed. This assumes by the way that we do not consider any results that the former individual will experience in this same life.

།གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི་འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའོ།

Giving that benefits **both** would be for a realized being who was not yet free of desire, or for a common being who was not thus free, to present something to another living being who was not yet free from desire either.

།གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་ནི། མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་འདོད་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བཀུར་སྟི་དང་བྱས་པ་གཟོ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་འབུལ་བའི་ཕྱིར།

Giving that benefits **neither** would be for a realized being who was free of desire for the desire realm to make offerings to a shrine. This is because the only point of the offering is for this being to express his deep respect and gratitude. Here again incidentally we are not counting any results of the offering that he will achieve in the same life.

59
Exceptional Types of Givers

།དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སྦྱིན་བདག་དང་།
།དངོས་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པ་ལས།
།སྦྱིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དད་སོགས་ཀྱིས།
།གུས་ལ་སོགས་པས་སྦྱིན་པར་བྱེད།
།དེ་ཕྱིར་བཀུར་སྟི་རྒྱ་ཆེན་དང་།
།དུས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྙེད།

> **Exceptional types of it from exceptional**
> **Givers, given thing, whom given; of these the**
> **Giver's exceptional through faith and the rest,**
> **Performs his giving with respect and the like.**
> **As a result one gains the honor, a wealthy,**
> **The timely and a freedom from hindrances.**
>
> [IV.455-60]

སྦྱིན་པ་དེའི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་སྦྱིན་བདག་དང་དངོས་པོ་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལས། སྦྱིན་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་བསམ་པ་དད་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་དང་། འདོད་ཞེན་ཆུང་བ་དང་ལྡན་པས་སོ།

Very **exceptional types of "it"**—of this giving, come **from** exceptional kinds of **givers,** exceptional kinds of **things** which are **given,** and exceptional kinds of objects to **whom** the things are **given. Of these, the giver is** made **exceptional through** a motivation of **faith and "the rest"**—which refers first of all to the rest of the "seven riches of realized beings": morality, generosity, learning, a sense of shame, a conscience, and wisdom. The phrase also refers to having little desire for things.

།སྦྱོར་བ་ནི་གུས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་པ་རང་གི་ལག་གིས་སྟེ་རབ་དང་། ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དུས་དང་། གཞི་དེས་གཞན་ལ་བརྐུས་པ་དང་། བཤན་པ་ལ་ལུགས་བྱིན་པ་ལྟ་བུའམ། སྦྱིན་བྱ་དུག་དང་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་ལྟ་བུ་ཞིང་ལ་གནོད་པ་མིན་པར་གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ།

As for how he undertakes the act, the exceptional giver **performs his giving** (1) **with** an attitude of **respect and "the like."** These last words refer to handing the object to the other person with one's own hands; (2) giving something when it is really needed; and (3) performing the actual deed in a way that does no harm to anyone else. Examples would be where one had stolen the object from someone else in the first place, or where one presented a sheep to a butcher. Included here too are cases where the object given hurt the recipient—examples would be giving someone poison or unhealthy food.

།འབྲས་བུ་ནི་གུས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རིམ་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་རང་ལ་འཁོར་གྱིས་བཀུར་སྟི་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པས་ཏེ་རང་དབང་འབྱོར་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་ལ་དགོས་པའི་དུས་སུ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དགྲ་དང་མེས་ཆོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པར་རྙེད་པའོ།

Concerning the consequences of such giving, the person has performed his charity with an attitude of respect and so on, as listed above. **As a result he gains** the following (and here the list follows the three numbers above). In his future life he wins (1) **the honor** and respect of those who follow him, as well as a **wealth** of material things (which because of his former faith he enjoys at his total discretion). In this next life he also gains (2) the **timely** fulfillment of his own needs, as well as (3) complete **freedom from any hindrances** to his wealth: enemies, loss of his things in a fire, and so on.

60
Exceptional Things to Give

།ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་དངོས།
།དེ་ལས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་ལྡན་དང་།
།དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་དང་།
།དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འགྱུར།

Things given, excellent color and such.
From it an excellent form and reputation,
Happiness and a very youthful complexion,
A body which in each time's pleasant to touch.
[IV.461-4]

།ཁ་དོག་དང་སོགས་པས་བསྟན་པ་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ།

An **excellent color "and such"**—which refers to an excellent smell, or taste, or feel—are what make **things** that are **given** exceptional.

།ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱིན་པ་དེ་ལས་ནི་གནས་སྐབས་སུ་གཟུགས་བཟང་བ་དང་། སྙན་པའི་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡིད་དགའ་བ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་། བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་གྲང་བའི་ཚེ་ན་ནི་དྲོ་ལ། དྲོ་བའི་ཚེ་ན་ནི་བྲང་ཞིང་། ཐ་མལ་པར་འདུག་པ་ན་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ།

From "it" (that is, from giving things with an excellent color), one gains **an excellent** bodily **form**—at least for the time being. Temporarily too he gains other results (following the order of the qualities just listed): **a** good and widespread **reputation;** great **happiness; and** a body with **a very youthful complexion.** The **body** that one possesses is moreover like that which belongs to the "jewel of the queen": it is **pleasant to touch in each** of the **time**s—whether the temperature is just normal, or whether it is cold (when the queen's body gives you warmth), or hot (at which time the queen feels to you cool).

61
Exceptional Objects to Give a Gift

།འགྲོ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཕན་འདོགས་དང་།
།ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁྱད་འཕགས།
།མཆོག་ནི་གྲོལ་བས་གྲོལ་བའམ།
།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་བརྒྱད་པ།
།འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་།

།ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྨྲ་དང་།
།སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ།
།ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན།

Exceptional—those you give to—by the being,
Suffering, aid, and by good qualities.
The highest someone freed by someone freed,
By a bodhisattva, or the eighth.
Gifts made to a father or a mother,
To the sick, a spiritual teacher, or
A bodhisattva in his final life
Cannot be measured, even not realized.

[IV.465-72]

།ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། འགོའུ་ཏ་མིའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་བ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་སླར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བརྒྱ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་གྱུར་པའི་མི་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟོང་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བ་དང་།

Those to whom **you give** a gift can be **exceptional** by virtue of four different reasons, first **by the** type of **being** involved. As *Gautami's Sutra* states,

> Ananda, you can look forward to a hundredfold result ripening back to you, if you give something to an individual who has reached the animal's state of birth. But you can look forward to a thousandfold result if you give something even to a human who's immoral.

རྫས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་ནང་ནས། ནད་པ་དང་ནད་གཡོག་དང་གྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སུ་བྱིན་ན་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་།

The object towards whom you perform your giving may also be distinguished by his **suffering.** Suppose for example that you take all the things that a

person can give in one of those types of acts where the merit derives from a substantial thing. It is stated that if you give these things to a sick person, or to someone nursing a sick person, or to someone when it's cold outside or whatever, the merit is immeasurable.

པ་མ་དང་ཕན་འདོགས་པ་གཞན་ཡང་རུང་སྟེ། དོམ་དང་རི་དགས་རུ་རུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་རབས་ལྟ་བུ་རང་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་།

The recipient may furthermore be distinguished by the **aid** he has given one in the past. Here we include one's father and mother, or anyone else who has been of special help to one. Examples may be found among stories of the Buddha's former lives, such as the one about the bear and the *ru-ru* deer.

འགོའུ་ཏ་མིའི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབུམ་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ། །རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཚད་མེད་དོ། །དེ་བས་ཀྱང་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱིན་ན་ཆེས་ཚད་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྟེ། བཞི་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ།

The person to whom one gives his gift may, lastly, be exceptional **by** virtue of his **good qualities.** *Gautami's Sutra* provides some examples:

> If you give to someone who has kept his morality, you can expect it to ripen into a result a hundred thousand times as great. If you give to someone who has entered that stage known as the "result of entering the stream," it ripens into something which is immeasurable. And if you give even more to someone who has entered the stream, the result is even more immeasurable.

།སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། གཉིས་ཀ་མཆོག་ཡིན་པས་ཁམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བས་གྲོལ་བ་ལ་བྱིན་པ་སྟེ། འགོའུ་ཏ་མིའི་མདོ་ལས། གང་ཞིག་ལུས་ངག་བསྡམས་བདག་ཉིད། །ལག་བརྐྱང་བསོད་སྙོམས་སྤྱོད་པ་ཡི། །འདོད་

ཆགས་བྲལ་ལ་ཆགས་བྲལ་བས། བྱིན་ན་ཟང་ཟིང་སྦྱིན་པའི་མཆོག །ཅེས་གསུངས་སོ།

Now **the highest** kind of giving is for **someone** who has **freed** himself of the three realms to give something to **someone** else who has **freed** himself as well. This is because both are the highest kind of individual. Again we see, in *Gautami's Sutra,*

> The highest form of giving a physical thing
> Is by one free to another free of desire:
> But one with his body and speech restrained,
> Reaching out his hand to offer food.

།ཡང་སྦྱིན་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ཅི་སྦྱིན་པ་དེ་ནི། མ་གྲོལ་བས་མ་གྲོལ་བ་ལ་བྱིན་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱིན་པས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

We can also though take a giver who is a **bodhisattva** and who gives any object at all, for the sake of helping every being alive. Although this is an act of giving by a person who is not yet freed and is directed to another person not yet freed, it is still the highest kind of giving. This is because the act has been performed for the sake of total enlightenment and every living being. And this is because one has given something in order to become the savior of every single being.

ཡང་མདོ་ལས། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་། སྔོན་བདག་གི་ཕ་དང་མེས་པོ་དག་གིས་སྦྱིན་པ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། གྲགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དོན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་དོན་དང་།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དང་། དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པའོ།

Now a certain sutra gives the following list of eight types of giving:

1) Giving to close ones;
2) Giving out of fear;
3) Giving because they gave to you;
4) Giving because they will give to you;
5) Giving because one's parents and ancestors used to give;
6) Giving with the hope of attaining one of the higher births;
7) Giving to gain fame;
8) Giving to gain the jewel of the mind, to gain the riches of the mind, to win what great practitioners collect together, to achieve the ultimate goal.

།ཞེས་སྦྱིན་པ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་ནང་ནས་ནི་བརྒྱད་པ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་མཆོག་གོ

We can alternately describe the highest type of giving as **the eighth** in this list: giving to gain the jewel of the mind and so on.

།དེ་ལ་ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སྔ་མ་དག་ན་རེ། ནམ་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་དག་ལ་སྦྱིན་པའོ་ཞེས་ཟེར། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ་ནི་མེད་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་དམ་པ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་སྦྱིན་པའོ། །བདག་ལ་བྱིན་པས་སྦྱིན་པ་ནི། འདིས་སྔོན་བདག་ལ་བྱིན་ནོ་སྙམ་ནས་སྦྱིན་པའོ།

As for the meaning of the expression "giving to close ones," certain masters of the past have claimed that it refers to giving to someone when they are standing close by, or to someone when they approach close by. "Giving out of fear" means that a person decides he will give the best he has, but only because he perceives some great imminent danger to himself. And "giving because they gave to you" refers to giving something to a person with the thought that "I'm doing this because he gave me something before."

།གཞན་ནི་གོ་སླ། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ངོ་། །དོན་གྱི་མཆོག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའམ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་རྒྱལ་སྲས་གསུང་ངོ་།

The remaining members of the list are easily understood. "Jewel of the mind" refers to the ability to perform miracles, while "riches of the mind" refers to the eight parts of the path of realized beings. "What great practitioners collect together" refers to perfectly tranquil concentration and special realization. The "ultimate goal" can be described as achieving the state of an enemy destroyer, or the state of nirvana. This is how the Master Jinaputra explains the various types of giving.

།གང་སྤེལ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་འདྲེན་པ་དང་། སེར་སྣའི་དྲི་མ་དང་འགལ་བ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ།

Master Purna explains them as follows:

> Giving to gain the "jewel of the mind" and the rest of the four refers respectively to (1) that which brings one the riches of faith and the rest; (2) that which is totally inconsistent with the stink of stinginess; (3) that which makes the happiness of balanced meditation grow; and (4) that which brings on the state of nirvana.

།ཡང་ན་རིམ་པ་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིའམ། ཚོགས་སྦྱོར་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་དང་། མྱང་འདས་སམ། ཡང་ན་ཚོགས་སྦྱོར་དང་། མ་དག་ས་བདུན་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་རྣམས་ལ་འདོད་དོ།

These four have also been accepted as relating respectively to the four "results of the way of virtue," or to (1) the paths of collection and preparation, (2) the path of seeing, (3) the path of habituation, and (4) nirvana. An alternate way is to correlate them with (1) the paths of collection and preparation, (2) the seven impure levels, (3) the three pure levels, and (4) the level of a Buddha.

།དེར་མ་ཟད་འཕགས་པ་མིན་ཡོང་ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཕ་མ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཞིང་ནད་པ་དང་། ཆོས་སྨྲ་བ་དང་། སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཕུལ་བའི་བསོད་ནམས་ནི་འབུམ་འགྱུར་ལ་སོགས་པས་ཚད་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།

Beyond the above, we can say that there are other acts of giving where, **even** though the recipient is **not** a **realized** being, the resulting merit still **cannot be measured** in units such as a "hundred thousand times greater" or such. These would involve **gifts made to** one's **father or mother** (recipients who had given one great aid), **to the sick** (recipients who are in a state of suffering), to **a spiritual teacher, or** to a bodhisattva in his final life.

ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གཞན་ཡང་གང་ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཕ་མ་དང་ནད་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

Support for this description can be found in the *Sutra on Causes and Effect of Right and Wrong,* which equates the merit of giving to these objects with the amount of merit you collect from giving something to the Buddha himself:

> Moreover, the act of giving performed towards any one of the three different kinds of individuals ripens into a result which never reaches an end at all. These objects are the One Thus Gone, a person's parents, and the sick.

62
The Severity of Deeds according to Six Factors

།མཇུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་དང་ནི།
།སྦྱོར་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ།
།དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས།
།ལས་ཀྱང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ཉིད།

Conclusion, one who's acted toward, commission;
Undertaking, thinking, and intention:
The power of the deed itself's exactly
As little or great as these happen to be.

[IV.473-6]

།ཞར་ལ་ཅི་ཡང་བཤད་པ་ནི། མཇུག་ཏུ་བྱེད་པས་ཆེ་བ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་དང་།

Here we might touch by the way on what determines how serious a given deed will be. The first factor that can make a deed serious is what we call "performance in **conclusion**," which means to continue a particular act well after the original course of action.

ཞིང་གིས་ཆེ་བ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་དང་། གཞིས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། ངག་གི་ལས་ལ་རྫུན་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ལོག་ལྟ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྲོག་གཅོད་པའང་ཆེན་པོ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མཐར་མེད་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །འབྲིང་ནི་ལམ་ལ་གནས་པ་བསད་པའོ། །ཐ་མ་ནི་དུད་འགྲོ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པ་བསོད་པའོ། །ཞེས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་འབྱུང་ངོ་།

The **one who's acted toward** in any particular deed—someone who may have lent one great aid in the past—is also a factor in making the deed a serious one. Deeds which are more serious because of the basic type involved in the actual **commission** of the act would include cases like killing (among the different deeds of the body), lying (among the deeds of speech), and mistaken

views (among the deeds of thought). Even among the different types of killing there are those which are more serious—killing an enemy destroyer, for example—because as *Close Recollection* states,

> ...it leads one to the lowest hell, "Without Respite." A less serious type of killing would be to take the life of a person who had reached any of the paths. And the least serious type would be to kill an animal, or a very immoral person.

།སྦྱོར་བས་ཆེ་བ་ནི་ལུས་ངག་གིས་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་། སེམས་པས་ཆེ་བ་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་པས་ཆེ་བ་ནི་ཀུན་སློང་གི་བསམ་པ་ཆེ་བ་སྟེ།

Deeds made serious by the stage of their preliminary **undertaking** would be those which involved actually applying oneself physically or verbally. Deeds made serious by the **thinking** involved would be those where one's thoughts in carrying out the act were particularly strong. And deeds which turn more serious because of the **intention** involved would be those where one undertakes an act with particularly strong thoughts of motivation.

དེ་ལྟར་ན་མཇུག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་ལས། ལས་ཀྱང་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པ་དྲུག་ཀ་ཚང་ན་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བའི་ལས་སུ་ཤེས་སོ།

We can summarize by saying that **the power of the deed itself is exactly as little or great as these** six factors of conclusion and the rest **happen to be** in their own force. One should understand that deeds where all six factors are present in force are extremely serious.

63
Whether Deeds are Collected or Not

།བསམས་བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་།

།མི་འགྱོད་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་།

།འཁོར་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས།

།བསགས་པའི་ལས་ཤེས་བྱ་བ་ཡིན།

A deed is called "collected" from its being
Done intentionally, to its completion,
Without regret, without a counteraction,
With attendants, ripening as well.

[IV.477-80]

།ཡང་མདོ་ལས། ལས་བྱས་ལ་བསགས་པ་དང་། ལས་བྱས་ལ་བསགས་པ་མིན་པ་སོགས་གསུངས་ན། དེ་དག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

Now sutra also mentions a number of concepts including "deeds which are done and also collected" as well as "deeds which are done but which are not collected." One may ask just what these are.

བློ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བ་དང་བབ་ཅོལ་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་འདི་ངེས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང། ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་ཕྱིས་མི་འགྱོད་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྐྱོང་བར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དྲུག་ལས་ནི་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

A deed is called ″done and also *collected*″ from its being done with six different conditions, described as follows:

1) The deed must be done **intentionally;** that is, it cannot have been performed without premeditation, or simply on the spur of the moment.

2) It must have been done **"to its completion"**—meaning with all the various elements of a complete deed present.

3) The person who committed the deed must feel **no regret** later on.

4) There must be **no counteraction** to work against the force of the deed.

5) The deed must come along **with** the necessary **attendants.**

6) The deed must **as well** be one of those where one is certain to experience the **ripening** of a result in the future.

ལས་གཞན་ནི་བྱས་ལ་བསགས་པ་མིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པའང་ཤེས་པར་བྱའོ།

Deeds other than the type described are what we call "done but not collected." From this one can understand what kinds of deeds are meant by the expressions "collected but not done" and "neither done nor collected."

།དེ་ལ་རྫོགས་པ་ནི་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཉེས་སྤྱད་དང་ལེགས་སྤྱད་གཅིག་གིས་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་བཅུ་ཅར་གྱིས་ངན་འགྲོ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ལས་དག་རྫོགས་པར་བྱས་པའོ།

As for the phrase "to its completion," in some cases a single act of right or wrong leads one to a birth in the states of misery or to a birth in the happier states. In other cases, all ten deeds of all three doors lead a person to the appropriate one of these two births. In either case the deeds have been done to their completion.

།གཉེན་པོ་མེད་པ་ནི་ལོག་ལྟ་དང་འགྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཤགས་པ་དང་སྡོམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའོ།

The phrase "without a counteraction" refers to deeds done (1) with mistaken ideas, misgivings, or the like; (2) without confession, future restraint, or such.

།འཁོར་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལ་འཁོར་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྟེ། གང་ཞིག་བྱས་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཊཱི་ཀཱར་བཤད་མོད། འདིར་ནི་འཁོར་སྦྱོར་མཇུག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ།

A deed "along with its necessary attendants" means a deed of virtue or non-virtue along with attendants of further virtue or non-virtue. Admittedly, the *Commentary* does explains these as "Any deed which you rejoice about having done." Nonetheless the attendants here are the preliminary undertaking and final conclusion stages of the deed.